

Tractament de la documentació comptable

CFGM.GAD.M06/0.13

CFGM - Gestió Administrativa

Aquesta col·lecció ha estat dissenyada i coordinada des de l'Institut Obert de Catalunya.

Coordinació de continguts
Carme Garcia i Pellicer

Redacció de continguts
Carme Garcia i Pellicer
Maria Dolors Serra Noguera

Adaptació de continguts
Maria Dolors Serra Noguera

Primera edició: Febrer 2013
© Departament d'Ensenyament
Dipòsit legal: DL B 13339-2017

Llicenciat Creative Commons BY-NC-SA. (Reconeixement-No comercial-Compartir amb la mateixa llicència 3.0 Espanya).

Podeu veure el text legal complet a

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

En aquest món globalitzat en què vivim es fa necessari, cada vegada més, tenir un coneixement profund de l'empresa i del seu entorn per poder prendre decisions i saber cap on ens conduiran.

La comptabilitat financera, entesa en sentit ampli com un sistema d'informació, té com a objectiu fonamental proporcionar una informació objectiva i rellevant perquè els seus potencials usuaris puguin prendre decisions en l'àmbit econòmic-financer de l'empresa.

La comptabilitat financera, com qualsevol altre sistema d'informació, segueix un procés: el cicle comptable. Aquest es pot resumir en quatre passos: captació de dades (identificació dels fets comptables significatius), mesura i valoració en unitats monetàries dels fluxos, processament i elaboració dels diferents suports (registre comptable, classificació i agregació) i formulació dels estats comptables de síntesi (comptes anuals).

En primer lloc, s'ha de recollir tota la informació que sigui significativa a nivell comptable i que justifiqui alguna transacció que s'hagi donat en relació amb l'empresa. Cada transacció ha de quedar justificada per algun document mercantil, com ara un xec, factura, albarà, etc.

Un cop es té aquesta informació, s'ha de tractar de manera que es pugui, a partir d'ella, representar la situació patrimonial o riquesa en un moment determinat del temps. Per això els fluxos d'entrada i sortida de les transaccions s'han de valorar en termes monetaris i s'han de registrar i classificar segons els mecanismes que estableix la comptabilitat, és a dir, en el llibre diari i en el major.

El següent pas serà l'elaboració dels estats comptables que sintetitzaran i facilitaràn la comprensió, comunicació i anàlisi de la informació patrimonial que contenen. Tota empresa està obligada a presentar-los. Aquests són: el balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de fluxos d'efectiu, l'estat de canvis en el patrimoni net i la memòria.

Un dels objectius d'aquest mòdul és elaborar el balanç de situació i el compte de resultats d'una empresa. L'alumne/a ha de comprendre la lògica i les implicacions de cada concepte, per tal de saber identificar la rellevància de cada transacció.

Actualment, i des de l'any 2007, la normativa comptable per la qual ens regim a Espanya és el Pla General de Comptabilitat que va modificar el pla anterior de 1990 per tal de convergir cap a la normativa internacional.

En la unitat formativa "Preparació i codificació comptable" estudiarem les tres primeres fases de la metodologia descrita: la captació de la realitat a través dels documents, l'aplicació del principi de dualitat i el mètode de la partida doble, els criteris de valoració establerts per la normativa comptable vigent i els documents suport per al registre de les transaccions en l'empresa. Analitzarem també les diferents parts del Pla General Comptable i del Pla General Comptable específic de PIMES.

En la unitat formativa “El registre comptable” analitzarem les transaccions bàsiques de l’empresa: operacions de compra-venda de béns i serveis, enregistrament de despeses i ingressos lligats a l’activitat i les operacions relacionades amb l’immobilitzat material. Després procedirem a l’estudi del resultat empresarial i la formació i elaboració dels comptes anuals de final d’exercici, tant de forma manual com automàtica.

En la unitat formativa “Els Comptes anuals bàsics” aprendrem a redactar els comptes anuals bàsics d’una empresa. Els comptes anuals s’obtenen al final del procés comptable i constitueixen el registre formal de les operacions dutes a terme per l’empresa al llarg de l’exercici econòmic. Contenen informació útil pels diferents agents econòmics que es relacionen amb l’empresa (propietaris, administradors i gestors, inversors potencials, creditors, Auditoria, Administració Tributària, etc) i que han de prendre decisions en base a aquestes dades.

Per últim, en la unitat formativa “Verificació i control intern” estudiarem les diferents eines procedimentals que tenim al nostre abast per comprovar que la informació dels registres comptables és correcta. Algunes de les eines són: la conciliació bancària i els arquejos de caixa, el punteig manual o informàtic.

Resultats d'aprenentatge

En finalitzar aquest mòdul l'alumne/a:

Preparació i codificació comptable

1. Prepara la documentació suport dels fets comptables i interpreta la documentació que conté.
2. Codifica els documents suport per a la seva comptabilització garantint la traçabilitat de les operacions econòmiques i financeres a què corresponen i aplicant la metodologia comptable i els criteris del Pla General de Comptabilitat PIME.

Registre comptable

1. Enregistra comptablement les operacions econòmiques i financeres habituals corresponents a un exercici econòmic complet en aplicacions informàtiques, reconeixent i aplicant la metodologia comptable i els criteris del Pla General de Comptabilitat PIME.
2. Comptabilitza operacions econòmiques i financeres habituals corresponents a un exercici econòmic complet, reconeixent i aplicant la metodologia comptable i els criteris del Pla de Comptabilitat.

Comptes anuals bàsics

1. Obté o confecciona el resultat comptable i el balanç de situació com a comptes anuals bàsics, utilitzant aplicacions informàtiques específiques, i col·labora en la preparació d'informació i en la posterior elaboració de la resta de comptes anuals.

Verificació i control intern

1. Comprova els comptes relacionant cada registre comptable amb les dades dels documents suport.

Continguts

Preparació i codificació comptable

Unitat 1

Preparació i codificació comptable

1. Preparació de documentació suport dels fets comptables
2. Codificació de la documentació suport dels fets comptables

Registre comptable

Unitat 2

Registre comptable

1. Registre comptable de fets econòmics i financers habituals
2. Comptabilització d'operacions d'un exercici comptable complet

Comptes anuals bàsics

Unitat 3

Comptes anuals bàsics

1. Els comptes anuals

Verificació i control intern

Unitat 4

Verificació i control intern

1. Comprovació i control de comptes

Preparació i codificació comptable

Carme Garcia i Pellicer

Tractament de la documentació comptable

Índex

Introducció	5
Resultats d'aprenentatge	7
1 Preparació de documentació suport de fets comptables	9
1.1 La documentació mercantil i comptable	9
1.2 La documentació interna	11
1.2.1 La comanda	11
1.2.2 L'albarà	12
1.2.3 La factura	13
1.2.4 Documentació de pagament	17
1.3 Altres documents-justificants tipus	25
1.3.1 L'escriptura de constitució	25
1.3.2 Documentació laboral	25
1.4 Interpretació comptable dels documents-justificants dels fets comptables	32
1.4.1 El principi de dualitat i la tècnica de la partida doble	32
1.4.2 Criteris de valoració i homogeneïtzació de fluxos	33
1.5 Organització dels documents mercantils i interns per l'optimització del procés comptable	34
1.5.1 El llibre de registre de factures emeses	35
1.5.2 El llibre de registre de factures rebudes	35
1.5.3 El llibre de registre de béns d'inversió	36
1.5.4 Altres documents	36
1.6 Els serveis d'assessoria, gestoria i consultoria jurídica, comptable i fiscal	38
2 Codificació de la documentació suport dels fets comptables	41
2.1 Concepte de càrrec i abonament	41
2.2 Aplicació del Pla General de Comptabilitat (PGC). El PGC-PIMES	45
2.2.1 El marc conceptual del PGC. Principis comptables	46
2.2.2 Criteris de registre i valoració dels elements dels comptes anuals	48
2.3 El quadre de comptes. Definicions i relacions comptables	56
2.4 Documents suport	62
2.5 El balanç de comprovació de sumes i saldos	64
2.6 Regulació legal dels llibres de comptabilitat	65
2.7 La traçabilitat en la informació comptable. Concepte i finalitats	66

Introducció

Les empreses desenvolupen activitats que incrementen el valor dels béns i serveis que constitueixen els seus factors productius: compren, venen, retribueixen els seus treballadors, paguen impostos i n'obtenen un rendiment derivat de la venda del seu producte per un preu superior al cost dels factors emprats.

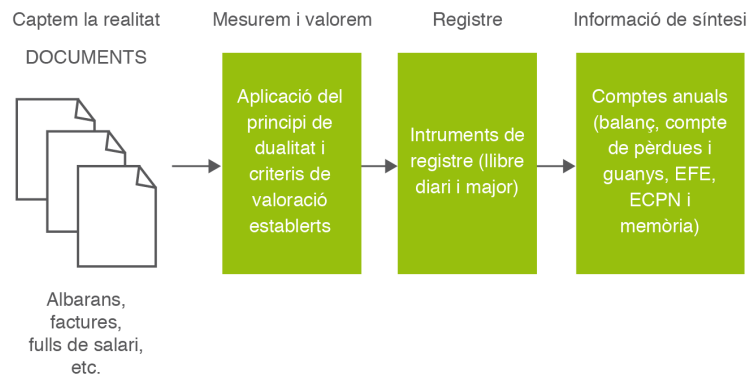
La comptabilitat identifica, mesura i comunica informació econòmica de les empreses. La seva finalitat última és aconseguir que aquesta informació sigui útil per a la presa de decisions dels seus usuaris.

I amb el propòsit d'obtenir informació estructurada i homogènia sobre la realitat econòmica que envolta les empreses, és necessari adoptar una determinada metodologia de treball comuna a totes elles. Així, el sistema comptable d'informació s'ha de desenvolupar en les següents etapes:

1. Anàlisi de les dades. A partir dels diferents suports documentals de les transaccions (comandes, albarans, factures, fulls de salari, etc.), hem d'identificar els fluxos que donen lloc a l'intercanvi de béns i serveis, per després procedir a la seva anàlisi comptable. Aquest objectiu s'aconsegueix mitjançant l'aplicació del *principi de dualitat* i el mètode de la *partida doble*.
2. Mesura i valoració dels fluxos. Un cop identificats els fluxos d'entrada i sortida en les transaccions, els hem de mesurar i valorar en unitats monetàries. En aquesta fase són importants els diferents *criteris de valoració* establerts per la normativa comptable.
3. Registre comptable de les transaccions o fets comptables. Posteriorment, plasmarem en els suports instrumentals corresponents la informació obtinguda. Aquest pas requereix l'aplicació de convenis específics per anotar la informació en els instruments de registre propis de la comptabilitat (*llibres diari i major*).
4. Informació de síntesi. Finalment, n'extraurem el més rellevant de la informació per tal d'agregar-la i presentar-la d'una manera comprensible als diferents agents que en fan ús, reflectint en tot moment la imatge fidel del patrimoni empresarial (*comptes anuals*). L'aplicació dels principis i criteris comptables garantirà aquest propòsit de fidelitat de la informació comptable.

Aquesta primera unitat tracta les tres primeres fases de la metodologia descrita: la captació de la realitat a través dels documents, l'aplicació del *principi de dualitat* i el mètode de la *partida doble*, els criteris de valoració establerts per la normativa comptable vigent i els documents suport per al registre de les transaccions en l'empresa, tal com es pot veure a la figura 1.

FIGURA 1. Metodologia comptable. Procés d'anàlisi, mesura, registre i elaboració de la informació comptable

En l'apartat "Preparació de documentació suport de fets comptables" es detallen les característiques dels documents suport de la informació comptable (l'albarà, la factura, el rebut, etc.) i la informació que aquests aporten al registre dels fets comptables.

En l'apartat "Codificació de la documentació suport dels fets comptables" s'explica la normativa mercantil que regula la forma de comptabilitzar tots els fets derivats de l'activitat empresarial, el Pla General de Comptabilitat i el Pla General de Comptabilitat per a PIME, que són vigents a Espanya des del 16 de novembre de 2007, amb l'aprovació dels Reials Decrets 1514/2007 i 1515/2007. Aquests plans obeeixen a la necessitat de reforma de la legislació mercantil espanyola per adaptar-se a la normativa europea amb l'aplicació de les NIC (Normes Internacionals de Comptabilitat) i les NIIF (Normes Internacionals d'Informació Financera).

Per assolir aquestes habilitats, l'alumne/a haurà de realitzar paral·lelament a la lectura i comprensió del material paper, totes les activitats web, com també les activitats d'avaluació continuada proposades pel professorat del mòdul.

Resultats d'aprenentatge

En acabar aquesta unitat, l'alumne:

1. Prepara la documentació suport dels fets comptables i interpreta la documentació que conté.

- Identifica els diferents tipus de documents suport que són objecte de registre comptable.
- Comprova que la documentació suport rebuda conté tots els registres de control intern establerts -firma, autoritzacions o d'altres- per al seu registre comptable.
- Identifica les errades habituals i efectua propostes per a esmenar-les, si és el cas, seguint els protocols establerts per l'empresa.
- Classifica la documentació suport d'acord a criteris prèviament establerts.
- Efectua el procediment d'acord amb els principis de seguretat i confidencialitat de la informació.
- Manté l'espai de treball amb el grau apropiat d'ordre i pulcritud.
- Reporta o documenta, segons els protocols establerts en cada cas, la situació de cada document suport.
- Analitza les implicacions de l'externalització de les obligacions comptables i fiscals de l'empresa i reconeix la documentació i dades a aportar periòdicament.

2. Codifica els documents suport per a la seva comptabilització garantint la traçabilitat de les operacions econòmiques i financeres a que corresponen i aplicant la metodologia comptable i els criteris del Pla General de Comptabilitat PIME.

- Codifica els documents conforme al Pla General Comptable.
- Determina quins comptes es carreguen i quins s'abonen segons els diferents fets comptables, segons el pla de comptes.
- Codifica operacions de compres i despeses, i vendes i ingressos, pagaments i cobraments, habituals en l'operativa de l'empresa.
- Codifica operacions de compra i venda en el mercat domèstic, en el mercat interior i els mercats exteriors.
- Codifica operacions comercials amb creditors i deutors

- Codifica documents representatius de despeses i d'ingressos financers, i de transferències i traspasos bancaris.
- Codifica documents fiscals de declaracions i liquidacions d'impostos.
- Codifica documents laborals corresponents a nòmines i a empresaris autònoms.
- Codifica documents representatius de variació d'existències.
- Codifica documents representatius de depreciacions d'immobilitzat.

1. Preparació de documentació suport de fets comptables

Qualsevol transacció o operació realitzada per l'empresa amb l'exterior queda reflectida en un document de caràcter jurídic o administratiu. Així, les factures emeses per una empresa corresponen a les vendes realitzades; les factures per proveïment de matèries primeres o maquinària, les de consum d'electricitat, aigua, gas, i els fulls de salaris, entre d'altres, corresponen a les compres de factors necessaris pel desenvolupament de l'activitat; i les anotacions en comptes corrents i xecs rebuts i emesos justifiquen moviments de diner.

Tots aquests documents, habituals en el dia a dia de les empreses, constitueixen el suport material que informa de les transaccions que aquestes duen a terme amb l'exterior. Aquests documents constitueixen la base del primer pas de tot procés comptable, que consisteix en extreure la informació que hi contenen per, posteriorment, identificar i analitzar els seus fluxos reals (entrada i sortida de béns) i monetaris (valoració monetària d'aquests béns).

És important identificar la informació continguda en els documents i que és necessària pel registre de les transaccions en el sistema comptable.

1.1 La documentació mercantil i comptable

En el desenvolupament de l'activitat econòmica pròpia d'una empresa es produeixen molts esdeveniments. Són els fets econòmics. Tanmateix, no tots els fets econòmics són objecte de tracte per la comptabilitat o, dit amb altres paraules, no tots els fets econòmics mereixen ser enregistrats pel sistema comptable.

Per tal que un fet econòmic es consideri fet comptable ha de reunir els següents condicionants:

1. S'ha de referir a l'empresa objecte d'estudi. D'aquesta manera, per exemple, encara que una pujada del tipus d'interès del mercat sigui un fet econòmic, aquest no afectarà a les empreses que hagin pactat un tipus d'interès fix en els seus préstecs.
2. L'esdeveniment ha d'afectar la composició i/o valoració del patrimoni de l'empresa.
3. Ha de tractar-se d'un fet quantitativament significatiu. Així, si una empresa compra 1.000 samarretes per promocionar la seva marca, no considerarà que existeix un fet comptable en cada lliurament d'una samarreta a un client, sinó que registrarà el valor de l'adquisició de les 1.000 samarretes com una despesa de publicitat, independentment del moment del lliurament individual de les samarretes.

Hi ha diferents categories de fets comptables:

1. **Fets permutatius.** Són fets que suposen un simple canvi en la composició del patrimoni o riquesa inicial de l'empresa, sense afectar la seva valoració total (variació qualitativa).
2. **Fets modificatius.** Són fets que modifiquen la valoració del patrimoni (variació quantitativa).
3. **Fets mixtes.** Es tracta de fets que afecten la composició i la valoració del patrimoni empresarial.

Patrimoni empresarial

El patrimoni empresarial és el conjunt de béns, drets i obligacions que té una empresa degudament valorats en relació amb la finalitat a què es destinen.

Entenem per béns tot allò que pot ser apreciat i valorat per les persones a les quals serveix; els drets són les sumes o quantitats de diner pendent de cobrament de les empreses, i les obligacions són tot el conjunt de deutes exigibles que l'empresa té en un moment determinat.

La diferència entre els béns i els drets que posseeix i allò que deu constitueix la riquesa de l'empresa. En comptabilitat a aquesta diferència se l'anomena patrimoni net.

Els fets comptables es recolzen en documents (justificants). Els documents poden ser emesos per la pròpia empresa (documents interns), com per exemple, les factures dels béns i serveis que ven, els rebuts de salari del seu personal..., o per tercers. Les factures per proveïments i subministraments externs en serien un clar exemple d'aquests darrers.

Els documents mercantils compleixen quatre objectius fonamentals:

- En ells queda reflectida la relació jurídica entre les parts que intervenen en una determinada operació, és a dir, els seus drets i obligacions.
- Els documents constitueixen la prova que demostra la realització d'actes de comerç.
- La seva existència és imprescindible per la comptabilització de les operacions que recolzen.
- Són útils pel control de les operacions i per la comprovació dels assentaments comptables.

D'entre els documents més usuals, podem destacar-ne els següents:

- Documents-justificants de compres i de vendes: comandes, factures...
- Documents-justificants i altres documents relacionats amb el magatzem: albarans i fitxes de magatzem.
- Documents relacionats amb cobraments i pagaments: xecs, lletres de canvi, pagarés i extractes bancaris.
- Documents relacionats amb temes fiscals i laborals: liquidació d'impostos, fulls de salari, assegurances socials...
- Altres documents: pòlisses d'assegurances, escriptures, contractes de compra-venda, rebuts de subministraments, contractes d'arrendament, títols-valor (accions, bons, obligacions...).

Tots ells estan regulats pel Dret, i l'article 30.1 del Codi de Comerç obliga que siguin conservats de forma ordenada durant 6 anys.

PATRIMONI NET = BÉNS +
DRETS - OBLIGACIONS

1.2 La documentació interna

Quan una empresa realitza una compra, s'inicia un procés documental entre el comprador (client) i el venedor (proveïdor) amb una seqüència preestablerta:

1. Comanda
2. Albarà
3. Factura
4. Documentació de pagament

La necessitat de proveir-se de mercaderies que té l'empresa fa que aquesta realitzi les comandes al proveïdor i, una vegada confirmades i acceptades, es procedeix a enviar la mercaderia, amb el mitjà de transport acordat, al lloc de lliurament indicat.

La tramesa de mercaderies es pot realitzar amb mitjans propis o utilitzant empreses de transport alienes al venedor (agències especialitzades de transport per carretera, ferrocarril, etc.), cosa que, si es dóna el cas, generarà un document adicional anomenat *carta de ports*.

El servei de transport i la carta de ports

El servei de transport genera un contracte pel qual una persona anomenada transportista es compromet a traslladar persones o coses entre dos llocs determinats a canvi d'un preu pactat.

El contracte de transport, en cas que aquest sigui necessari, queda reflectit en un document que s'anomena de diferents maneres segons el mitjà utilitzat: carta de ports per carretera, carta de ports per ferrocarril, coneixement d'embarcament o coneixement aeri.

1.2.1 La comanda

La **comanda** és una petició de béns o serveis que fa l'empresa a un proveïdor, d'acord amb unes condicions pactades prèviament.

FIGURA 1.1. Model de comanda

Dades del comprador		Núm. de document		Dades del venedor	
Núm:		Data:		Data de la compra	
Codi	Quantitat	Descripció	Preu unitari	Preu total	Descripció de la mercaderia
condicions:					
Data de lliurament:		Descomptes:			
Lloc de lliurament:		Altres despeses:			
Forma de lliurament:		Forma de pagament:			
Signatura del comprador:					
Conformitat del comprador					

La comanda relaciona les mercaderies objecte de la compra i les condicions de l'operació comercial (lloc i termini de lliurament, forma d'enviament, condicions

de pagament, descomptes i altres despeses), i pot realitzar-se per mitjà d'un formulari o de paraula (verbalment).

Les dades per confeccionar la comanda (dades del proveïdor i descripció de la mercaderia) s'obtenen de les cartes d'oferta i catàlegs rebuts dels proveïdors.

La figura 1.1 mostra un model de comanda en la qual s'indica el seu contingut.

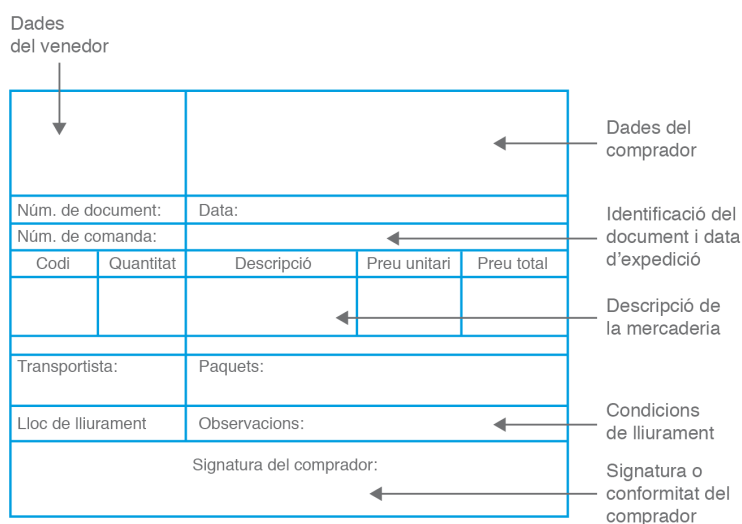
1.2.2 L'albarà

L'**albarà** és el document que acredita el lliurament de la mercaderia i conté les següents dades:

1. Dades de les parts (noms del venedor i comprador, domicilis i números d'identificació fiscal).
2. Número i data d'emissió.
3. Dades de la mercaderia (codis dels productes, quantitats, descripció del producte, preu unitari i import total de cada producte).
4. Condicions del lliurament (lloc, forma d'enviament, identificació de qui realitza el transport de les mercaderies i número de paquets).
5. Signatura (conformitat del client en el moment de la recepció de la mercaderia).

Les dades per confeccionar l'albarà s'obtenen de la comanda prèvia i de les fitxes de magatzem que reflectiran la sortida de la corresponent mercaderia. La figura 1.2 mostra l'estructura i el contingut d'un albarà de lliurament.

FIGURA 1.2. Model d'albarà

1.2.3 La factura

La factura és, sens dubte, un dels documents més importants en tota operació de compravenda, ja que ha de reunir certs condicionants legals en relació a la seva emissió, registre i conservació.

La **factura** és el document emès pel venedor dels béns o serveis a càrrec del comprador, que justifica legalment l'operació de compravenda.

Són objecte de facturació tots els lliuraments de béns i prestació de serveis realitzats en l'àmbit d'activitats empresarials i professionals.

L'obligatorietat general de facturar es troba regulada en el RD 1496/2003, de 28 de novembre.

La figura 1.3 recull les excepcions més importants d'aquesta obligatorietat de facturar.

FIGURA 1.3. Excepcions a l'obligació general de facturar

NO ÉS OBLIGATORI FACTURAR		OBLIGACIÓ DE FACTURAR EN QUALSEVOL CAS
En les operacions realitzades pels subjectes passius de l'IVA acollits al règim especial del recàrrec d'equivalència	L'obligació de facturar dels empresaris i professionals es troba regulada en el RD 1496/2003, de 28 de novembre pel qual s'aprova el reglament que regula les obligacions de facturació i es modifica el reglament de l'IVA	Quan el destinatari sigui un empresari o professional, o ho exigeixi per poder practicar les corresponents deduccions a les quals tingui dret
En les operacions exemptes d'IVA, excepte determinades operacions relacionades amb serveis sanitaris i d'hospitalització		En les exportacions de béns, llevat d'aquelles exportacions que es facin a botigues lliures d'impostos
En les operacions realitzades per subjectes passius acollits al règim simplificat de l'IVA		Quan el destinatari sigui l'Administració Pública En els lliuraments de béns que siguin objecte d'instal·lació o muntatge

Les dades mínimes que ha de contenir la factura són:

- Número i, si s'escau, sèrie. La numeració de les factures ha de ser correlativa, podent establir sèries diferents.
- Data d'emissió.
- Nom i cognoms, raó o denominació social completa de l'emissor i del destinatari, així com el domicili dels dos.
- Quan el destinatari de la factura no tingui la condició d'empresari no hi caldran les seves dades, sempre que el valor de la contraprestació sigui inferior a 100 €, IVA no inclòs.

Condicions addicionals en la facturació electrònica

Per a l'emissió de factures via telemàtica es requereix el consentiment de forma expressa del destinatari. A tal efecte, i també per garantir l'autenticitat de l'origen i la integritat del contingut de la factura, es fa ús de la signatura electrònica o l'intercanvi electrònic de dades (EDI).

- NIF de l'emissor.
- El NIF del destinatari també serà obligatori en els següents casos:
 - En operacions en les quals aquest destinatari sigui subjecte passiu de l'impost.
 - En lliuraments de béns exempts destinats a un altre estat membre de la UE.
 - En operacions realitzades en el territori d'aplicació de l'IVA i sempre que l'empresari o professional obligat a la seva emissió hagi de considerar-se establert en aquest territori.
- Descripció de l'operació amb les dades necessàries per a la determinació de la base imposable, tipus impositius, quota tributària i data en què s'han efectuat les operacions.

El subjecte passiu

És la persona física o jurídica que genera un fet econòmic i que es troba obligada al compliment de les obligacions tributàries que se'n deriven.

FIGURA 1.4. Model de factura

Dades del venedor		Dades del comprador		
Lloc i data:		Comanda núm:		
Núm. de factura:		Albarà núm:		
Codi	Quantitat	Descripció	Preu unitari	Preu total
Total parcial				
Base imposable		Tipus d'IVA	Quota d'IVA	
Recàrrec d'equivalència:				
Data de venciment: Forma de pagament:		Total factura		
Informació de la forma de pagament		Quantitat a pagar		

Si l'operació es troba exempta o no subjecta, o el subjecte passiu és el destinatari, s'inclourà una nota advertint d'aquest fet.

Quan una o diverses operacions documentades en una mateixa factura estiguin exemptes o no subjectes i d'altres no, o quan els tipus impositius de les operacions siguin diferents, s'ha d'especificar per separat la part de la base imposable de cada operació, com també desglossar els seus càlculs.

Si el comprador paga part de l'import al venedor de forma anticipada, és a dir, abans de rebre la mercaderia, el venedor, en emetre la factura, ha d'indicar també aquesta circumstància.

Les dades de la factura s'obtenen directament de l'albarà, que prèviament haurà signat el client per donar la seva conformitat. La figura 1.4 mostra un model de factura en el qual s'indiquen les dades que ha de contenir.

El càlcul de la factura ha de seguir també les pautes establertes per la normativa comptable i fiscal:

1. Primerament es calcula l'import brut que s'obté de multiplicar el preu unitari de cada producte per la quantitat d'unitats adquirides.
2. Posteriorment es resten els descomptes al preu del producte, que poden ser de tres tipus: comercials, per volum (ràpels), o per pagament immediat.
3. A continuació, s'afegeixen les despeses addicionals: transport, assegurances, envasos i embalatges, etc.
4. Per últim, es calcula la base imposable (sumatori dels conceptes anteriors), la quota de l'IVA i l'import total de la factura.

Exemple de càlcul de l'import d'una factura

Lactis Voraviu ven a Catering KGB SL 100 u.f. de l'article A (formatges frescs de cabra) a 41,25 €/u.f., i 150 u.f. de l'article D (iogurts desnatats ensucrats) a 0,25 €/u.f.

S'aplica un descompte comercial del 10% per trobar-se l'empresa en plena campanya lletera. El pagament es fa al comptat en efectiu. Lactis Voraviu carrega 65 € en concepte de transport. L'IVA aplicable a l'operació és del 10%.

Es demana: Calculeu l'import total de la factura a pagar per Catering KGB SL.

Solució

Podeu veure la solució a la figura 1.5.

FIGURA 1.5. Factura emesa per Lactis Voraviu

EMESA PER: Lactis Voraviu		DESTINATARI: Catering KGB SL			
Lloc i data: xx/xx/xxxx		Comanda núm: xx			
Núm. de factura: xx		Albarà núm: xx			
Codi	Quantitat	Descripció	Preu unitari	Preu total	
Article A	100	Formatge de cabra fresc	41,25	4.125	
Article D	150	logurts desnatats ensucrats	0,25	37,5	
Descompte comercial 10%				-416,25	
IMPORT NET				3.746,25	
Despeses de transport				65	
TOTAL PARCIAL				3.811,25	
Base imposable	3.811,25	Tipus d'IVA	10%	Quota d'IVA	381,13
Recàrrec d'equivalència:					
Data de venciment: Forma de pagament: Al comptat en efectiu					Total factura
					4.192,38

L'import de les factures pot ser modificat davant l'existència d'algun error, variació en preus, quantitats, descomptes o per devolució de mercaderies.

Per rectificar una factura, se n'emet una altra anomenada **factura de rectificació**, que ha de contenir com a mínim les mateixes dades que una factura normal, a més de la identificació de la factura que modifica i les causes de la modificació.

Quan l'import de l'operació no sobrepassi els 3.000 € (IVA inclòs), la factura pot ser substituïda pel **tiquet**. Concretament, els tiquets poden ser emesos en els següents casos:

- Vendes al detall.
- Serveis en ambulàncies.
- Vendes o serveis a domicili del consumidor.
- Transports de persones i els seus equipatges.
- Serveis prestats en restaurants, bars, cafeteries i establiments similars.
- Sales de ball i discoteques.
- Serveis telefònics prestats mitjançant la utilització de cabines telefòniques d'ús públic, així com mitjançant targetes magnètiques o electròniques recarregables que permetin la identificació del portador.
- Serveis de perruqueries i instituts de bellesa.
- Utilització d'instal·lacions esportives.
- Revelat de fotografies i serveis prestats per estudis fotogràfics.
- Serveis d'aparcament de vehicles.
- Serveis de tintoreria i bugaderia.
- Utilització d'autopistes de peatge.
- Serveis de lloguer de pel·lícules.

Els tiquets han d'incloure les següents dades:

- Numeració correlativa (número i sèrie, si s'escau)
- Nom o raó social i NIF de l'emissor.
- L'expressió "IVA inclòs" o "Tipus impositiu aplicat"
- Contraprestació total

Tot i que es puguin emetre tiquets en comptes de factura en determinats casos, les empreses estan obligades a emetre factura si el destinatari així ho exigeix. En cap cas els tiquets permeten la deducció de les quotes d'IVA suportades al no tenir la consideració de factures.

Les empreses només poden expedir un original de cada factura o tiquet. No obstant això, s'admet un duplicat quan intervé més d'un destinatari en l'operació o quan es perd l'original per qualsevol motiu. En el nou document haurà d'aparèixer, però, la paraula **duplicat**.

Les factures han d'emetre's en el moment de l'operació que les origina, a excepció que el destinatari sigui un empresari. En aquests casos, el termini serà de 30 dies a comptar des del moment de la realització de l'operació.

1.2.4 Documentació de pagament

El procés de compravenda finalitza amb el pagament, generalment posterior a l'emissió o recepció de la factura.

Podem diferenciar tres modalitats de pagament, en funció del moment en què aquest es realitza:

1. Pagament al comptat
2. Pagament ajornat
3. Pagament per avançat

Per a la modalitat de **pagament al comptat** els mitjans emprats solen ser: diners, domiciliació bancària, ingrés en efectiu en compte corrent bancari, contra reemborsament, transferència bancària, xecs o targeta de crèdit.

Per al **pagament ajornat** se sol fer ús de la lletra de canvi i el pagaré, i per **l'avançat**, s'adopten bàsicament les mateixes formes que pel pagament al comptat, a excepció del contra-reemborsament que, com el seu nom indica, fa referència al pagament que es fa en rebre la mercaderia en el domicili del destinatari.

Els documents-justificants que es generen amb el pagament són:

- El rebut
- El xec
- La lletra de canvi
- El pagaré

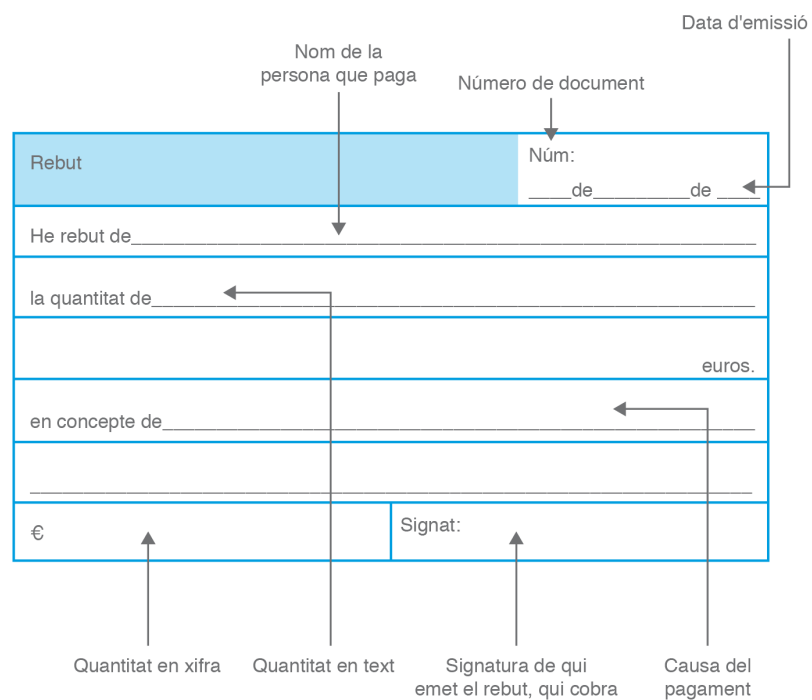
El rebut

El **rebut** és un document mitjançant el qual una persona acredita haver rebut d'una altra una determinada quantitat de diner en efectiu o en espècie. Serveix com a comprovant de pagament.

El rebut ha de contenir les següents dades (vegeu també la figura 1.6):

- Número del rebut.
- Nom de la persona o entitat que abona l'import.
- Quantitat de diner en lletra (en número i en lletra).
- Concepte clar del motiu de l'import.
- Lloc i data de l'emissió.
- Nom i signatura de la persona o entitat que rep el diner.

FIGURA 1.6. Model de rebut

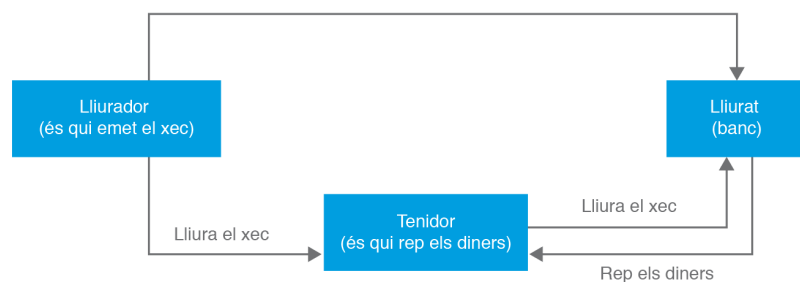

El xec

El **xec** és un document de pagament mitjançant el qual qui l'emet (el lliurador) ordena pagar a un banc (el lliurat) una quantitat determinada contra els fons que té disponibles en aquest banc a favor d'un creditor (el tenidor).

El circuit que segueix el xec des de la seva emissió es mostra en la figura 1.7

FIGURA 1.7. Circulació del xec

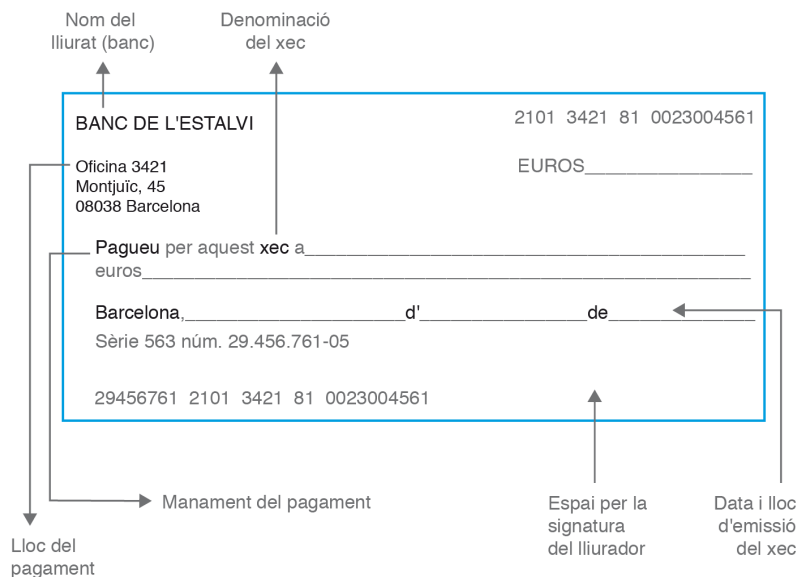

El xec, d'acord amb la Llei 19/1985 de 16 de juliol, Canviària i del Xec, ha de contenir, per tal que sigui vàlid i legal, les següents parts:

- La denominació de xec.
- El manament pur i simple de pagar una quantitat de diner.
- El nom de qui ha de pagar, anomenat lliurat, que necessàriament ha de ser un banc.
- El lloc de pagament.
- La data i el lloc d'emissió del xec.
- La signatura de qui expedeix el xec, anomenat lliurador.

La figura 1.8 conté un model de xec amb la informació que aquest ha d'incloure.

FIGURA 1.8. Model de xec

N'hi ha diversos tipus de xecs:

- Xec al portador
- Xec nominatiu
- Xec barrat
- Xec conformat
- Xec bancari

Els xecs al portador són xecs que porten escrita l'expressió al portador i es caracteritzen pel fet que els pot cobrar qualsevol persona que els presenti al cobrament.

Els xecs **nominatius** són aquells xecs que van destinats a una persona determinada que és qui ha de cobrar-lo.

Els xecs nominatius poden incorporar o no l'anotació *a l'ordre*, únic cas en què podran ser pagats a la persona física o jurídica que els presenti al cobrament. Els xecs que portin aquest distintiu podran ser transferits per **endós**.

L'*endós* és una clàusula que serveix per transmetre el xec i s'ha de formalitzar en el seu revers mitjançant la fórmula *pagueu per aquest xec a*. També hi ha de constar la signatura i la data en què es transmet. Al realitzar un *endós* es transfereix la propietat del document i per tant el dret a fer-lo efectiu.

El **xec barrat** es caracteritza pel fet d'estar travessat per dues línies diagonals paral·leles, entre les quals s'escriu l'expressió banc, i companyia o bé l'abreviatura i cia. Aquest tipus de xec només es podrà cobrar mitjançant l'abonament en compte corrent del tenidor.

La finalitat de barrar un xec és la d'evitar que el puguin cobrar persones diferents a aquelles per a qui s'ha estès.

Un **xec conformat** és aquell en el qual l'entitat de crèdit manifesta que totes les dades ressenyades són conformes i que, durant el període indicat, pot ser satisfet. Aquest fet implica que la quantitat indicada en el document queda bloquejada en el compte corrent del lliurador fins la data en què la conformitat és vàlida. Aquesta conformitat se sol consignar en el revers del xec pel banc o entitat de crèdit i ha d'incloure la data fins la qual aquesta clàusula és vàlida.

Una altra manera de disposar dels fons dipositats en un compte bancari és sol·licitant al banc que estengui un **xec bancari**. En aquests casos és el banc o entitat de crèdit qui expedeix el xec i qui retira del compte corrent el seu import. Aquest fet ofereix la garantia que el xec sempre es pagarà. El banc a canvi rep una comissió per la gestió realitzada.

La lletra de canvi

La **lletra de canvi** és un títol de crèdit formal o complet que obliga a pagar al seu venciment, en un lloc determinat, una certa quantitat de diners a la persona designada en el document o, a l'ordre d'aquesta, a una altra persona també designada.

En la lletra de canvi intervenen les següents persones (figura 1.9):

- Lliurador. És la persona que estén la lletra i dóna l'ordre de pagament al lliurat.
- Lliurat. És la persona obligada al pagament de la lletra al seu venciment.
- Tenidor. És la persona a qui el lliurador transmet la lletra per tal que el lliurat la pagui. El tenidor pot endossar la lletra a terceres persones o bé presentar-la a l'acceptació i al cobrament.

- **Avalador.** És la persona que garanteix que el lliurat atindrà el pagament de la lletra al seu venciment. De fet, si el lliurat no fa efectiu el pagament, l'avalador se'n fa responsable.
- **Endossant i endossatari.** L'endossant és la persona que, sent posseïdora de la lletra (tenidor), la transmet a una altra, l'endossatari, que es converteix així en tenidor de la lletra.

FIGURA 1.9. Circulació de la lletra de canvi

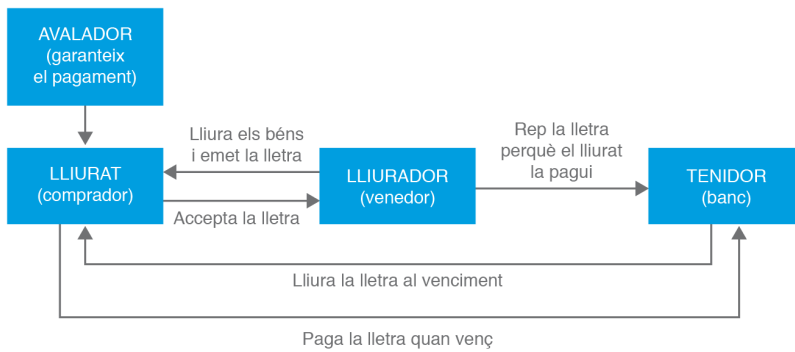
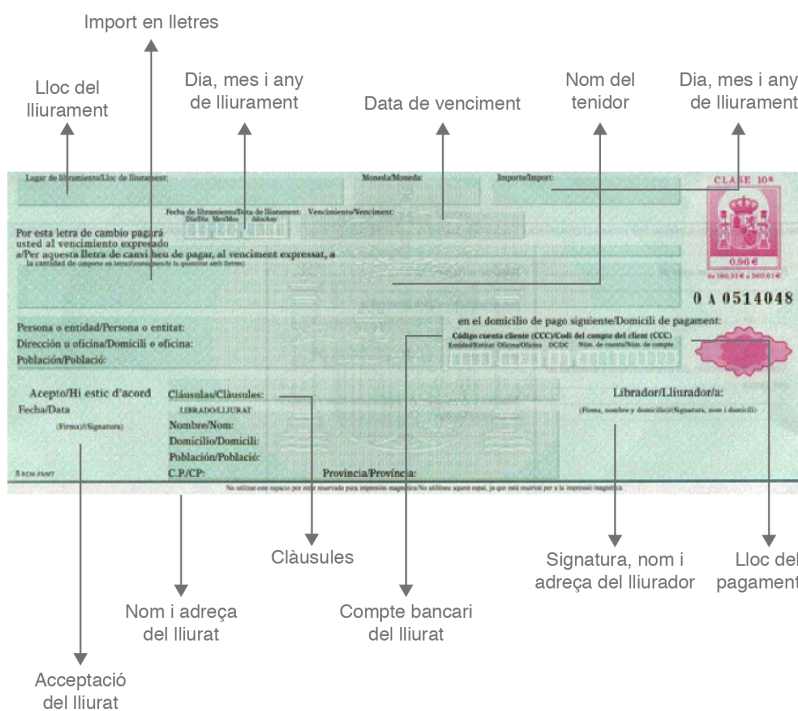

FIGURA 1.10. Anvers de la lletra de canvi

El protest

És una declaració notarial, amb els requisits formals que la llei exigeix, per la qual un notari dóna fe pública que el lliurat no ha acceptat o no ha pagat la lletra. D'aquesta manera, el tenidor pot demostrar que s'ha produït alguna d'aquestes dues situacions en cas que vulgui exigir el pagament de la lletra per la via judicial.

Perquè sigui considerada com a tal, la lletra de canvi ha de contenir, d'acord amb la Llei 19/1985, els conceptes següents en l'anvers (figura 1.10):

- Lloc on es lliura la lletra de canvi. Si manca aquesta menció, es considerarà lliurada en el lloc indicat juntament amb el nom del lliurador.
- Import de la lletra en xifres.

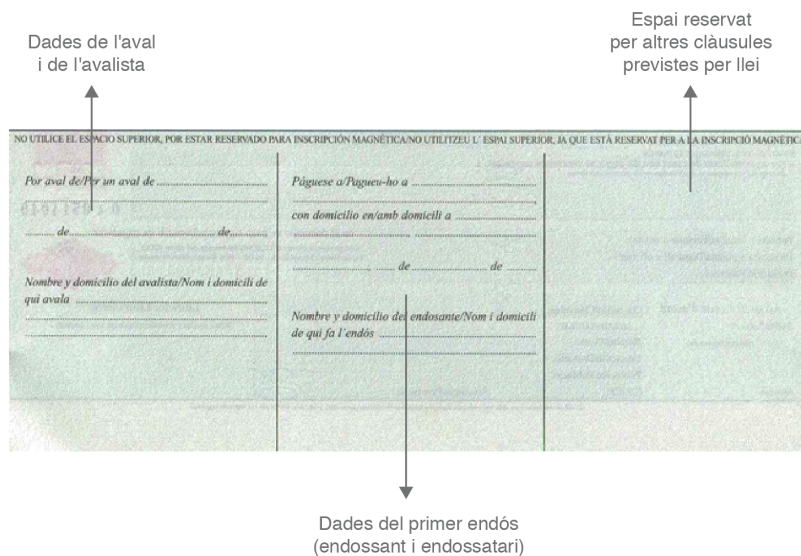
- Dia, mes i any en què es lliura la lletra.
- Data de venciment de la lletra.
- Nom del tenidor.
- Import de la lletra en lletres.
- Lloc en el qual s'ha d'efectuar el pagament.
- Dades d'identificació bancària del lliurat; codi de control del client (CCC) i dígit de control (DC).
- Clàusula *amb despeses* o *sense despeses*.
 - La clàusula *amb despeses* vol dir que, en cas d'impagat, el tenidor té l'obligació de protestar la lletra i que el lliurat respon de les despeses del protest.
 - La clàusula *sense despeses* significa que qui hagi practicat el protest haurà de fer front a les despeses.
- Nom i adreça del lliurat. Si el lliurat és una persona jurídica, la lletra es lliurarà mitjançant els seus apoderats i es consignarà així en l'antesignatura amb l' anotació per poder (PP).
- Signatura, nom i adreça de qui lliura la lletra.
- Acceptació del lliurat per mitjà de la seva signatura autògrafa.

L'antesignatura és el mot que s'anteposa a la signatura d'una persona per indicar el càrrec que exerceix.

Per tal que sigui considerada com a tal, la lletra de canvi ha de contenir, d'acord amb la Llei 19/1985, els conceptes següents en **el revers** (figura 1.11):

- Aval de la lletra: fiança solidària on l'avalador garanteix que la lletra serà pagada al seu tenidor legítim. S'usa a tal fi, l'anotació "per aval".
- Espai destinat a consignar el primer endós que haurà de ser signat per l'endossant.
- Espai destinat a qualsevol clàusula o declaració prevista en la llei.

La lletra de canvi s'ha d'estendre en paper timbrat en funció del seu import, segons l'imprès oficial aprovat per l'Ordre Ministerial de l'11 d'abril de 1986.

FIGURA 1.11. Revers de la lletra de canvi

Les formes més usuals d'indicar el venciment d'una lletra de canvi són:

- A "dia cert", quan s'estableix una data determinada. És la forma més corrent.

Exemple de venciment a dia cert

31 de maig de 2013

- A "la vista". En aquest cas es paga el dia que es presenta.
- A un "termini comptat des de la data", quan es calcula la data de venciment a partir de la data de lliurament.

Exemple de venciment a termini comptat de de la data

- Venciment a 30 d/d (dies/data)
- Data de lliurament: 20 de juny
- La lletra es farà efectiva el 20 de juliol
- A "termini comptat a la vista", quan la data de pagament es calcula a partir de la data d'acceptació.

Exemple de venciment a termini comptat a la vista

- Venciment a 30 d/v (dies/vista)
- Data de lliurament: 20 de juny
- Data de l'acceptació: 22 de juny
- La lletra es farà efectiva el 22 de juliol

Actualment la utilització de la lletra de canvi com a mitjà de pagament no és gaire habitual a causa dels costos que comporta.

El pagaré

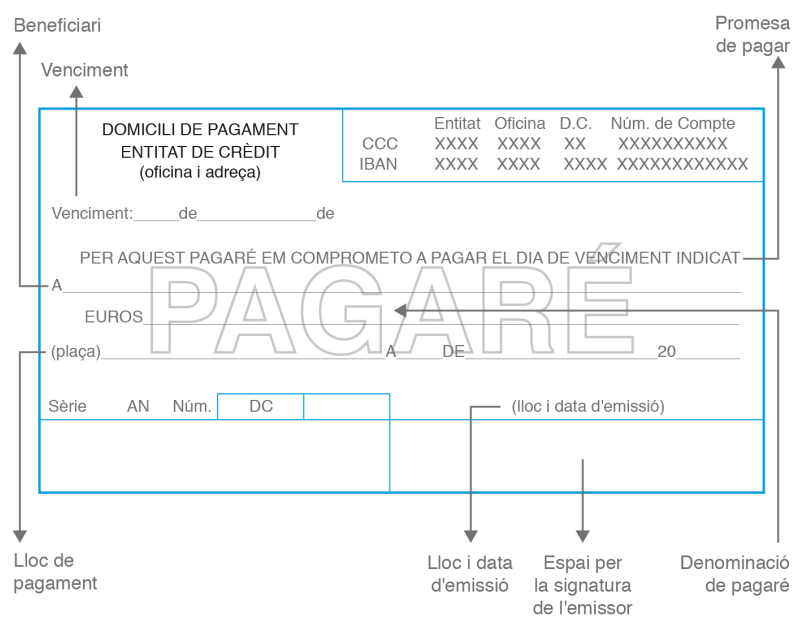
El **pagaré** és un document de pagament mitjançant el qual qui l'emeta (el signant) es compromet incondicionalment a pagar a un altre (tenidor) una quantitat determinada de diner en una data i en un lloc determinat. La diferència amb la lletra de canvi es troba en el fet que mentre que aquesta conté un *manament* incondicional, el pagaré conté una *promesa* incondicional.

El signant d'un pagaré queda obligat de la mateixa manera que l'acceptant d'una lletra de canvi.

En el cas del pagaré, però, la llei canviària no preveu cap model oficial, deixant-lo a criteri de les parts implicades; es limita a numerar les parts que aquest ha de contenir:

- La denominació de pagaré inserida en el títol.
- La promesa de pagar una quantitat determinada de diner.
- La indicació del venciment.
- El lloc on s'ha de fer el pagament.
- El nom de la persona a qui s'ha de fer el pagament, o a l'ordre de la qual s'ha d'efectuar.
- La data i el lloc d'emissió.
- La signatura de qui emet el títol (signant).

FIGURA 1.12. Model de pagaré

La figura 1.12 mostra un possible model de pagaré amb el contingut mínim que ha de tenir.

1.3 Altres documents-justificants tipus

Les empreses no només efectuen operacions de compravenda, tot i que siguin aquestes les que generen un major volum de documents.

Les empreses es creen (constitueixen); contracten altres factors productius que posteriorment han de remunerar (mà d'obra, subministraments, assegurances, serveis jurídics...); sol·liciten préstecs a les entitats de crèdit per finançar-se o rendeixen comptes a les administracions públiques amb el pagament d'impostos, tributs i taxes.

Aquestes operacions també tenen la seva justificació documental.

1.3.1 L'escriptura de constitució

L'escriptura de constitució és el document en el qual els socis expressen la seva intenció de crear una societat. És, per tant, un contracte que obliga als socis a complir una sèrie d'obligacions, entre elles la més important, que és la d'aportar la seva part del capital a l'empresa.

En l'escriptura de constitució s'especifiquen les aportacions dels socis i els estatuts.

Els estatuts són les regles de funcionament de la societat. Determinen el seu funcionament i serveixen de referència per resoldre conflictes entre els socis.

1.3.2 Documentació laboral

La documentació laboral més important és la nòmina i els models TC2 i TC1, determinats per la Tesoreria General de la Seguretat Social per la recaptació de les quotes de cotització.

La nòmina

La nòmina és el document que justifica la liquidació i pagament del salari. Té la funció d'informar al treballador de totes les dades que fan referència a la seva relació laboral amb l'empresa. És un document útil perquè:

- Garanteix que l'empresari compleix amb la seva obligació de pagar el salari.
- Ajuda al treballador a entendre totes les quantitats que s'inclouen i a corregir errors. Per això és important que el treballador conservi totes les seves nòmines.

- És un document fonamental per a futures reclamacions de quantitats davant l'autoritat laboral i per a la comprovació d'indemnitzacions en cas d'acomiadament.
- La nòmina pot utilitzar-se com a prova que existeix veritablement una relació laboral, tot i que no es tingui contracte per escrit.
- És un document que permet comprovar que el treballador ha cotitzat i la quantitat per la qual cotitza. Per tant, una prova per a futures reclamacions en matèria de pensions de jubilació, etc.
- Permet comprovar que el salari mínim, que estableix el conveni per a cada categoria professional, és el que realment es paga als treballadors.

L'empresari està obligat a fer la liquidació i pagament del salari de forma documental, és a dir, justificada mitjançant la nòmina.

La nòmina es presenta a cada treballador a mes vençut i detalla totes les quantitats econòmiques, en diner o en espècie, que el treballador rep en el període de temps que es liquida.

El document de la nòmina només es considera vàlid quan porta el segell de l'empresa, la signatura de l'empresari o de la persona autoritzada i la signatura del treballador.

El format estàndard d'una nòmina es troba regulat per la legislació vigent que marca una estructura i contingut mínim:

- Dades identificatives de l'empresa, direcció del centre de treball i codi del compte de cotització en el qual el treballador es troba inclòs.
- Dades bàsiques del treballador, tipus de contracte, categoria, número del llibre de matrícula on es troba inscrit i antiguitat en l'empresa.
- Període de liquidació al qual correspon la nòmina.
- Detall de les percepcions salarials i extrasalarials que componen la retribució bruta del treballador.
- Detall de les deduccions practicades al salari brut, bé sigui perquè les marca la llei, o bé per altres motius com ara bestretes de remuneracions o embargaments a la nòmina.
- Líquid a percebre.
- Detall de les bases de cotització de la nòmina, juntament amb el detall de les bases de l'IRPF.
- Lloc d'emissió, i signatura (i segell) de l'empresa i del treballador.

La figura 1.13 mostra el model oficial de rebut de salari.

FIGURA 1.13. Model oficial de nòmina

REBUT INDIVIDUAL JUSTIFICATIU DEL PAGAMENT DE SALARI		
(Art. 1, Ordre de 27 de desembre de 1994, per la qual s'aprova el model de rebut individual de salaris)		
Empresa: Domicili: CIF: Codi compte cotització Seguretat Social:		Treballador/a: NIF: Nòm llibre matrícula: Antiquitat: Nòm afiliació Seguretat Social: Categoria professional: Grup cotització:
Període de liquidació: del dia al dia de 200... Total dies <input type="text"/>		
i. MERITACIONS		TOTAL
1 Percepcions salarials		
Salari base	
Complements salarials	
.....	
Hores extraordinàries	
Gratificacions extraordinàries	
Salari en espècies	
2 Percepcions no salarials		
Indemnitzacions o bestretes	
Prestacions i indemnitzacions de la Seguretat Social	
Indemnitzacions per trasllat, suspensió o acomiadament	
Altres prestacions no salarials	
A. TOTAL MERITAT
ii. DEDUCCIONS		
1. Aportació del/de la treballador/a a les cotitzacions a la Seguretat Social i conceptes de recaptació conjunta		
%		
Contingències comunes	
Atur	
Formació professional	
Hores extraordinàries		
Per força major o estructurals	
No estructurals	
TOTAL D'APORTACIONS
2. Impost sobre la renda de les persones físiques		
3. Bestretes
4. Valor de productes rebuts en espècies
5. Altres deduccions
B. TOTAL A DEDUCIR
LÍQUID TOTAL A PERCEBRE (A-B) de 200.....
Signatura i segell de l'empresa		HO HE REBUT,
DETERMINACIÓ DE LES BASES DE COTITZACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL I CONCEPTES DE RECAPTACIÓ CONJUNTA I DE LA BASE SUBJECTA A RETENCIÓ DE L'IRPF		
1. Base de cotització per contingències comunes		
Remuneració mensual	TOTAL	
Prorrata per pagues extraordinàries	
2. Base de cotització per contingències professionals (AT i MP) i conceptes de recaptació conjunta (atur, formació professional, fons de garantia salarial)		
3. Base de cotització addicional per hores extraordinàries		
4. Base subjecta a retencions de l'IRPF		

Documents de cotització: TC2 i TC1

Els models TC2 i TC1 són els documents oficials, designats per la Tresoreria de la Seguretat Social per la recaptació de les quotes de cotització tant dels empresaris com del propi treballador.

El model TC2 inclou la relació nominal dels treballadors amb les seves bases de cotització. També informa dels treballadors que tenen dret a bonificació i/o deducció.

El model TC1 s'utilitza per la liquidació de les quotes i s'emplena a partir de les dades que apareixen al TC2. En la figura 1.14 (TC1) i figura 1.15 (TC2) n'hi ha una mostra.

El TC1 s'ha de liquidar abans del darrer dia del mes següent al qual corresponen les cotitzacions.

Existeixen dues formes de pagament de les quotes a la Seguretat Social. Si s'opta pel pagament del tipus "càrrec en compte", el TC1 s'haurà de presentar abans del dia 18 del mes posterior. En canvi, si s'opta per l'opció de "pagament electrònic", el termini finalitza el dia 24. En els dos casos, és la Seguretat Social la que emet el model i la que l'envia per via *WinSuite* el mes posterior al de l'obligació de pagament.

Codi compte cotització

L'empresa ha d'inserir-se en la Seguretat Social de la província en la qual realitza la seva activitat. El codi compte cotització és el número que identifica a l'empresa en la Seguretat Social, conté 9 dígits i s'ha de fer constar en la nòmina i documents de cotització.

Llibre de matrícula

Els empresaris han de portar al dia un llibre de matrícula del personal on han de figurar inscrits tots els seus treballadors des del moment en què aquests iniciïn la prestació del servei.

FIGURA 1.14. Model TC1 – WinSuite

Mantenimiento Datos TC1

Empresa: 1 PRODUCCIONES CINEMATOGRAFICA Tipo Paga: Mensual
 Centro: 1 PRODUCCIONES BARCELONA Fecha Cobro: 06/2008

BOLETÍN DE COTIZACIÓN A LA SEGURIDAD SOCIAL

MINISTERIO DE TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES

Empresa: PRODUCCIONES BARCELONA
 Domicilio: AVDA. PRINCIPE DE ASTURIAS
 Localidad: BARCELONA C.P. 08080 Provincia: BARCELONA
 Entidad de A.T. y E.P.: M.U.P.A. Clave de A.T. y E.P.: 025

Clave I.E.: 9 Identificador de Empresario: A36254896 Código Cuenta Cotización (11 dígitos): 08563297820 Nº de Trabajadores: 1 Desde: Período de Liquidación: 06/2008

COTIZACIONES GENERALES		BASES	TIPOS (%)	CANTIAS
Contingencias Comunes	101	1773,34	28,3000	501,86
Horas Extraordinarias por Fuerza Mayor	102			
Otras Horas Extraordinarias	103			
Aportación Sexo Comunes	104			
Cotización Empresa al Contingencias Comunes	105			
Otros conceptos	106			
Deducción Contingencia Excepcional	121			
Deducción Cot. Val. Econ. Contribución en Liquidación	122			

FIGURA 1.15. Model TC2 – WinSuite

Mantenimiento Datos TC2

Empresa: 1 PRODUCCIONES CINEMATOGRAFICA Tipo Paga: Mensual
 Centro: 1 PRODUCCIONES BARCELONA Fecha Cobro: 06/2008

Trabajadores

MINISTERIO DE TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES

Empresa: PRODUCCIONES BARCELONA
 Domicilio: AVDA. PRINCIPE DE ASTURIAS
 Localidad: BARCELONA C.P. 08080 Provincia: BARCELONA
 Entidad de A.T. y E.P.: M.U.P.A. Clave de A.T. y E.P.: 025

Clave I.E.: 9 Identificador de Empresario: 0A10203040

Apellidos y nombre: MURIJ Clave I.P.F.: 1 Identificador de Persona Física: 056412687N
 GALOA Clave I.P.F.: 1 Identificador de Persona Física: 042517859J

Código	Nombre
000001	GARCIA LOPEZ, ANA
000004	TOLEDO MARTINEZ, PILAR
000005	HERRERO GOMEZ, MARIA
000006	RODRIGUEZ ARCOS, TONI
000007	GARCIA LOPEZ, ANA
000008	PIN DEL OLMO, PURIFICACION
000010	MARTINEZ HARCOS, RAMON
000011	GUTIERREZ HOLA, MARIA
000013	VILLAS GOMEZ, JUAN
000015	HUÑOZ RIBAS, JUDITH

Presentar Trabajadores dados de Baja

Centro: [] Aceptar Cancelar

WinSuite

És el programa de la Tesorería de la Seguretat Social per facilitar la utilització del sistema RED (Remissió Electrònica de Documents), que permet l'intercanvi d'informació i documents entre empresa i Seguretat Social a través de mitjans telemàtics.

Documentació fiscal

En les operacions de compravenda de béns i serveis, l'impost més significatiu és l'**Impost sobre el Valor Afegit (IVA)**.

L'IVA és un impost indirecte que recau sobre el consum, és a dir, és el consumidor final qui realment el paga. Tanmateix, qui té l'obligació de gestionar-lo i realitzar el seu ingrés en l'Agència Tributària és l'empresari.

Els empresaris i professionals han de presentar declaracions-liquidacions de totes les seves operacions (compres en les quals suporten IVA i vendes en les quals repercuteixen IVA als seus clients), fins i tot en els períodes d'inactivitat.

Els models establerts a tal efecte i els terminis corresponents són:

- **303.** Declaració trimestral (figura 1.16). Els terminis per presentar-la són:
 - De l'1 al 20 d'abril (1r trimestre)
 - De l'1 al 20 de juliol (2n trimestre)
 - De l'1 al 20 d'octubre (3r trimestre)
 - De l'1 al 30 de gener (4t trimestre)
- **390.** Resum anual. El termini per presentar-lo és de l'1 al 30 de gener (4t trimestre).
- **349.** Declaració resum d'operacions intracomunitàries (si es dóna el cas). El termini per presentar-la és de l'1 al 20 del mes següent a la finalització del trimestre en el qual s'han realitzat les operacions.

FIGURA 1.16. Model trimestral de declaració-liquidació de l'IVA

Modelo 303
Impuesto sobre el Valor Añadido
AUTOLIQUIDACIÓN

Identificación (I)

Exponente reconocido para la entrega certificada: Devengado (D) Ejercicio (E) Período (P)

Identificación (I): NIF, Asiento y Número e Razón social, Códigos de identificación (Códigos de identificación de la actividad económica)

IVA Devengado

	Bases imponibles	Tipo %	Cuota
Regimen general	01-04	02-05	03-06
Regimen especial	10-13	11-14	12-15
Adquisiciones intracomunitarias	16-19	17-18	18-19
Total cuota devengada (06) + (15) + (18) + (19) =			28

IVA Deducible

	Bases	Cuota
Por cuotas repercutidas en operaciones de bienes de inversión	20-21	22
Por cuotas repercutidas en operaciones de bienes de consumo	23-24	25
Por cuotas repercutidas en las importaciones de bienes de inversión	26-28	29
Gravámenes repercutidos en las importaciones de bienes de inversión	30-31	32
Gravámenes repercutidos en las importaciones de bienes de consumo	33-34	35
Compraventa de Régimen Especial A.G. y P.	36-37	38
Reg. de importación de mercancías	39-40	41
Reg. de importación por aplicación de normas de derecho de guerra (Art. 10 y 11)	42-43	44
Total a deducir (22) + (25) + (29) + (32) + (35) + (38) + (41) + (44) =		68

Diferencia (28) - (68) = -40

Complementaria (I)

Si el resultado es negativo consignar el importe a compensar: 40 (-)

Complementaria (II)

Si el resultado es positivo consignar el importe a compensar: Sin actividad -

Complementaria (III)

Manifiesto para Delegación de la cuota de IVA a cuenta de otros contribuyentes: Importe: 00 (-)

Complementaria (IV)

Declaración de la cuota de IVA a cuenta de otros contribuyentes: Importe: 00 (-)

Complementaria (V)

Declaración de la cuota de IVA a cuenta de otros contribuyentes: Importe: 00 (-)

Com a norma general, el període de liquidació coincideix amb el trimestre natural. No obstant això, aquest període coincidirà amb el mes natural en els següents supòsits:

- Que es tracti de subjectes passius amb un volum d'operacions superior a 6.010.121,04 € en l'any natural immediatament anterior.
- Els empresaris que voluntàriament ho vulguin fer. En aquest cas és obligatòria la presentació via telemàtica.

L'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF) és un impost personal, progressiu i directe que grava les rendes obtingudes en l'any natural per les persones físiques residents a Espanya. Les empreses (persones jurídiques) tot i que no són subjectes passius d'aquest impost, practiquen les retencions corresponents a compte de l'IRPF dels seus treballadors, i en aquest sentit estan obligades a presentar la corresponent liquidació a la Hisenda Pública.

El model que es fa servir per la liquidació trimestral (mensual si es tracta de grans empreses) és el 111, que es mostra en la figura 1.17.

FIGURA 1.17. Model 111 de liquidació de les retencions practicades

Agencia Tributaria
Teléfono: 901 33 55 33
www.agencia tributaria.es

Retenciones e ingresos a cuenta del IRPF
Rendimientos del trabajo y de actividades económicas, premios y determinadas ganancias patrimoniales e imputaciones de renta
Declaración - Documento de Ingreso

Modelo **111**

Declarante (1)
Espacio reservado para la etiqueta identificativa
Ejercicio ... Período ...
Espacio reservado para la numeración por código de barras
Si no dispone de etiquetas, consigne los datos identificativos que se solicitan a continuación.
NIF: _____ Apellidos y nombre o razón social: _____

Liquidación (2)

	Nº de perceptores	Importe de las percepciones	Importe de las retenciones
I. Rendimientos del trabajo			
Rendimientos dinerarios	01	02	03
Rendimientos en especie	04	05	06
II. Rendimientos de actividades económicas			
Rendimientos dinerarios	07	08	09
Rendimientos en especie	10	11	12
III. Premios por la participación en juegos, concursos, rifas o combinaciones aleatorias			
Premios en metálico	13	14	15
Premios en especie	16	17	18
IV. Ganancias patrimoniales derivadas de los aprovechamientos forestales de los vecinos en montes públicos			
Percepciones dinerarias	19	20	21
Percepciones en especie	22	23	24
V. Contraprestaciones por la cesión de derechos de imagen: ingresos a cuenta previstos en el artículo 92.8 de la Ley del Impuesto			
Contraprestaciones dinerarias o en especie	25	26	27
Total liquidación:	Suma de retenciones e ingresos a cuenta (03 + 06 + 09 + 12 + 15 + 18 + 21 + 24 + 27) ...		28
	A deducir (exclusivamente en caso de declaración complementaria): Resultados a ingresar de anteriores declaraciones por el mismo concepto, ejercicio y período		29
	Resultado a ingresar (28 - 29)		30

Ingreso (4)
Ingreso efectuado a favor del Tesoro público. Cuenta restringida de colaboración en la recaudación de la AEAT de declaraciones liquidaciones o autoliquidaciones.
Importe del ingreso (casilla 30) I
Forma de pago: En efectivo E.C. adeudo en cuenta
Código cuenta cliente (CCC)
Entidad: _____ Recursal: _____ CC: _____ Número de cuenta: _____

Negativa (5)
 Declaración negativa

Complementaria (6)
Si esta declaración es complementaria de otra declaración anterior correspondiente al mismo concepto, ejercicio y período, indicado marcado con una "X" esta casilla.
 Declaración complementaria
En este caso, consigne a continuación el número de justificante identificativo de la declaración anterior.
Nº de justificante: _____

Firma (7)
Firma: _____

Este documento no será válido sin la certificación mecánica o, en su defecto, firma autorizada

Ejemplar para el sujeto pasivo

Finalment, destacar l'Impost de Societats que grava el benefici que obtenen les societats i altres entitats jurídiques.

L'Impost de Societats es declara mitjançant el model 200 (anual) i el model 202 (pagaments a compte, si s'escau). Teniu una mostra del model 200 en la figura 1.18.

FIGURA 1.18. Model 200 - Declaració Impost de Societats

The image shows a digital form for the 'Impuesto sobre Sociedades Modelo 200'. At the top, it identifies the 'Agencia Tributaria' and the specific tax model. The form is divided into several numbered sections:

- Identificación (1):** Fields for NIF, company name, and tax exercise year.
- Liquidación (3):** A summary table showing 'Base imponible' (552), 'Cuota íntegra' (552), and 'Líquido a ingresar o a devolver: Estado' (521).
- Devolución (4):** Section for claiming a refund, with an 'Importe' field set to 0.
- Ingreso (5):** Section for reporting income, with an 'Importe' field set to 0.
- Declaración (7):** A signature line with a date field.

 The form includes a barcode and a reference number '200771564762 1'. At the bottom, there are buttons for 'Relonar Formulario' and 'Entregar para la Administración'.

Totes aquestes declaracions poden sortir positives (a pagar) i també negatives (a retornar o compensar) o a zero. En el cas de presentació fora de termini d'alguna d'elles, l'empresa haurà de pagar una sanció que variarà en funció del resultat de la declaració i de si aquesta presentació es fa abans d'haver rebut cap requeriment reclamant-la per part de l'Agència Tributària.

1.4 Interpretació comptable dels documents-justificants dels fets comptables

La comanda, l'albarà, la factura, així com els documents de cobrament i pagament suporten comptes personals, d'actiu i de passiu, l'origen dels quals es troba en les operacions habituals que constitueixen l'activitat econòmica normal de les empreses. És a dir: proveïdors i creditors, clients i deutors, efectes comercials i la seva gestió, comptes de personal i comptes d'administracions públiques.

Aquests documents justifiquen els circuits de cobrament i de pagament que es produeixen en els fets comptables: venda de mercaderies, compres, prestació de serveis, nòmines, reconeixement i pagament d'impostos, etc. i es troben lligats també a la funció de tresoreria.

1.4.1 El principi de dualitat i la tècnica de la partida doble

Tot fet comptable comporta una relació entre dos individus (empreses entre elles, empreses amb els seus clients, empreses amb les Administracions Públiques, etc.) que realitzen un intercanvi. I tot intercanvi implica la presència de fluxos (d'entrada i sortida) que reflecteixen els béns o drets intercanviats en l'operació.

Exemple de representació de fluxos

Suposeu que l'empresa A ven mercaderies a l'empresa B i l'empresa B les paga al comptat.

L'operació descrita es pot representar com es mostra a la figura 1.19.

FIGURA 1.19. Representació de fluxos en una operació de venda de mercaderies

Observeu que l'empresa A està cedint un dret a l'empresa B a canvi de diner. L'empresa B, per la seva banda, cedeix diner a l'empresa A i a canvi rep mercaderia.

Cadascun dels elements que intervenen en la transacció juga un paper diferent, d'acord amb si l'anàlitzem des del punt de vista de l'empresa A o des del punt de vista de l'empresa B.

A causa d'aquestes diferències, el primer que hem de tenir clar és que l'anàlisi i interpretació d'una transacció ha de realitzar-se sempre des d'un mateix punt de vista, des de la perspectiva de l'empresa que pretén comptabilitzar els fets comptables.

Un cop identificats els fluxos que intervenen en el fet comptable, hem d'analitzar la funció de cadascun d'ells amb la finalitat de descriure els possibles canvis que aquest produeix sobre el patrimoni empresarial, concepte que ja hem introduït.

Els drets que un individu cedeix a un altre en una transacció són els recursos als quals renuncia per obtenir nous drets. I aquests nous drets són les “ocupacions” o “inversions” en les quals es materialitzen.

Tota **inversió** en un bé o dret es troba finançada per un recurs i, de forma inversa, tot **recurs** finança una inversió.

Podem concloure que per tal que existeixi una transacció és necessària la presència de dues persones, físiques o jurídiques que intercanvien drets, en aplicació del *principi de dualitat*.

El **principi de dualitat** és un principi característic del mètode comptable que trasllada a l'àmbit comptable un tret característic de tots els fets econòmics, que és el de presentar sempre una doble perspectiva per a la seva anàlisi. En aquest sentit, podem dir que tota causa té un efecte, tot origen, un destí, tot augment provoca una disminució, i tota entrada, una sortida.

El principi de dualitat permet establir per cada fet comptable dos corrents contraposats que es registren en el deure i en l'haver; dos imports idèntics que fan mantenir l'equilibri entre aquests dos aspectes, ubicacions o camps del mètode de la *partida doble*.

La tècnica de la *partida doble* s'assembla a una balança que ha de trobar-se perfectament equilibrada. L'aplicació d'aquest mètode implica carregar (dèbit) una part de la balança (deure) i compensar la càrrega en la part oposada (haver) per mitjà d'un abonament (crèdit).

Finalment, podem ressaltar que almenys dos elements patrimonials es veuen afectats en cada fet comptable (en el nostre exemple, mercaderia i diner), i sigui quin sigui el fet comptable que es produeixi, sempre es complirà que l'actiu (béns i drets) és igual a la suma del passiu més el patrimoni net.

Flux d'entrada i flux de sortida

En l'operació de venda de mercaderies, l'empresa A es desprèn d'unes mercaderies rebent a canvi un diner. Les mercaderies representen el recurs de la transacció (flux de sortida), mentre que el diner rebut és l'ocupació o inversió (flux d'entrada).

Gènesi de la partida doble

La partida doble neix en el segle XIV. Va ser Fray Luca Pacioli, monjo i matemàtic italià, contemporani a Leonardo Da Vinci qui va il·lustrar, a finals del segle XV, a la seva obra "*Summa di arithmetica, geometrica, proportione, et proportionalita*" el mètode de la partida doble. Tot i que ell no va inventar aquesta tècnica de registre comptable (es trobava ja vigent a Venècia al segle XIV), Pacioli va ser el seu principal difusor.

$$\text{ACTIU} = \text{PASSIU} + \text{PATRIMONI NET}$$

1.4.2 Criteris de valoració i homogeneïtzació de fluxos

Les transaccions que efectuen els individus donen lloc a l'aparició de fluxos reals (béns) i monetaris (diners). Els fluxos monetaris vénen expressats en valors monetaris, mentre que els fluxos reals són béns materials (kilograms de mercaderia, hores de treball contractades, nombre d'articles venuts...).

Per enregistrar els fets comptables en el sistema comptable de la informació convé determinar i homogeneïtzar el valor de totes aquestes magnituds i expressar-les en una mesura comuna que correspon a la seva valoració monetària.

Però mentre que la valoració monetària dels fluxos financers no presenta cap dificultat (el valor del diner es troba avalat i certificat pel banc emissor, i tots

els membres d'una societat l'accepten sense discussió), la conversió dels fluxos reals en els seus equivalents monetaris és més complicada. Es plantegen, llavors, preguntes del tipus: *A quin preu han de valorar-se els productes fabricats per una empresa? Al preu de cost? Al preu de venda?*

Amb la finalitat d'evitar la possible heterogeneïtat i subjectivitat en la valoració dels intercanvis ha d'escollir-se un criteri de valoració i aplicar-lo a totes les operacions de la mateixa naturalesa per igual.

La valoració inicial en unitats monetàries (euros) de tots els fluxos reals s'efectua a través del **preu d'adquisició** dels béns i serveis objecte de l'intercanvi (o cost de producció si es tracta d'empreses industrials).

L'adopció d'aquest criteri té com a finalitat aconseguir la màxima objectivitat, tant en la valoració dels fluxos a nivell individual d'empresa, com a nivell de totes les empreses en general. La seva aplicació obligatòria es troba recollida per la legislació comptable vigent a través dels criteris de valoració definits en el Pla General Comptable.

1.5 Organització dels documents mercantils i interns per l'optimització del procés comptable

Les operacions comptables generen una gran quantitat d'informació que convé registrar i conservar de forma ordenada. En alguns casos la llei obliga a fer-ho.

És habitual que les empreses portin un registre, tant de les comandes emeses com de les comandes rebudes, amb l'objectiu de controlar la seva activitat comercial.

El registre de comandes se sol ajustar al format que presenten la taula 1.1 i taula 1.2.

TAULA 1.1. Model de registre de comandes emeses

Data d'emissió	Núm. de document	Proveïdor	Data prevista d'arribada	Data d'arribada real	Observacions
...

TAULA 1.2. Model de registre de comandes rebudes

Data de recepció	Client	Data d'acceptació	Data de comunicació al magatzem	Data de sortida de la mercaderia	Observacions
...

Els empresaris i professionals obligats a emetre factures han de guardar-ne còpia (com també dels documents substitutius d'aquestes) durant un període de 6 anys, tal com ho estableix la legislació mercantil. També es permet l'ús de mitjans electrònics per a la seva conservació.

Les factures s'han de guardar amb el seu contingut original i ordenades per ordre de recepció.

Els empresaris i professionals que són subjectes passius de l'IVA estan obligats a portar els **llibres de registre de factures emeses, factures rebudes i béns d'inversió**.

1.5.1 El llibre de registre de factures emeses

En aquest llibre s'inscriuen una per una les factures o documents substitutius d'aquestes, amb el seu número, data, destinatari, base imposable, tipus impositiu i quota repercutida, tal com es mostra en la taula 1.3.

TAULA 1.3. Model de llibre de registre de factures emeses

Núm.	Núm. factura	Data	Destinatari	CIF destinatari	Base imposable	Tipus d'IVA	Quota d'IVA	Total factura
...
TOTAL						

No obstant això, es pot substituir l'anotació individualitzada de les factures per assentaments-resum on hi consti la data, els números, la base imposable global, el tipus impositiu i la quota global, sempre que siguin factures numerades correlativament, emeses en la mateixa data i el seu import total no superi els 6.000 €.

D'aquesta manera, una mateixa factura es podrà anotar en més d'un assentament (sempre que vagin correlatius) quan s'incloguin en el mateix document operacions que tributen a diferents tipus impositius d'IVA.

1.5.2 El llibre de registre de factures rebudes

En aquest llibre s'anoten correlativament totes les factures i documents de duanes corresponents a béns adquirits o importacions i a serveis rebuts.

Les dades que hi consten són: número, data, emissor, base imposable, tipus impositiu i base suportada. En la taula 1.4 se'n mostra un possible model del llibre de registre de factures rebudes

Els documents rebuts es van anotant en aquest llibre també un per un, encara que es permet l'assentament-resum de documents amb una mateixa data, sempre que el seu import individual no superi els 500 € i el global, els 6.000 €.

TAULA 1.4. Model de llibre de registre de factures rebudes

Núm.	Núm. factura	Data	Emissor	CIF emissor	Base imposable	Tipus d'IVA	Quota d'IVA	Total factura
...
TOTAL						

1.5.3 El llibre de registre de béns d'inversió

En aquest llibre es registren totes les adquisicions de béns d'inversió de forma individualitzada i les amortitzacions que s'han aplicat fins el moment, tal com es pot veure a la taula 1.5.

TAULA 1.5. Model de llibre de registre de béns d'inversió

Núm.	Venedor	NIF venedor	Concepte	Data	Base imposable	Quota d'IVA	Amortització anual	Amortització acumulada
...
TOTAL					

Les empreses també porten un control de les operacions a crèdit que realitzen i, utilitzen amb aquesta finalitat, llibres auxiliars de registre. Aquests llibres ens permeten conèixer, en tot moment, el volum d'operacions a crèdit i el volum de saldos pendents de cobrament i de pagament.

Tots els documents justificants de les operacions a crèdit han d'arxivar-se seguint un sistema cronològic.

Les lletres de canvi i els pagarés pendents de venciment es guarden en una carpeta ordenada per data de venciment. Aquesta carpeta rep el nom de "cartera d'efectes".

Els llibres de registre d'efectes comercials a pagar i a cobrar contenen dades sobre la data d'emissió, identificació del lliurat, nominal, data de venciment i domicili de pagament, tal com es mostra en la taula 1.6.

TAULA 1.6. Model de llibre de registre d'efectes comercials

Núm.	Data d'emissió	Lliurat	Nominal	Venciment	Domicili de pagament
...

1.5.4 Altres documents

Altres documents de registre de caràcter voluntari són:

1. Fitxes de magatzem per productes.
2. Registres de cobraments i pagaments.

Fitxes de magatzem per productes

S'utilitzen per controlar la informació dels magatzems i inclouen: el número, el nom de l'empresa i el proveïdor habitual de cada producte, la descripció de l'article i la referència, la capacitat màxima del magatzem en unitats físiques, l'estoc de seguretat i el termini de lliurament mitjà. A més, per cada operació s'indicarà el seu proveïdor/client, les unitats físiques, el preu unitari i l'import total.

El model s'ajusta a l'esquema de la figura 1.20.

FIGURA 1.20. Model fitxa magatzem

FITXA DE CONTROL D'EXISTÈNCIES										Fitxa núm. _____	
Empresa: _____					Mètode de valoració: _____						
Proveïdor: _____										Existència màxima: _____	
Article: _____										Estoc de seguretat: _____	
Ref.: _____										Termini de lliurament: _____	
DATA	PROVEÏDOR/CLIENT	COMPRES/ENTRADES			VENDES/SORTIDES			EXISTÈNCIES			
		U.f.	Preu	Import	U.f.	Preu	Import	U.f.	Preu	Import	

Registres de cobraments i pagaments

La tresoreria representa el conjunt de diner o efectiu del qual l'empresa disposa en cada moment (el diner de la caixa i els dipòsits en els bancs). El control de les entrades i les sortides de diner es duu a terme mitjançant el llibre de caixa i el llibre de registre de bancs.

En el **llibre de caixa** s'enregistren les entrades i sortides d'efectiu. En tenir un model en la figura 1.21. Cal tenir present que moltes empreses tenen més d'una caixa i s'efectuen moviments entre elles. I a més, si es treballa també amb moneda estrangera, convindrà portar el seu control de forma separada.

FIGURA 1.21. Model de llibre de registre de caixa

LLIBRE DE CAIXA				
Núm. de fitxa: _____			Data d'obertura: _____	
Data	Concepte	Entrades	Sortides	Saldo

El resultat diari de les anotacions en el llibre de caixa haurà de coincidir amb l'arqueig de caixa que també s'efectua diàriament.

L'arqueig consisteix en el recompte físic de les monedes i bitllets existents en un moment donat.

El **llibre de registre de bancs** aglutina la informació dels diferents moviments en els comptes dels bancs. S'obrirà un registre per cada entitat financera.

Els bancs envien periòdicament extractes dels moviments realitzats en cada compte. Amb la informació dels extractes es realitzen **conciliacions bancàries** que consisteixen en comprovar la coincidència dels saldos del llibre i els moviments de l'extracte. Si hi ha diferències, s'han de buscar les causes fins que les dues quantitats coincideixin. Un possible model de llibre de registre de bancs és el que es mostra en la figura 1.22.

FIGURA 1.22. Model de llibre de registre de bancs

LLIBRE DE REGISTRE DE BANCS				
Banc:		Compte:		
Núm. de fitxa:		Data d'obertura:		
Data	Concepte	Entrades	Sortides	Saldo

1.6 Els serveis d'assessoria, gestoria i consultoria jurídica, comptable i fiscal

Una empresa és una organització que adquireix producte i/o serveis a l'exterior (*inputs*), els transforma d'alguna manera, encara que només sigui traslladant-los de lloc, i els ven als seus clients.

Materialitzar aquest objectiu implica tenir unes activitats primàries (portar els *inputs* fins a les instal·lacions de l'empresa, transformar-los, aconseguir clients que els vulguin comprar, lliurar-los, donar un servei post-venda, etc.), i unes activitats de suport, com ara la contractació del personal i confecció de nòmines, portar la comptabilitat, buscar fonts de finançament, dissenyar els productes, determinar l'estratègia de mercat, etc.

Les activitats que cada empresa realitzi dependran del sector on aquesta operi.

Segons M. Porter (veure figura 1.23), les activitats primàries es poden classificar de la següent manera:

- **Proveïment:** recepció, emmagatzematge, manipulació de materials, control d'inventaris, compres de materials...
- **Operacions:** transformació de matèries primeres en productes finals (quan es tracta de serveis aquesta etapa no existeix).
- **Logística de sortida:** distribució del producte acabat (programació de comandes de venda, expedició de mercaderia, etc).
- **Màrqueting i vendes:** induir i facilitar als compradors el procés de compra del producte (vendedors, panells de venda, campanyes publicitàries, test de publicitat, etc).

La cadena de valor

La cadena de valor empresarial o cadena de valor és un model teòric que descriu el desenvolupament de les activitats d'una organització empresarial que aporten valor als seus clients i que contribueixen a l'obtenció d'un major marge o benefici a l'empresa. És una eina per l'anàlisi de la planificació estratègica en l'empresa. L'objectiu és maximitzar el benefici reduint els costos necessaris per aconseguir-ho.

El model va ser introduït per Michael E. Porter en la seva obra *Competitive Advantage. Creating and Sustaining Superior Performance*. Porter és professor de la universitat Bishop William Lawrence, amb seu a l'Escola de Negocis de Harvard.

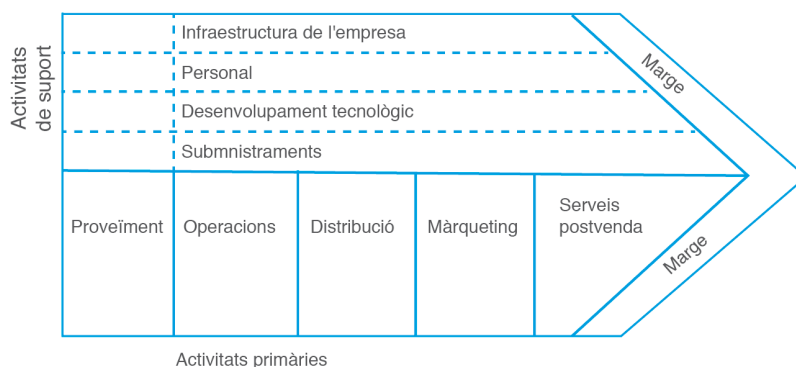
- Servei post-venda: fidelització de marca, increment del valor del producte a través del servei de garanties, recanvis gratuïts, reparacions, etc).

Pel que fa a les activitats de suport, podem tenir:

- Infraestructura de l'empresa: comptabilitat, servei de cobraments, gestió de pagaments, comunicació als bancs, impostos, operacions financeres, gestions amb les Administracions Públiques, etc.
- Personal: confecció de nòmines, contractació de personal, tests psicotècnics, revisions mèdiques al personal, etc.
- Desenvolupament tecnològic: centres d'investigació i desenvolupament tecnològic, servei de xarxes d'informàtica, instal·lació d'ordinadors, manteniment de portàtils, etc.
- Subministraments: serveis relacionats amb el proveïment de fonts d'energia i serveis (de telefonia, per exemple).

L'esquema de classificació de les activitats primàries i de suport es pot veure a la figura 1.23.

FIGURA 1.23. La cadena de valor de M. Porter

Les activitats de suport, depenent de la grandària de l'empresa, són generalment externalitzades, de manera que les empreses es centren només en aquelles activitats que generen realment valor (ingressos i beneficis) per elles i pels seus clients, que són les activitats primàries.

Així, les tasques relacionades amb el procés mercantil i comptable, la fiscalitat i les relacions laborals poden ser realitzades per empreses que es dediquen a l'assessoria, gestoria i consultoria comptable i fiscal. D'aquesta manera s'incrementa l'eficiència i la competitivitat en l'empresa, a causa de la reducció de costos i l'especialització de l'empresa en allò que és l'objecte del negoci. És el que es diu economia d'experiència.

Els serveis que cobreixen aquestes empreses de suport són:

- Gestió comptable i d'impostos:
 - Comptabilitat general.

Out-tasking

Es refereix a l'externalització de tasques que suposa delegar una porció delimitada del negoci a un altre negoci mitjançant un contracte de serveis. L'avantatge és l'estalvi en personal, inversions i costos bancaris.

- Verificació del compliment de la normativa fiscal dels documents a comptabilitzar.
- Conciliació dels comptes bancaris.
- Declaració trimestral i resums anuals d'IVA i IRPF.
- Preparació de llibres oficials, comptes anuals, i Impost de Societats.
- Facturació i cobrament de clients:
 - Altes de clients.
 - Realització de factures de clients.
 - Control i preparació d'abonaments.
 - Control d'inventaris.
 - Remeses de rebuts.
 - Reclamacions de cobraments a clients.
 - Control de la cartera de cobraments.
- Assessoria i gestió mercantil:
 - Control d'escriptures societàries.
 - Control del quadre de socis i participacions, administradors i apoderats, i vigència de poders.
 - Preparació i transmissió d'actes de consells o juntes ordinàries.
- Assessoria i gestió fiscal:
 - Resposta a consultes en matèria fiscal.
 - Planificació i supervisió del tancament fiscal de les societats.
 - Supervisió de l'Impost de Societats.
- Assessoria i gestió laboral:
 - Confecció de nòmines.
 - Gestió d'impostos relacionats amb les nòmines (retencions de l'IRPF practicades als treballadors) i assegurances socials (confecció i liquidació dels TC's).
 - Redacció i legalització de contractes de treball.
 - Càlcul de quitances.

2. Codificació de la documentació suport dels fets comptables

Després d'identificar i valorar els fluxos generats per les transaccions és necessari procedir a la seva inscripció, és a dir, a deixar constància escrita dels mateixos. En aquesta fase de registre comptable necessitarem recórrer als instruments materials i als convenis de registre propis de la comptabilitat.

Cada transacció es registrarà en dos suports diferents: un anomenat llibre diari, en el qual s'inscriuen per ordre cronològic totes les transaccions a mesura que es van produint, i un altre anomenat llibre major en el qual es classifiquen per naturalesa, cosa que ens permet conèixer l'evolució individual de cadascun d'ells i el valor dels fons acumulats. Per procedir a la inscripció de les diferents transaccions en aquests dos suports, la comptabilitat disposa de tècniques i convenis específics.

2.1 Concepte de càrrec i abonament

El compte és l'instrument que representa de manera individualitzada cadascun dels elements patrimonials de l'empresa i que ens permet fer un seguiment de la seva evolució.

Els **comptes** indiquen el valor inicial, les variacions (augments i disminucions), i el valor final de cada element patrimonial. Tots i cadascun dels elements d'actiu, de passiu i de net es representen en un compte específic.

Els comptes es representen en forma de T. La part dreta del compte s'anomena *haver*, l'esquerra s'anomena *deure*, i en la part central es fa constar el títol del compte, que és el nom representatiu de l'element patrimonial que el compte designa. L'esquema d'un compte de major es mostra en la figura 2.1.

FIGURA 2.1. Estructura d'un compte comptable

DEURE	Títol del compte	HAYER
Anotacions en el DEURE (part esquerra del compte)		Anotacions en l'HAYER (part dreta del compte)

Vocabulari específic relacionat amb els comptes

Obrir un compte: es tracta d'assignar un títol, codi i valor inicial al compte.

Carregar un compte: és el fet d'anotar una quantitat en el deure d'un compte.

Abonar un compte: és el fet d'anotar una quantitat en l'haver d'un compte.

Liquidar un compte: suposa fer les operacions necessàries per obtenir el saldo o resultat del compte. El saldo és deutor quan la suma de les anotacions del deure és superior a la suma de les anotacions de l'haver. I el saldo és creditor quan la suma de les anotacions de l'haver són superiors a les del deure.

Saldar un compte: és el fet d'anotar el saldo del compte en la part oposada (dreta i esquerra) per tal de deixar-lo a zero. Aquesta operació és prèvia al tancament dels comptes que es duu a terme en finalitzar l'exercici econòmic.

Cada compte va referit a un element patrimonial concret i unifica un conjunt d'actius (inversions), passius (obligacions de pagament) o elements de patrimoni net que presenten les mateixes característiques.

Exemple de denominació genèrica d'un grup d'elements patrimonials de les mateixes característiques

Si una empresa, dedicada al transport de materials perillosos, inverteix en la renovació de la seva flota de camions amb l'adquisició d'una furgoneta per valor de 17.800 € i un camió per valor de 49.000 €, no s'obrirà un compte per cadascun dels vehicles nous que ha adquirit, sinó que s'anotaran dues entrades sota la mateixa denominació genèrica i acceptada per la normativa comptable: "elements de transport".

Existeixen quatre tipus de comptes:

1. Comptes d'actiu
2. Comptes de passiu
3. Comptes de patrimoni net
4. Comptes de gestió (comptes d'ingrés, despesa, beneficis i pèrdues)

Els **comptes d'actiu** representen els béns i els drets que integren l'actiu de l'empresa. El seu funcionament segueix les següents pautes: en el deure es recull el valor dels béns i drets amb els quals l'empresa inicia l'exercici econòmic, i els augments de valor d'aquests elements (les entrades de nous elements); i en l'haver s'anoten les disminucions de valor o sortides dels elements, tal com es representa en la figura 2.2.

FIGURA 2.2. Funcionament d'un compte d'actiu

DEURE	Compte d'actiu	HAVER
Existències inicials + entrades		▼

Els **comptes de passiu** expressen en el seu haver els valors inicials de les obligacions que l'empresa té en començar l'exercici econòmic més els increments de les obligacions. Les cancel·lacions o disminucions de les obligacions es recolliran en el deure.

L'esquema comptable dels comptes de passiu es sintetitza en la figura 2.3.

FIGURA 2.3. Funcionament dels comptes de passiu

DEURE	Compte de passiu	HAYER
▼		Existències inicials + augments de passiu

Els **comptes de patrimoni net** tenen un funcionament comptable similar al dels comptes de passiu, és a dir, els valors inicials s'anoten en l'haver, juntament amb els augments de valor d'aquests elements, mentre que el deure reflecteix les seves disminucions.

Convé puntualitzar que els comptes de patrimoni net són en síntesi el capital, les reserves i el resultat. Aquest darrer, el compte de resultats, informa dels ingressos, guanys, despeses i pèrdues que s'han produït durant un període determinat. La diferència entre els uns i els altres donarà com a resultat el benefici o la pèrdua obtinguda en l'activitat.

El moviment comptable dels **comptes de gestió (ingrés/beneficis i despesa/pèrdues)** que afecten l'estat del resultat és com es mostra a la figura 2.4.

FIGURA 2.4. Funcionament dels comptes de gestió

DEURE	Compte de resultats	HAYER
Compres, despeses i pèrdues Anul·lació i reducció de vendes, ingressos o guanys		Vendes, ingressos i guanys Anul·lació i reducció de comptes de compres, despeses o pèrdues

En el compte de resultats, un saldo deutor significa que les despeses han estat superiors als ingressos i, per tant, que l'empresa ha sofert pèrdua durant l'exercici. I un saldo creditor suposa que els ingressos han estat superiors a les despeses, o el que és el mateix, que l'empresa ha obtingut benefici.

Tots aquests comptes (actiu, passiu, patrimoni net i resultats) ens ajudaran a obtenir una representació completa del patrimoni net i de la situació economicofinancera de l'empresa.

El llibre en el qual es recullen de manera sistemàtica tots els comptes i els fets comptables que els afecten s'anomena llibre major.

En tot fet comptable intervenen dos grups de comptes: els que es carreguen o produeixen una anotació en el seu deure, i els que s'abonen o produeixen una anotació en el seu haver.

Per a cada fet comptable, la suma dels imports anotats en el deure dels comptes carregats serà igual a la suma dels imports anotats en l'haver dels comptes abonats, és a dir, el deure de cada assentament o anotació comptable corresponent a un

determinat fet comptable s'equilibra quantitativament amb l'haver del mateix assentament.

Considerant les apreciacions fetes en tractar els comptes i el seu funcionament, podem detallar tots els motius de càrrec i abonament possibles en un assentament.

Els motius de càrrec establerts són:

- Valor inicial dels comptes d'actiu.
- Increment dels comptes d'actiu.
- Disminució dels comptes de passiu i patrimoni net.
- Operacions que suposen despeses i pèrdues.

Els motius d'abonament són:

- Valor inicial dels comptes de passiu i patrimoni net.
- Increment dels comptes de passiu i patrimoni net.
- Disminució dels comptes d'actiu.
- Operacions que suposen ingressos o beneficis.

Per enregistrar les operacions o fets comptables aplicarem el mètode descrit de la *partida doble*, segons el qual, en tota operació o fet intervenen almenys dos comptes de signe contrari que quantitativament són iguals.

L'enregistrament comptable de les operacions es fa a través del que s'anomena *assentament comptable* o simplement *assentament* en l'anomenat llibre diari, que recull de forma cronològica tots els fets comptables

Representarem en els assentaments diferenciant diversos elements: la data, el concepte o motiu de l'operació efectuada (breu descripció de l'anotació), els comptes que l'integren (codi i denominació) i la seva valoració o quantificació monetària.

Exemple d'assentament comptable

TAULA 2.1. Assentament comptable corresponent a l'adquisició de mercaderies

31.3.XX Factura XXX, Contact SL	DEURE	HAYER
Compra de mercaderies	60.000	
Caixa, €		60.000

L'assentament anterior correspon a l'adquisició de mercaderies al proveïdor Contact SL, d'acord amb la factura XXX, per un import de 60.000 € (flux d'entrada, càrrec en el deure), i pagament al comptat (flux de sortida, abonament en l'haver).

Atenció: noteu que per simplificar l'operació hem prescindit de l'IVA en l'adquisició.

2.2 Aplicació del Pla General de Comptabilitat (PGC). El PGC-PIMES

El Pla General Comptable (d'ara endavant, PGC) constitueix el desenvolupament reglamentari en matèria de comptes anuals individuals de la legislació mercantil.

El PGC és un instrument per a les empreses, ja que:

1. Facilita el compliment legal de tipus comptable
2. Permet desenvolupar, completar i aclarir el contingut comptable de la legislació mercantil
3. Permet normalitzar la informació comptable

El PGC vigent en l'actualitat (PGC i PGC-PIMES) va entrar en vigor l'1 de gener de 2008 i és conseqüència de l'adaptació de la regulació comptable espanyola a les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF), d'aplicació obligatòria per a les empreses europees que cotitzen a borsa. Amb la publicació al BOE del RD 602/2016, de 2 de desembre, es modifica el PGC i PGC-PIMES amb efectes des de l'1 de gener de 2016.

L'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC)

L'ICAC ha estat l'encarregat d'adaptar la normativa espanyola a la normativa europea en matèria comptable, i ho ha fet a través de la reforma del PGC promulgat el 1990 (Reial Decret 1643/1990).

L'ICAC es va crear per la llei 19/1988 de 12 de juliol, d'Auditoria de Comptes, i és un organisme autònom de l'Administració del Estat adscrit al Ministeri d'Economia i Hisenda. Les seves dues grans funcions són:

1. La normalització comptable
2. El control i la disciplina de l'exercici de l'Auditoria de Comptes

El PGC de PIMES incorpora criteris específics per a petites i mitjanes empreses, i pot ser aplicat per totes les empreses, sigui quina sigui la seva forma jurídica, que durant dos exercicis consecutius reuneixin, al seu tancament, almenys dues de les circumstàncies següents:

1. Que el total de les partides d'actiu no superi els 4.000.000 €.
2. Que l'import net de la xifra de negocis anual no superi els 8.000.000 €.
3. Que el nombre mitjà de treballadors ocupats durant l'exercici no sigui superior a 50.

El PGC i el PGC-PIMES es troben dividits en cinc parts que van precedides d'una introducció en la qual s'expliquen les seves característiques fonamentals, com també les diferències principals amb el PGC anterior, el de 1990. La taula 2.2 resumeix aquestes diferències.

TAULA 2.2. Parts en què es troba estructurat el PGC i el PGC-PIMES

PGC	PGC-PIMES
Marc conceptual	Marc conceptual
Normes de registre i valoració	Normes de registre i valoració per a PIMES
Comptes anuals	Comptes anuals
a. Normes d'elaboració dels comptes anuals	a. Normes d'elaboració dels comptes anuals
b. Models normals de comptes anuals	b. Models de comptes anuals per a PIMES
c. Models abreujats de comptes anuals	
Quadre de comptes (9 grups de comptes)	Quadre de comptes (7 grups de comptes)
Definicions i relacions comptables	Definicions i relacions comptables

De totes elles, són d'aplicació obligatòria les tres primeres, i d'aplicació voluntària les restants.

2.2.1 El marc conceptual del PGC. Principis comptables

El marc conceptual del PGC defineix els documents que integren els comptes anuals, com també els requisits, els principis i criteris comptables de reconeixement i valoració, que han de portar que els comptes anuals mostrin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera de l'empresa i dels seus resultats.

Els comptes anuals d'una empresa comprenen:

- El balanç
- El compte de pèrdues i guanys
- La memòria
- L'estat de canvis en el patrimoni net
- L'estat de fluxos d'efectiu

La comptabilitat de l'empresa i, en especial, el registre i la valoració dels elements dels comptes anuals, s'ha de desenvolupar aplicant obligatòriament els principis comptables que s'indiquen a continuació:

- **Empresa en funcionament:** es considerarà, llevat de prova en contrari, que la gestió de l'empresa continuarà en un futur previsible, per la qual cosa l'aplicació dels principis i criteris comptables no té el propòsit de determinar el valor del patrimoni net a efectes de la seva transmissió global o parcial, ni l'import resultant en cas de liquidació. En els casos en què no resulti d'aplicació aquest principi, l'empresa aplicarà les normes de valoració que resultin més adequades per reflectir la imatge fidel de les operacions encaminades a realitzar l'actiu, cancel·lar els deutes i, en el seu cas, repartir el patrimoni net resultant, havent de subministrar en la memòria tota la informació significativa sobre els criteris aplicats.

- **Meritació:** els efectes de les transaccions o fets econòmics es registraran quan tinguin lloc i les despeses i els ingressos s'imputaran a l'exercici que es refereixin els comptes anuals amb independència de la data en què es paguin o es cobrin.
- **Uniformitat:** adoptat un criteri, caldrà mantenir-lo en el temps i aplicar-lo de manera uniforme per a transaccions, altres esdeveniments i condicions que siguin similars. Si s'alteren els supòsits que van motivar l'elecció, es farà constar en la memòria, tot indicant la incidència quantitativa i qualitativa de la variació sobre els comptes anuals.
- **Prudència:** caldrà ser prudent en les estimacions i valoracions a realitzar en condicions d'incertesa. Únicament es comptabilitzaran els beneficis obtinguts fins al tancament de l'exercici. Per contra, s'hauran de tenir en compte tots els riscos, amb origen en l'exercici o en un altre anterior, tan aviat com siguin coneguts, fins i tot, si només es coneguessin entre la data del tancament dels comptes anuals i la data en què es formulin.

Exemple d'aplicació del principi de prudència

Una societat té un terreny valorat en 8.000 €. Actualment el preu d'aquest solar és de 12.000 €.

La mateixa empresa té un altre solar valorat en 16.000 €, el qual té un preu de mercat actual de tan sols 10.000 €.

Si l'empresa hagués de donar un valor per a aquests dos solars al seu balanç de situació al tancament de l'exercici, per al primer hauria de seguir mantenint el preu de cost, que va ser de 8.000 €, ja que com que no s'ha venut, el guany potencial encara no s'ha fet. Tanmateix, la pèrdua potencial que té el segon solar, de 6.000 €, sí que hauria de ser enregistrada comptablement, ja que el seu valor ara és inferior.

El valor total d'aquests actius és en l'actualitat de 18.000 € i no de 24.000 €, que va ser el seu preu de cost.

Pel principi de prudència aquesta circumstància ha de ser enregistrada en la comptabilitat.

- **No compensació:** no podran compensar-se les partides d'actiu amb les partides del passiu o les de despeses amb les d'ingressos i es valoraran separatament els elements integrants dels comptes anuals.
- **Importància relativa:** s'admetrà la no aplicació estricta d'alguns dels principis i criteris comptables quan la importància relativa en termes quantitativs o qualitativs de la variació que el fet en qüestió produeixi sigui escassament significativa i, en conseqüència, no alteri l'expressió de la imatge fidel. En casos de conflicte entre principis comptables, haurà de prevaldre el que millor condueixi els comptes anuals a expressar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa.

2.2.2 Criteris de registre i valoració dels elements dels comptes anuals

El registre o reconeixement comptable és el procés pel qual s'incorporen al balanç, al compte de pèrdues i guanys o a l'estat de canvis en el patrimoni net, els diferents elements que formen part del patrimoni o riquesa empresarial.

En aquest sentit, hem de tenir en compte que:

- Els actius s'han de reconèixer en el balanç quan a partir d'ells sigui probable l'obtenció de beneficis o rendiments econòmics per a l'empresa en el futur, i sempre que es puguin valorar amb fiabilitat. El reconeixement comptable d'un actiu implica també el reconeixement simultani d'un passiu, la disminució d'un altre actiu, o el reconeixement d'un ingrés o altres increments en el patrimoni net.
- Els passius s'han de reconèixer en el balanç quan sigui probable que, al seu venciment i per a liquidar l'obligació, s'hagin de lliurar o cedir recursos que incorporin beneficis o rendiments econòmics futurs, sempre que es puguin valorar amb fiabilitat. El reconeixement comptable d'un passiu implica el reconeixement simultani d'un actiu, la disminució d'un altre passiu o el reconeixement d'una despesa o altres decrements en el patrimoni net.
- El reconeixement d'un ingrés té lloc com a conseqüència d'un increment dels recursos de l'empresa, sempre que el seu import pugui determinar-se amb fiabilitat. Per tant, comporta el reconeixement simultani o l'increment d'un actiu, o la desaparició o disminució d'un passiu i, en ocasions, el reconeixement d'una despesa.
- El reconeixement d'una despesa es dona com a conseqüència d'una disminució dels recursos de l'empresa, sempre que el seu import pugui valorar-se o estimar-se amb fiabilitat. Per tant, comporta el reconeixement simultani o l'increment d'un passiu, o la desaparició/disminució d'un actiu i, en ocasions, el reconeixement d'un ingrés o d'una partida de patrimoni net.
- Es registraran, en el període al qual es refereixen els comptes anuals, els ingressos i despeses que es meritin en el propi període. I en els casos que sigui pertinent, s'establirà una correlació entre els ingressos i les despeses. Això no pot dur, en cap cas, a registrar actius o passius que no en satisfacin la definició.

Els criteris de valoració definits pel PGC són els deu següents:

- Cost històric
- Valor raonable
- Valor net realitzable

- Valor actual
- Valor d'ús
- Cost de venda
- Cost amortitzat
- Costos de transacció atribuïbles a un actiu o a un passiu
- Valor comptable en llibres
- Valor residual

El cost històric

Els cost històric és el preu d'adquisició o el cost de producció.

El preu d'adquisició és l'import en efectiu i altres partides equivalents pagades o pendents de pagament més el valor raonable de les altres contraprestacions compromeses derivades de l'adquisició, cada una de les quals ha d'estar directament relacionada amb aquesta i ser necessària per a la posada de l'actiu en condicions operatives.

Exemple de càlcul del preu d'adquisició

Una empresa compra existències per valor de 2.500 €. Les despeses de transport són a càrrec de l'empresa i tenen un valor de 35 €.

Es demana que determineu el preu d'adquisició

Solució

El valor pel que es comptabilitzarà la compra serà: $2.500 + 35 = 2.535$ €

El **cost de producció** inclou el preu d'adquisició de les matèries primeres i altres matèries consumibles, el dels factors de producció directament imputables i la part proporcional dels costos indirectes.

El **cost històric o cost d'un passiu** és el valor que correspon a la contrapartida rebuda a canvi de contraure el deute o, en alguns casos, la quantitat d'efectiu i altres actius líquids equivalents que s'espera lliurar per a liquidar un deute en el curs normal del negoci.

Exemple de càlcul del cost de producció

Una empresa fabrica existències. Per a la fabricació d'aquestes existències ha utilitzat matèries primeres per valor de 100 €. Els costos directament imputables han estat de 75 € i la part proporcional dels costos indirectes és de 25 €.

Es demana que determineu el cost de producció de les existències.

Solució

El cost de fabricació de les existències serà: $100 + 75 + 25 = 200$ €

El valor raonable

És l'import pel qual pot ser intercanviat un actiu o ser liquidat un passiu entre parts interessades i oportunament informades que realitzin una transacció en condicions d'independència mútua. En aquest cas, no es deduiran els costos de transacció que es puguin ocasionar en vendre aquest actiu o passiu.

Amb caràcter general, el valor raonable es calcularà per referència a un valor fiable de mercat.

El valor raonable d'aquells elements que no tinguin un mercat actiu d'intercanvi s'obté mitjançant l'aplicació d'altres models i tècniques de valoració, com ara transaccions recents en condicions d'independència mútua, el valor raonable d'altres actius similars, descompte dels fluxos d'efectiu futurs estimats, etc.

Dit de manera molt simplificada, el valor raonable és el valor de mercat de l'element que es vulgui valorar.

El valor raonable s'aplica en els següents casos:

- Les permutes
- Instruments financers (actius i passius mantinguts per negociar, actius financers disponibles per a la venda, altres actius i passius financers a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys, i cobertures comptables).
- Combinacions de negocis
- Càlcul de deterioraments

Exemple de càlcul del valor raonable d'un actiu

Una empresa adquireix 50 accions de Telefònica a 13,50 €/acció amb la finalitat de negociar amb elles, és a dir, vendre-les a curt termini.

Al tancament de l'exercici, la cotització de les accions en la Borsa de Barcelona és de 14,75 €/acció.

Solució

En tractar-se d'un actiu financer mantingut per negociar, la valoració en finalitzar l'exercici de les accions es realitzarà a valor raonable, que en aquest cas és el valor de mercat (la borsa és un mercat actiu i fiable).

$$\text{Valor raonable} = 50 \cdot 14,75 = 737,50 \text{ €}$$

El valor net realitzable

El valor net realitzable d'un actiu és l'import que l'empresa pot obtenir de la seva venda en el mercat, durant el curs normal del negoci, deduint els costos estimats necessaris per a portar a terme la venda, així com, en el cas de les matèries primeres i dels productes en curs, els costos estimats necessaris per a finalitzar-ne la producció, construcció o fabricació.

Exemple de càlcul del valor net realitzable d'un actiu

Una empresa ven existències per valor de 1.000 €. Les despeses inherents a aquesta venda són de 50 €.

Es demana que determineu el valor net realitzable.

Solució

El valor net realitzable serà: $1.000 - 50 = 950$ €

El valor actual

El valor actual d'un actiu o passiu és l'import dels fluxos d'efectiu a rebre o a pagar en el curs normal del negoci, segons es tracti d'un actiu o d'un passiu, cada un d'ells actualitzats a un tipus de descompte adequat.

Per calcular el valor actual farem:

$$V_0 = V_F \cdot (1 + i)^{-n}$$

On:

- V_0 : és el valor actual
- V_F : és el valor final
- i : és el tipus d'interès
- n : fa referència al període de temps

Exemple de càlcul del valor actual d'un pagament futur

Una empresa haurà de realitzar un pagament d'aquí a dos anys per valor de 2.000 €.

Es demana que calculeu el valor actual del pagament tenint en compte que el tipus d'interès existent en el mercat és del 4%.

Solució

$$V_0 = 2.000 \cdot (1 + 0,04)^{-2} = 1.849 \text{ euros}$$

El valor d'ús

El valor d'ús d'un actiu o d'una unitat generadora d'efectiu és el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs esperats, pel fet d'utilitzar-lo en el curs normal de l'activitat. Si s'escau, s'hauran de tenir en compte els fluxos d'efectiu futurs per vendre'ls o disposar-ne d'una altra manera.

Els fluxos d'efectiu s'actualitzaran a un tipus d'interès de mercat sense risc.

Per calcular-lo aplicarem la següent fórmula:

$$VU = Renda \cdot (1 + i)^{-1} + Renda \cdot (1 + i)^{-2} + \dots + Renda \cdot (1 + i)^{-n}$$

On:

- *VU*: és el valor d'ús.
- *Renda*: són els fluxos d'efectiu.
- *i*: correspon al tipus d'interès del mercat sense risc.
- *n*: període de temps.

Exemple de càlcul del valor d'ús d'un bé immobilitzat

Una societat té unes instal·lacions a les quals estima una vida útil de 5 anys. Els fluxos d'efectiu que genera cada any s'estimen en 20.000 €. Per l'actualització es considera adequat un tipus d'interès del mercat sense risc (tipus d'interès dels bons de l'Estat a 10 anys) del 5%.

Es demana que calculeu el valor d'ús d'aquest bé immobilitzat.

Solució

El valor d'ús de l'actiu serà el valor actual de tots els fluxos estimats al tipus de descompte establert.

$$VU = 20.000 \cdot (1 + 0,05)^{-1} + 20.000 \cdot (1 + 0,05)^{-2} + \dots + 20.000 \cdot (1 + 0,05)^{-5} = 86.589,53 \text{ euros}$$

Els costos de venda

Els costos de venda són els costos incrementals directament atribuïbles a la venda d'un actiu que l'empresa no hauria tingut si no hagués pres la decisió de vendre, excloses les despeses financeres i els impostos sobre beneficis. S'inclouen les despeses legals necessàries per a transferir la propietat de l'actiu i les comissions de venda.

Exemple de càlcul dels costos de venda

Una empresa vol vendre's un edifici que li va costar 100.000 € i que es troba amortitzat al 50%. L'empresa fixa el preu de venda en 125.000 €. Els impostos no recuperables que recauen sobre el venedor per l'operació són de 2.000 €, i la comissió de venda de l'agent de la propietat immobiliària és del 10%.

Es demana que calculeu els costos de venda de l'edifici.

Solució

Les despeses de venda de l'edifici pugen a:

$$\text{Impostos venda} + \text{Comissió agent} = 2.000 + (125.000 \cdot 0,1) = 2.000 + 12.500 = 14.500 \text{ €}$$

El cost amortitzat

El cost amortitzat és un mètode de valoració aplicat a instruments financers. És l'import al qual, inicialment, es va valorar un actiu financer o un passiu financer, menys els reembossaments del principal que s'hagin produït, més o menys (segons sigui procedent) la part imputada en el compte de pèrdues i guanys, mitjançant la utilització del mètode del tipus d'interès efectiu, de la diferència entre l'import inicial i el valor de reembossament al venciment.

Pel cas dels actius financers, haurem de restar també qualsevol reducció del valor per deteriorament que hagi estat reconeguda.

Per a la seva aplicació es fan servir fórmules de matemàtica financera. Podem fer servir un full d'excel.

El cost amortitzat s'aplica a:

- Préstecs i partides a cobrar
- Crèdits per operacions no comercials
- Inversions mantingudes fins al venciment
- Dèbits i partides a pagar
- Dèbits per operacions comercials
- Dèbits per operacions no comercials

Exemple de càlcul del cost amortitzat d'un préstec

Un banc concedeix a una empresa un préstec. Les dades relacionades amb el préstec són les següents:

- Import nominal: 100.000 €
- Despeses de formalització: 1%
- Interès: 4%
- El préstec es pagarà en tres anualitat constants de 36.035 €

Es demana que determineu quin és el cost amortitzat d'aquest préstec.

Solució

L'interès efectiu s'obté amb la fórmula del valor actual:

$$100.000 - 1.000,00 = 36.035 \cdot (1 + i)^{-1} + 36.035 \cdot (1 + i)^{-2} + 36.035 \cdot (1 + i)^{-3}$$

$$i = 0,04531562$$

$$i = 4,53\%$$

En el qual i , fórmula del TIR amb el CALC, en aquest cas TIR (A2:D2) on A2 = 99.000; B2 = -36.035; C2 = -36.035; D2 = -36.035 (vegeu la figura 2.5)

FIGURA 2.5. Càlcul del tipus d'interès efectiu

	A	B	C	D	E
1					
2	99000	-36035	-36035	-36035	4.53%
3					
4					
5					
6					
7					

El quadre financer al qual fa referència aquesta operació és el següent:

TAULA 2.3. Exemple de càlcul del cost amortitzat d'un préstec

ANYS	CAPITAL VIU A L'INICI DEL PERÍODE (1)	INTERESSOS (2)=(1)·i	AMORT. FIN. (3)=(4)-(2)	PAGAMENT (4)	CAPITAL VIU AL FINAL DEL PERÍODE (1)-(3)
1	99.000	4.486	31.549	36.035	67.451
2	67.451	3.056	32.978	36.035	34.473
3	34.473	1.562	34.473	36.035	0

El cost amortitzat ve definit per la columna del capital viu al final del període, és a dir, el capital pendent en finalitzar el període.

Els costos de transacció atribuïbles a un actiu o a un passiu financer

Són els costos incrementals directament atribuïbles a la compra, emissió, alienació o altra forma de disposició d'un actiu financer, o a l'emissió o assumpció d'un passiu financer, que l'empresa no hauria tingut si no hagués realitzat la transacció. Entre ells s'inclouen els honoraris i les comissions pagades a agents, assessors, intermediaris, etc. com ara corretatges, despeses de notaria i impostos i drets que poden recaure sobre la transacció. S'exclouen les primes o descomptes obtinguts en la compra o emissió, les despeses financeres, els costos de manteniment i els costos administratius interns.

Exemple de costos atribuïbles a un actiu

S'adquireixen 100 accions de Ferrovial a 8,25 €/acció. Els costos de l'operació (comissions bancàries i altres) han pujat a 15 €.

Es demana que determineu els costos atribuïbles a la transacció anterior.

Solució

Els costos atribuïbles a l'adquisició de l'actiu han estat de 15 €. Aquests costos, depenent de la qualificació de l'actiu es consideraran com a major cost del propi actiu. Així, si les accions es qualifiquen dins la cartera d'actius disponibles per a la venda, les accions es valoraran per l'import de 840 € (825 + 15); pel contrari, si es qualifiquen dins la cartera d'actius financers mantinguts per a negociar, les accions es valoraran per l'import de 825 €, imputant les despeses a pèrdues i guanys.

El valor comptable o valor en llibres

El valor comptable o en llibres és l'import net pel qual un actiu o un passiu es troba registrat en el balanç una vegada deduïda, en el cas dels actius, la seva amortització acumulada i qualsevol correcció valorativa acumulada per deteriorament que s'hagi registrat.

Exemple de valor comptable (o en llibres) d'un bé immobilitzat

Una empresa disposa d'una màquina segadora. Les dades relacionades amb aquest immobilitzat són les següents:

- Preu d'adquisició: 1.000 €
- Amortització acumulada de la maquinària (desgast pel seu ús): 250
- Deteriorament de l'immobilitzat (infravaloració estimada): 50

Es demana que determineu el valor comptable en llibres d'aquesta maquinària.

Solució

El valor comptable serà: $1.000 - 250 - 50 = 700$ €

El valor residual

El valor residual d'un actiu és l'import que l'empresa estima que podria obtenir en el moment actual per vendre'l o disposar-ne d'alguna altra manera, una vegada deduïts els costos de venda, tot prenent en consideració que l'actiu hagués arribat a l'antiguitat o a alguna altra condició que s'espera que tingui al final de la vida útil.

Exemple de càlcul del valor residual d'un bé immobilitzat

Una empresa té en el seu balanç uns equips informàtics amb un valor comptable de 5.000 €. Als equips els queda una vida útil de 2 anys i s'estima que en el mercat es podria obtenir per aquests equips en el moment actual per la seva venda 1.800 €, suposant que aquests equips haguessin arribat a assolir la seva vida útil.

Per aconseguir vendre'ls, s'estima que serien necessàries les següents despeses:

- Anuncis: 200 €
- Comissions: 5%
- Transport: 400 €

Es demana que calculeu el valor residual dels equips informàtics anteriors.

Solució

El valor residual és: $1.800 - 200 - 5\%/1.800 - 400 = 1.110$ €

Amortització i depreciació

L'amortització és la pèrdua irreversible del valor d'un bé com a conseqüència del pas del temps, ús en el sistema productiu o obsolescència tècnica. El deteriorament és una pèrdua (reversible) del bé amb motiu d'una estimació a la baixa en el seu valor net realitzable. El principi de prudència del PGC obliga a deixar-ne constància en la comptabilitat en el moment que es coneix aquesta pèrdua de valor.

La vida útil és el període durant el qual l'empresa espera utilitzar l'actiu amortitzable, o el nombre d'unitats de producció que espera obtenir del mateix.

2.3 El quadre de comptes. Definicions i relacions comptables

Cadascun dels fluxos que intervenen en les transaccions queda reflectit en un compte que mesurarà la seva evolució i valor en finalitzar l'exercici.

La regulació comptable espanyola, amb la finalitat d'homogeneïtzar la denominació i contingut de cada compte, ofereix un model d'estructura de comptes complementat amb les seves definicions i les relacions comptables que s'estableixen entre ells. Aquesta funció correspon a la quarta i cinquena part del Pla General de Comptabilitat vigent, anomenades precisament *quadre de comptes* i *definicions i relacions comptables*, respectivament.

El quadre de comptes del PGC-PIMES defineix i unifica els comptes que poden utilitzar les empreses per enregistrar els seus fluxos, classificant-los en set grups d'acord amb la naturalesa de les magnituds que representen.

L'esquema del quadre de comptes és el següent:

- Comptes de balanç (representen el patrimoni net, els actius i els passius)
 - Grup 1. Finançament bàsic
 - Grup 2. Actiu no corrent
 - Grup 3. Existències
 - Grup 4. Creditors i deutors per operacions comercials
 - Grup 5. Comptes financers
- Comptes de despesa i ingrés (representen les despeses i els ingressos)
 - Grup 6. Compres i despeses
 - Grup 7. Vendes i ingressos

Els grups de comptes dins el quadre de comptes

Grup 1. Finançament bàsic: el constitueixen els comptes que registren els recursos a llarg termini, és a dir, els elements del patrimoni net (finançament propi) i el finançament aliè que l'empresa ha obtingut amb venciment superior a un any. Formen part d'aquest grup, entre d'altres, el capital i els préstecs obtinguts a llarg termini.

Grup 2. Actiu no corrent: aquest grup el formen els comptes que recullen les inversions que l'empresa ha fet a llarg termini, és a dir, els béns i els drets que romanen a l'empresa per un període superior a un any. Alguns exemples són la maquinària o els equips informàtics.

Grup 3. Existències: els comptes d'aquest grup reflecteixen els estocs de materials de què disposa l'empresa, com per exemple, els materials emmagatzemats per a la seva posterior manipulació (inputs), els combustibles emmagatzemats, els embalatges, etc. Els productes que es classifiquen dins d'aquest grup d'existències seran venuts o fets servir en el curs normal de l'activitat de l'empresa.

Grup 4. Creditors i deutors per operacions comercials: recull els comptes que expressen drets de cobrament i obligacions de pagament i que tenen el seu origen en l'activitat habitual de l'empresa.

Grup 5. Comptes financers: constitueixen aquest grup els comptes que recullen els mitjans líquids disponibles i els drets i obligacions per operacions no comercials amb venciment inferior a un any. Com a exemple, podem citar el deute generat per l'obtenció d'un préstec a curt termini (menys d'un any) o el diner disponible en un compte corrent bancari.

La resta de grups de comptes quantifiquen el valor de les despeses i ingressos de l'empresa durant un determinat període:

Grup 6. Compres i despeses: en aquest grup s'inclouen els comptes que reflecteixen les despeses derivades del proveïment de mercaderies i altres béns adquirits per l'empresa per ser venuts, amb o sense transformació prèvia, com també les adquisicions de béns i serveis que constitueixen, generalment, consums del període.

Grup 7. Vendes i ingressos: aquest grup recull els comptes que reflecteixen els ingressos del període procedents de la venda de béns i/o prestació de serveis, com també altres ingressos que poden venir d'altres activitats complementàries a la principal.

El PGC fa ús d'una classificació decimal per agrupar els diferents comptes. Cada grup se subdivideix en successius nivells de comptes segons el grau de detall, identificant cada nivell mitjançant una numeració de dues xifres (subgrup), tres (compte) o quatre xifres (subcompte). Així, en el codi numèric de cada compte, el primer dígit identifica el grup i el segon el subgrup al qual pertany el compte.

Exemple de díigits de grup i comptes

El grup 4 del quadre de comptes del PGC presentaria el següent desglossament:

GRUP 4. CREDITORS I DEUTORS PER OPERACIONS COMERCIALS

40. PROVEÏDORS

- 400. Proveïdors
 - 4000. Proveïdors (euros)
 - 4004. Proveïdors (moneda estrangera)
 - 4009. Proveïdors, factures pendents de rebre o formalitzar
- 401. Proveïdors, efectes comercials a pagar
- ...

El codi atribuït a cada compte de vegades té un significat particular. Així, tenim:

- L'acabament en 9 de tots els subgrups de comptes dels grups 2 a 7 identifica els comptes relacionats amb el deteriorament de valor dels actius.
- En els grups 2 i 6, el subgrup acabat en 8 identifica els comptes relacionats amb l'amortització.
- Els subgrups acabats en 1, 5, 6 i 7 dels comptes de despeses i ingressos dels grups 6 i 7 identifiquen despeses i ingressos de la mateixa naturalesa (per exemple, el subgrup 65, Altres despeses de gestió, i el 75, Altres ingressos de gestió).

Els grups de comptes i comptes d'ús més habitual són:

- Grup 1. Finançament bàsic

Creditors i deutors per operacions comercials

Els comptes d'aquest grup recullen les obligacions de pagament i els drets de cobrament derivats de les activitats comercials de l'empresa. El seu primer subgrup (proveïdors) està constituït pels comptes que reflecteixen les obligacions de pagament amb diversos subministradors de mercaderies. D'acord amb si el deute està documentat o no en una lletra de canvi, els comptes que representen aquesta obligació seran diferents: 400, Proveïdors, i 401, Proveïdors, efectes comercials a pagar, respectivament. I a la vegada, podem distingir, mitjançant subcomptes, si el deute contret amb el proveïdor ha de fer-se efectiu en euros o en una altra moneda estrangera.

- 100. Capital social. Capital subscrit a les societats mercantils. Es tracta del valor de les aportacions dels socis.
 - 102. Capital. Correspon a les empreses individuals. Està constituït, en general, per la diferència entre l'actiu i l'exigible del negoci. Bàsicament, és el valor de les aportacions del propietari.
 - 129. Resultat de l'exercici. És el valor dels beneficis (o pèrdues) de l'empresa un cop ha finalitzat l'exercici i abans de ser distribuïts com els socis ho decideixin.
 - 170. Deutes a llarg termini (ll/t) amb entitats de crèdit. Són préstecs rebuts d'entitats de crèdit amb venciment superior a l'any.
 - 173. Proveïdors d'immobilitzat a ll/t. Són deutes amb subministradors d'immobilitzat amb venciment superior a l'any.
 - 175. Efectes a pagar a ll/t. Són deutes contraets amb venciment superior a l'any i formalitzats amb lletres de canvi acceptades.
- Grup 2. Actiu no corrent
 - 203. Propietat industrial. Import satisfet per la propietat o pel dret a l'ús de diferents manifestacions de la propietat industrial (patents i marques).
 - 206. Aplicacions informàtiques. Import satisfet per l'adquisició o dret a l'ús de programes informàtics.
 - 210. Terrenys i béns naturals. Inclou el valor dels solars, finques rústiques i altres terrenys no urbans, mines i pedreres.
 - 211. Construccions. Inclou el valor dels edificis i les construccions en general que es troben dins de l'activitat productiva de l'empresa.
 - 212. Instal·lacions tècniques. Són unitats complexes d'ús especialitzat en el procés productiu. Comprèn edificacions, maquinària, material, peces o elements. Per exemple, grans frigorífics destinats a la conservació d'aliments en empreses alimentàries.
 - 213. Maquinària. Conjunt de màquines adquirides per l'empresa amb les quals es poden realitzar extraccions, transformacions o elaboració de productes.
 - 216. Mobiliari. Mobles i altres materials i equips d'oficina.
 - 217. Equips pel processament d'informació (EPIs). Són ordinadors i altres equips electrònics relacionats.
 - 218. Elements de transport. Són vehicles de tot tipus que es poden utilitzar pel transport terrestre, marítim o aeri de persones, animals o mercaderies.
 - 281. Amortització acumulada de l'immobilitzat material (AAIM). S'enregistra en aquest compte la correcció de valor de l'immobilitzat material per causa de la seva obsolescència, envelliment o desgast.
 - 252. Crèdits a ll/t. Són préstecs i altres crèdits no comercials concedits a tercers per l'empresa amb venciment superior a l'any.

- 258. Imposicions a ll/t. Són saldos favorables en bancs i institucions de crèdit formalitzats per mitjà de *comptes a termini* o semblants, amb venciment superior a l'any i d'acord amb les condicions que fixa la normativa financera.
- Grup 3. Existències
 - 300. Mercaderies. Qualsevol producte adquirit per l'empresa i destinat a la venda sense transformació.
 - 301. Matèries primeres. Materials que mitjançant l'elaboració o transformació es destinen a formar part dels productes acabats.
 - 350. Productes acabats. Productes fabricats per l'empresa i destinats al consum final o al consum d'altres empreses.
- Grup 4. Creditors i deutors per operacions comercials
 - 400. Proveïdors. Deutes amb subministradors de mercaderies, matèries primeres, etc.
 - 401. Proveïdors, efectes comercials a pagar. Són deutes amb proveïdors formalitzats amb lletres de canvi acceptades.
 - 410. Creditors per prestació de serveis. Són deutes amb subministradors de serveis que no tenen la condició de proveïdors.
 - 411. Creditors, efectes comercials a pagar. Són deutes amb creditors formalitzats amb lletres de canvi acceptades.
 - 430. Clients. Són drets de cobrament de l'empresa sobre els compradors habituals dels béns i els serveis que constitueixen l'activitat principal de l'empresa per vendes efectuades a crèdit.
 - 431. Clients, efectes comercials a cobrar. Inclou els crèdits a clients formalitzats amb lletres de canvi acceptades.
 - 440. Deutors. Són drets de cobrament de l'empresa per crèdits a compradors de serveis que no tenen la condició estricta de clients.
 - 441. Deutors, efectes comercials a cobrar. Són crèdits a deutors formalitzats amb lletres de canvi acceptades.
 - 472. Hisenda Pública (Ha Pa), IVA suportat. Són els imports que l'empresa ha hagut de pagar en concepte d'IVA.
 - 477. Ha Pa, IVA repercutit. Són els imports que l'empresa ha de cobrar als seus clients en concepte d'IVA de les vendes.
- Grup 5. Comptes financers
 - 520. Deutes a curt termini (c/t) amb entitats de crèdit. Préstecs rebuts d'entitats de crèdit que cal tornar abans d'un any.
 - 523. Proveïdors d'immobilitzat a c/t. Són deutes amb subministradors d'immobilitzat amb venciment inferior a l'any.
 - 570. Caixa, €. Diners en efectiu.
 - 572. Bancs i institucions de crèdit. Són saldos a favor de l'empresa en comptes corrents a la vista i d'estalvis de disponibilitat immediata en bancs i institucions de crèdit.

- Grup 6. Compres i despeses
 - 600. Compres de mercaderies. És el proveïment de mercaderies.
 - 601. Compres de matèries primeres. És el proveïment de matèries primeres.
 - 606. Descomptes sobre compres per pagament immediat. Són descomptes concedits pels proveïdors per avançar el pagament de les compres.
 - 608. Devolucions de compres i operacions similars. Són remeses tornades als proveïdors, normalment per incompliment dels requeriments de les comandes.
 - 609. Ràpels per compres. Són descomptes concedits pels proveïdors per haver superat un determinat volum de compres al llarg d'un període.
 - 610. Variació d'existències. En finalitzar l'exercici econòmic, es registra la diferència entre les existències finals i les inicials (és el que es diu rectificació de l'inventari en el procediment especulatiu de comptabilització de les mercaderies). El saldo d'aquest compte pot ser deutor o creditor. Serà deutor quan les existències inicials siguin més grans que les finals, i creditor, en cas contrari.
 - 620. Arrendaments i cànon. Són les despeses de lloguer de béns mobles i immobles en ús o a disposició de l'empresa.
 - 623. Serveis de professionals independents. És l'import satisfet als professionals pels serveis prestats a l'empresa (advocats, assessors, notaris, etc.).
 - 624. Transports. Són despeses per transport de vendes a càrrec de l'empresa realitzat per tercers.
 - 626. Serveis bancaris. Són despeses per comissions bancàries i similars.
 - 628. Subministraments. Són despeses per consum d'elements no emmagatzemables, com ara electricitat, aigua i gas.
 - 630. Impost sobre beneficis. És l'import que l'empresa ha de pagar pels beneficis obtinguts en cada exercici.
 - 631. Altres tributs. Són imports d'altres impostos satisfets per l'empresa.
 - 640. Sous i salaris. Són les remuneracions del personal de l'empresa que figura en la plantilla.
 - 642. Seguretat social a càrrec de l'empresa. Es tracta de les quotes satisfetes per les cotitzacions socials de l'empresa a la Seguretat Social.
 - 662. Interessos de deutes. És l'import dels interessos per préstecs rebuts i altres deutes de l'empresa independentment de si aquests són a c/t o a ll/t.
 - 681. Amortització de l'immobilitzat material. És el reflex de la depreciació anual que pateix l'immobilitzat pel seu ús en el procés productiu.

- Grup 7. Vendes i ingressos

- 700. Vendes de mercaderies. Són els ingressos procedents de la venda de béns que són objecte del comerç de l'empresa.
- 705. Prestacions de serveis. Són els ingressos procedents de serveis que presta l'empresa.
- 706. Descomptes sobre vendes per pagament immediat. Són descomptes concedits als clients per avançar el pagament de les vendes.
- 708. Devolucions de vendes i operacions similars. Són remeses tornades pels clients, normalment per incompliment dels requeriments de les comandes.
- 709. Ràpels per vendes. Són descomptes concedits als clients per haver superat un determinat volum de compres al llarg d'un període.
- 752. Ingressos per arrendaments. Són els ingressos generats pel lloguer dels béns mobles o immobles propietat de l'empresa cedits per a l'ús o la disposició de tercers.
- 769. Altres ingressos financers. Són ingressos de naturalesa financera, com ara interessos per comptes bancaris o similars a favor de l'empresa.

Exemple de codificació d'un llistat d'elements patrimonials

Una empresa presenta els següents elements patrimonials desordenats i sense valorar: diner, un terreny de 1.000 m², un estoc de 230 calculadores que destinarà a la venda, factures pendents de cobrar als seus clients, una aportació dinerària dels seus socis, un préstec bancari a retornar en 6 mesos, i un benefici assolit durant l'exercici.

Es demana, d'acord amb la terminologia del PGC-PIMES, codifiqueu i nomeneu els elements patrimonials anteriors.

Solució

TAULA 2.4. Codificació d'elements patrimonials

Element	Codi i nom del compte (PGC-PIMES)
Diner en efectiu	570. Caixa, €
Terreny de 1.000 m ²	210. Terrenys i béns naturals
Estoc de 230 calculadores per vendre	300. Mercaderies
Factures pendents de cobrar als clients	430. Clients
Aportació dinerària dels socis	100. Capital
Préstec bancari a retornar en 6 mesos	520. Préstecs a curt termini amb entitats de crèdit
Benefici assolit durant l'exercici	129. Resultat de l'exercici

La cinquena part del PGC dedicada a les definicions i relacions comptables defineix el contingut i les característiques més destacades de les operacions que es representen en cada grup, subgrup i compte, i descriu els moviments més comuns de càrrec i abonament dels comptes.

Aquesta descripció dels comptes no pretén ser exhaustiva, ni normativa, obrint la possibilitat que les empreses amplii el quadre de comptes i l'adaptin a les seves particularitats. De fet, tant els continguts com la classificació dels comptes són d'aplicació facultativa per part de les empreses.

2.4 Documents suport

Després d'identificar i valorar els diferents fluxos generats en una transacció, procedim al seu registre, és a dir, en deixem constància escrita en la comptabilitat.

Cada transacció serà enregistrada en dos suports diferents que ja hem nomenat en parlar dels comptes: d'una banda, el llibre diari, en el qual s'anoten per ordre cronològic totes les transaccions a mesura que es succeeixen; i de l'altra, el llibre major, en el qual es classifiquen els fluxos d'acord amb la seva naturalesa (per comptes individuals), cosa que ens permet tenir un coneixement de l'evolució de cada element patrimonial de l'empresari.

Cada "assentament" del llibre diari posa de manifest l'anàlisi comptable de cada transacció, és a dir, la naturalesa, el valor i la funció dels fluxos que han intervingut en ella. Per aquesta raó, en el llibre diari, apareixen, sigui quin sigui el seu format, dues columnes denominades deure i haver per reflectir el valor de les ocupacions (aplicació de recursos o inversions) i els recursos (finançament, origen dels recursos), i una tercera per identificar els drets que s'intercanvien.

Un conveni comptable estableix que la forma d'enllaçar els fluxos es realitzi per mitjà de la partícula "a".

Així, l'estructura clàssica del llibre diari (també anomenat *de ratllat americà*) és com es mostra:

TAULA 2.5. Assentament de ratllat americà en el llibre diari

DEURE		HAYER
Valor de les ocupacions, aplicacions o inversions	Drets rebuts (inversions) a drets cedits (recursos)	Valor dels recursos

L'assentament de diari ha de contenir la informació següent:

- Número d'ordre de l'assentament.
- Data de l'assentament.
- Comptes que es carreguen i comptes que s'abonen.
- Imports corresponents a cada càrrec i abonament.
- Explicació de la transacció amb referència al document que la fonamenten, si s'escau.

- Si la comptabilitat es porta de forma manual, referència del número de foli en què apareix cada compte en el llibre major.

A continuació es mostra un assentament de diari conegut com de *ratllat italià* a on el concepte és l'explicació del fet comptable al qual fa referència l'assentament (amb referència als documents justificants, si s'escau):

TAULA 2.6. Assentament de ratllat italià en el llibre diari

DATA - CONCEPTE	DEURE	HAYER
Comptes que intervenen en l'assentament	Import carregat	Import abonat

Exemple de flux real i flux financer en un assentament

Una empresa adquireix el 15 de gener de 20XX mobiliari pels seus despatxos per un valor de 7.000 €. L'import de la compra es paga al comptat.

Nota: a efectes de simplificació de l'operació, prescindirem de l'IVA.

Observeu que aquesta transacció dóna lloc a dos fluxos: un flux real (ocupació, aplicació, inversió) que recull l'adquisició del mobiliari, i un flux financer o monetari representat pel pagament o cessió de diner que realitza l'empresa adquirent de 7.000 €.

El valor del càrrec de 7.000 € coincideix amb el valor de l'abonament de 7.000 € (aplicació del mètode de la partida doble).

l'assentament corresponent serà (d'acord amb la forma de representació adoptada):

TAULA 2.7. Flux real i flux financer en un assentament

15.1.XX - Factura XXX, Proveïdor de mobles	DEURE	HAYER
(216) Mobiliari	7.000	
(570) Caixa, €		7.000

El segon pas en el registre de la transacció serà el trasllat dels assentaments al llibre major.

El llibre major té com a finalitat classificar per raó de la seva naturalesa els fluxos que han intervingut en les diferents transaccions per oferir informació sobre l'evolució de cada element i determinar el valor del seu saldo (resultat) en finalitzar el període d'anàlisi o l'exercici econòmic.

I per donar aquesta visió individualitzada dels fluxos, la comptabilitat se serveix d'un instrument que ja coneixem: el compte.

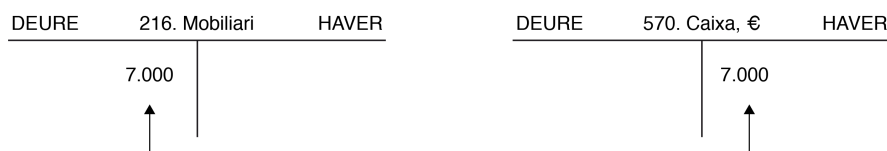
El compte és la unitat més petita de classificació i registre dels fluxos que intervenen en les transaccions i, com ja hem vist, es representa en forma de T. La dreta del compte designa el seu haver, i l'esquerra el seu deure. En la part central es fixa el codi i la denominació del compte.

El llibre major contindrà tots els comptes que presenten anotacions en un període determinat del temps.

El trasllat de la transacció de l'exemple anterior al llibre major suposarà obrir dos comptes en aquest llibre, tal com es presenta en la figura 2.6. En el deure del compte 216, Mobiliari, apuntarem el valor de la inversió feta en aquest element de l'immobilitzat, 7.000 €. I en l'haver del compte 570, Caixa, €, anotarem també el valor dels recursos aplicats en la seva adquisició, 7.000 €.

Cal puntualitzar que el diner, com a tal, és una ocupació, aplicació o inversió quan es rep o es cobra, mentre que es tracta d'un recurs quan es paga.

FIGURA 2.6. Trasllat de l'assentament d'adquisició de mobiliari al llibre major

El saldo d'un compte s'obté per la diferència entre la suma del valor de les anotacions del seu deure i la suma del valor de les anotacions del seu haver.

Si la suma de les anotacions del seu deure és superior a la suma de les anotacions del seu haver, direm que el compte presenta un saldo deutor.

Pel contrari, si la suma de les anotacions del seu haver és superior a la suma de les anotacions del seu deure, direm que el compte presenta saldo creditor.

I finalment, si la suma de les anotacions del deure és equivalent a la suma de les anotacions de l'haver, direm que el compte es troba saldat.

2.5 El balanç de comprovació de sumes i saldos

El balanç de comprovació de sumes i saldos és un instrument comptable que permet, a partir de l'agregació de la informació continguda en el llibre major verificar que en la comptabilització de les diferents transaccions s'ha respectat la tècnica de la *partida doble*.

Així, si l'aplicació de la *partida doble* ha estat la correcta, es complirà que el valor dels càrrecs es correspon al valor dels abonaments i que pel total de les transaccions realitzades durant un període, la suma de les anotacions fetes en el deure de tots els comptes ha de ser igual a la suma de les anotacions realitzades en l'haver de tots els comptes.

És a dir, que si en cada transacció es dóna que:

Valors dels càrrecs = Valor dels abonaments

I pel conjunt de les transaccions, tenim que:

Suma de tots els càrrecs = Suma de tots els abonaments

Tindrem com a conseqüència que:

Suma dels saldos deutors = Suma dels saldos creditors

Els comptes amb saldo deutor representen les ocupacions (inversions) netes, és a dir, el valor dels béns i drets (actius) que l'empresa té en finalitzar un període i el de les despeses efectuades durant el mateix. Els comptes amb saldo creditor representen els recursos nets resultants de les transaccions realitzades o, el que és el mateix, el valor de les fonts de finançament de l'empresa en acabar el període (patrimoni net i passiu) i el dels ingressos realitzats durant aquest període.

Per verificar aquestes igualtats, el balanç de comprovació de sumes i saldos s'estructura en 5 columnes destinades a relacionar tots els comptes que figuren en el llibre major, enregistrar el total de les anotacions del deure i de l'haver de cada compte, i el seu saldo deutor o creditor, respectivament.

La igualtat entre sí dels totals de les columnes de sumes i de les columnes de saldos del balanç de comprovació ens garanteix el compliment de la tècnica de la *partida doble* en la comptabilització de les transaccions efectuades.

Esquemàticament, el balanç de comprovació de sumes i saldos és com es mostra a la taula 2.8.

TAULA 2.8. Format del balanç de comprovació de sumes i saldos

COMPTES	SUMES DEURE	HAYER	SALDOS DEUTOR	CREDITOR
Codi i denominació dels comptes del llibre major	\sum de les anotacions en el deure de cada compte	\sum de les anotacions en l'haver de cada compte	Saldo final dels comptes deutors al seu tancament	Saldo final dels comptes creditors al seu tancament
TOTALS	$\sum =$	\sum	$\sum =$	\sum

La manca de coincidència en aquests totals indicarà la presència d'algun error de registre, com per exemple el fet d'haver omès el càrrec o l'abonament en alguna transacció, o per la divergència entre el valor del càrrec i el valor de l'abonament.

2.6 Regulació legal dels llibres de comptabilitat

Ja que els llibres de comptabilitat deixen constància de les transaccions efectuades per una empresa al llarg de la seva vida i que a partir d'ells s'extreuen les dades per l'elaboració de la informació de síntesi (comptes anuals), aquests constitueixen el suport fonamental de la informació comptable facilitada per les empreses. I és per això que es troben sotmesos a una regulació específica.

Són els articles 25 a 33 de la secció 1a del Títol III del Codi de Comerç els que fixen les obligacions dels empresaris relatives als llibres de comptabilitat. Aquests articles estableixen que els llibres que han de dur els empresaris de forma obligatòria són el d'inventaris i comptes anuals i el llibre diari.

Les societats mercantils, a més, han de portar també un **llibre d'actes** en el qual hi constaran tots els acords presos per les juntes generals i extraordinàries, i la resta d'òrgans col·legiats de la societat.

Aquests llibres obligatoris han de presentar-se en el Registre mercantil del lloc on té el domicili social la societat per tal que, abans del seu ús, es posi en el primer foli de cadascun una diligència referent al nombre de folis que té el llibre, i en tots els seus fulls el segell del Registre.

Com que les societats fan servir sistemes de registre informatitzats que impedeixen la legalització anterior a l'ús, els llibres, una vegada enquadernats, en aquests casos han de ser legalitzats abans dels quatre mesos següents a la data de tancament de l'exercici.

El llibre d'inventaris i comptes anuals s'obre amb el balanç inicial detallat de l'empresa i, almenys trimestralment, s'han d'adjuntar els balanços de comprovació de sumes i saldos.

Al tancament de l'exercici comptable, s'inscriuen els comptes anuals i l'inventari de tancament de l'exercici.

Tots els llibres i documents s'han de dur amb claredat, per ordre de dates i sense espais en blanc, ni ratllats o esmenes. Tampoc es poden fer servir abreviatures i símbols, si el seu significat no es troba apuntat per la normativa aplicable o la pràctica mercantil.

Totes les anotacions comptables s'han d'expressar en euros, o milers o milions d'euros, quan la magnitud de les xifres així ho aconselli. No hi ha, tanmateix, cap regulació pel que fa a la llengua a utilitzar.

Les societats hauran de conservar de forma ordenada els llibres, la correspondència, tota la documentació i els justificants que corresponguin a la seva activitat, durant sis anys a partir del darrer assentament realitzat en els llibres.

2.7 La traçabilitat en la informació comptable. Concepte i finalitats

El concepte de **traçabilitat** s'associa a la indústria alimentària. Així, es tracta d'una eina per conèixer tots els elements que intervenen en l'elaboració d'un producte alimentari (matèries primeres, additius, envasos, etc.) i totes les fases per les quals passa aquest (recol·lectors, productors, distribuïdors, etc).

La traçabilitat a les empreses alimentàries.

La traçabilitat, segons l'art. 3.15 del Reglament (CE) núm. 178/2002 es defineix com la possibilitat de trobar i seguir el rastre, a través de totes les etapes de producció, transformació i distribució d'un aliment (...) o d'una substància destinada a ser incorporada a aliments (...) o amb possibilitat de ser-ho.

El sistema de traçabilitat d'una empresa alimentària ha de permetre, en qualsevol moment, a través d'un codi d'identificació (EAN o codi de barres) com el que es pot veure a la figura 2.7, localitzar i fer el seguiment d'un producte durant tot el procés de producció i

comercialització per tal que, en cas que es produeixi una pèrdua de seguretat alimentària d'aquest producte, es pugui reaccionar de forma ràpida per evitar que sigui comercialitzat i retirar-lo del mercat, si fos necessari, al mateix temps que se n'investiguen les causes.

FIGURA 2.7. Codi d'identificació EAN

Aplicat al camp de la comptabilitat, l'objectiu de la **traçabilitat** és poder localitzar, identificar, i fer el posterior seguiment de la informació comptable des del seu origen (comanda d'un client), fins al final (quan les mercaderies sol·licitades s'han venut i cobrat) i, en cas que es detecti cap problema, poder actuar ràpidament.

En definitiva, el que es pretén és reconstruir tot l'historial d'una transacció per la detecció ràpida de qualsevol error o incidència.

Els **avantatges** de tenir un bon sistema de traçabilitat comptable a l'empresa són:

- Dóna informació als diferents agents que intervenen o que estan interessats en alguna de les fases del circuit que travessa la mercaderia, matèria, factura, operació bancària.
- S'assegura la protecció i control dels béns de l'empresa (siguin mercaderies o producte acabat).
- En cas de detecció d'una errada o incidència, podem conèixer quins són els comptes implicats, les factures o documentació lligada a aquests comptes, els albarans, i els imports o quantitats en unitats físiques.
- Permet trobar la forma més eficient de resoldre una incidència.
- Ajuda a depurar responsabilitats, ja que un cop localitzat l'origen d'un problema, aquest va aparellat a la persona que l'ha ocasionat.

Per a la implantació d'un sistema de traçabilitat adequat i fiable es requereix tenir un bon coneixement de les fases del circuit físic de producció i comercialització de l'empresa o, el que és el mateix, ser capaços d'identificar les diferents etapes de la cadena de valor o activitats de l'empresa, com també conèixer les diferents fases del procés comptable: anàlisi de dades, valoració monetària i registre de fluxos, i formulació de la informació de síntesi; i els diferents procediments de control intern establerts a l'empresa: autoritzacions, sistemes d'arxiu i custòdia de documents...

Exemple de la traçabilitat en la informació comptable

Us trobeu treballant com a auxiliars comptables en una empresa distribuïdora de llaunes de conserva i el vostre cap us fa la següent reflexió: “He estat revisant el balanç de situació de 31 de maig i veig que a l'epígraf “Clients” tenim un saldo de 71.310,35 €. Em fa l'efecte que aquesta informació no és correcta, ja que si no recordo malament, només el nostre client Ultramarins Pellicer SL, ens deu 85.195,35 €. Em podries verificar si això és així?”

Es demana: Quins passos seguiríeu per trobar l'error comès en la comptabilització del client Ultramarins Pellicer SL?

Solució

El primer que hem de fer és veure la composició a 31 de maig de l'epígraf clients del balanç de situació de l'empresa, és a dir, els comptes i els saldos corresponents a aquest epígraf que sumen 71.310,35 €.

Verifiquem la suma. Efectivament, la quantitat de 71.310,35 correspon al sumatori de 3 saldos parcials:

- (430.5) Client, Supermercats andorrans – 22.715,65 €
- (430.15) Client, Onofre Sans - 31.525,70 €
- (430.17) Client, Conserves Blaves - 17.069 €

Anem ara al major de cadascun d'aquests comptes individuals per comprovar que els respectius saldos s'han obtingut de sumar les quantitats del deure i restar les de l'haver. Tot correcte.

Seguim en la nostra investigació i verifiquem ara que cada moviment inclòs en cadascun dels comptes es justifica amb un document de venda (factura emesa) i que aquesta es troba cobrada (moviments de l'haver) o pendent de cobrar (moviments del deure). Ho fem a partir dels assentaments del diari que han generat aquests deutes.

Dels assentaments, obtenim la referència de les factures, que ens val per localitzar-les en el llibre de registre de factures emeses i, físicament, en l'arxiu corresponent. Ja les tenim totes i les quantitats són correctes. Comprovem també que corresponguin als clients de l'epígraf. Fins aquí, també tot correcte. El client Ultramarins Pellicer no es troba entre les factures pendents de cobrar a curt termini.

On es troba l'error, doncs? Podria ser que el deute d'Ultramarins Pellicer estigués comptabilitzat per error en un altre compte? Si és així, en quin compte?

La definició de clients del Pla General Comptable i la seva ubicació dins el balanç de situació ens dóna una pista. Ens diu: “Són crèdits amb els compradors de mercaderies i la resta de béns definits en el grup 3, així com els usuaris dels serveis prestats per l'empresa sempre que en constitueixin l'activitat principal” i s'ubica dins l'actiu corrent.

És possible que aquest client hagués contret el seu deute a llarg termini? On podria estar reflectit si fos així?

Observem novament el balanç de situació i trobem que l'epígraf 25. Altres inversions financeres a llarg termini conté un import de 85.195,35 €, es tracta del compte 252. Crèdits a llarg termini. Localitzem el major d'aquest compte per tal de comprovar que la quantitat coincideix. Puntegem el diari i arribem a la data de la venda a aquest client. Efectivament hi ha una factura emesa pel mateix import. Agafem la referència i cerquem aquesta factura. Ja ho tenim, doncs. La factura ens ho confirma: la forma de pagament de la venda al client Ultramarins Pellicer de 85.195,35 € és a 18 mesos.l, en conclusió, l'operació es troba ben comptabilitzada.

La traçabilitat és doncs la ruta, els passos a seguir per desgranar un error, per trobar un document, un apunt, una quantitat, etc. i requereix, com hem vist a l'exemple, d'un bon coneixement tant del procés comptable com de l'organització interna en l'empresa.

Registre comptable

Carme Garcia i Pellicer

Tractament de la documentació comptable

Índex

Introducció	5
Resultats d'aprenentatge	7
1 Registre comptable de fets econòmics i financers habituals	9
1.1 Operacions relacionades amb compres i vendes	9
1.1.1 Les existències	9
1.1.2 Criteris de valoració de les compres	11
1.1.3 Comptabilització de les compres	14
1.1.4 Criteris de valoració de les vendes	27
1.1.5 Comptabilització de les vendes	29
1.1.6 Criteris de valoració de les existències	46
1.1.7 La variació d'existències. Rectificació de l'inventari	48
1.1.8 Creditors i deutors per operacions comercials	56
1.2 Despeses i ingressos	60
1.2.1 Les despeses	60
1.2.2 El ingressos	65
1.2.3 Problemàtica dels lloguers d'immobles per a ús comercial	68
1.3 L'immobilitzat material	69
1.3.1 Comptabilització de l'immobilitzat material	70
1.3.2 Amortització dels elements de l'immobilitzat material	72
1.3.3 Deterioraments de l'immobilitzat material	76
1.3.4 Baixa dels elements de l'immobilitzat	77
1.4 La liquidació de l'IVA	79
1.5 Càlcul del resultat	82
2 Comptabilització d'operacions d'un exercici comptable complet	87
2.1 Assentament d'obertura	88
2.2 Registre comptable d'operacions diàries	91
2.3 Balanç de comprovació de sumes i saldos	92
2.4 La regularització comptable	93
2.5 El compte de pèrdues i guanys	100
2.6 El Balanç de situació final	101
2.7 Assentament de tancament	102
2.8 El cicle comptable complet d'una empresa en funcionament. Cas pràctic GOOD SL	103

Introducció

Els usuaris externs de la informació comptable requereixen d'informació útil per a la presa de decisions empresarials. Els proveïdors, l'Estat, els treballadors, etc., necessiten conèixer com es forma el resultat (benefici o pèrdua), és a dir, l'origen dels fets que determinen la situació patrimonial de l'empresa.

En aquesta unitat introduïrem el concepte de cicle comptable. És a dir, les diferents etapes que hem de seguir per elaborar de forma sistemàtica els comptes anuals de final d'exercici, estats que ens mostren la formació del resultat empresarial.

El punt de partida del sistema comptable de la informació és, sens dubte, el registre de les transaccions o fets comptables esdevinguts al llarg del període.

Cada assentament del llibre diari ha d'estar convenientment suportat en un document. De fet, la data de l'assentament serà la del document que reflecteix l'operació.

Tots els assentaments realitzats en el diari es traspassen al major i, posteriorment, es procedeix a obtenir el saldo (deutor o creditor) de cada compte. La suma de tots els saldos creditors ha de ser igual a la suma de tots els saldos deutors, ja que cada transacció que genera un crèdit provoca al mateix temps un dèbit per la mateixa quantitat.

El procés de regularització comptable és l'etapa següent i consisteix en l'ajust i actualització de determinats comptes, com ara els ingressos cobrats per endavant, o les despeses pagades anticipadament; i les amortitzacions i els deterioraments, en aplicació dels principis de meritació i prudència. Seguidament, s'obté el resultat (benefici o pèrdua) i es tanca l'exercici, prèvia redacció dels estats financers de síntesi: els comptes anuals.

El registre i obtenció de la informació de síntesi es pot realitzar o bé manualment, o bé utilitzant programes informàtics específics.

En els sistemes manuals el factor humà és la base del procés i la seva major debilitat es troba en la lentitud quan es tracta de processar grans volums d'informació, cosa que requereix també més persones per a la realització de les mateixes tasques.

L'aparició dels ordinadors, el creixement de les empreses i l'augment de la competitivitat entre elles, han donat un gir a l'orientació de la informació financera, fent sorgir la necessitat de crear sistemes de comptabilitat més útils en el desenvolupament de la informació comptable i administrativa, i que aquests siguin més efectius i fiables. Els ordinadors poden executar un gran nombre d'instruccions d'acord amb un programa, sense errors i a gran velocitat.

En l'apartat "Registre comptable de fets econòmics i financers habituals" s'analitzen les transaccions bàsiques de l'empresa: operacions de compravenda de béns i

serveis, enregistrament de despeses i ingressos lligats a l'activitat, i les operacions relacionades amb el material immobilitzat, tant de forma manual com automàtica.

I en l'apartat "Comptabilització d'operacions d'un exercici comptable complet" s'estudia l'obtenció del resultat empresarial, i la formació i elaboració dels comptes anuals de final d'exercici, a partir d'un exemple pràctic.

Per treballar els continguts d'aquest mòdul, és convenient anar fent les activitats i els exercicis d'autoavaluació del material web que es proposen.

Resultats d'aprenentatge

En acabar aquesta unitat, l'alumne:

1. Enregistra comptablement les operacions econòmiques i financeres habituals corresponents a un exercici econòmic complet en aplicacions informàtiques, reconeixent i aplicant la metodologia comptable i els criteris del Pla General de Comptabilitat PIME.

- Identifica els comptes que intervenen en les operacions més habituals de les empreses.
- Introdueix el codi dels comptes conforme al Pla General de Comptabilitat.
- Determina quins comptes es carreguen i quins s'abonen segons els diferents fets comptables, segons el pla de comptes.
- Efectua els assentaments corresponents a la resta d'operacions habituals de l'empresa.
- Complimenta els diferents camps del llibre de béns d'inversió per mitjans manuals i/o informàtics.
- Comptabilitza les operacions relatives a la liquidació de l'IVA.
- Realitza les còpies de seguretat segons el protocol establert per a salvaguardar les dades registrades.
- Efectua el procediment d'acord amb els principis de responsabilitat, seguretat i confidencialitat de la informació.

2. Comptabilitza operacions econòmiques i financeres habituals corresponents a un exercici econòmic complet, reconeixent i aplicant la metodologia comptable i els criteris del Pla de Comptabilitat.

- Identifica els fets econòmics i financers que originen una anotació comptable. Introdueix correctament la informació derivada de cada fet econòmic en l'aplicació informàtica de forma cronològica.
- Obté periòdicament, o de forma puntual, els balanços de comprovació de sumes i saldos.
- Efectua els càlculs necessaris per a les operacions derivades dels registres comptables que s'ha de realitzar abans del tancament de l'exercici econòmic.
- Introdueix correctament en l'aplicació informàtica les amortitzacions corresponents, les correccions de valor reversibles i la regularització comptable que correspon a un exercici econòmic complet.

1. Registre comptable de fets econòmics i financers habituals

L'empresa, quan comença la seva activitat, ho fa a partir d'un determinat capital que posa en funcionament per tal d'assolir uns objectius prefixats, com ara aconseguir una certa rendibilitat.

La situació econòmica de l'empresa va variant al llarg del període, i aquests canvis han de quedar enregistrats per tal de conèixer en tot moment el patrimoni o riquesa acumulada. Les eines per fer-ho són els llibres diari i major. Les anotacions en aquests llibres tenen com a única finalitat ordenar els fets cronològicament a mesura que es van succeint i conèixer l'estat o posició de cada element patrimonial en cada moment del temps.

En aquest apartat estudiarem la comptabilització en el diari i major de les operacions bàsiques i quotidianes que es duen a terme en el si d'una empresa.

1.1 Operacions relacionades amb compres i vendes

Quan parlem d'operacions relacionades amb compres i vendes, cal tenir en compte els criteris de valoració i la variació de les existències, els criteris de valoració i comptabilització de compres i vendes, i els creditors i deutors per operacions comercials.

1.1.1 Les existències

Pel desenvolupament de la seva activitat, les empreses necessiten proveir-se d'existències, bé sigui per ser venudes, bé sigui per ser incorporades al seu procés productiu.

El PGC-PIMES recull aquests elements patrimonials en el grup 3, Existències, i les defineix com "els actius posseïts per ser venuts en el curs normal de l'explotació, o per ser consumits en forma de materials o subministraments en el procés de producció o prestació de serveis".

Val a dir, però, que els comptes recollits en aquest grup no presenten moviments durant l'exercici. Les entrades (compres) i sortides (vendes) es comptabilitzen d'acord amb el procediment especulatiu establert pel Pla General Comptable (PGC) que fa servir el grup 6, Compres de mercaderies, per a les entrades, tenint en compte el criteri del preu d'adquisició, i el grup 7, Vendes de mercaderies, per a les sortides, segons el seu preu de venda.

En el registre de les transaccions amb existències hem de tenir en compte, doncs, tres magnituds diferents: l'estoc inicial, els fluxos de compra i els fluxos de venda.

Cadascuna d'aquestes magnituds vindrà reflectida en un compte diferent: un de balanç, un de despesa i un d'ingrés, respectivament.

Esquemàticament, el procediment especulatiu queda reflectit en la figura 1.1.

FIGURA 1.1. Procediment especulatiu esquematitzat

3. Existències		6. Compres		7. Vendes	
Estoc inicial (Ei) (Preu adquisició)		Inversió (Preu adquisició)		Recursos (Preu de venda)	
SD: Valor Ei		SD: Despeses compres		SC: Ingressos vendes	

Aquesta forma de comptabilització evita haver de determinar el cost del flux de sortida cada vegada que es fa una venda, per desglossar del preu el que correspon al cost del producte per a l'empresa i el que correspon al benefici obtingut. I d'aquesta manera, per comptabilitzar les vendes només necessitarem les factures emeses per l'empresa.

El procediment especulatiu obliga, no obstant, a realitzar la rectificació o ajust d'inventari en finalitzar el període per tal que els comptes del grup 3 expressin la realitat de la valoració de les mercaderies que contenen.

L'esquema d'equivalències, entre els grups 3, 6 i 7, a efectes de la comptabilització de les compres i vendes d'existències, es mostra en la taula 1.1.

TAULA 1.1. Equivalències entre els grups 3, 6 i 7

COMPRES DELS ELEMENTS DEL GRUP 3	
(300) Mercaderies	(600) Compres de mercaderies
(310) Matèries primeres	(601) Compres de matèries primeres
(320) Elements i conjunts incorporables	(602) Compres d'altres proveïments
(321) Combustibles	
(322) Recanvis	
(325) Materials diversos	
(326) Embalatges	
(327) Envasos	
(328) Material d'oficina	
VENDES DELS ELEMENTS DEL GRUP 3	
(300) Mercaderies	(700) Vendes de mercaderies
(350) Productes acabats	(701) Vendes de productes acabats
(340) Productes semielaborats	(702) Vendes de productes semielaborats
(360) Subproductes	(703) Vendes de subproductes i residus
(365) Residus	
(326) Embalatges	(704) Vendes d'envasos i embalatges
(327) Envasos	

Els **subproductes** són productes secundaris o accessoris a la fabricació del producte principal de l'empresa.

Els **residus** s'obtenen al mateix temps que els productes i subproductes i seran valorats per la comptabilitat sempre que puguin ser reutilitzats o posats a la venda.

1.1.2 Criteris de valoració de les compres

Les compres d'existències (comptes 600, 601 i 602) es valoren al preu d'adquisició. Aquest inclou:

- L'import facturat pel venedor després d'haver deduït qualsevol descompte o rebaixa.
- Els interessos incorporats als nominals dels debits necessaris per finançar les compres.
- Totes les despeses addicionals que es produeixin fins que els béns estiguin al magatzem, com poden ser els transports, les duanes, les assegurances, etc.

L'import dels impostos indirectes que gravin l'adquisició només s'inclou quan no és recuperable directament de la Hisenda Pública, és a dir, quan no és deduïble, com és el cas dels tributs duaners.

L'IVA suportat deduïble es carregarà en el compte 472, Ha Pa, IVA suportat.

Entre els aspectes a tenir en compte en la comptabilització de les compres tindrem:

- El tractament de les despeses lligades a les compres (transport, duanes, assegurances, interessos dels deutes per aquest concepte).
- El tractament dels descomptes (dins o fora factura).
- Els envasos i embalatges lligats a les compres, que poden o no ser retornables.
- Els avançaments en el pagament de les compres als proveïdors.
- Compres en moneda estrangera.
- Les correccions valoratives posteriors (possibles deterioraments o reduccions de valor de les mercaderies adquirides).

La comptabilització de les compres suposa obrir els comptes corresponents (grup 6) i carregar-los pel seu preu d'adquisició o cost de producció. La contrapartida per l'abonament de les mercaderies, siguin aquestes existències adquirides per ser

El cost de producció

Quan els productes són fabricats per la pròpia empresa, per ser posteriorment venuts, el criteri de valoració serà el del cost de producció que s'obté de sumar al preu d'adquisició de les matèries primeres i altres materials consumits en el procés, els costos directament imputables al producte més la part de costos indirectes que correspongui.

Part de la unitat
Verificació i control intern
està dedicada al càlcul del
cost unitari de producció

revenues sense manipulació o siguin matèries primeres a incorporar al procés productiu, és algun compte de tresoreria (570. Caixa, €, o 572. Bancs c/c) i/o de proveïdors (400. Proveïdors, o 401. Proveïdors, efectes comercials a pagar).

Les despeses lligades a les compres (transports, assegurances, duanes) formen part del seu preu d'adquisició.

Els descomptes, entesos com una reducció o rebaixa en el preu efectuada pel proveïdor, poden, o no, trobar-se incorporats dins la factura. Si és així, l'import del descompte repercutirà, d'acord amb el concepte de cost d'adquisició, en un menor cost del producte. En canvi, si el descompte és posterior a l'emissió de la factura, aquest es reflectirà en un compte de gestió propi.

Hi ha quatre tipus de descomptes:

1. Descomptes comercials.
2. Descomptes per pagament immediat.
3. Ràpels.
4. Devolucions de compres.

Els descomptes comercials, els descomptes per pagament immediat i el ràpel

Els **descomptes comercials** consisteixen en una disminució en el preu del producte a conseqüència d'una negociació prèvia a la compra; normalment, per trobar-se l'empresa venedora dins d'un període promocional o de rebaixes. Per aquesta raó solen incloure's dins la factura.

Els **descomptes per pagament immediat** sorgeixen pel pagament immediat de la mercaderia adquirida i poden estar o no inclosos en la factura. Si no s'inclouen en la factura, es registren en el compte 606, Descomptes sobre compres per pagament immediat.

El **ràpel** és un tipus de descompte basat en el volum de comandes efectuades. En general el ràpel s'aplica un cop la factura ha estat emesa, ja que per definició tenen dret al ràpel aquells clients que han assolit durant un període una xifra determinada de compres. No obstant això, cal assenyalar que en moments puntuals l'empresa podria realitzar una comanda especial i per aquest motiu beneficiar-se d'un ràpel en factura. Els ràpels per compres fora de factura es registren en el compte 609, Ràpels per compres.

Les **devolucions de compres** també poden comportar descomptes en els preus inicialment pactats amb els proveïdors. Aquestes devolucions poden venir motivades per defectes de qualitat del producte rebut, per un simple error (es reben mercaderies que no corresponen als requeriments especificats en la comanda) o per incompliments en els terminis de lliurament prefixats. Els descomptes per devolució i les devolucions de les mercaderies són sempre posteriors a l'emissió de la factura. Les devolucions de compres es comptabilitzen en el compte 608, Devolucions de compres i operacions similars.

Pel que fa als interessos per ajornament en el pagament de les compres, cal assenyalar que la incorporació d'aquests al seu preu d'adquisició dependrà del termini de l'ajornament i de l'import total dels interessos. Si l'import no és significatiu i l'ajornament es fa per un període inferior a un any, els interessos s'incorporaran al preu d'adquisició pel seu nominal. Si pel contrari l'import és significatiu o el venciment del deute és a més d'un any, aquests es consideraran despeses financeres i es comptabilitzaran en el compte 662, Interessos de deutes, a cost amortitzat.

La base imposable de l'IVA no inclou l'import dels interessos per ajornament, ja que aquestes despeses corresponen a un període posterior al lliurament de la mercaderia.

Quan les mercaderies comprades van en envasos o embalatges reutilitzables, aquests poden ser adquirits per l'empresa, previ pagament del seu valor, o poden ser retornats sense cap cost. Per a l'adquisició dels envasos farem servir el compte 602, Compres d'altres proveïments.

Els envasos i embalatges que poden ser retornats posteriorment al proveïdor sense cost per l'empresa es carreguen en el compte 406, Envasos i embalatges a retornar a proveïdors.

Els **avançaments** són lliuraments en efectiu que l'empresa fa abans de la compra, a compte dels pagaments de l'operació. En aquests casos, l'IVA es merita d'acord amb l'article 75.2 de la Llei de l'IVA, en el moment del flux monetari, sigui aquest total o parcial. Els avançaments a proveïdors es carreguen en el compte 407, Avançaments a proveïdors.

Els comptes que s'utilitzen per comptabilitzar compres de mercaderies, matèries primeres i altres proveïments en moneda estrangera són:

- 668. Diferències negatives de canvi. Aquest compte recull les pèrdues provocades per modificacions del tipus de canvi de partides monetàries denominades en moneda diferent de l'euro.
- 768. Diferències positives de canvi. Es reflecteixen en aquest compte els beneficis produïts per les modificacions del tipus de canvi de partides monetàries denominades en moneda diferent de l'euro.
- 571. Caixa, moneda estrangera.
- 573. Bancs, c/c, moneda estrangera.
- 4004. Proveïdors, moneda estrangera.
- L'IVA de les importacions es liquida en la mateixa duana, per la qual cosa no apareixerà en la factura del proveïdor estranger.

Les adquisicions d'existències en moneda estrangera comporten haver de valorar els crèdits generats per aquestes compres en dos moments del temps: en el seu venciment i, si es dóna el cas, en finalitzar l'exercici comptable (quan el pagament es fa l'any següent a la compra).

El PGC estableix que quan el valor net realitzable de les existències sigui inferior al seu preu d'adquisició o cost de producció (pèrdua reversible), s'ha de deixar constància d'aquest fet en la comptabilitat, és a dir, s'ha de corregir el seu valor dotant una pèrdua per deteriorament de les mercaderies. El preu de realització (venda, reposició) de les mercaderies és la millor mesura del seu valor net realitzable.

Per comptabilitzar una depreciació d'aquestes característiques farem servir el compte 693, Pèrdues per deteriorament d'existències contra els comptes, 390, Deteriorament de valor de les mercaderies, 391, Deteriorament de valor de les matèries primeres o 392, Deteriorament de valor d'altres proveïments. I si les mercaderies deteriorades recuperen el seu valor de reposició o realització, es revertirà el deteriorament amb el compte 793, Reversió del deteriorament d'existències.

El valor de les compres pot incorporar l'import d'interessos per ajornament en el pagament "no significatiu". Els interessos no significatius es calculen pel seu valor nominal o raonable, i són de poca importància en quantitat. Sol tractar-se de quantitats fixes que no depenen del valor total del crèdit. L'ajornament, en aquests casos, sol ser per un període inferior a l'any.

D'acord amb el PGC, aquests interessos s'incorporen al preu d'adquisició del bé o servei que financen.

Els interessos significatius són importants pel que fa a import (en relació a l'import del crèdit que financen) i es calculen sempre pel seu cost amortitzat. La "importància" d'aquests darrers rau en el fet que representen un percentatge anual sobre el crèdit que financen. El seu venciment supera l'any i es comptabilitzen en el compte 662, Interessos de deutes.

Exemples:

- Interessos no significatius: comprem mercaderia per valor de 10.000 € a crèdit a 3 mesos. L'empresa proveïdora ens fa pagar 100 € d'interessos. En aquest cas, el cost de la mercaderia seria de 10.100 € (compte 600).
- Interessos significatius: adquirim un vehicle per valor de 15.600 € a crèdit a 3 anys. Tipus d'interès de l'operació: 7% anual. En aquest cas, valorarem els interessos a cost amortitzat (quadre d'amortització del crèdit i compte 662 per l'import dels interessos).

1.1.3 Comptabilització de les compres

Veurem a continuació amb exemples tota la casuística que se'ns pot presentar en la comptabilització de les compres:

1. Compra de béns (mercaderies, matèries primeres i altres proveïments), sense despeses addicionals.
2. Compra de mercaderies, matèria primera o altres proveïments amb despeses addicionals.
3. Compra de mercaderies, matèries primeres o altres proveïments amb descomptes inclosos a la factura.

4. Compra de mercaderies, matèries primeres o altres proveïments amb descomptes aplicats fora de factura.
5. Compra de mercaderies amb envasos retornables o reutilitzables. Cas 1: els envasos es retornen.
6. Compra de mercaderies amb envasos retornables. Cas 2: els envasos no es retornen.
7. Compra de mercaderies amb envasos retornables. Cas 3: els envasos es retornen parcialment.
8. Avançaments en el pagament de compres de mercaderies, matèries primeres i altres proveïments.
9. Compres de mercaderies, matèries primeres o altres proveïments en moneda estrangera.
10. Correcció valorativa de les mercaderies, matèria primera i altres proveïments (deteriorament reversible).

1. Compra de béns (mercaderies, matèries primeres i altres proveïments), sense despeses addicionals:

TAULA 1.2. Compra de béns sense despeses addicionals

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor béns (mercaderies, matèries primeres i altres proveïments)	DEURE	HAYER
(600) - (602) Compres de béns	XXX	
472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, €, (572) Bancs, c/c, (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX

Exemple de compra de mercaderies sense despeses addicionals

Una empresa adquireix mercaderies a crèdit per 3.500 €. IVA aplicable del 21%.

TAULA 1.3.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	3.500	
(472) Ha Pa, IVA suportat	735	
(400) Proveïdors		4.235

Exemple de compra de matèries primeres sense despeses addicionals

Una empresa adquireix matèria primera per valor de 2.000 €. Pagament: al comptat en efectiu. IVA aplicable del 21%.

TAULA 1.4.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor matèries primeres	DEURE	HAYER
(601) Compra de matèries primeres	2.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	420	
(570) Caixa, €		2.420

Exemple de compra d'altres proveïments sense despeses addicionals

Una empresa adquireix material d'oficina per un import de 400 € + IVA. Pagament: al comptat en efectiu. IVA aplicable del 21%.

TAULA 1.5.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor material d'oficina	DEURE	HAYER
(602) Compra d'altres proveïments	400	
(472) Ha Pa, IVA suportat	84	
(570) Caixa, €		484

2. Compra de mercaderies, matèria primera o altres proveïments amb despeses addicionals:**TAULA 1.6.** Compra de béns amb despeses addicionals

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies, matèries primeres o altres proveïments	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies (601) Compra de matèries primeres (602) Compra d'altres proveïments	(*) XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX

(*) Preu mercaderia, matèries primeres o altres proveïments + despeses

Exemple de compra de mercaderies amb despeses de transport

Una empresa adquireix mercaderies a crèdit per 800 €. Les despeses de transport, incloses en la factura, pugen a 65 €. IVA aplicable del 21%.

TAULA 1.7.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	865	
(472) Ha Pa, IVA suportat	181,65	
(400) Proveïdors		1.046,65

Exemple de compra de matèries primeres amb despeses de transport i interessos (import no significatiu a curt termini) per ajornament en el pagament

Una empresa compra matèries primeres a crèdit (90 dies) per valor de 20.000 €. Les despeses de transport puguen a 130 €, i el proveïdor carrega, a més a més, 150 € en concepte d'interessos per l'ajornament. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.8.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor matèries primeres	DEURE	HAYER
(601) Compra de matèries primeres	20.280	
(472) Ha Pa, IVA suportat	4.227,3	
(400) Proveïdors		24.507,3

Observeu que la base imposable de l'IVA en l'exemple anterior inclou només el preu de les matèries primeres i els transports. Els interessos, en tractar-se d'una despesa posterior al lliurament de la mercaderia, no formen part d'aquesta base imposable i es mostraran per separat en la factura.

Exemple de compra de mercaderies amb interessos per ajornament (import a pagar a llarg termini) – cost amortitzat

Una empresa realitza una compra de mercaderies en data 01/01/20xx a crèdit a pagar en 24 mesos. L'import de la compra puja a 80.000 € + IVA. Els interessos per ajornament en el pagament són de 6.000 €. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.9.

01/01/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	80.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	16.800	
(175) Efectes a pagar a ll/t		96.800
31/12/20xx - Meritació dels interessos del 1r any	DEURE	HAYER
(662) Interessos de deutes	(*) 2.954,9	
(175) Efectes a pagar a ll/t		2.954,9
31/12/20xx - Reclassificació a c/t del deute	DEURE	HAYER
(175) Efectes a pagar a ll/t	99.754,9	
(400) Proveïdors		99.754,9
31/12/20xx+1 - Meritació dels interessos del 2n any	DEURE	HAYER
(662) Interessos de deutes	(**) 3.045,1	
(400) Proveïdors		3.045,1
31/12/20xx+1 - Pagament del deute	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	102.800	
(572) Bancs c/c		102.800

(*) $96.800 \times 0,030525822$; (**) $99.754,9 \times 0,03052582$

Fixeu-vos que, en aquest cas, el crèdit al proveïdor s'ha de valorar a cost amortitzat, atès que el termini de pagament dels interessos supera l'any.

Els càlculs de l'interès del deute són:

$$96.800 = \frac{102.800}{(1+i)^2}$$

On $i = 0,030525822$

3. Compra de mercaderies, matèries primeres o altres proveïments amb descomptes inclosos a la factura:

TAULA 1.10. Compra amb descomptes inclosos a la factura

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderia	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies (601) Compra de matèries primeres (602) Compres d'altres proveïments	(*) XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX

(*) Preu d'adquisició – import del descompte

Exemple de descompte promocional

Una empresa adquireix mercaderia per valor de 4.600 €. S'inclou un descompte promocional del 15%. Les despeses de transport (incloses també en la factura) pugen a 105 €. El pagament es fa al comptat per mitjà de xec bancari. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.11.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies, matèries primeres o altres proveïments	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	4.015	
(472) Ha Pa, IVA suportat	843,15	
(572) Bancs, c/c		4.858,15

Exemple de descompte per pagament immediat en factura

Una empresa adquireix mercaderies per valor de 34.500 €. El pagament s'efectua al comptat per mitjà de xec. El proveïdor aplica un descompte per pagament immediat del 2%. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.12.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	33.810	
(472) Ha Pa, IVA suportat	7.100,1	
(572) Bancs, c/c		40.910,1

Exemple de ràpel per compres en factura

Una empresa adquireix mercaderia per un import de 45.700 € + IVA. A causa del volum de la comanda, el proveïdor aplica un descompte del 5%. Les despeses de transport (incloses

també en la factura) pugen a 145 €. El pagament es fa al comptat per mitjà de xec bancari. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.13.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	43.560	
(472) Ha Pa, IVA suportat	9.147,6	
(572) Bancs, c/c		52.707,6

4. Compra de mercaderies, matèries primeres o altres proveïments amb descomptes aplicats fora de factura:

TAULA 1.14. Compra amb descomptes aplicats fora de factura

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies, matèries primeres o altres proveïments	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies (601) Compres de matèries primeres (602) Compres d'altres proveïments	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX
xx/xx/20xx - Descompte (ràpel), fora fra.	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar	XXX	
(606) Descomptes sobre compres per pagament immediat (608) Devolucions de compres i operacions similars (609) Ràpels per compres		XXX
(472) Ha Pa, IVA suportat		XXX

Exemple de descompte per pagament immediat fora de factura

Una empresa compra mercaderies per un import de 180.000 €. El pagament s'efectua al comptat en efectiu. I el proveïdor, per guanyar-se la confiança de l'empresa, li aplica posteriorment un descompte del 5% per pagament immediat que ingressa en el seu compte corrent bancari. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.15.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	180.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	37.800	
(570) Caixa, €		217.800
xx/xx/20xx - Descompte per pagament immediat fora fra.	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	10.890	
(606) Descomptes sobre compres per pagament immediat		9.000
(472) Ha Pa, IVA suportat		1.890

Exemple de ràpel per compres fora de factura

Una empresa compra mercaderies a crèdit per un import de 80.000 €. IVA: 21%. Posteriorment, el proveïdor li concedeix un descompte del 10% per volum de comanda (ràpel).

TAULA 1.16.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	80.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	16.800	
(400) Proveïdors		96.800
xx/xx/20xx - Descompte (ràpel) fora fra.	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	9.680	
(609) Ràpels per compres		8.000
(472) Ha Pa, IVA suportat		1.680

Exemple de devolució de compres

Una empresa compra mercaderies a crèdit per un import de 45.000 €. Posteriorment, observa que algunes de les unitats físiques adquirides en la compra anterior es troben en mal estat i per això es negocia un descompte de 500 € més IVA. El proveïdor accepta. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.17.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	45.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	9.450	
(400) Proveïdors		54.450

TAULA 1.18.

xx/xx/20xx - Devolució de mercaderies	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	605	
(608) Devolució de compres i operacions similars		500
(472) Ha Pa, IVA suportat		105

5. Compra de mercaderies amb envasos retornables o reutilitzables. Cas 1: els envasos es retornen:

TAULA 1.19. Compra de mercaderies amb envasos retornables quan els envasos es retornen

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	XXX	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX
xx/xx/20xx - Devolució dels envasos	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar	XXX	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors		XXX
(472) Ha Pa, IVA suportat		XXX

Exemple de compra de mercaderies amb envasos reutilitzables que s'acaben retornant

Una empresa adquireix mercaderia per 23.400 € a crèdit (120 dies). Les mercaderies van en envasos retornables per valor de 410 €. L'empresa, a més, carrega en factura 200 € en concepte de despeses de transport i 300 € d'interessos per l'ajornament en el pagament. Arribat el termini de devolució dels envasos, l'empresa els envia al seu proveïdor. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.20.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	23.900	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors	410	
(472) Ha Pa, IVA suportat	5.042,1	
(400) Proveïdors		29.352,1

TAULA 1.21.

xx/xx/20xx - Devolució dels envasos	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	496,1	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors		410
(472) Ha Pa, IVA suportat		86,1

Noteu que la base imposable de l'IVA en aquest exemple inclou l'import de les mercaderies, el transport i els envasos, que posteriorment seran retornats. Els interessos, com ja hem vist, formen part del preu d'adquisició per tractar-se d'interessos pagats a c/t i ser d'un import poc significatiu dins la totalitat del deute, no en canvi, de la base imposable de l'IVA.

6. Compra de mercaderies amb envasos retornables. Cas 2: els envasos no es retornen:

TAULA 1.22. Compra de mercaderies amb envasos retornables, quan els envasos no es retornen

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	XXX	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (400) Proveïdors (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX
xx/xx/20xx - Devolució dels envasos	DEURE	HAYER
(602) Compres d'altres proveïments	XXX	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors		XXX

Exemple de compra de mercaderies amb envasos retornables que no s'acaben retornant

Una empresa adquireix matèria primera per valor de 5.000 €. La mercaderia ve amb envasos retornables per valor de 100 €. Passat el termini pel retorn dels envasos, l'empresa decideix reutilitzar-los ella mateixa. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.23.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor matèria primera	DEURE	HAYER
(601) Compra de matèria primera	5.000	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors	100	
(472) Ha Pa, IVA suportat	1.071	
(400) Proveïdors		6.171
xx/xx/20xx - Devolució dels envasos	DEURE	HAYER
(602) Compres d'altres proveïments	100	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors		100

7. Compra de mercaderies amb envasos retornables. Cas 3: els envasos es retornen parcialment:

TAULA 1.24. Compra de mercaderies amb envasos retornables, quan els envasos es retornen parcialment

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderia	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	XXX	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, €, (572) Bancs, c/c, (400) Proveïdors o (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX
xx/xx/20xx - Devolució dels envasos	DEURE	HAYER
(602) Compres d'altres proveïments	XXX	
(570) Caixa, €, (572) Bancs, c/c, (400) Proveïdors o (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar	XXX	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors		XXX
(472) Ha Pa, IVA suportat		XXX

Exemple de compra de mercaderies amb envasos retornables dels quals se'n tornen només una part

Una empresa adquireix mercaderia a crèdit per valor de 40.000 €. La mercaderia ve amb envasos retornables per valor de 2.500 €. El transport puja a 700 €. Transcorregut el termini per la devolució dels envasos que acompanyen la mercaderia, l'empresa els retorna en un 50% i aprofita la resta. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.25.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderia	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	40.700	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors	2.500	
(472) Ha Pa, IVA suportat	9.072	
(400) Proveïdors		52.272
xx/xx/20xx - Devolució dels envasos	DEURE	HAYER
(602) Compres d'altres proveïments	1.250	
(400) Proveïdors	1.512,5	
(406) Envasos i embalatges a retornar a proveïdors		2.500
(472) Ha Pa, IVA suportat		262,5

8. Avançaments en el pagament de compres de mercaderies, matèries primeres i altres proveïments:

TAULA 1.26. Avançaments en el pagament de compres

xx/xx/20xx - Avançament en el pagament a proveïdors	DEURE	HAYER
(407) Avançaments a proveïdors	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c		XXX
xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600) Compres de mercaderies (601) Compres de matèries primeres (602) Compres d'altres proveïments	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(407) Avançaments a proveïdors		XXX
(570) Caixa, €, (572) Bancs, c/c, (400) Proveïdors o (401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		XXX

Exemple d'avançament en el pagament de compres de mercaderies, matèries primeres i altres proveïments

Una empresa compra recanvis per valor de 7.800 € a crèdit. El proveïdor exigeix un avançament de 2.000 €. L'empresa paga l'import restant a crèdit a 2 mesos. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.27.

xx/xx/20xx - Avançament en el pagament a proveïdors	DEURE	HAYER
(407) Avançaments a proveïdors	2.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	420	
(572) Bancs, c/c		2.420
xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(602) Compres d'altres proveïments	7.800	
(472) Ha Pa, IVA suportat	1.218	
(407) Avançaments a proveïdors		2.000
(400) Proveïdors		7.018

9. Compres de mercaderies, matèries primeres o altres proveïments en moneda estrangera:

- Valoració inicial:

TAULA 1.28. Valoració inicial de compres en moneda estrangera

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor estranger	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies (601) Compra de matèries primeres (602) Compra d'altres proveïments	XXX	
(571) Caixa, moneda estrangera (573) Bancs, c/c, moneda estrangera (4004) Proveïdors en moneda estrangera		XXX

- Valoració en el moment del pagament, només si aquest s'ajorna:

TAULA 1.29. Valoració en el moment de pagament en les compres en moneda estrangera

xx/xx/20xx - Actualització valor dels crèdits nominats en moneda estrangera i pagament	DEURE	HAYER
(4004) Proveïdors en moneda estrangera	XXX	
(668) Diferències negatives de canvi	XXX	
(768) Diferències positives de canvi		XXX
(571) Caixa, moneda estrangera (573) Bancs, c/c, moneda estrangera		XXX

- Valoració dels crèdits en finalitzar l'any:

TAULA 1.30. Valoració dels crèdits en moneda estrangera en finalitzar l'any

31/12/20xx - Actualització dels deutes nominats en moneda estrangera en finalitzar l'any	DEURE	HAYER
(4004) Proveïdors en moneda estrangera	XXX	XXX
(668) Diferències negatives de canvi	XXX	
(768) Diferències positives de canvi		XXX

Exemple d'adquisició de mercaderies a un proveïdor estranger

Una empresa adquireix mercaderies a crèdit a un proveïdor d'EUA. Les mercaderies pugen a 6.000 \$. El tipus de canvi en aquell moment és de 1 \$ = 0,75 €.

TAULA 1.31.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor estranger	DEURE	HAYER
(600) Compra de mercaderies	(*) 4.500	
(4004) Proveïdors en moneda estrangera		4.500

(*) 6.000 x 0,75

Exemple de valoració dels crèdits nominats en moneda estrangera en el moment del pagament

En el moment del pagament al proveïdor de l'exemple anterior, el dòlar cotitza a 0,81 €.

TAULA 1.32.

xx/xx/20xx - Actualització deute nominat en moneda estrangera i pagament	DEURE	HAYER
(4004) Proveïdors, moneda estrangera	4.500	
(668) Diferències negatives de canvi	360	
(573) Bancs, c/c, moneda estrangera		4.860

Exemple de valoració dels crèdits nominats en moneda estrangera en finalitzar un exercici comptable

Una empresa té reflectit en el compte 4004. *Proveïdors, moneda estrangera* un saldo de 4.980 € corresponents a un deute de 6.474 francs suïssos (1 € = 1,30 francs suïssos). Al tancament de l'exercici, la cotització del franc suís és de 1 € = 1,45 francs suïssos.

TAULA 1.33.

31/12/20xx - Actualització deute nominat en moneda estrangera	DEURE	HAYER
(4004) Proveïdors, moneda estrangera	515,17	
(768) Diferències positives de canvi (4.980 - 6.474/1,45)		515,17

10. Correcció valorativa de les mercaderies, matèria primera i altres proveïments (deteriorament reversible):

- Comptabilització de la pèrdua de valor:

TAULA 1.34. Comptabilització de la pèrdua de valor

31/12/20xx - Deteriorament mercaderies, matèries primeres i altres proveïments	DEURE	HAYER
(693) Pèrdues per deteriorament d'existències	(*) XXX	
(390) Deteriorament de valor de les mercaderies (391) Deteriorament de valor de les matèries primeres (392) Deteriorament de valor dels altres proveïments		XXX

(*) Preu d'adquisició – preu de realització o reposició

Exemple de comptabilització de la pèrdua de valor

En finalitzar l'exercici econòmic 20xx, notem que les mercaderies que tenim en el magatzem adquirides per 4.670 €, tenen un valor net realitzable de 3.900 €.

TAULA 1.35.

31/12/20xx - Deteriorament mercaderies	DEURE	HAYER
(693) Pèrdues per deteriorament d'existències	770	
(390) Deteriorament de valor de les mercaderies		770

- Reversió de la correcció de valor:

TAULA 1.36. Reversió de la correcció de valor

31/12/20xx - Reversió de la correcció de valor de mercaderies, matèries primeres i altres proveïments	DEURE	HAYER
(390) Deteriorament de valor de les mercaderies (391) Deteriorament de valor de les matèries primeres (392) Deteriorament de valor dels altres proveïments	XXX	
(793) Pèrdues per deteriorament d'existències		XXX

Exemple de la reversió de la correcció de valor

En finalitzar l'exercici econòmic 20xx + 1, la realització (reposició) de les mercaderies de l'exemple anterior s'estima en 4.500 €.

TAULA 1.37.

31/12/20xx+1 - Deteriorament mercaderies	DEURE	HAYER
(390) Deteriorament de valor de les mercaderies	600	
(793) Pèrdues per deteriorament d'existències		600

Observeu que l'objectiu de la reversió és aconseguir que les mercaderies quedin comptabilitzades en el magatzem al seu valor net realitzable en cada moment, en aplicació del principi de prudència.

1.1.4 Criteris de valoració de les vendes

Les vendes (siguin vendes de béns o vendes de serveis) constitueixen l'activitat principal de l'empresa, ja que representen la seva primera font d'ingressos.

Les vendes (comptes 700, 701, 702, 703, 704 i 705) es valoren a preu de venda, sense incloure les despeses addicionals que, en general, són a càrrec del comprador (client o deutor).

El preu de venda inclou:

1. El preu acordat amb el client després de deduir qualsevol descompte o rebaixa.
2. Els interessos per ajornament en el pagament que no tinguin un venciment

superior a l'any i no siguin significatius pel que fa al seu import.

L'IVA repercutit es comptabilitza en el compte 477, Ha Pa IVA repercutit.

En la comptabilització de les vendes tindrem en compte, no obstant:

1. El tractament de les despeses lligades a les vendes (el transport).
2. El tractament dels descomptes (dins o fora factura).
3. Els envasos i embalatges lligats a les vendes, que poden o no ser retornables.
4. Els avançaments en el cobrament de les vendes.
5. Vendes a clients estrangers (moneda estrangera).
6. Els deterioraments dels crèdits comercials (morositat).

La comptabilització de les vendes suposa obrir els comptes corresponents (grup 7) i abonar-los pel seu preu de venda. Com a contrapartida, carregarem algun compte de tresoreria (570. Caixa, €, o 572. Bancs c/c) i/o de clients o deutors. Els comptes personals que farem servir són, concretament: 430. Clients, o 431. Clients efectes comercials a cobrar (si es tracta de béns) i 440. Deutors o 441. Deutors, efectes comercials a cobrar (si es tracta d'ingressos per serveis).

Veiem la diferència entre els clients i els deutors:

- El compte clients expressa els drets de cobrament originats per operacions que són les habituals de l'empresa. Així, si una empresa es dedica a la venda de pneumàtics i un dels seus clients deixa a deure l'import d'una venda, aquest serà qualificat com a client.
- El compte deutors recull els drets de cobrament originats per operacions que no són les habituals de l'empresa. En l'exemple anterior, si l'empresa que ven pneumàtics ofereix un servei de transport de mercaderies de forma puntual, aquest servei complementari a l'activitat principal originarà, en cas d'ajornament en els cobraments, drets sobre deutors.

En l'apartat "Creditors i deutors per operacions comercials" s'aprofundeixen més els conceptes de creditors i deutors.

Les **despeses de transport** afecten tant les compres com les vendes. Ja hem vist, pel cas de les compres, que aquestes formen part del preu d'adquisició de les mercaderies. És a dir, van a càrrec del comprador. Quan es tracta de vendes, no obstant, pot ocórrer que aquestes vagin a càrrec del venedor o del comprador. Si van a càrrec del venedor es comptabilitzen en el compte 624, Transports i, si van a càrrec del comprador, es comptabilitzaran en el compte 705, Prestacions de serveis, en cas que el servei l'ofereixi l'empresa venedora de forma habitual, o en el compte 759, Ingressos per serveis diversos, en cas que el servei de transport s'ofereixi de forma esporàdica. En qualsevol cas, si l'empresa venedora és qui assumeix aquesta despesa sempre la podrà repercutir sobre el seu client posteriorment.

Pel que fa als **interessos per ajornament** en el cobrament de les vendes, cal assenyalar, com en el cas de les compres, que la incorporació d'aquests al preu de venda dependrà del termini de l'ajornament i de l'import total dels interessos. Si l'import no és significatiu i l'ajornament es fa per un període inferior a un any, els interessos s'incorporaran al preu de venda pel seu nominal. Si pel contrari, l'import és significatiu o el venciment del deute supera l'any, aquests es consideraran ingressos financers i es comptabilitzaran en el compte 762, Ingressos de crèdits.

En la pràctica, la comptabilització dels **descomptes** és la mateixa que la vista per les compres, però ara des del punt de vista del client o deutor. Els comptes utilitzats pels descomptes sobre vendes fora de factura són: 706. Descomptes sobre vendes per pagament immediat, 708. Devolucions de vendes o similars i 709. Ràpels sobre vendes.

Quan les mercaderies venudes van en **envasos o embalatges amb facultat de devolució**, el client té l'opció de reutilitzar-los o retornar-los sense cap cost. En cas que el client se'ls quedi, es consideraran com una venda; per la venda dels envasos farem servir el compte 704. Vendes d'envasos i embalatges.

Els **avançaments** de clients es comptabilitzen en el compte 438, Avançaments de clients.

Els comptes que s'utilitzen per comptabilitzar les vendes en **moneda estrangera** són els mateixos que els que fem servir per les compres, a excepció de la contrapartida personal d'aquestes vendes. És a dir, farem servir els comptes: 668. Diferències negatives de canvi, 768. Diferències positives de canvi, 571. Caixa, moneda estrangera, 573. Bancs, c/c, moneda estrangera, 4304. Clients, moneda estrangera i 4404. Deutors, moneda estrangera. I en aquest cas, tampoc s'aplica IVA, ja que és el client o deutor estranger qui l'ha de pagar dins el territori de destí dels productes o serveis venuts.

Finalment, cal tenir present en les vendes els possibles **deterioraments en els crèdits comercials**. Això és en el cas que arribat el venciment del deute comercial d'un client o deutor, aquest no abona el seu import, per prudència l'haurem de considerar de "dubtos cobrament" o, el que és el mateix en terminologia comptable, l'haurem de "deteriorar". Els comptes que s'utilitzen per reflectir aquesta circumstància són: 436. Clients de dubtos cobrament, 446. Deutors de dubtos cobrament, 694. Pèrdues per deteriorament de crèdits per operacions comercials, 490. Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials i 650. Pèrdues de crèdits comercials incobrables.

1.1.5 Comptabilització de les vendes

Els casos que se'ns poden presentar en la comptabilització de les vendes són:

1. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis sense despeses addicionals.
 2. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, amb despeses de transport a càrrec del venedor.
 3. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, amb despeses de transport a càrrec del comprador (client).
 4. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis, amb interessos (poc significatius a pagar a c/t) per l'ajornament en el cobrament a clients/deutors.
 5. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis, amb interessos (significatius o no, a ll/t) per l'ajornament en el cobrament – Valoració a cost amortitzat.
 6. Venda de mercaderies amb descomptes inclosos a la factura.
 7. Vendes de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis amb descomptes aplicats fora de factura.
 8. Venda de mercaderies amb envasos retornables.
 - Cas 1: els envasos es retornen
 - Cas 2: els envasos no es retornen
 - Cas 3: els envasos es retornen en part
 9. Avançaments en el cobrament de les vendes.
 10. Vendes de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis en moneda estrangera.
 11. Deteriorament dels crèdits d'operacions comercials.
-
1. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis sense despeses addicionals:

TAULA 1.38. Venda i prestació de serveis sense despeses addicionals

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client o deutor de béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar (440) Deutors (441) Deutors, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (705) Vendes de béns i/o serveis		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX

Exemple de venda de mercaderies sense despeses addicionals pel client

Una empresa comercial ven mercaderies a crèdit per valor de 4.700 €. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.39.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	5.687	
(700) Venda de mercaderies		4.700
(477) Ha Pa, IVA repercutit		987

Exemple de venda de productes acabats (PA) sense despeses addicionals pel client

Una empresa industrial ven productes acabats (PA) per valor de 6.900 €. El client paga al comptat per mitjà d'un xec bancari. L'IVA és del 21%.

TAULA 1.40.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client PA	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	8.349	
(701) Venda de PA		6.900
(477) Ha Pa, IVA repercutit		1.449

La comptabilització de les vendes de productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i la prestació de serveis no presenten cap dificultat afegida. L'estructura de l'assentament de venda en aquests casos és la mateixa que en els exemples anteriors, però això sí, fent servir els comptes 702, 703, 704 i 705.

2. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, amb despeses de transport a càrrec del venedor:

TAULA 1.41. Venda amb despeses de transport a càrrec del venedor

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client, béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (704) Vendes de béns		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX
xx/xx/20xx - Despeses de transport	DEURE	HAYER
(624) Transports	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat		XXX
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c		XXX

Exemple de venda de mercaderies i/o altres amb transport a càrrec del venedor

Una empresa ven mercaderies a crèdit per valor de 670 €. Les despeses de transport al seu càrrec pugen a 90 € i les paga per mitjà d'un xec bancari. L'IVA aplicable, tant a les vendes com al transport és del 21%.

TAULA 1.42.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	810,7	
(700) Venda de mercaderies		670
(477) Ha Pa, IVA repercutit		140,7
xx/xx/20xx - Despeses de transport	DEURE	HAYER
(624) Transports	90	
(472) Ha Pa, IVA suportat	18,9	
(572) Bancs, c/c		108,9

3. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, amb despeses de transport a càrrec del comprador (client):

TAULA 1.43. Venda amb despeses de transport a càrrec del comprador

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (704) Vendes de béns		XXX
(705) Prestació de serveis (759) Ingressos per serveis diversos		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX

Exemple d'una empresa venedora que ofereix el servei de transport de forma habitual

Una empresa ven mercaderies a crèdit a un client per 6.540 €. També ofereix el seu transport fins a les instal·lacions del comprador, que puja a 400 €. L'IVA aplicable en l'operació és del 21%.

TAULA 1.44.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	8.397,4	
(700) Venda de mercaderies		6.540
(705) Prestació de serveis		400
(477) Ha Pa, IVA repercutit		1.457,4

Exemple d'una empresa venedora que ofereix el servei de transport de forma puntual

Una empresa ven residus a una altra per valor d'11.000 €. S'acorda amb el comprador que el trasllat dels residus, pel seu aprofitament posterior com a adob, correrà a càrrec d'aquest darrer. El venedor, no obstant, es compromet a fer aquest servei per un preu de 500 €. El comprador accepta una lletra de canvi per tot l'import de l'operació. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.45.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client, residus	DEURE	HAYER
(431) Clients, efectes comercials a cobrar	13.915	
(703) Venda de subproductes i residus		11.000
(759) Ingressos per serveis diversos		500
(477) Ha Pa, IVA repercutit		2.415

4. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis, amb interessos (poc significatius a pagar a c/t) per l'ajornament en el cobrament a clients/deutors:

TAULA 1.46. Venda amb interessos poc significatius per l'ajornament en el cobrament

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (705) Vendes de béns i/o serveis		(*) XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX

(*) Preu mercaderia + interessos

Exemple de venda de mercaderies i/o altres amb interessos (poc significatius a pagar a c/t) per l'ajornament en el cobrament a clients/deutors

Una empresa realitza una venda de mercaderies a crèdit, a cobrar en 6 mesos, per un import de 4.120 €. L'empresa acorda amb el client ajornar el pagament a 3 mesos més i per aquest motiu li aplica interessos per valor de 140 €. L'IVA aplicable és del 10%.

TAULA 1.47.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(430) Clients	4.672	
(700) Venda de mercaderies		4.260
(477) Ha Pa, IVA repercutit		412

Noteu que la base imposable de l'IVA repercutit no inclou els interessos per ajornament, ja que aquests corresponen a un període posterior al lliurament de la mercaderia.

5. Venda de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis, amb interessos (significatius o no, a ll/t) per l'ajornament en el cobrament – Valoració a cost amortitzat:

TAULA 1.48. Venda amb interessos significatius o no per l'ajornament en el cobrament

xx/xx/20xx - Fra. XXX, clients, béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(252) Crèdits a ll/t	XXX	
(700) – (705) Venda de béns i/o serveis		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX

TAULA 1.49. Venda amb interessos significatius o no per l'ajornament en el cobrament (cont.)

31/12/20xx - Meritació dels interessos del 1r any	DEURE	HAYER
(252) Crèdits a ll/t	XXX	
(762) Ingressos de crèdits		XXX
31/12/20xx - Reclassificació a c/t del crèdit	DEURE	HAYER
(430) Clients (440) Deutors	XXX	
(252) Crèdits a ll/t		XXX
xx/xx/20xx+1 - Meritació dels interessos del 2n any	DEURE	HAYER
(430) Clients (440) Deutors	XXX	
(762) Ingressos de crèdits		XXX
xx/xx/20xx+1 - Pagament del crèdit	DEURE	HAYER
(572) Bancs c/c	XXX	
(430) Clients (440) Deutors		XXX

Exemple de venda de mercaderies i altres amb interessos (significatius o no, a ll/t) per l'ajornament en el pagament – Valoració a cost amortitzat

Una empresa realitza una venda de mercaderies en data 1/01/20xx a crèdit a cobrar en 24 mesos. L'import de la venda puja a 95.000 € + IVA. Els interessos per ajornament en el pagament són de 4.200 €. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.50.

01/01/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(252) Crèdits a ll/t	114.950	
(700) Venda de mercaderies		95.000
(477) Ha Pa, IVA repercutit		19.950
31/12/20xx - Meritació dels interessos del 1r any	DEURE	HAYER
(252) Crèdits a ll/t	(*)2.081,16	
(762) Ingressos de crèdits		2.081,16
31/12/20xx - Re classificació a c/t del crèdit	DEURE	HAYER
(430) Clients	117.031,16	
(252) Crèdits a ll/t		117.031,16
31/12/20xx+1 - Meritació dels interessos del 2n any	DEURE	HAYER
(430) Clients	(**)2.118,84	
(762) Ingressos de crèdits		2.118,84
31/12/20xx+1 - Pagament del crèdit	DEURE	HAYER
(572) Bancs c/c	119.150	
(430) Clients		119.150

(*) $114.950 \times 0,018104918$; (**) $117.031,16 \times 0,018104918$

Els càlculs de l'interès del crèdit:

$$114.950 = \frac{119.150}{(1+i)^2}$$

On $i = 0,018104918$

6. Venda de mercaderies amb descomptes inclosos a la factura:

TAULA 1.51. Venda de mercaderies amb descomptes inclosos a la factura

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client o deutor, béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar (440) Deutors (441) Deutors, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (705) Vendes de béns i/o serveis		(*) XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX

(*) Preu béns o serveis – import del descompte

Exemple de descompte promocional

Una empresa ven mercaderia per valor de 800 €. S'inclou un descompte promocional del 10%. El pagament es fa al comptat per mitjà de xec bancari. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.52.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderia	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	871,2	
(700) Venda de mercaderies		720
(477) Ha Pa, IVA repercutit		151,2

Exemple de descompte per pagament immediat en factura

Una empresa industrial ven producte acabat (PA) per valor de 12.000 €. L'empresa s'ofereix puntualment a transportar el producte fins els locals del seu client per un preu de 200 €. El pagament de l'operació s'efectua al comptat en efectiu i per aquest motiu el venedor aplica un descompte per pagament immediat en factura del 5% de la mercaderia. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.53.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client PA	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	14.036	
(701) Vendes de PA		11.400
(759) Ingressos per serveis diversos		200
(477) Ha Pa, IVA repercutit		2.436

Exemple de ràpel per vendes en factura

Una empresa ven mercaderies per un import de 108.000 €. A causa del volum que representa aquesta comanda, s'acorda amb el client l'aplicació d'un ràpel de 2.000 €. Cobrament: 50% al comptat per mitjà de xec i 50% a crèdit. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.54.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	64.130	
(430) Clients	64.130	
(700) Vendes de mercaderies		106.000
(477) Ha Pa, IVA repercutit		22.260

7. Vendes de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, sub-productes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis amb descomptes aplicats fora de factura:

TAULA 1.55. Venda amb descomptes aplicats fora de factura

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client o deutor, béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar (440) Deutors (441) Deutors, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (705) Vendes de béns i/o serveis		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX
xx/xx/20xx - Descomptes fora de factura	DEURE	HAYER
(706) Descompte sobre vendes per pagament immediat (708) Devolucions de vendes i operacions similars (709) Ràpels per vendes	XXX	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar (440) Deutors (441) Deutors, efectes comercials a cobrar		XXX

Exemple de descompte per pagament immediat fora de factura

Una empresa ven mercaderies per un import de 34.100 €. L'empresa cancel·la el deute de seguida per mitjà d'un xec bancari. Per aquest motiu es decideix posteriorment aplicar-li al client un descompte de 2.500 € per pagament immediat. L'abonament del descompte es fa en efectiu. L'IVA aplicable a l'operació és del 21%.

TAULA 1.56.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	41.261	
(700) Vendes de mercaderies		34.100
(477) Ha Pa, IVA repercutit		7.161
xx/xx/20xx - Descompte per pagament immediat fora de factura	DEURE	HAYER
(706) Descompte sobre vendes per pagament immediat	2.500	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	525	
(570) Caixa, €		3.025

Exemple de ràpel per vendes fora de factura

Una empresa ven mercaderies a crèdit per valor de 54.000 €. A causa del volum de les operacions efectuades pel corresponent client al llarg del mes, l'empresa decideix aplicar-li un descompte de 4.000 €. L'IVA aplicable a l'operació és del 21%.

TAULA 1.57.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	65.340	
(700) Vendes de mercaderies		54.000
(477) Ha Pa, IVA repercutit		11.340
xx/xx/20xx - Ràpel sobre vendes fora de factura	DEURE	HAYER
(709) Ràpels sobre vendes	4.000	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	840	
(570) Caixa, €		4.840

Exemple de devolució de vendes

Una empresa ven productes semielaborats a una altra per tal que aquesta darrera els deixi llestos per a la seva venda posterior. L'import de la venda puja a 2.340 €. Arribada la mercaderia a les instal·lacions del comprador, aquest s'adona que els productes no s'ajusten als requeriments tècnics necessaris per poder-los acabar. És per això que s'acorda amb el venedor l'adquisició d'igual manera dels productes objecte de la compra, però amb un preu molt per sota de l'inicial. Concretament, s'aplica un descompte del 40% sobre el preu de partida. El comprador deixa a deure tot l'import a tres mesos. L'IVA aplicable a l'operació és del 21%.

TAULA 1.58.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	2.831,4	
(700) Vendes de mercaderies		2.340
(477) Ha Pa, IVA repercutit		491,4
xx/xx/20xx - Descompte en concepte de devolució de vendes	DEURE	HAYER
(708) Devolucions de vendes i similars	936	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	196,56	
(430) Clients		1.132,56

8. Venda de mercaderies amb envasos retornables:**Cas 1: els envasos es retornen**

TAULA 1.59. Venda de mercaderies amb envasos retornables, quan els envasos es retornen

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (704) Vendes de béns		XXX
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX
xx/xx/20xx - Retorn dels envasos pel client	DEURE	HAYER
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients	XXX	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar		XXX

Exemple de venda de mercaderies amb envasos retornables en la qual els envasos es tornen

Una empresa ven mercaderies per valor de 6.900 € a crèdit. Les mercaderies van en envasos retornables per valor de 800 €. Les despeses de transport pugen a 500 € i són repercutides posteriorment sobre el client. Passat el termini de devolució dels envasos, el client els retorna en les mateixes condicions en què li van ser lliurats. El transport es paga amb un xec. L'IVA aplicable a l'operació és del 21%.

TAULA 1.60.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	9.317	
(700) Venda de mercaderies		6.900
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients		800
(477) Ha Pa, IVA repercutit		1.617
xx/xx/20xx - Despeses de transport	DEURE	HAYER
(624) Transport	500	
(472) Ha Pa, IVA suportat	105	
(572) Bancs, c/c		605

TAULA 1.61.

xx/xx/20xx - Derivació al client de les despeses de transport	DEURE	HAYER
(430) Clients	605	
(759) Ingressos per serveis diversos		500
(477) Ha Pa, IVA repercutit		105
xx/xx/20xx - Retorn dels envasos pel client	DEURE	HAYER
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients	800	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	168	
(430) Clients		968

Cas 2: els envasos no es retornen**TAULA 1.62.** Venda de mercaderies amb envasos retornables, quan els envasos no es retornen

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (704) Vendes de béns		XXX
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX
xx/xx/20xx - Retorn dels envasos pel client	DEURE	HAYER
(704) Vendes d'envasos i embalatges		XXX
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients	XXX	

Exemple de venda de mercaderies amb envasos retornables en la qual els envasos no es retornen

Una empresa industrial ven subproductes a crèdit per un import de 19.000 €. El trasllat requereix uns envasos especials que pugen a 2.100 € i que són retornables. Arribat el termini de devolució, el client decideix no retornar-los per tal de fer-los servir en una altra ocasió. L'IVA aplicable a l'operació és del 21%.

TAULA 1.63.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	25.531	
(703) Venda de subproductes		19.000
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients		2.100
(477) Ha Pa, IVA repercutit		4.431
xx/xx/20xx - Retorn dels envasos pel client	DEURE	HAYER
(704) Vendes d'envasos i embalatges		2.100
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients	2.100	

Cas 3: els envasos es retornen parcialment**TAULA 1.64.** Venda de mercaderies amb envasos retornables, quan es retornen parcialment

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (704) Vendes de béns		XXX
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX
xx/xx/20xx - Retorn parcial dels envasos per part dels clients	DEURE	HAYER
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients	XXX	
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX
(704) Vendes d'envasos i embalatges	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar		XXX

Exemple de venda de mercaderies amb envasos retornables en la qual els envasos es retornen en part

Una empresa ven mercaderies per valor de 8.100 € a crèdit. Les mercaderies van en envasos retornables a retornar pel client d'acord amb un termini fixat pel venedor. L'import dels envasos puja a 420 €. Passat el termini convingut, el client retorna el 50% dels envasos i es queda amb la resta. L'IVA aplicable a l'operació és del 10%.

TAULA 1.65.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client	DEURE	HAYER
(430) Clients	9.372	
(700) Vendes de mercaderies		8.100
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients		420
(477) Ha Pa, IVA repercutit		852
xx/xx/20xx - Retorn parcial dels envasos per part dels clients	DEURE	HAYER
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients	420	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	21	
(704) Vendes d'envasos i embalatges		210
(430) Clients		231

9. Avançaments en el cobrament de les vendes:**TAULA 1.66.** Avançaments en el cobrament

xx/xx/20xx - Avançament de clients/deutors	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c	XXX	
(438) Avançaments de clients		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX
xx/xx/20xx - Fra. XXX, venda béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(438) Avançaments de clients	XXX	
(570) Caixa, € (572) Bancs, c/c (430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar	XXX	
(700) – (705) Vendes de béns i/o serveis		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX

Exemple d'avançament en el cobrament de les vendes

Una empresa industrial ven producte acabat per valor de 7.860 €. En tractar-se d'una comanda especial, el venedor exigeix el cobrament per avançat del 50% del seu import. L'operació es fa a crèdit i implica un IVA del 21%. Dues setmanes més tard, l'empresa envia la comanda al seu client. L'avançament es fa efectiu per mitjà d'un xec bancari.

TAULA 1.67.

xx/xx/20xx - Avançament de clients/deutors	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	4.755,3	
(438) Avançaments de clients		3.930
(477) Ha Pa, IVA repercutit		825,3

TAULA 1.68.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, venda béns i/o serveis	DEURE	HAYER
(438) Avançaments de clients	3.930	
(430) Clients	4.755,3	
(701) Venda de PA		7.860
(477) Ha Pa, IVA repercutit		825,3

10. Vendes de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis en moneda estrangera:

- Valoració inicial:

TAULA 1.69. Valoració inicial de les vendes en moneda estrangera

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client estranger	DEURE	HAYER
(571) Caixa, moneda estrangera (573) Bancs, c/c, moneda estrangera (4304) Clients, moneda estrangera (4404) Deutors, moneda estrangera	XXX	
(700) - (705) Venda de béns i/o serveis		XXX

- En el moment del cobrament, només si aquest s'ajorna:

TAULA 1.70. Valoració en el moment del cobrament ajornat de les vendes en moneda estrangera

31/12/20xx - Actualització dels crèdits nominats en moneda estrangera en finalitzar l'any	DEURE	HAYER
(571) Caixa, moneda estrangera (573) Bancs, c/c, moneda estrangera	XXX	
(668) Diferències negatives de canvi	XXX	
(768) Diferències positives de canvi		XXX
(4304) Clients, moneda estrangera (4404) Deutors, moneda estrangera		XXX

- Valoració dels crèdits en finalitzar l'any:

TAULA 1.71. Valoració dels crèdits en moneda estrangera en finalitzar l'any

31/12/20xx - Actualització valor dels crèdits nominats en moneda estrangera i pagament	DEURE	HAYER
(668) Diferències negatives de canvi	XXX	
(768) Diferències positives de canvi		XXX
(4304) Clients, moneda estrangera (4404) Deutors, moneda estrangera	XXX	XXX

Exemple de vendes de mercaderies, productes acabats (PA), productes semielaborats, subproductes i residus, envasos i embalatges, i prestació de serveis en moneda estrangera

En data 10/10/20xx, una empresa ven mercaderies a un client nord-americà. El valor de les mercaderies puja a 5.500 \$ a pagar en 4 mesos. El tipus de canvi en el moment de la venda és 1 \$ = 0,90 €. El 31/12/20xx el tipus de canvi es troba fixat en 1 \$ = 0,87 €. Finalment en data de pagament, la cotització del \$ és de 1 \$ = 0,95 €.

TAULA 1.72.

10/10/20xx - Fra. XXX, client estranger	DEURE	HAYER
(4304) Clients, moneda estrangera (0,90 · 5.500)	4.950	
(700) Vendes de mercaderies		4.950
31/12/20xx - Actualització valor dels crèdits nominats en moneda estrangera a finals d'any	DEURE	HAYER
(668) Diferències negatives de canvi [(0,90 - 0,87) · 5.500]	165	
(4304) Clients, moneda estrangera		165
10/02/20xx+1 - Cobrament client, \$	DEURE	HAYER
(573) Bancs, c/c, moneda estrangera (0,95 · 5.500)	5.225	
(768) Diferències positives de canvi		440
(4304) Clients, moneda estrangera (4.950 - 165)		4.785

11. Deteriorament dels crèdits d'operacions comercials:

TAULA 1.73. Deteriorament dels crèdits d'operacions comercials

xx/xx/20xx - Estimació client de dubtós cobrament	DEURE	HAYER
(436) Clients de dubtós cobrament (446) Deutors de dubtós cobrament	XXX	
(430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar (440) Deutors (441) Deutors, efectes comercials a cobrar		XXX
xx/xx/20xx - Dotació d'una pèrdua (estimació individual o global) per deteriorament de crèdits comercials	DEURE	HAYER
(694) Pèrdues per deteriorament de crèdits per operacions comercials	XXX	
(490) Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials		XXX

TAULA 1.74. Deteriorament dels crèdits d'operacions comercials (cont.)

xx/xx/20xx - L'import d'un crèdit es considera totalment irrecuperable	DEURE	HAYER
(650) Pèrdues de crèdits comercials incobrables	XXX	
430) Clients (431) Clients, efectes comercials a cobrar (440) Deutors (441) Deutors, efectes comercials a cobrar (436) Clients de dubtós cobrament (446) Deutors de dubtós cobrament		XXX

TAULA 1.75.

xx/xx/20xx -Reversió del deteriorament	DEURE	HAYER
(490) Deteriorament de valor dels crèdits per operacions comercials	XXX	
(794) Reversió del deteriorament de crèdits per operacions comercials		XXX

Estimació global o individualitzada del deteriorament dels crèdits per operacions comercials

El mètode d'estimació global en el deteriorament de crèdits comercials consisteix en dotar un percentatge sobre el saldo dels clients i/o deutors d'acord amb l'estimació total de fallida d'aquests crèdits.

L'estimació individualitzada consisteix en reconèixer els deterioraments per clients o deutors concrets que es considerin de dubtós cobrament.

Exemple d'estimació global (percentual) al tancament de l'exercici de deteriorament de crèdits comercials

Els saldos de clients i deutors en finalitzar l'any 20xx és de 67.800 €. L'empresa estima un risc de fallida d'aquests saldos en un 10% del saldo anterior.

TAULA 1.76.

xx/xx/20xx - Estimació deteriorament de crèdits comercials	DEURE	HAYER
(694) Pèrdues per deteriorament de crèdits per operacions comercials	6.780	
(490) Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials		6.780

Exemple d'estimació individualitzada de risc de fallida de crèdits comercials

Un deutor que deu a l'empresa 600 € és declarat en suspensió de pagaments.

TAULA 1.77.

xx/xx/20xx - Estimació deutor de dubtós cobrament	DEURE	HAYER
(446) Deutors de dubtós cobrament	600	
(440) Deutors		600
xx/xx/20xx - Dotació d'una pèrdua per deteriorament de crèdits comercials	DEURE	HAYER
(694) Pèrdues per deteriorament de crèdits per operacions comercials	600	
(490) Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials		600

Exemple de l'import d'un crèdit que es considera del tot irrecuperable

En l'exercici econòmic següent, l'empresa considera irrecuperable l'import del crèdit de l'anterior exemple.

TAULA 1.78.

xx/xx/20xx - Pèrdua irrecuperable	DEURE	HAYER
(650) Pèrdues de crèdits comercials incobrables	600	
(446) Deutors de dubtós cobrament		600
xx/xx/20xx - Reversió d'un deteriorament	DEURE	HAYER
(490) Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials	600	
(794) Reversió del deteriorament de crèdits per operacions comercials		600

1.1.6 Criteris de valoració de les existències

La comptabilització de les compres i de les vendes d'existències comporta, d'acord amb el procediment especulatiu de registre, fer anotacions en comptes dels grups 6, Compres i despeses, i 7, Vendes i ingressos, de manera que els saldos dels comptes del grup 3, Existències, restin sense cap alteració al llarg del període.

Aquest fet motiva que en finalitzar l'exercici comptable els comptes d'existències hagin de ser ajustats/rectificats per tal que reflecteixin el valor real de les mercaderies que s'hi inclouen. Els grups 6 i 7 no formen part del balanç de situació, ja que no constitueixen aplicacions/inversions.

El problema, per tant, el tenim ara en la valoració de les existències del magatzem.

Ja sabem que les compres es valoren d'acord amb el seu preu d'adquisició o cost de producció i que les vendes es valoren a preu de venda. Però, com es valoren les sortides del magatzem?

Cal assenyalar que no tots els béns adquirits es compren al mateix preu. Valorar de forma correcta el magatzem implicarà, doncs, aplicar un criteri homogeni en el valor de les sortides, ja que si agaféssim sempre el mateix preu de sortida (l'inicial per exemple) podríem caure en l'error de sobrevalorar o infravalorar el magatzem si el preu d'entrada posterior fos superior o inferior, respectivament.

Per valorar les existències que surten del magatzem per ser utilitzades en el procés productiu o per ser venudes, existeixen dos mètodes acceptats pel PGC:

1. **El Preu Mitjà Ponderat (PMP)**. Consisteix en valorar la totalitat de les existències d'un determinat producte a un únic preu, la qual cosa provoca que cada cop que entren existències noves (compres), el preu de totes elles es modifica ja que es calcula el preu mitjà entre les existències que hi havia i la compra realitzada.
2. **FIFO** (*First in, first out*). Significa que el primer article o producte que entra és el primer en sortir. D'aquesta manera, el magatzem es va valorant al preu de les últimes entrades.

Portar un control actualitzat de les valoracions del magatzem implica portar un registre o fitxa de magatzem. Cada empresa pot adaptar-lo a les seves necessitats específiques. Per la resolució dels següents exemples farem servir un format simplificat.

Exemple de valoració d'existències

Una empresa realitza al llarg d'un exercici econòmic les següents operacions de compra-venda (les existències inicials són 300 u.f. valorades a 0,50 €/u.f.):

1. Compra mercaderies a crèdit: 1.900 u.f. a 0,45 €/u.f.
2. Ven al comptat 2.000 u.f. de mercaderia a 0,90 €/u.f.
3. Compra al comptat 340 u.f. de mercaderia a 0,48 €/u.f.
4. Ven 500 u.f. de mercaderia a 0,95 €/u.f. que el client paga amb xec.
5. Ven a crèdit 20 u.f. de mercaderia a 1 €/u.f.
6. Compra a crèdit 300 u.f. de mercaderia a 0,45 €/u.f.

Es demana:

Realitzeu la fitxa de magatzem de l'empresa anterior d'acord amb el criteri PMP i FIFO.

Solució

- Criteri de valoració PMP:

FIGURA 1.2. Fitxa magatzem PMP

Fitxa magatzem PMP										
DATA	CONCEPTE	ENTRADES			SORTIDES			EXISTÈNCIES		
		U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import
	Existències inicials							300	0,5	150
1	Compra	1.900	0,45	855				2.200	0,46	1.005
2	Venda				2000	0,46	913,64	200	0,46	91,36
3	Compra	340	0,48	163,2				540	0,47	254,56
4	Venda				500	0,47	235,7	40	0,47	18,86
5	Venda				20	0,47	9,42	20	0,47	9,42
6	Compra	300	0,45	135				320	0,45	144,42

- Criteri de valoració FIFO:

FIGURA 1.3. Fitxa magatzem FIFO

Fitxa magatzem FIFO										
DATA	CONCEPTE	ENTRADES			SORTIDES			EXISTÈNCIES		
		U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import
	Existències inicials							300	0,5	150
1	Compra	1.900	0,45	855				300	0,5	1.005
								1.900	0,45	
2	Venda				300	0,5	915	200	0,45	90
					1.700	0,45				
3	Compra	340	0,48	163,2				200	0,45	253,2
								340	0,48	
4	Venda				200	0,45	234	40	0,48	19,2
					300	0,48				
5	Venda				20	0,48	9,6	20	0,48	9,6
6	Compra	300	0,45	135				20	0,48	144,6
								300	0,45	

1.1.7 La variació d'existències. Rectificació de l'inventari

Les variacions entre les existències finals i les inicials de mercaderies, matèries primeres i altres proveïments es registren en el subgrup 61, i les variacions entre les existències finals i les inicials de productes en curs, productes semielaborats, productes acabats (PA), i subproductes i residus, es comptabilitzen en el subgrup 71.

Aquests comptes tindran saldo deutor quan les existències inicials d'un exercici siguin superiors a les finals, i saldo creditor quan les existències finals siguin superiors a les inicials.

Exemple del funcionament del saldo deutor i el saldo creditor

Oli Olé SL és una empresa dedicada a la comercialització d'oli d'oliva verge en modalitats suau i intens.

En data 1/1/20xx, l'empresa presenta la següent situació patrimonial:

FIGURA 1.4. Situació patrimonial

ACTIU		PASSIU + NET PATRIMONIAL	
Actiu no corrent		Patrimoni net	
Mobiliari	700	Capital social	4.800
EPIs	1.345	Passiu no corrent	
AAIM	(304)	Préstecs a ll/t amb e/c	20.650
Actiu corrent		Passiu corrent	
Mercaderies (*)	29.900	Proveïdors	12.804
Envasos	1.000		
Clients	3.490		
Bancs c/c	1.456		
Caixa, €	667		
TOTAL ACTIU	38.254		38.254

(*) 10.000 ampolles d'oli d'oliva suau a 1,25 €/u.; 12.000 d'oli d'oliva intens a 1,45 €/u.

Durant l'exercici econòmic de 20xx, l'empresa realitza les següents operacions de compravenda:

- 15.01.XX. Ven 1.350 ampolles d'oli d'oliva suau i 750 ampolles d'intens a 2,40 € i 3 €, respectivament. En tractar-se d'una comanda de gran volum, s'acorda un descompte del 5%. Forma de pagament: xec bancari. L'IVA aplicable és del 10%.
- 03.02.XX. Ven 450 ampolles d'oli d'oliva suau i 56 ampolles d'intens a 2,35 € i 3,20 € respectivament. Oli Olé es compromet a transportar la mercaderia per un import de 200 € + IVA. Les ampolles, en aquest cas, són transportades amb caixes especials reutilitzables per un valor de 150 €. El pagament es fa a crèdit a 6 mesos. L'IVA aplicable a l'operació és del 10%.
- 12.03.XX. El client del punt 1 comunica que 20 ampolles d'oli intens són buides. L'empresa acorda aplicar-li un descompte de 40 € + IVA per aquesta incidència, que es paguen per transferència bancària.
- 18.04.XX. L'empresa adquireix 1.000 ampolles d'oli d'oliva suau i 200 ampolles d'oli d'oliva intens a 1,35 €/u. i 1,75 €/u., respectivament. El proveïdor, per trobar-se en temporada de recol·lecta, li aplica un descompte promocional del 15%. El pagament es fa a crèdit a 3 mesos. L'IVA aplicable és del 10%.
- 20.05.XX. Ven 3.000 ampolles d'oli d'oliva suau i 3.500 de la modalitat d'intens a un client nord-americà a 2,30 €/u. i 3 €/u., respectivament. El tipus de canvi en la data de la venda es troba a 1 € = 0,81 \$. El pagament es fa a crèdit a 2 mesos.
25. 06.XX. Compra 1.000 ampolles d'oli d'oliva suau i 1.200 d'intens a 1,30 €/u. i 1,65 €/u., respectivament, a crèdit (2 mesos). L'IVA aplicable és del 10%.
- 10.07.XX. El proveïdor del punt 6 aplica a l'empresa un descompte per l'elevat volum de comandes que li ha fet darrerament. El descompte és de 600 € + IVA del 10%.
- 18.07.XX. Cancel·la el deute amb el proveïdor del punt 4 per mitjà de transferència bancària.
- 20.07.XX. El client nord-americà paga el seu deute. El tipus de canvi en la data de pagament és de 1 € = 0,85 \$.
- 1.08.XX. L'empresa compra envasos per valor de 560 €. El pagament s'efectua al comptat en efectiu. IVA aplicable: 10%

11. 3.08.XX. Arribada la data del venciment del crèdit del punt 2 el client no paga i al mateix temps arriben notícies de la seva delicada situació econòmica. El fet és que es troba immers en un procés concursal amb els seus creditors. Després de moltes telefonades, l'empresa aconsegueix que li retorni els envasos pendents de devolució.
12. 25.08.XX. Paga el deute amb el proveïdor del punt 6 per transferència bancària.

Es demana:

- Comptabilitzeu les operacions efectuades per l'empresa Oli Olé al llarg de l'exercici 20xx en el llibre diari i en el major.
- Feu la rectificació d'inventari d'existències en finalitzar el període, sabent que l'empresa segueix un criteri FIFO per valorar totes les existències del magatzem.

Solució

Comencem anotant en el llibre diari totes les operacions efectuades per aquesta empresa distribuïdora d'oli d'oliva en l'exercici 20xx:

TAULA 1.79.

15/01/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	5.737,05	
(700.1) Venda ampolles oli d'oliva suau		3.078
(700.2) Venda ampolles oli d'oliva intens		2.137,5
(477) Ha Pa, IVA repercutit		521,55
03/02/20xx - Fra. XXX, Client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	1.745,37	
(700.1) Venda ampolles oli d'oliva suau		1.057,5
(700.2) Venda ampolles oli d'oliva intens		179,2
(759) Ingressos per serveis diversos		200
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients		150
(477) Ha Pa, IVA repercutit		158,67
12/03/20xx - Dte. per devolució de vendes	DEURE	HAYER
(708) Devolució de vendes i similars	40	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	4	
(572) Bancs, c/c		44
18/04/20xx - Fra. XXX, Proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600.1) Compra ampolles oli d'oliva suau	1.147	
(600.2) Compra ampolles oli d'oliva intens	297,5	
(472) Ha Pa, IVA suportat	144,45	
(400) Proveïdors		1.588,95

TAULA 1.80.

20/05/20xx - Fra. XXX, Client americà	DEURE	HAYER
(4304) Clients, moneda estrangera	14.094	
(700.1) Venda ampolles oli d'oliva suau		5.589
(700.2) Venda ampolles oli d'oliva intens		8.505
25/06/20xx - Fra. XXX, Proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(600.1) Compra ampolles oli d'oliva suau	1.300	
(600.2) Compra ampolles oli d'oliva intens	1.980	
(472) Ha Pa, IVA suportat	328	
(400) Proveïdors		3.608
10/07/20xx - Dte. Ràpel per compres	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	660	
(609) Ràpels per compres		600
(472) Ha Pa, IVA suportat		60
18/07/20xx - Pagament Fra. XXX, proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	1.588,95	
(572) Bancs, c/c		1.588,95
20/07/20xx - Pagament, Fra. XXX, client americà	DEURE	HAYER
(573) Bancs, c/c, moneda estrangera	14.790	
(4304) Clients, moneda estrangera		14.094
(768) Diferències positives de canvi		696
01/08/20xx - Fra. XXX, Proveïdor envasos	DEURE	HAYER
(602) Compres d'altres proveïments	560	
(472) Ha Pa, IVA suportat	56	
(570) Caixa, €		616
03/08/20xx - Retorn dels envasos pel client	DEURE	HAYER
(437) Envasos i embalatges a retornar per clients	150	
(477) Ha Pa, IVA repercutit	15	
(430) Clients		165
03/08/20xx - Qualificació client dubtós cobramen	DEURE	HAYER
(436) Clients de dubtós cobramen	1.580,37	
(430) Clients		1.580,37
03/08/20xx - Deteriorament de crèdits comercials no cobrats	DEURE	HAYER
(694) Pèrdues de valor de crèdits per operacions comercials	1.580,37	
(490) Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials		1.580,37

TAULA 1.81.

25/08/20xx - Pagament Fra. proveïdor mercaderies	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	2.948	
(572) Bancs, c/c		2.948

I el major ens haurà quedat de la següent manera:

FIGURA 1.5. Llibre major (I)

216. Mobiliari	217. EPI's	281. AAIM
Ei = 700	Ei = 1.345	Ei = 304
300.1 Oli d'oliva suau	300.2 Oli d'oliva intens	327. Envasos
Ei = 12.500	Ei = 17.400	Ei = 1.000

FIGURA 1.6. Llibre major (II)

430. Clients	570. Caixa, €	(100) Capital social
Ei = 3.490 1.745,37 (2)	Ei = 667 616 (10)	Ei = 4.800
165 (11) 1.580,37 (11)		
170. Prèstecs a ll/t e/c	400. Proveïdors	700.1 Vendes oli suau
Ei = 20.650	Ei = 12.804 660 (7) 1.588,95 (8) 2.948 (12)	Ei = 12.804 3.078 (1) 1.057,5 (2) 5.589 (5)
	1.588,95 (4) 3.608 (6)	

FIGURA 1.7. Llibre major (III)

700.2 Vendes oli intens	477. Ha Pa, IVA repercutit	759. Ingr. per serveis diversos
2.137,5 (1) 179,2 (2) 8.505 (5)	4 (3) 15 (11)	200 (2)
	521,55 (1) 158,67 (2)	
437. Envasos i emb. a ret. per clients	708. Dev. de vendes i similars	600.1 Compres oli suau
150 (11) 150 (2)	40 (3)	1.147 (4) 1.300 (6)
		SD: 2.447

FIGURA 1.8. Llibre major (IV)

600.2 Compres oli intens	472. Ha Pa, IVA suportat	4304. Clients, moneda estrangera
297,5 (4) 1.980 (6)	144,45 (4) 328 (6) 56 (10)	14.094 (5) 14.094 (9)
SD: 2.277,5	60 (7)	
609. Ràpels per compres	573. Bancs, c/c moneda estrangera	768. Diferències positives de canvi
600 (7)	14.790 (9)	696 (9)

FIGURA 1.9. Llibre major (V)

602. Compra d'altres proveïments		436. Clients de dubtós cobrament		694. Pèrdues de valor de crèdits per op. comercials	
560 (10)		1.580,37 (11)		1.580,37 (11)	
SD: 560					
490. Deteriorament de valor de crèdits per op. comercials		572. Bancs, c/c			
	1.580,37 (11)	Ei = 1.456	44 (3)		
		5.737,05 (1)	1.588,95 (8)		
			2.948 (12)		

La rectificació de l'inventari suposa prèviament conèixer la valoració de les existències del magatzem. És a dir, haver fet el seguiment de les entrades i sortides del magatzem (preus d'entrada i sortida) en la fitxa corresponent per tal de poder donar de baixa l'import de les existències inicials i d'alta l'import final. El compte que farem servir per ajustar les mercaderies, com ja hem dit, és el 610, Variacions d'existències de mercaderies, per les ampolles i 612, Variació d'existències d'altres proveïments, pels envasos.

La situació del magatzem en finalitzar el període és:

FIGURA 1.10. Ampolles oli d'oliva suau FIFO

Fitxa magatzem 1. Ampolles oli oliva suau - FIFO										
DATA	CONCEPTE	ENTRADES			SORTIDES			EXISTÈNCIES		
		U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import
01/01/XX	Existències inicials							10.000	1,25	12.500,0
15/01/XX	Venda mercaderies				1.350	1,25	1.687,50	8.650	1,25	10.812,5
03/02/XX	Venda mercaderies				450	1,25	562,5	8.200	1,25	10.250,0
18/04/XX	Compra mercaderies	1.000	1,35	1.350				8.200	1,25	10.250,0
								1.000	1,35	1.350,0
20/05/XX	Venda mercaderies				3.000	1,25	3.750	5.200	1,25	6.500,0
								1.000	1,35	1.350,0
25/06/XX	Compra mercaderies	1.000	1,3	1.300				5.200	1,25	6.500,0
								1.000	1,35	1.350,0
								1.000	1,3	1.300,0

FIGURA 1.11. Ampolles oli oliva intens – FIFO

Fitxa magatzem 2. Ampolles oli oliva intens - FIFO										
DATA	CONCEPTE	ENTRADES			SORTIDES			EXISTÈNCIES		
		U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import
01/01/XX	Existències inicials							12.000	1,45	17.400,0
15/01/XX	Venda mercaderies				750	1,45	1.087,50	11.250	1,45	16.312,5
03/02/XX	Venda mercaderies				56	1,45	81,2	11.194	1,45	16.231,3
18/04/XX	Compra mercaderies	200	1,75	350				11.194	1,45	16.231,3
								200	1,75	350,0
20/05/XX	Venda mercaderies				3.500	1,45	5.075	7.694	1,45	11.156,3
								200	1,75	350,0
25/06/XX	Compra mercaderies	1.200	1,65	1.980				7.694	1,45	11.156,3
								200	1,45	350,0
								1.200	1,65	1.980,0

El reajust de les existències es pot fer de dues maneres:

- Per una banda, podem calcular la diferència entre les existències inicials del període i les finals (que obtenim de la fitxa de magatzem). Si aquesta diferència és positiva, és a dir, si el valor final de les mercaderies és superior a l'inicial, incrementarem el compte 300 per aquesta diferència contra el compte 610, Variació d'existències de mercaderies. Si per contra, la diferència és negativa, i el valor de les ampolles en acabar el període és inferior, reduïrem el saldo del compte 300.
- Per altra banda, podem, per mitjà d'un doble assentament, donar de baixa el valor de les mercaderies de l'inici contra el compte 610 o 612 (mercaderies o envasos), i donar d'alta en el mateix compte d'existències (en el nostre cas, 300.1, 300.2 i 327) la nova valoració de les existències en finalitzar l'exercici. A efectes comptables el resultat dels dos mètodes és el mateix.

Procedirem al reajust de les dues formes.

Rectificació de l'inventari de les ampolles d'oli d'oliva:

1r mètode

12.500 > 9.150; hem de reduir el saldo del compte 300.1 per la diferència.

L'assentament de rectificació serà, doncs (per les ampolles d'oli d'oliva suau):

TAULA 1.82.

xx/xx/20xx - Rectificació inventari oli d'oliva suau	DEURE	HAYER
(610.1) Variació d'existències d'oli d'oliva suau	3.350	
(300.1) Oli d'oliva suau		3.350

2n mètode

L'aplicació d'aquest segon procediment implica donar de baixa les existències inicials del compte 300.1 i activar el valor de les mercaderies finals, import que obtenim també de la fitxa de magatzem.

TAULA 1.83.

xx/xx/20xx - Rectificació inventari oli d'oliva suau	DEURE	HAYER
(300.1) Oli d'oliva suau	9.150	
(610.1) Variació d'existències d'oli d'oliva suau		9.150
(610.1) Variació d'existències d'oli d'oliva suau	12.500	
(300.1) Oli d'oliva suau		12.500

En definitiva, es pretén que el compte 300 (compte d'actiu corrent) reflecteixi el seu valor real i que, a l'hora, restin com a despesa exactament les mercaderies venudes, és a dir, els consums de mercaderies del període que formaran part del compte de resultats en concepte de despesa (cost de les vendes).

Per comprovar que això és així, podem fer el següent raonament:

Consums del període (oli d'oliva suau) = Existències inicials (oli d'oliva suau) + Compres (oli d'oliva suau) – Existències finals (oli d'oliva suau)

Consums del període = 12.500 + 2.447 – 9.150 = 5.797 €

Saldos de comptes de despesa + variació neta d'existències d'oli d'oliva suau = 2.447 + 3.350 = 5.797 €

Rectificació inventari d'oli oliva intens:

1r mètode

17.400 > 13.486,3; hem de reduir el saldo del compte 300.2 per la diferència.

L'assentament de rectificació serà (per les ampolles d'oli d'oliva intens):

TAULA 1.84.

xx/xx/20xx - Rectificació inventari oli d'oliva intens	DEURE	HAYER
(610.2) Variació d'existències d'oli d'oliva intens	3.913,7	
(300.2) Oli d'oliva intens		3.913,7

2n mètode

TAULA 1.85.

xx/xx/20xx - Rectificació inventari oli d'oliva intens	DEURE	HAYER
(300.2) Oli d'oliva intens	13.486,3	
(610.2) Variació d'existències d'oli d'oliva intens		13.486,3
(610.2) Variació d'existències d'oli d'oliva intens	17.400	
(300.2) Oli d'oliva intens		17.400

Fem també la comprovació:

Consums del període (oli d'oliva intens) = Existències inicials (oli d'oliva intens) + Compres (oli d'oliva intens) – Existències finals (oli d'oliva intens)

Consums del període = 17.400 + 2.277,5 – 13.486,3 = 6.191,2 €

Saldo comptes de despesa + variació neta d'existències d'oli d'oliva intens = 2.277,5 + 3.913,7 = 6.191,2 €

Rectificació inventari d'envasos:

Aplicant el primer mètode pels envasos, tenim:

TAULA 1.86.

xx/xx/20xx - Rectificació inventari envasos	DEURE	HAYER
(327) Envasos	560	
(612) Variació d'envasos		560

Després d'aquests ajustos, l'estat dels comptes de compres i existències quedarà com segueix:

FIGURA 1.12

600.1 Compres oli d'oliva suau		600.2 Compres oli d'oliva intens		602. Compra d'altres proveïments	
1.147		297,5		560	
1.300		1.980			
SD: 2.447		SD: 2.277,5		SD: 560	

300.1 Oli d'oliva suau		300.2 Oli d'oliva intens		327. Envasos	
Ei = 12.500	12.500	Ei = 17.400	17.400	Ei = 1.000	
9.150		13.486,30		560	
SD: 9.150		SD: 13.486,30		SD: 1.560	

FIGURA 1.13

610.1 Variació oli d'oliva suau		610.2 Variació oli d'oliva intens		612. Variació d'envasos	
12.500	9.150	Ei = 17.400	13.486,30		560
SD: 3.350		SD: 3.913,7		SC: 560	

Observeu sobretot el fet que els comptes de variació poden presentar saldo deutor o creditor. Aquests comptes presentaran saldo deutor quan el valor de les existències finals del magatzem sigui inferior a l'inicial i presentaran saldo creditor (en el cas de la variació d'envasos) quan el saldo final sigui superior a l'inicial.

1.1.8 Creditors i deutors per operacions comercials

El PGC recull aquest tipus d'elements patrimonials en el grup 4, Creditors i deutors per operacions comercials, i defineix el seu contingut com a "instruments financers i comptes que tenen el seu origen en el tràfic de l'empresa, com també els comptes amb les administracions públiques, fins i tot, els que corresponen a saldos amb venciment superior a l'any".

És a dir:

- El grup 4 conté tant comptes de passiu (deutes) com comptes d'actiu (crèdits) amb creditors i deutors, respectivament.
- Tant els deutes com els crèdits enregistrats en aquests comptes han de tenir el seu origen en operacions comercials, és a dir, en operacions relacionades amb l'activitat normal de l'empresa, com ara la compravenda de mercaderies, si es tracta d'una empresa comercial; l'adquisició de primeres matèries i la venda de productes acabats, si és una empresa industrial; la prestació de serveis, si és una empresa de serveis; i l'adquisició de tot tipus de béns i serveis necessaris per a dur a terme l'activitat empresarial, com ara el material d'oficina, el pagament d'impostos (IVA), la contractació de personal, el pagament de nòmines, etc.

Deutes per operacions comercials

Es troben representats en els següents comptes:

- 400. Proveïdors. Es consideren proveïdors els subministradors de mercaderies o altres béns continguts en el grup 3, Existències.
- 401. Proveïdors, efectes comercials a pagar. Són els deutes amb proveïdors formalitzats amb girs acceptats. La diferència entre aquest compte i l'anterior és, per tant, l'acceptació de l'empresa de fer el pagament mitjançant un efecte de gir: una lletra de canvi.
- 410. Creditors per prestació de serveis. Són deutes amb subministradors de serveis que no tenen la consideració estricta de proveïdors. Un exemple seria aquell qui proporciona a l'empresa un local de lloguer, o el servei d'un advocat, els subministradors d'aigua, electricitat, telèfon, etc.
- 411. Creditors, efectes comercials per pagar. Són els deutes formalitzats amb girs acceptats i amb subministradors de serveis que no tenen la condició estricta de proveïdors.

Aquí teniu alguns exemples de funcionament d'aquests comptes:

Exemple de proveïdors

Una empresa adquireix matèria primera per valor de 3.700 €. L'empresa subministradora aplica un descompte promocional del 10%. Es paga el 50% al comptat per mitjà d'un xec bancari i la resta a crèdit a 60 dies. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.87.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor matèries primeres	DEURE	HAYER
(601) Compra de matèries primeres	3.330	
(472) Ha Pa, IVA suportat	699,3	
(572) Bancs, c/c		2.014,65
(400) Proveïdors		2.014,65

Exemple de proveïdors, efectes comercials a pagar

Passats 20 dies, el proveïdor anterior gira una lletra pel deute pendent amb venciment a 40 dies. L'empresa l'accepta.

TAULA 1.88.

xx/xx/20xx - Formalització lletra de canvi	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	2.014,65	
(401) Proveïdors, efectes comercials a pagar		2.014,65

Exemple de creditors per prestació de serveis

Una empresa rep el rebut del telèfon per un import de 152 € (IVA del 21% inclòs). El pagament es fa al cap de 10 dies per domiciliació bancària.

TAULA 1.89.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, companyia del telèfon	DEURE	HAYER
(629) Altres serveis	125,62	
(472) Ha Pa, IVA suportat	26,38	
(410) Creditors per prestació de serveis		152

Exemple de creditors, efectes comercials a pagar

Una empresa rep una factura de 570 € + IVA del 21% pels serveis jurídics d'un bufet d'advocats. L'empresa accepta una lletra a 30 dies des de la data d'emissió de la factura.

TAULA 1.90.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, bufet advocats	DEURE	HAYER
(623) Serveis de professionals independents	570	
(472) Ha Pa, IVA suportat	119,7	
(411) Creditors, efectes comercials a pagar		689,7

Crèdits per operacions comercials

Els crèdits per operacions comercials es troben representats pels següents comptes:

- 430. Clients: són els crèdits amb els compradors de mercaderies i la resta de béns definits en el grup 3. Existències, així com els usuaris dels serveis prestats per l'empresa, sempre que en constitueixin l'activitat principal.
- 431. Clients, efectes comercials per cobrar: són els crèdits amb clients formalitzats amb girs acceptats. La diferència entre aquest compte i l'anterior és, per tant, l'acceptació per part del client de fer el pagament amb una lletra de canvi.
- 436. Clients de dubtós cobrament: són els saldos de clients, inclosos els formalitzats amb lletres de canvi, en els quals s'esdevenen circumstàncies que permeten justificadament qualificar-los de dubtós cobrament.
- 440. Deutors: són els crèdits amb compradors de serveis que no tenen la consideració estricta de clients i amb altres deutors comercials no inclosos en altres comptes d'aquest grup.
- 441. Deutors, efectes comercials per cobrar: són els crèdits amb deutors formalitzats amb efectes de gir acceptats.

Vegem-ne alguns exemples:

Exemple de clients

Una empresa ven mercaderies a crèdit per un import de 4.650 €. Es carreguen en factura 100 € en concepte de transport i assegurances. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.91.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client mercaderies	DEURE	HAYER
(430) Clients	5.747,5	
(700) Venda de mercaderies		4.650
(759) Ingressos per serveis diversos		100
(477) Ha Pa, IVA repercutit		997,5

Exemple de clients, efectes comercials a cobrar

Una empresa ven envasos per valor de 500 € + IVA del 10%. El client accepta una lletra de canvi a 3 mesos.

TAULA 1.92.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, client envasos	DEURE	HAYER
(431) Clients, efectes comercials a cobrar	550	
(704) Venda d'envasos i embalatges		500
(477) Ha Pa, IVA repercutit		50

Exemple de clients de dubtós cobrament

El client del primer exemple, un cop arribada la data de venciment del crèdit, resulta insolvent i, per aquest motiu, l'empresa li ajorna el pagament un mes. Davant la possibilitat de no cobrar, es classifica el client com de dubtós cobrament, amb el seu corresponent deteriorament.

TAULA 1.93.

xx/xx/20xx - Reclassificació d'un client de dubtós cobrament	DEURE	HAYER
(436) Clients de dubtós cobrament	5.747,5	
(430) Clients		5.747,5
xx/xx/20xx - Dotació d'una pèrdua per deteriorament d'un crèdit comercial	DEURE	HAYER
(694) Pèrdues per deteriorament de crèdits per operacions comercials	5.747,5	
(490) Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials		5.747,5

Exemple de deutors

Per la prestació d'un servei que no constitueix la seva activitat principal, una empresa factura 350 € que resten pendents de cobrament. L'IVA aplicable és del 21%.

TAULA 1.94.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, deutors, prestació d'un servei	DEURE	HAYER
(440) Deutors	423,5	
(705) Prestació de serveis		350
(477) Ha Pa, IVA repercutit		73,5

Exemple de deutors, efectes comercials a cobrar

L'empresa de l'exemple anterior gira una lletra al seu deutor amb un nominal igual a l'import del crèdit, que accepta.

TAULA 1.95.

xx/xx/20xx - Formalització lletra de canvi a un deutor	DEURE	HAYER
(441) Deutors, efectes comercials a cobrar	423,5	
(440) Deutors		423,5

1.2 Despeses i ingressos

Els comptes del grup 6, Compres i despeses, i grup 7, Vendes i ingressos, també anomenats comptes de gestió, serveixen per mesurar les modificacions que es produeixen sobre el patrimoni net.

Un cop arribat el final de l'exercici, aquests comptes s'han de passar al compte 129, Resultat de l'exercici, que compensa i recull totes les variacions patrimonials.

1.2.1 Les despeses

A més dels subgrups 60, Compres i 61, Variació d'existències, el grup 6 conté els següents subgrups:

- Subgrup 62. Serveis exteriors
- Subgrup 63. Tributs
- Subgrup 64. Despeses de personal
- Subgrup 65. Altres despeses de gestió
- Subgrup 66. Despeses financeres
- Subgrup 67. Pèrdues procedents d'actius no corrents i despeses excepcionals

- Subgrup 68. Dotacions per amortització
- Subgrup 69. Pèrdues per deteriorament i altres dotacions

Les despeses (o pèrdues) que inclouen aquests subgrups es poden dividir a la vegada en dos grans grups de comptes:

1. Comptes de despesa o pèrdua que influeixen sobre el resultat de l'exploració.
2. Comptes de despesa o pèrdua que influeixen sobre el resultat financer.

D'aquests dos grans grups de comptes, afecten el resultat de l'exploració els subgrups 62, 63 i 64.

Subgrup 62. Serveis exteriors

Està constituït pels serveis de naturalesa diversa que ha adquirit l'empresa (sense comptar les compres) i que no formen part del preu d'adquisició dels béns ni de les inversions financeres.

Tots aquests comptes tenen el mateix funcionament: es carreguen quan es produeix la despesa amb contrapartida als comptes 410, Creditors per prestació de serveis, 411, Creditors, efectes comercials a pagar, 570, Caixa, € o 572, Bancs c/c; i s'abonen al final de l'exercici amb càrrec al compte 129, Resultat de l'exercici o als comptes corresponents als ajustaments per periodificació.

Els comptes d'ús més habitual dins aquest subgrup són:

- 621. Arrendaments i cànon
- 622. Reparació i conservació
- 623. Serveis de professionals independents
- 624. Transports
- 625. Primes d'assegurances
- 626. Serveis bancaris i similars
- 627. Publicitat, propaganda i relacions públiques
- 628. Subministraments
- 629. Altres serveis

Subgrup 63. Tributs

Aquest subgrup reflecteix tots els impostos, taxes i contribucions especials que l'empresa ha de pagar, tret de l'IVA, que té un tractament especial.

No obstant això, cal puntualitzar alguns aspectes que poden portar confusió:

Altres serveis

S'inclouen en el compte 629, Altres serveis, serveis no compresos en la resta de compres del subgrup 62. Per exemple: despeses de viatges i transports del personal, les despeses en concepte de comunicacions telefòniques, etc.

- No s'ha de confondre un impost amb la retenció o els pagaments a compte de l'Impost de Societats o de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (si es tracta d'un empresari individual).
- Les taxes aranzelàries de les importacions formen part del preu d'adquisició o cost de producció.
- Les quotes patronals de la Seguretat Social no tenen consideració d'impost.

Dins aquest subgrup trobem els comptes:

- 630. Impost sobre Benefici
- 631. Altres tributs

El funcionament d'aquests comptes és similar al de la resta de comptes de despeses: es carreguen quan es merita l'impost amb abonament als comptes 570, Caixa o 572, Bancs, c/c., o al corresponent compte del subgrup 47, Administracions Públiques, i s'abonen quan al final de l'exercici es passen a regularitzar amb càrrec al compte 129, Resultat de l'exercici.

L'impost sobre el benefici

És l'import que l'empresa ha de satisfer en concepte d'impost sobre el benefici. Aquest representa un percentatge respecte al resultat que va en funció del tipus d'empresa que es tracti: actualment un 25% en el cas de PIMES i 30% en la resta de societats mercantils.

Respecte al compte 630, Impost sobre Beneficis, hem d'afegir que podríem fer un desenvolupament comptable molt ampli sobre les seves característiques i comptabilització, amb les definicions de diferències permanents i temporals, i impost avançat i diferit, però això entraria més en el camp de la fiscalitat i no és objecte d'aquest mòdul. Aquí ens limitarem a tractar-lo com una quantitat a pagar respecte el resultat obtingut.

Subgrup 64. Despeses de personal

S'inclouen aquí les retribucions al personal de qualsevol tipus, les quotes a la Seguretat Social a càrrec de l'empresa i la resta de despeses de caràcter social.

Els comptes més habituals d'aquest subgrup són:

- 640. Sous i salaris
- 641. Indemnitzacions
- 642. Seguretat Social a càrrec de l'empresa
- 649. Altres despeses socials

El seu funcionament és també idèntic al d'altres comptes de despesa: es carreguen quan es produeix la despesa amb contrapartida als comptes 570, Caixa, o 572, Bancs, o a un compte que reculli el deute o que compensi un possible crèdit als treballadors, i s'abona al final de l'exercici amb càrrec en el compte 129, Resultat de l'exercici.

Exemple d'exercici amb despeses diverses

Una empresa realitza les següents operacions que impliquen despesa:

1. Realitza una reparació en el sostre de les seves instal·lacions. La factura puja a 2.325 € i queda pendent de pagament. L'IVA aplicable és del 21%.
2. Contracta els serveis d'un assessor fiscal per un import de 750 € que paga per transferència bancària. L'IVA és del 21%.
3. Encarrega a una empresa de transports el lliurament de mercaderia a un client seu. El transportista passa una factura de 335 € (IVA del 21% inclòs) que paga al comptat en efectiu.
4. Sol·licita els serveis d'una agència publicitària per a la confecció d'un spot televisiu. L'agència factura un import de 1.520 € + IVA del 21%. Es paga per transferència bancària.
5. Es paga per domiciliació bancària el rebut de l'IBI (Impost sobre béns immobles) que puja a 400 €.
6. Comptabilitza la nòmina del darrer mes amb el següent detall (l'import total de la nòmina resta pendent de pagar):
 - Sou brut 5.225 €.
 - Quota de l'empresa a la Seguretat Social: 1.619,75 €.
 - Aportacions del treballador a la Seguretat Social: 313,5 €.
 - Retenció de l'IRPF: 900 €.
7. Indemnitza un treballador amb 3.500 € per comiat improcedent. Paga amb un xec bancari.

Es demana:

- Comptabilitzeu les operacions anteriors en el llibre diari i en el llibre major.

Solució

- Assentaments en el llibre diari:

TAULA 1.96.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, reparació sostre	DEURE	HAYER
(622) Reparacions i conservació	2.325	
(472) Ha Pa, IVA suportat	488,25	
(410) Creditors per prestació de serveis		2.813,25

TAULA 1.97.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, assessorament fiscal	DEURE	HAYER
(623) Serveis de professionals independents	750	
(472) Ha Pa, IVA suportat	157,5	
(572) Bancs, c/c		907,5
xx/xx/20xx - Fra. XXX, transportista	DEURE	HAYER
(624) Transports	276,86	
(472) Ha Pa, IVA suportat	58,14	
(570) Caixa, €		335
xx/xx/20xx - Fra. XXX, agència publicitària	DEURE	HAYER
(627) Publicitat, propaganda i relacions públiques	1.520	
(472) Ha Pa, IVA suportat	319,2	
(572) Bancs c/c		1.839,2
xx/xx/20xx - Rebut IBI	DEURE	HAYER
(631) Altres tributs	400	
(572) Bancs, c/c		400
xx/xx/20xx - Comptabilització nòmina	DEURE	HAYER
(640) Sous i salaris	5.225	
(642) Seguretat Social a càrrec de l'empresa	1.619,75	
(476) Organismes de la Seguretat Social, creditors		1.933,25
(4751) Ha Pa, creditora per retencions practicades		900
(465) Remuneracions pendents de pagament		4.011,5
xx/xx/20xx - Pagament indemnització a un treballador	DEURE	HAYER
(641) Indemnitzacions	3.500	
(572) Bancs c/c		3.500

- Traspàs al llibre major:

FIGURA 1.14

622. Reparacions i conservació	623. Serveis de professionals independents	624. Transports
2.325	750	276,86
627. Publicitat, propaganda i RRPP	631. Tributs	640. Sous i salaris
1.520	400	5.225

FIGURA 1.15

642. Seguretat Social a càrrec de l'empresa	641. Indemnitzacions	472. Ha Pa, IVA suportat
1.619,75	3.500	488,25 157,5 58,14 319,2

FIGURA 1.16

570. Caixa, €	410. Creditors per prestacions de serveis	572. Bancs, c/c
Ei 335	2.813,25	Ei 907,5 1.839,20 400 3.500
476. Organismes de la Seguretat Social, creditors	4751. Ha Pa creditora per prestacions practicades	465. Remuneracions pendents de pagament
1933,25	900	4.011,5

1.2.2 El ingressos

Són els comptes del grup 7, Compres i ingressos, els que recullen, generalment, les modificacions positives del Patrimoni Net.

Els subgrups del grup 7 són:

- Subgrup 70. Vendes de mercaderies, de producció pròpia, de serveis, etc.
- Subgrup 71. Variació d'existències
- Subgrup 73. Treballs realitzats per a l'empresa
- Subgrup 74. Subvencions a l'explotació
- Subgrup 75. Altres ingressos de gestió
- Subgrup 76. Ingressos financers
- Subgrup 77. Beneficis procedents d'actius no corrents i ingressos excepcionals
- Subgrup 79. Excessos i aplicacions de pèrdues per deterioraments

Els comptes d'ingrés també es poden classificar d'acord amb el tipus de resultat de l'empresa. Així, podem tenir:

- Els ingressos d'explotació
- Els ingressos financers

Ens centrarem aquí en els ingressos d'exploració.

Els ingressos d'exploració són ingressos obtinguts per l'empresa en la seva activitat ordinària i els que fan referència a tots aquells ingressos no relacionats amb l'activitat normal de l'empresa.

Els subgrups que integren aquest tipus d'ingressos són el 74 i el 75.

Subgrup 74. Subvencions a l'exploració

Els comptes d'aquest subgrup recullen les entrades de diner de les Administracions Públiques, tot i que també poden ser d'entitats privades, per assegurar la rendibilitat de l'empresa o compensar dèficits de l'exploració, o bé per altres motius (com ara tenir un treballador discapacitat o agafar a treballadors directament des de l'OTG, l'Oficina de Treball de la Generalitat).

El compte més representatiu en aquest cas és el 740, Subvencions, donacions i llegats a l'exploració. El seu funcionament comporta dues fases o moments en el temps: la concessió de la subvenció, que és quan s'abona el compte; i el cobrament del corresponent import. I com en la resta de comptes d'ingrés, es carrega quan al final de l'exercici es procedeix a regularitzar les pèrdues i els guanys.

Subgrup 75. Altres ingressos de gestió

Es recullen aquí els ingressos que no corresponen pròpiament a l'activitat de l'empresa. Un exemple és el cobrament del lloguer d'un local a un tercer. El seu funcionament és idèntic al de la resta de comptes d'ingrés.

En aquest subgrup són d'ús habitual els següents comptes:

- 752. Ingressos per arrendaments
- 754. Ingressos per comissions
- 755. Ingressos per serveis al personal
- 759. Ingressos per serveis diversos

Tots aquests ingressos tributen per IVA, a excepció del compte 755.

Exemple d'exercici amb diverses modalitats d'ingressos

Una empresa realitza les següents operacions que impliquen ingrés:

1. Rep una subvenció de la Generalitat per un import de 35.000 € amb la finalitat d'assegurar-li una rendibilitat mínima i contribuir al foment de l'ocupació.
2. Cobra als seus treballadors 850 € en efectiu pel servei de menjador.
3. Presta de forma eventual un servei de transport a una empresa veïna per un import de 375 € + IVA del 21% que s'ajorna a dos mesos.

Es demana:

- Comptabilitzeu en el llibre diari les operacions anteriors. Traspasseu les anotacions també al llibre major.

Solució

- Assentaments en el llibre diari:

TAULA 1.98.

xx/xx/20xx - Notificació de la subvenció rebuda	DEURE	HAYER
(4708) Ha Pa, deutora per subvencions concedides	35.000	
(740) Subvencions, donacions i llegats a l'explotació		35.000
xx/xx/20xx - Ingressos pel servei de menjador	DEURE	HAYER
(570) Caixa, €	850	
(755) Ingressos per serveis al personal		850
xx/xx/20xx - Fra. XXX, prestació d'un servei de transport	DEURE	HAYER
(440) Deutors	453,75	
(759) Ingressos per serveis diversos		375
(477) Ha Pa, IVA repercutit		78,75

- Traspàs al llibre major:

FIGURA 1.17

740. Subvencions, donacions
i llegats a l'explotació

	35.000
--	--------

755. Ingressos per serveis
al personal

	850
--	-----

759. Ingressos per serveis
diversos

	375
--	-----

4708. Ha Pa, deutora
per subvencions concedides

	35.000
--	--------

477. Ha Pa, IVA repercutit

	78,75
--	-------

440. Deutors

	453,75
--	--------

570. Caixa, €

	850
--	-----

1.2.3 Problemàtica dels lloguers d'immobles per a ús comercial

El compte 621, Arrendaments i cànon, recull les despeses meritades pel lloguer de béns immobles o mobles en ús i a disposició de l'empresa.

Els cànon són les quantitats fixes o variables satisfetes per l'ús de la propietat industrial.

I per la seva banda, el compte 752, Ingressos per arrendaments, serveix per enregistrar els imports procedents del lloguer de béns immobles o mobles cedits a tercers per al seu ús o la seva disposició.

Cal indicar que en cas d'arrendaments de béns immobles, la normativa fiscal obliga a practicar una retenció sobre l'import del lloguer que és del 19% i que s'ha de liquidar trimestralment a Hisenda mitjançant el model 115, tot i que el BOE de 31 de desembre modifica el tipus impositiu al 21% pels períodes de 2013 i 2013.

La comptabilització dels lloguers d'immobles és de la següent manera:

- Despesa d'arrendament d'un immoble (compte 621):

TAULA 1.99. Despesa d'arrendament d'un immoble

xx/xx/20xx - Rebut XXX, creditor lloguer immoble	DEURE	HAYER
(621) Arrendaments i cànon	XXX	
(472) Ha Pa, IVA suportat	XXX	
(4751) Ha Pa creditora per retencions practicades		XXX
(570) Caixa, € (572) Bancs c/c (410) Creditors per prestacions de serveis (411) Creditors, efectes comercials a pagar		XXX

- Ingressos per arrendament d'un immoble (compte 752):

TAULA 1.100. Ingressos per arrendament d'un immoble

xx/xx/20xx - Rebut XXX, deutor lloguer immoble	DEURE	HAYER
(570) Caixa, € (572) Bancs c/c (440) Deutors (441) Deutors, efectes comercials a cobrar	XXX	
(473) Ha Pa, retencions i pagaments a compte	XXX	
(752) Ingressos per arrendaments		XXX
(477) Ha Pa, IVA repercutit		XXX

Exemple de comptabilització de lloguers d'immobles

Una empresa realitza en un exercici comptable les següents operacions relacionades amb despeses i ingressos per lloguers:

1. Un excés de capacitat productiva la porta a llogar una patent per fabricar un producte innovador. El lloguer mensual de la patent puja a 5.000 € + IVA del 21%. L'empresa paga per endavant tres mesos de lloguer al comptat en efectiu.
2. Lloga un local adicional per l'emmagatzematge del nou producte. Els costos mensuals d'aquest lloguer són de 3.000 € + IVA del 21%. Es paga el primer mes amb un xec bancari.
3. Té en propietat un pis buit i decideix llogar-lo a una assessoria que instal·larà allà les seves oficines. Es fixa l'import del lloguer mensual en 1.100 € + IVA del 21%. D'acord amb el contracte signat per les dues parts, l'arrendatari pagarà tres mesos per endavant. La quantitat pactada resta, no obstant, pendent de cobrament.

Es demana que comptabilitzeu en el diari les operacions anteriors.

Solució

TAULA 1.101.

xx/xx/20xx - Rebut, XXX, lloguer de la patent	DEURE	HAYER
(620) Arrendaments i cànon	15.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	3.150	
(570) Caixa, €		18.150
xx/xx/20xx - Rebut, XXX, lloguer del magatzem	DEURE	HAYER
(620) Arrendaments i cànon	3.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	630	
(4751) Ha Pa creditora per retencions practicades		570
(572) Bancs, c/c		3.060
xx/xx/20xx - Rebut, XXX, ingrés lloguer oficines	DEURE	HAYER
(440) Deutors	3.366	
(473) Ha Pa, retencions i pagaments a compte	627	
(752) Ingressos per arrendaments		3.300
(477) Ha Pa, IVA repercutit		693

1.3 L'immobilitzat material

Formen part de l'immobilitzat material els béns de naturalesa real o tangible. Són elements vinculats generalment a les activitats de proveïment (vehicles, magatzems), transformació (fàbriques, maquinària, instal·lacions), distribució (locals de venda) o administració i serveis (equips informàtics, mobiliari).

L'**immobilitzat material** està compost per béns adquirits per l'empresa com a part de la seva estructura fixa i, en conjunt, configuren una determinada capacitat

operativa (per emmagatzemar, fabricar, vendre o prestar algun servei) que no sol patir modificacions a curt termini.

Recollim els més destacats a la taula 1.102.

TAULA 1.102. Tipus més destacats d'immobilitzat material

Elements patrimonials	Descripció
TERRENYS I BÉNS NATURALS	Solars de naturalesa urbana, finques rústiques, mines, pedreres, etc.
CONSTRUCCIONS	Edificacions destinades a l'activitat productiva de l'empresa
MAQUINÀRIA I INSTAL·LACIONS	Conjunt de béns d'equip que serveixen per elaborar els productes que l'empresa ven
MOBILIARI	Mobles i equips d'oficina no informàtics
EQUIPS INFORMÀTICS	Ordinadors i equips perifèrics
ELEMENTS DE TRANSPORT	Vehicles de tota mena, excepte els de transport intern

L'utilitatge sol tractar-se com a despesa de l'exercici, llevat que la seva vida útil superi l'any i el seu valor sigui relativament important.

Tots els comptes d'immobilitzat presenten saldo deutor o zero, i els elements que representen, a excepció dels terrenys, es troben sotmesos a un procés de desgast o pèrdua de valor (amortització) a conseqüència del seu ús continuat, pel simple pas del temps o per la constant renovació tecnològica que fa que equips de nova generació en substitueixin d'altres que han quedat obsolets.

1.3.1 Comptabilització de l'immobilitzat material

El reconeixement comptable dels béns de l'immobilitzat suposa obrir els comptes corresponents (subgrup 21) i carregar-los pel valor de la inversió realitzada. La contrapartida per l'abonament d'aquests béns sol ser algun compte de tresoreria (570, Caixa, €, o 572, Bancs c/c) i/o de proveïdors d'immobilitzat per la part pendent de pagament (523, Proveïdors d'immobilitzat a c/t, o 173, Proveïdors d'immobilitzat a ll/t).

L'enregistrament comptable dels diferents elements de l'immobilitzat material comporta també l'aplicació dels principis comptables, en particular, el criteri del preu d'adquisició o cost de producció (si l'immobilitzat és fabricat per la pròpia empresa).

Si voleu aprofundir sobre el criteri del preu d'adquisició o cost de producció podeu consultar la unitat "Preparació i codificació comptable".

El **preu d'adquisició** correspon a la suma de l'import de la factura (deduïts els descomptes aplicats pel proveïdor) més aquells impostos i aranzels no recuperables per l'empresa. També hi sumarem les despeses addicionals de transport i assegurança, i totes aquelles despeses a les quals hagi de fer front l'empresa fins la posada en funcionament de l'equip (enderrocament, honoraris d'arquitectes, mecànics, etc.).

Quan l'adquisició de l'actiu immobilitzat requereixi de finançament aliè i la seva posada en ús superi l'any, també s'incorporaran al preu d'adquisició les despeses financeres (interessos) lligades a aquests crèdits que meritin fins la posada en funcionament del bé.

I si els béns són totalment o en part construïts per la pròpia empresa, aquests es valoraran a cost de producció, que s'obté de sumar al preu d'adquisició dels materials i altres proveïments, la part raonable d'altres costos indirectament imputables (sous i salaris, energia i altres subministraments, etc.) necessaris per produir-los.

En el cas de les construccions, s'ha d'enregistrar per separat el valor dels terrenys i el de l'edificació, ja que els terrenys no es deprecien amb el pas del temps, és a dir, no s'amortitzen.

Exemple de comptabilització d'immobilitzat material

G&J és una empresa comercial que va iniciar la seva activitat el primer dia de l'any 20xx en uns locals llogats a l'efecte. Per tal d'engegar la seva activitat, G&J inverteix en diversos actius (immobilitzat). Concretament, l'empresa compra mobiliari, un equip informàtic i un vehicle pel repartiment a clients.

Comptem amb la següent informació detallada de cada element:

TAULA 1.103.

	Mobiliari	Equip informàtic	Vehicle
Preu d'acord amb la factura	28.460	7.840	36.400
Descompte comercial	-860	-	-720
Descompte per pagament immediat	-490	-	-700
Base imposable	27.110	7.840	34.980
IVA suportat, 21%	5.693,10	1.646,40	7.345,80
Total factura	32.803,10	9.486,40	42.325,80
Pagament al comptat (xec)	-16.070	-9.486,40	-13.600,00
Pagament pendent (6 mesos)	16.733,10	0,00	28.725,80

Es demana que anoteu en el llibre diari i major les operacions realitzades per l'empresa G&J en relació a l'adquisició del seu immobilitzat.

Solució

Assentaments en el llibre diari corresponents a l'adquisició de l'immobilitzat de G&J:

TAULA 1.104.

01/01/20xx - Fra. XXX, proveïdor mobiliari	DEURE	HAYER
(216) Mobiliari	27.110	
(472) Ha Pa, IVA suportat	5.693,10	
(572) Bancs, c/c		16.070
(523) Proveïdors d'immobilitzat a c/t		16.733,10
01/01/20xx - Fra. XXX, proveïdor equip informàtic	DEURE	HAYER
(217) EPI's	7.840	
(472) Ha Pa, IVA suportat	1.646,40	
(572) Bancs, c/c		9.486,40
01/01/20xx - Fra. XXX, proveïdor vehicle	DEURE	HAYER
(218) Elements de transport	34.980	
(472) Ha Pa, IVA suportat	7.345,80	
(572) Bancs, c/c		13.600
(523) Proveïdors d'immobilitzat a c/t		28.725,8

Traspàs al major:

FIGURA 1.18

216. Mobiliari	217. EPI's	218. Elements de transport
Ei 27.110	Ei 7.840	Ei 34.980
572. Bancs, c/c	523. Proveïdors d'immob. a c/t	472. Ha Pa, IVA suportat
Ei 16.070 9.486,40 13.600	Ei 16.733,10 28.725,80	Ei 5.693,10 1.646,40 7.345,80

Cal destacar que la propietat no és l'única forma de disposició dels béns de l'immobilitzat de les empreses. Existeix també la fórmula de l'arrendament financer o *leasing*, que consisteix en un contracte mitjançant el qual l'arrendador traspasa el dret d'ús d'un bé a canvi del pagament de quotes d'arrendament durant un termini determinat. Al final d'aquest termini, l'arrendatari té l'opció de comprar el bé arrendat, pagant-ne un preu determinat, retornar-lo o renovar el contracte inicial.

1.3.2 Amortització dels elements de l'immobilitzat material

A diferència d'altres factors de producció que s'esgoten en ser consumits (matèries primeres, energia, etc.), els elements de l'immobilitzat permeten un ús continuat al llarg de diferents exercicis econòmics. El seu tret fonamental podem dir que és, doncs, la realització d'una despesa important en un moment del temps (quan

s'adquireixen) i la seva contribució a la generació de beneficis per un període que va més enllà de l'exercici en què van ser adquirits. És per això que el cost de la utilització o consum d'aquests elements haurà de ser també distribuït en el temps.

L'amortització és l'expressió comptable de la depreciació (pèrdua de valor) irreversible dels elements de l'actiu immobilitzat a causa de la seva participació o ús en el procés productiu. És el consum real dels actius en el temps.

Amb l'amortització s'aconsegueixen tres objectius:

1. Des del punt de vista comptable, una valoració més adequada dels béns que es dona pel fet de corregir el seu valor en l'import de la depreciació de valor.
2. Des del punt de vista econòmic, imputar al resultat de l'exercici el consum anual d'aquests béns.
3. Des del punt de vista financer, recuperar el valor d'aquest immobilitzat, quan aquest hagi de ser renovat.

Per la seva importància, desgranarem aquest tercer aspecte amb un exemple.

Exemple d'amortització d'immobilitzat material

Dues empreses de les mateixes característiques (empresa A que no amortitza els seus actius immobilitzats, i empresa B que sí que els amortitza) adquireixen a començament d'any un immobilitzat per valor de 1.000 €. La vida útil estimada de l'immobilitzat és de 10 anys i el valor residual zero.

Els ingressos anuals de les empreses del nostre exemple són de 1.200 € (el mateix en els dos casos), i les despeses corrents de la seva activitat, de 200 €.

I per simplificar la resolució del nostre exemple, considerarem que la situació de partida es repeteix al llarg dels 10 anys de vida útil del bé.

Finalment, sabem que totes dues empreses reparteixen íntegrament el seu resultat.

Solució

Si apliquem el mètode d'amortització lineal que hem vist, obtenim el següent resultat de la tresoreria en les dues empreses al cap dels 10 anys:

TAULA 1.105.

	Empresa A	Empresa B
Ingressos	1.200	1.200
Despeses	200	(*) 300
RESULTAT	1.000	900
Tresoreria	1.000	1.000
Distribució del resultat	1.000	900
Tresoreria després de la distribució	0	100
Tresoreria en acabar els 10 anys	0	100 x 10 = 1.000

(*) 200 + 100 de l'amortització

A la secció "Adreces d'interès" del web del mòdul podeu accedir a la conferència "El concepte d'amortització" (Conferència del professor Dr. Jordi Martí Pidelaserra sobre la importància de l'amortització de cara a la renovació de l'immobilitzat).

L'empresa que amortitza, en finalitzar la vida útil de l'element, haurà generat un fons que li permetrà renovar el seu immobilitzat, mentre que l'empresa que no amortitza, en repartir íntegrament el benefici declarat en la seva activitat, haurà de buscar un fons aliè per finançar la renovació.

I el mètode de repartiment en el temps de l'amortització més utilitzat per les empreses consisteix en distribuir-la linealment entre els anys de vida útil del bé, de forma que el valor de la quota anual d'amortització sigui la mateixa cada any. Aquest és el mètode anomenat lineal o constant, i obté la quota anual d'amortització aplicant la següent fórmula:

$$A = \frac{Va - Vr}{n}$$

On:

- A , és la quota anual d'amortització.
- Va , correspon al valor inicial del bé immobilitzat que volem amortitzar.
- Vr , és el valor residual de bé, si existeix.
- n , correspon als anys de vida útil del bé.

Tots els elements de l'immobilitzat material s'amortitzen, a excepció del compte 210, Terrenys i béns naturals.

Aplicant aquest procediment d'amortització, la dotació de l'exercici a l'amortització motivarà en finalitzar l'any el següent assentament per cadascun dels elements amortitzables inclosos dins el subgrup 21, Immobilitzat material, tal com es mostra en la taula.

TAULA 1.106. Amortització de l'immobilitzat material

31/12/20xx - Amortització immobilitzat	DEURE	HAYER
(681) Amortització de l'immobilitzat material	XXX	
(281) Amortització acumulada de l'immobilitzat material		XXX

Exemple d'amortització

Una empresa ha fet servir durant l'any 20xx una màquina en la seva activitat productiva amb les següents característiques i particularitats estimades:

TAULA 1.107.

Element	Data de compra	Preu d'adquisició	Valor residual	Vida útil
Maquinària	1/1/20xx	20.000	1.000	10 anys

Es demana:

- Calculeu la quota d'amortització de l'actiu anterior
- Redacteu l'assentament que reflectirà l'amortització d'aquest element en el llibre diari

Solució

Obtenim l'annualitat de l'amortització per mitjà de la fórmula exposada més amunt:

$$A = \frac{20.000 - 1.000}{10} = 1.900 \text{ €}$$

L'assentament serà tal com es mostra:

TAULA 1.108.

31/12/20xx - Amortització màquina	DEURE	HAYER
(681.3) Amortització de l'immobilitzat material, maquinària	1.900	
(281.3) Amortització acumulada de l'immobilitzat material, maquinària		1.900

Noteu en l'exemple proposat que la maquinària va ser adquirida el primer dia de l'any, cosa que determina que la dotació anual coincideixi amb la quota obtinguda en la fórmula.

Si l'element hagués estat adquirit en qualsevol altre mes, hauríem de calcular, per mitjà d'una simple regla de tres, el consum real del bé pels mesos en què ha participat en l'activitat productiva de l'empresa.

A més del mètode de quota constant, existeixen altres alternatives de repartiment, com ara l'amortització decreixent i l'amortització funcional.

L'amortització decreixent pren també el temps com la base de repartiment, però pondera la quota anual d'acord amb un factor decreixent. La finalitat és aconseguir una quota decreixent en el temps. L'aplicació d'aquest sistema es justifica pel fet que a mesura que passa el temps, les despeses de manteniment d'un bé solen ser superiors i d'aquesta manera s'obté una quota de despesa total anual més estable.

Exemple de dotació a l'amortització anual decreixent de l'immobilitzat

Una empresa adquireix una màquina per valor de 9.500 €. El valor residual de la màquina s'estima en 500 €. La vida útil es fixa en 5 anys.

Es demana que calculeu la dotació a l'amortització anual d'aquesta màquina.

Solució

Per al càlcul de les amortitzacions decreixents s'utilitza el sistema de suma de dígits.

Els passos a seguir són els següents:

1. Sumem els nombres naturals que representen els períodes de vida útil de l'immobilitzat que volem amortitzar.
2. Calculem la quota base repartint proporcionalment el valor a amortitzar entre la suma anteriorment calculada en ordre decreixent.
3. La primera quota (primer any de vida útil) l'obtenim de multiplicar la quota base pel major dels dígits de la vida útil de l'element; la segona, pel següent, i així successivament.

En el nostre exemple, tindrem:

1. \sum nombres naturals de la vida útil estimada de l'element immobilitzat: $1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$
2. $Qa = \frac{9.500 - 500}{15} = 600$
3. Pla d'amortització decreixent de la màquina:

TAULA 1.109.

Anys vida útil	Dotació anual
1r	600 x 5 = 3.000
2n	600 x 4 = 2.400
3r	600 x 3 = 1.800
4t	600 x 2 = 1.200
5è	600 x 1 = 600

Un altre mètode (mètode funcional) consisteix en repartir el valor del bé amortitzable entre la producció estimada per tota la seva vida útil, mesurada en unitats de producte acabat obtingut, en hores de funcionament, quilòmetres recorreguts, etc. Aquest sistema comportaria l'obtenció d'una dotació anual d'amortització diferent en funció de la producció obtinguda per l'actiu.

Així, per exemple, si a un vehicle se li estimen 50.000 km de vida útil total (producció en quilòmetres que és capaç de fer), el seu valor d'adquisició és de 23.000 € (valor residual 1.500 €) i el primer any d'operativitat ha treballat 2.300 km, la dotació anual comportaria el següent càlcul i resultat:

$$A = \frac{(V_a - V_r)}{prod_{total}} \cdot prod_{any} = \frac{23.000 - 1.500}{50.000} \cdot 2.300 = 989 \text{ €}$$

És a dir, es busca el valor de la màquina en unitats de producció per posteriorment assignar quota en funció del seu ús anual.

1.3.3 Deterioraments de l'immobilitzat material

El PGC atribueix el concepte de deteriorament a la pèrdua que pot patir un bé pel fet que en el moment de la seva realització (venda hipotètica) el valor pel qual figura comptabilitzat pugui ser inferior al seu valor recuperable.

L'import recuperable és el major valor entre el valor raonable – costos de venda i el valor en ús.

Els deterioraments, a diferència de les amortitzacions, recullen pèrdues reversibles, és a dir, pèrdues que pot ser que no siguin definitives i, per tant, existeix la possibilitat que l'element de l'actiu recuperi el seu valor posteriorment. No obstant això, i pel mateix principi de prudència, caldrà reflectir de seguida qualsevol sospita que el valor comptabilitzat pugui ser inferior al recuperable.

En les correccions de valor per deteriorament dels elements de l'immobilitzat material intervenen els comptes: 691, Pèrdues per deteriorament de l'immobilitzat material i 291, Deteriorament del valor de l'immobilitzat material. I la reversió del deteriorament, en cas que el bé recuperi novament el seu valor inicial, es reflectirà en el compte d'ingrés 791, Reversió del deteriorament de l'immobilitzat material.

Exemple de comptabilització del deteriorament i la reversió del deteriorament de l'immobilitzat material

Una empresa adquireix el primer dia de l'any una construcció per valor de 90.000 € + IVA del 21%. Forma de pagament: préstec hipotecari a 20 anys. A finals d'any, s'estima que l'edificació ha sofert una pèrdua de valor de caràcter reversible. L'import recuperable en aquell moment s'estima en només 60.000 €.

En l'exercici econòmic següent, a conseqüència de l'anunci d'instal·lació d'un parc tecnològic en uns terrenys contigus, s'estima que el seu valor recuperable és de 100.000 €.

Es demana que comptabilitzeu en el llibre diari l'adquisició, deteriorament i reversió del deteriorament de la construcció anterior.

Solució

Els assentaments, per ordre cronològic, seran els de la següent taula:

TAULA 1.110.

01/01/20xx - Escriptura del bé immoble adquirit	DEURE	HAYER
(211) Construccions	90.000	
(472) Ha Pa IVA suportat	18.900	
(170) Préstecs a ll/t amb e/c		108.900
31/12/20xx - Deteriorament immobilitzat material, Construcció	DEURE	HAYER
(691.1) Pèrdues per deteriorament de l'immobilitzat material, Construccions	30.000	
(291.1) Deteriorament de valor de l'immobilitzat material, Construccions		30.000
31/12/20xx+1 - Reversió del deteriorament de l'immobilitzat material, Construccions	DEURE	HAYER
(291.1) Deteriorament de valor de l'immobilitzat material, Construccions	30.000	
(791) Reversió del deteriorament de l'immobilitzat material, Construccions		30.000

Observeu que tot i que es consideri que el 20xx+1 el valor recuperable de la construcció és superior al valor comptabilitzat de l'immoble, el límit de la reversió es trobarà sempre en l'import prèviament deteriorat, per aplicació del mateix principi de prudència.

1.3.4 Baixa dels elements de l'immobilitzat

La baixa dels elements de l'immobilitzat es pot produir per dos motius: venda (alienació de l'immobilitzat) o baixa definitiva de l'inventari per esgotament de la seva vida útil o per pèrdua irreversible de valor.

Les pèrdues o beneficis per venda o baixa de l'immobilitzat material es registren en els comptes 671, Pèrdues procedents de l'immobilitzat material i 771, Beneficis procedents de l'immobilitzat material.

Vegem-ne dos exemples.

Exemple de baixa d'elements de l'immobilitzat per obsolescència

Una empresa té comptabilitzada una màquina per un import de 37.200 €. Tanmateix, i a causa de l'aparició de nova tecnologia, la màquina resta totalment obsoleta, per la qual cosa l'empresa decideix donar-la de baixa.:

Es demana que realitzeu l'assentament que aquesta empresa anotaria en el seu diari.

Solució

L'assentament de la baixa resultaria com segueix:

TAULA 1.111.

31/12/20xx - Baixa immobilitzat material, Maquinària	DEURE	HAYER
(671.3) Pèrdues procedents de l'immobilitzat material, maquinària	37.200	
(213) Immobilitzat material, maquinària		37.200

Exemple de baixa d'elements de l'immobilitzat per venda

Una empresa ven per 4.000 € mobiliari d'oficina que tenia comptabilitzat per 5.600 €. L'amortització acumulada, fins el moment, dels mobles era de 2.100 €. L'IVA aplicable a l'operació és del 21%. El comprador deixa a deure tot l'import a 6 mesos.

Es demana que comptabilitzeu la venda del mobiliari anterior en el llibre diari.

Solució

Aquesta venda donaria lloc a la següent anotació/assentament en el llibre diari:

TAULA 1.112.

xx/xx/20xx - Venda de l'immobilitzat material, Mobiliari	DEURE	HAYER
(543) Crèdits a curt termini per alienació d'immobilitzat	4.840	
(281.6) Amortització acumulada de l'immobilitzat material, Mobiliari	2.100	
(216) Mobiliari		5.600
(477) Ha Pa, IVA repercutit		840
(771) Beneficis procedents de l'immobilitzat material		500

Noteu que la baixa de l'immobilitzat implica el càlcul d'allò que s'anomena el valor net comptable de l'element, és a dir, el seu valor d'adquisició menys les correccions valoratives enregistrades fins aquell moment. Pel cas de l'exemple, només amortitzacions.

El signe de la diferència entre el valor net comptable i el valor de recuperació o venda determinarà si hi ha hagut benefici o pèrdua en l'operació de venda de l'immobilitzat.

Valor net comptable del mobiliari = Valor d'adquisició – amortitzacions – deterioraments =
5.600 – 2.100 = 3.500 €

Com que 3.500 € ≤ 4.000 €, l'empresa amb l'operació obté un benefici de 500 €.

1.4 La liquidació de l'IVA

L'Impost sobre el Valor Afegit (IVA) grava les adquisicions de béns i serveis. Les empreses, en establir relacions de compravenda, estan obligades a facturar als seus clients el valor de l'impost, de la mateixa manera que estan obligades a pagar als seus proveïdors l'import del mateix.

El tipus impositiu aplicat en l'actualitat amb caràcter general és del 21%. Existeix, però, un tipus reduït del 10% i un altre superreduït del 4%.

Les factures que s'envien als clients i les que es reben dels proveïdors porten incorporat l'IVA.

Les empreses han de presentar en Hisenda Pública una declaració-liquidació tributària d'aquest impost.

En les relacions amb clients i deutors en general, les empreses repercuteixen l'IVA i, per tant, reben dels clients el valor de les vendes més l'IVA, que després han d'ingressar a l'Estat. El PGC comptabilitza l'IVA repercutit en el compte 477, Ha Pa, IVA repercutit.

En les relacions amb els seus proveïdors i creditors en general, les empreses paguen les compres realitzades més l'IVA, és a dir, suporten l'IVA. El PGC comptabilitza l'IVA suportat en el compte 472, Ha Pa IVA suportat.

Si l'IVA suportat és menor que l'IVA repercutit en el període transcorregut entre dues liquidacions a l'Estat, l'empresa deu a Hisenda la diferència, i és per això que haurà de comptabilitzar-la en el compte 4750, Ha Pa creditora per IVA.

I si l'IVA suportat és major que l'IVA repercutit, en el període transcorregut entre dues liquidacions a l'Estat, és Hisenda Pública la que deu a l'empresa la diferència. La comptabilització d'aquest deute d'Hisenda s'efectua llavors per mitjà del compte 4700, Hisenda Pública deutora per IVA.

En aquest darrer cas, és a dir, quan és Hisenda qui deu la diferència, l'empresa pot escollir entre que l'administració restitueixi el pagament excessiu realitzat per l'empresa o l'aplicació del mecanisme denominat *de compensació*.

El mecanisme de **compensació** permet que l'empresa compensi l'import que l'administració hauria de retornar-li en la liquidació d'un període amb la liquidació del període posterior.

La compensació permetria, llavors, que si en un segon període, a l'empresa li correspon ingressar la diferència entre l'IVA repercutit i suportat, se'l pogués restar de l'import que l'administració li deu del període anterior.

Exemple de liquidació d'IVA

Una empresa realitza les següents operacions:

1. Ven mercaderies per valor de 20.000 €. Pagament: xec bancari. IVA de l'operació: 21%.
2. Ven mercaderies per valor de 30.000 €. Pagament: 50% al comptat per mitjà d'un xec bancari i l'altra meitat a tres mesos. IVA de l'operació: 21%.
3. Es compren mercaderies per valor de 15.000 €. Pagament: xec bancari. IVA de l'operació: 21%.
4. Es compren mercaderies per valor de 50.000 €. Pagament: 20.000 € al comptat en efectiu i la resta a tres mesos. IVA de l'operació: 21%.

Es demana:

- Comptabilitzeu les operacions anteriors en el llibre diari i major
- Realitzeu la liquidació de l'IVA

Solució

Assentaments en el llibre diari:

TAULA 1.113.

xx/xx/20xx - Fra. XXX, Client 1	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	24.200	
(700) Vendes de mercaderies		20.000
(477) Ha Pa, IVA repercutit		4.200
xx/xx/20xx - Fra. XXX, Client 2	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	18.150	
(430) Clients	18.150	
(700) Vendes de mercaderies		30.000
(477) Ha Pa, IVA repercutit		6.300

TAULA 1.114.

xx/xx/20xx -Fra. XXX, Proveïdor 1	DEURE	HAYER
(600) Compres de mercaderies	15.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	3.150	
(572) Bancs, c/c		18.150
xx/xx/20xx - Fra. XXX, Proveïdor 2	DEURE	HAYER
(600) Compres de mercaderies	50.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	10.500	
(570) Caixa, €\		20.000
(400) Proveïdors		40.500

- Traspàs al llibre major:

FIGURA 1.19

600. Compres de mercaderies	400. Proveïdors	572. Bancs, c/c
Ei 15.000 50.000	Ei 40.500	Ei 18.150 24.200 18.150
700. Vendes de mercaderies	430. Clients	570. Caixa, €
Ei 20.000 30.000	Ei 18.150	Ei 20.000
472. Ha Pa, IVA suportat	477. Ha Pa, IVA repercutit	
3.150 10.500	4.200 6.300	

Les anotacions anteriors comporten la següent liquidació d'IVA:

Total IVA repercutit: 10.500 € < Total IVA suportat: 13.650 €; Hisenda Pública resulta llavors deutora per IVA.

l'assentament corresponent a la liquidació:

TAULA 1.115.

xx/xx/20xx - Liquidació IVA	DEURE	HAYER
(477) Ha Pa, IVA repercutit	10.500	
(4700) Ha Pa, deutora per IVA	3.150	
(472) Ha Pa, IVA suportat		13.650

L'anotació en el llibre major després de l'assentament anterior seria:

FIGURA 1.20

472. Ha Pa, IVA suportat	477. Ha Pa, IVA repercutit
3.150 10.500	4.200 6.300
SD: 13.650	SC: 10.500
4700. Ha Pa, deutora per IVA	
3.150	
SD: 3.150	

Observeu que en el supòsit de presentar els comptes d'IVA en el període de liquidació següent els saldos de 20.000 l'IVA repercutit i 14.000 l'IVA suportat, l'assentament comptable a redactar seria:

TAULA 1.116. Liquidació de l'IVA

xx/xx/20xx - Liquidació IVA	DEURE	HAYER
(477) Ha Pa, IVA repercutit	20.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat		14.000
(4700) Ha Pa, deutora per IVA		3.150
(4750) Ha Pa, creditora per IVA		2.850

La liquidació d'aquest segon període hauria estat a ingressar per l'import de 6.000 € (Hisenda Pública, creditora per IVA), però en restar pendent de compensar el deute anterior de 3.150 €, a l'administració acabarà abonant només 2.850 €.

En resum, a l'hora de liquidar l'impost (mensualment o trimestral) poden sorgir dues situacions:

1. **IVA repercutit > IVA suportat**, es paga a Hisenda Pública
2. **IVA repercutit < IVA suportat**, es compensa la diferència en les següents declaracions o es demana la seva devolució.

En **IVA repercutit < IVA suportat**, si en finalitzar l'any seguís existint un import global a compensar, l'empresa decidirà si sol·licitar la devolució o esperar la compensació en exercicis posteriors

1.5 Càlcul del resultat

Per calcular el resultat d'un període econòmic determinat, cal considerar el corrent real o econòmic dels ingressos i despeses d'aquest període i no el corrent monetari que se'n deriva (cobraments i pagaments), d'acord amb el *principi comptable de meritació*.

Resultat d'un període =
Ingressos del període –
Despeses del període

El **càlcul del resultat** permet conèixer el grau de creació de riquesa que l'empresa aporta al sistema econòmic, entès aquest com l'excedent dels seus ingressos econòmics sobre les despeses i consums de factors productius i financers, i, si es dóna el cas, dels beneficis i pèrdues obtinguts en la realització d'altres activitats no relacionades amb el seu negoci habitual.

L'estat financer que recull l'origen i formació d'aquest excedent econòmic es denomina compte de pèrdues i guanys, i forma part dels comptes anuals exigits mercantilment a les empreses.

Del **model de compte de pèrdues i guanys** establert pel PGC de 2007 se'n parla extensament en la unitat *Els comptes anuals bàsics. Diagnosi*.

Convé ressaltar que les empreses, a efectes de la seva pròpia gestió, calculen periòdicament els seus resultats amb un plantejament més econòmic (com també fan amb el balanç de situació), d'acord amb l'esquema de l'anomenat compte de resultats.

El **compte de resultats** és l'estat financer en el qual les empreses presenten els seus resultats (parcialment i acumulada) sense subjectar-se a l'exigència formal del PGC. Això significa que cada empresa pot construir el seu compte de resultats amb un format diferent, segons les seves necessitats d'informació per a la gestió.

El compte de resultats presenta els nivells de marges i resultats (per una empresa industrial) que es mostren en la figura 1.21.

FIGURA 1.21. Diferents nivells de marges i resultats

Xifra de vendes	
- Costos de fabricació	
- Marge industrial	
- Despeses comercials	
- Marge comercial	
- Despeses d'estructura	
- Beneficis d'explotació (resultat econòmic)	
- Despeses financeres	
- Benefici abans d'impostos	
- Impost de Societats	
Benefici de l'exercici	

Compte de pèrdues i guanys i compte de resultats

El compte de pèrdues i guanys i el compte de resultats es diferencien per l'estructura i descripció del resultat, no per la quantia.

El compte de pèrdues i guanys classifica les despeses segons la seva naturalesa i en conseqüència no estableix marges parcials (marge industrial i comercial).

El compte de resultats classifica les despeses d'acord amb la seva funció (industrial, comercial, d'estructura general). Aquest compte determina marges parcials a fi d'obtenir informació bàsica per la presa de decisions de gestió en l'empresa.

Calcular el resultat d'un període en base al corrent econòmic real exigeix:

1. Periodificar els ingressos i les despeses, és a dir, imputar-los comptablement al període al qual corresponen (en el cas d'una despesa, al període en què aquesta es consumeix).
2. Considerar el possible risc de ruptura del corrent financer. El risc de no cobrar dels clients i que es trenqui el corrent monetari de recursos de les inversions realitzades obliga a dotar provisions per a possibles insolvències dels clients.
3. Considerar també, com a despeses, altres riscos previsibles i pèrdues eventuals amb origen en l'exercici el resultat dels quals puguin ser prèviament estimats per l'empresa.

Totes les empreses han de procedir a una periodificació de certes despeses. La raó d'aquesta periodificació és que l'adquisició d'un factor productiu pot no coincidir

en un període amb la seva utilització o consum, i gairebé mai no coincideix amb el moment del pagament.

Pel que fa a les correccions valoratives, provisions o reduccions de valor (deterioraments) a causa dels riscos comentats, caldrà considerar si aquestes són:

1. Correccions permanents o irreversibles: baixa de l'immobilitzat finalitzada la seva vida útil o per venda d'aquest o amortització dels equips productius.
2. Correccions reversibles: en aplicació del principi comptable de prudència, s'han de considerar les pèrdues i altres riscos eventuais com a despeses de l'exercici tan bon punt es coneguin i puguin ser estimats.

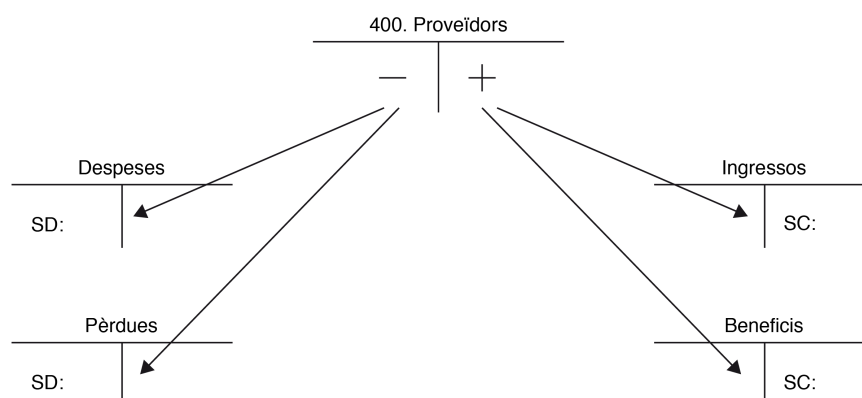
Els deterioraments de l'actiu corrent afecten principalment els crèdits de clients i deutors, i les existències de productes i materials.

Realitzades les operacions d'ajust anteriors (periodificacions i deterioraments) estarem en disposició d'obtenir el resultat, seguint el procés anomenat de regularització comptable dels comptes de gestió.

La **regularització comptable dels comptes de gestió** té com a finalitat agrupar totes les despeses i ingressos (resultat de l'activitat), i pèrdues i beneficis (per altres activitats o per correccions de valor) del període en un sol compte, el compte 129, Resultat de l'exercici, que expressarà el resultat comptable del període.

Aquest traspàs al resultat implicarà saldar tots els comptes de despesa i ingrés, pèrdua i benefici (grups 6 i 7) que figuren en el llibre major, de forma que únicament presentaran saldo els comptes que descriuen els components del patrimoni net (els comptes que formen part del balanç de situació), tal com podeu veure en la figura 1.22.

FIGURA 1.22. Resultat de l'exercici

El compte 129, Resultat de l'exercici, presentarà saldo deutor quan la suma de les despeses i possibles pèrdues sigui superior al total d'ingressos del període.

En aquest cas l'empresa haurà obtingut pèrdues. Contràriament, aquest compte presentarà saldo creditor quan la suma dels ingressos i beneficis superi les despeses i pèrdues del període. L'empresa haurà obtingut, així, beneficis.

Exemple de càlcul del resultat d'un exercici

El llibre major d'una empresa, en finalitzar l'exercici comptable 20xx, presenta les següents anotacions:

FIGURA 1.23

Construccions		Terrenys		Maquinària	
90.000		10.000		6.500	
SD: 90.000		SD: 10.000		SD: 6.500	
EPI's		Bancs c/c		Caixa, €	
600		42.000	3.200	7.000	60
SD: 600			600	15.000	
			40	600	
		SD: 38.005	155	SD: 22.540	

FIGURA 1.24

Mercaderies		Proveïdors		Sous	
19.000	4.000		19.000	3.200	
	11.500		SC: 19.000	SD: 3.200	
SD: 3.500					
Clients		Benefici vendes		Mobiliari	
5.400			1.400	8.000	
SD: 5.400			3.500	SD: 8.000	
			SC: 4.900		

FIGURA 1.25

Prov. immob. c/t		Telèfon		Aigua	
	8.000	60		40	
	SC: 8.000	SD: 60		SD: 40	
IBI		Préstecs ll/t e/c		Préstecs c/t e/c	
155 (10)			14.000		3.000
SD: 155			SC: 14.000		SC: 3.000
Capital social					
	139.100				
	SC: 139.100				

Informació addicional: l'empresa fa servir el procediment administratiu de comptabilització de les existències

Es demana que determineu el resultat de l'exercici.

Solució

El resultat de l'exercici s'obté del traspàs dels saldos dels comptes de gestió (ingressos i beneficis, despeses i pèrdues) al compte de resultats.

L'empresa de l'exemple, hauria obtingut un benefici d'explotació de 1.445 €, ja que el saldo creditor provinent dels beneficis per vendes supera el consum de despeses del període.

FIGURA 1.26

Resultat de l'exercici	
3.200	4.900
60	
40	
155	
	SC: 1.445
	(Benefici)

Procediment administratiu de comptabilització de les existències

El procediment administratiu de comptabilització de les existències comptabilitza les entrades i sortides de magatzem al mateix preu (el preu de cost). Així, en cada operació de venda se separa el cost dels béns venuts del total del preu públic d'aquests béns. D'aquesta forma, el saldo dels comptes del grup 3 (existències) sempre reflecteixen el seu valor real (valoració del magatzem), i un altre compte de gestió creat a l'efecte va recollint el benefici o pèrdua que es produeix en cada operació de venda. En l'empresa de l'exemple s'ha optat per nomenar aquest compte com a "benefici de vendes".

Tot i que aquest no sigui el mètode utilitzat pel PGC pel control de les existències val a dir que el resultat final obtingut és el mateix.

2. Comptabilització d'operacions d'un exercici comptable complet

El termini màxim de temps en comptabilitat per l'elaboració dels comptes anuals és d'un any, període denominat **exercici comptable**.

El cycle comptable anual consta de diferents fases:

1. Obertura de la comptabilitat.
2. Registre de les transaccions.
3. Regularització d'existències i periodificació.
4. Regularització dels comptes de gestió (ingressos i despeses).
5. Tancament de la comptabilitat.

Des de la seva constitució i a través de l'activitat productiva desenvolupada al llarg del temps, les empreses van acumulant riquesa. Aquesta riquesa (patrimoni net) s'expressa mitjançant el balanç de situació al final d'un exercici comptable.

Cada exercici comptable s'engega i es tanca amb un balanç de situació, que constitueix el punt de partida del cycle comptable següent.

L'inventari és l'instrument de control i d'informació que serveix per ser comparat amb les dades comptables del balanç de situació i, si cal, realitzar el ajustos corresponents.

Les transaccions que es realitzen durant el nou exercici introduiran variacions en els comptes recollits en el balanç inicial i és per això que en començar cada cycle comptable hem de tenir en compte els actius, passius i elements del patrimoni net del balanç final de l'exercici anterior.

La fase d'obertura de la comptabilitat consisteix en reflectir en els llibres diari i major la informació continguda en el balanç de situació a l'inici del període comptable (balanç de situació final del període anterior).

La fase de registre de les transaccions consisteix en anotar les transaccions efectuades en els llibres diari i major seguint la tècnica de la partida doble.

Després, s'elabora el balanç de comprovació de sumes i saldos i es realitzen les operacions de regularització de comptes que porten a la determinació del resultat de l'exercici.

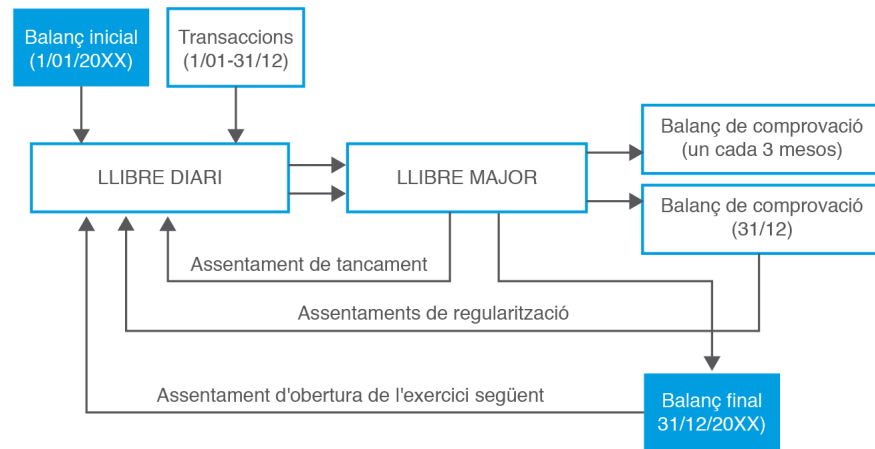
La darrera etapa del cycle comptable consisteix en el tancament de la comptabilitat, operació inversa a la d'obertura. Aquest tancament ve representat per l'assentament de tancament que té com a finalitat saldar tots els comptes que presenten saldo fins el moment i confeccionar novament la informació de síntesi (comptes anuals) amb la qual s'iniciarà un nou cycle comptable.

Cicles comptables anuals

Cada exercici comptable és independent, per la qual cosa el procés de registre es divideix en cicles comptables anuals que impliquen un inici i un tancament de la comptabilitat.

Podeu observar la seqüència del cycle comptable en la figura 2.1.

FIGURA 2.1. Seqüència del cycle comptable

Per tal d'estudiar el procés d'anàlisi, registre i elaboració de la informació comptable externa d'un exercici comptable complet, ens valdrem de dos exemples. El primer correspon a GAD SL, una empresa de nova creació orientada a la distribució de bicicletes de muntanya, que ens servirà de base per tota l'explicació teòrica de suport. I en segon lloc, resoldrem d'inici a fi el cycle comptable de GOOD SL, una empresa ja en funcionament dedicada a la venda a l'engròs de sandàlies de pell.

2.1 Assentament d'obertura

L'obertura de la comptabilitat es realitza quan l'empresa inicia el seu negoci (constitució) i en encetar cada exercici econòmic, i dóna peu als següents processos:

- L'inventari, a través del qual s'identifiquen, classifiquen i valoren, en unitats monetàries, els diferents elements del patrimoni empresarial.
- L'obertura de llibres, per mitjà de l'assentament d'obertura, que consisteix en l'anotació en el llibre diari i traspàs al major, dels elements de l'inventari (empreses ja constituïdes i en funcionament), o del capital de constitució (empreses de nova creació).

L'inventari és un instrument de control i d'informació dels elements patrimonials de l'empresa. L'inventari inicial relaciona els elements amb els quals comença l'activitat de l'empresa, i el final es confecciona quan finalitza el cycle comptable.

La presentació resumida i estructurada de l'inventari amb les sumes deutors i creditors dels diferents comptes que integren el patrimoni fa que aquest tingui caràcter de balanç de situació final per l'exercici que es tanca i balanç de situació inicial per l'exercici que comença.

FIGURA 2.2. Inventari

Inventari general núm. 18 del Patrimoni de l'empresa Floristeria EMI amb domicili en la ciutat de Barcelona, carrer Mata, núm. 35, formulat en desembre de 20XX				
U.f.	Concepte	Preu/u.f	Parcial	Total
ACTIU				
	Caixa.....			985
	Diner en efectiu d'acord amb l'arqueig realitzat en data 31/12/20XX			
	Bancs.....			7.148
	Banc Baleàric		3.510	
	Banc Peninsular		3.638	
	Clients.....			332
	Carmina Garcia		230	
	Xavier Salvador		102	
	Mercaderies.....			829,95
55	Clavells de pom	0,80	44	
185	Hortènsies	2,10	388,5	
205	Petúnies	1,25	256,25	
88	Roses	0,90	79,2	
40	Tulipes	1,55	62	
	Mobiliari.....			2.600
2	Mostradors	750	1.500	
5	Prestatgeries	220	1.100	
	Equips Informàtics.....			1.865
1	TPV-tàctil Model TH-B8		1.865	
	Total actiu			13.759,95
PASSIU				
	Proveïdors.....			867
	Rosa Rosae, SA		525	
	La Violetera, SL		342	
	Total passiu			867
Resum:				
	Total actiu.....		13.759,95	
	Total passiu.....		867	
	Net patrimonial.....		12.892,95	
CERTIFICO: Que d'acord amb les dades del present inventari, el capital líquid d'aquesta empresa puja a 12.892,95 €.				

Tot inventari consta de tres parts (veieu figura 2.2):

1. Encapçalament: part en la qual consta el nom de l'empresa i la data de realització.
2. Cos: part en la qual es relacionen pròpiament els elements patrimonials classificats i valorats.

3. **Peu:** part en la qual podem trobar el patrimoni net de l'empresa, calculat com la diferència entre els béns i drets, i les obligacions.

L'assentament d'obertura, com el seu nom indica, es realitza el primer dia de l'exercici comptable. Aquest assentament recull la informació de l'assentament de tancament del període comptable anterior, i ha de coincidir amb l'inventari.

L'estructura de l'assentament d'obertura es pot veure a la taula:

TAULA 2.1. Estructura de l'assentament d'obertura

01/01/20xx - Assentament d'obertura	DEURE	HAYER
Comptes amb saldo deutor	XXX	
Comptes amb saldo creditor		XXX

En el *deure* de l'assentament d'obertura es registren tots els comptes amb saldo deutor. Aquests es corresponen, generalment, amb els comptes d'actiu. I en l'*haver* es registren tots els comptes amb saldo creditor, que es corresponen, generalment, amb comptes de passiu i de patrimoni net.

Per tal d'explicar el cicle comptable complet farem servir les dades de l'empresa GAD SL, que es constitueix en data 1/1/20xx amb l'objectiu de comercialitzar bicicletes de muntanya.

Les operacions de GAD SL en el període 20xx són les que s'expliquen a continuació.

Els seus socis aporten 6.000 €, que són dipositats en la caixa social.

Durant l'exercici es realitzen les següents operacions:

1. Compra de bicicletes per un import de 50.000 €. Pagament: a crèdit amb IVA del 21%.
2. Venda de bicicletes per un import de 100.000 €. Cobrament: a crèdit. IVA del 21%.
3. Cobra pel banc 80.000 € dels seus clients.
4. Paga als proveïdors de bicicletes 30.000 € mitjançant transferència bancària.
5. El dia 1/3/XX compra mobiliari per import de 12.000 €. Pagament: 10.000 € pel banc i la resta a crèdit. IVA del 21%. Vida útil estimada: 10 anys. Valor residual: zero.
6. El dia 1/12/XX lloga una furgoneta per desenvolupar la seva activitat en les millors condicions possibles. Es paguen per transferència bancària 18.000 € per avançat (corresponen a 6 mesos de lloguer).

7. El valor de les existències finals de bicicletes, d'acord amb el seu inventari, és de 5.000 €. Tanmateix, en contrastar-lo amb el seu valor de realització, s'estima l'existència d'un deteriorament reversible per un import de 1.000 €.
8. L'electricitat de la nau, consum pendent de pagament, en data 31/12/XX, s'estima en 2.000 €.

L'empresa GAD es constitueix en data 1/1/20xx, per tant, el seu assentament d'obertura coincidirà amb l'assentament de constitució:

TAULA 2.2. Assentament d'obertura de GAD

01/01/20xx - Assentament d'obertura	DEURE	HAYER
(570) Caixa, €	6.000	
(102) Capital		6.000

2.2 Registre comptable d'operacions diàries

Els fets comptables (transaccions) es registren, mitjançant assentaments en el llibre diari i el trasllat posterior dels comptes implicats al llibre major.

El llibre diari de GAD SL per les operacions efectuades en l'exercici, serà:

TAULA 2.3. Llibre diari de GAD

xx/xx/20xx - Fra. XXX, proveïdor bicicletes XXX	DEURE	HAYER
(600.1) Compra de mercaderies, bicicletes	50.000	
(472) Ha Pa IVA suportat	10.500	
(400.1) Proveïdor bicicletes XXX		60.500
xx/xx/20xx - Fra. XXX, client XXX	DEURE	HAYER
(430.1) Client XXX	121.000	
(700.1) Venda de mercaderies, bicicletes		100.000
(477) Ha Pa, IVA repercutit		21.000
xx/xx/20xx - Cobrament client XXX	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	80.000	
(430.1) Client XXX		80.000
xx/xx/20xx - Pagament proveïdor bicicletes XXX	DEURE	HAYER
(400.1) Proveïdor bicicletes XXX	30.000	
(572) Bancs, c/c		30.000

TAULA 2.4. Llibre diari de GAD (cont.)

01/03/20xx - Fra. XXX, proveïdor mobiliari	DEURE	HAYER
(216) Mobiliari	12.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	2.520	
(572) Bancs, c/c		10.000
(523.1) Proveïdor d'immobilitzat a c/t XXX		4.520
01/12/20xx - Rebuts XXX, lloguer furgoneta	DEURE	HAYER
(620) Arrendaments i cànon	18.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	3.780	
(572) Bancs, c/c		21.780

En la figura 2.3 i figura 2.4 veiem el trasllat a major.

FIGURA 2.3. Trasllat al major

572. Bancs, c/c	216. Mobiliari	523.1 Proveïdors d'immob. a c/t (mobiliari)
(4) 80.000 30.000 (5) 10.000 (6) 21.780 (7)	12.000 (6)	4.520 (6)
620. Arrendaments i cànon	472. Ha Pa, IVA suportat	477. Ha Pa, IVA repercutit
(7) 18.000	(2) 10.500 (6) 2.520 (7) 3.780	21.000 (3)

FIGURA 2.4. Trasllat al major

570. Caixa	100. Capital social	600.1 Compra de mercaderies, bicicletes
(1) 6.000	6.000 (1)	(2) 50.000
400.1 Proveïdor bicicletes, XXX	430.1 Client, XXX	700.1 Venda de mercaderies, bicicletes
(5) 30.000 60.500 (2)	(3) 121.000 80.000 (4)	100.000 (3)

2.3 Balanç de comprovació de sumes i saldos

Els comptes amb saldo deutor expressen inversions netes, és a dir, el valor dels béns i drets (actius) que l'empresa té en finalitzar el període i el de les despeses realitzades durant el mateix.

Els comptes amb saldo creditor reflecteixen els recursos nets que resulten de les transaccions fetes o, el que és el mateix, el valor de les fonts de finançament de

l'empresa al final del període (patrimoni net i passius) i el dels ingressos realitzats en aquest temps.

Per verificar aquestes igualtats, el balanç de comprovació de sumes i saldos fa servir 5 columnes destinades a relacionar tots els comptes que figuren en el llibre major, registrar el total de les anotacions del deure i de l'haver de cada compte i el seu saldo deutor o creditor, respectivament.

El balanç de comprovació de sumes i saldos de GAD, després d'efectuades les transaccions anteriors i fent servir les denominacions del PGC serà:

TAULA 2.5. Balanç de comprovació de sumes i saldos de GAD

COMPTES	SUMES DEURE	HAYER	SALDOS DEUTORS	CREDITORS
(570) Caixa, €	6.000		6.000	
(102) Capital		6.000		6.000
(572) Bancs, c/c	80.000	61.780	18.220	
(600.1) Compres de mercaderies, bicicletes	50.000		50.000	
(400.1) Proveïdor bicicletes, XXX	30.000	60.500		30.500
(430.1) Client, XXX	121.000	80.000	41.000	
(700.1) Venda de mercaderies, bicicletes		100.000		100.000
(216) Mobiliari	12.000		12.000	
(523.1) Proveïdors d'immobilitzat a c/t (mobiliari)		4.520		4.520
(620) Arrendaments i cànon	18.000		18.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	16.800		16.800	
(477) Ha Pa, IVA repercutit		21.000		21.000
TOTAL	333.800	333.800	162.020	162.020

2.4 La regularització comptable

Un cop completada l'etapa de desenvolupament comptable, en la qual s'han enregistrat totes les operacions de l'exercici, cal realitzar una sèrie d'ajustos per tal d'adequar els saldos comptables a la realitat de l'empresa, de tal manera que els estats de síntesi (comptes anuals) presentin una imatge fidel de la situació financera, patrimonial i dels resultats de l'empresa en el moment que aquests es formulen.

El procés de regularització, en el model comptable bàsic, conté les següents fases:

1. Reclassificació de partides.
2. Periodificació d'ingressos i despeses.

3. Correccions valoratives.
4. Rectificacions de l'inventari.
5. Liquidació de l'IVA.
6. Regularització dels comptes de gestió.

La **reclassificació** consisteix en fer determinats canvis de partides d'uns comptes a altres per haver canviat les característiques dels seus elements en el temps. Un exemple és la classificació d'elements patrimonials en curt o llarg termini, d'acord amb si es tracta d'operacions amb venciment fins a dotze mesos o superior. Així, en les partides originàriament comptabilitzades per períodes superiors a l'any, la part que venç en els propers dotze mesos haurà de comptabilitzar-se en el curt termini, és a dir, han de reclassificar-se en l'actiu o passiu corrent, segons la seva naturalesa.

Exemple de reclassificació del deute.

Una societat manté en el seu balanç un deute a llarg termini amb entitats de crèdit per un import de 30.000 € a retornar en tres anys. En el moment de fer la regularització, l'empresa comprova que en el transcurs de l'any següent haurà de retornar a l'entitat financera 10.000 €. Per tant, aquesta part ha de ser reclassificada a curt termini.

L'assentament que reflecteix aquest traspàs a curt termini en el cas de l'exemple és el que es mostra a continuació:

TAULA 2.6.

31/12/20xx - Reclassificació del deute	DEURE	HAYER
(170) Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit	10.000	
(520) Deutes a curt termini amb entitats de crèdit		10.000

El saldo (creditor) del compte 170, Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit, serà de 20.000 € després de la reclassificació. I el compte 520, Deutes a curt termini amb entitats de crèdit, recollirà també ara un saldo (creditor) de 10.000 €.

La **periodificació** comporta reconèixer comptablement aquells ingressos i consums (despeses) que, tot i que han estat realitzats, encara no han produït cap corrent monetari de cobrament o pagament. Per altra banda, comporta excloure del càlcul del resultat del període aquells ingressos i despeses que, malgrat haver generat un corrent monetari, encara no han suposat una cessió o consum real de drets. Així doncs, l'objectiu de la periodificació és imputar a cada exercici comptable els ingressos i despeses efectivament realitzades, independentment de si han estat cobrats o pagats.

La periodificació d'ingressos i despeses presenta quatre modalitats, segons es mostra a la taula 2.7.

TAULA 2.7. Ajust comptable al tancament de l'exercici

Despeses registrades i no meritades	Ajust de la despesa	Reconeixement d'un dret real
Ingressos registrats i no meritats	Ajust de l'ingrés	Reconeixement d'un passiu (flux real)
Despeses meritades i no registrades	Reconeixement de la despesa	Reconeixement d'un passiu
Ingressos meritats i no registrats	Reconeixement de l'ingrés	Reconeixement d'un dret de cobrament

En l'exemple de l'empresa GAD, s'hauran de realitzar dos ajustos per periodificació:

1. El consum d'electricitat és una despesa meritada i no registrada. Caldrà fer un ajust per tal de reconèixer el passiu corresponent.
2. Pel que fa al lloguer de la furgoneta, es produeix una despesa registrada i no meritada. La part meritada és de 3.000 ($18.000 / 6 = 3.000$), i la part no meritada puja a 15.000 €. Caldrà reconèixer un dret real.

Els assentaments en el diari que reflecteixen aquests ajustos són:

TAULA 2.8. Assentaments en el diari

31/12/20xx - Ajustos per periodificació	DEURE	HAYER
(628) Subministraments	2.000	
(410) Creditors per prestació de serveis		2.000
31/12/20xx - Ajustos per periodificació	DEURE	HAYER
(480) Despeses anticipades	15.000	
(620) Arrendaments i cànons		15.000

Els actius no corrents que permeten desenvolupar l'activitat de l'empresa durant un període llarg pateixen una pèrdua de valor sistemàtica (depreciació) pel seu ús i incorporació en el procés productiu.

L'amortització és l'expressió comptable de la depreciació irreversible dels elements de l'actiu immobilitzat per la seva participació en el procés productiu.

Tanmateix, l'amortització no és l'única causa de les **correccions valoratives** que s'han de tenir en compte en finalitzar el període. Un segon motiu de rectificació en el valor de determinats elements patrimonials de l'actiu és l'anomenat *deteriorament* que també es dona en el cas de l'immobilitzat o els deutes de clients.

Els **deterioraments de valor** són pèrdues de caràcter reversible que es produeixen en cas de realitzar-se l'actiu en finalitzar el període. Es caracteritzen per la seva reversibilitat, és a dir, poden canviar de signe en el temps.

Tot i que, depenent de la naturalesa dels actius afectats, el càlcul de la valoració del deteriorament pot ser diferent, en general, podem considerar el deteriorament com la diferència entre el valor de comptabilització de l'element i el seu valor recuperable.

Seguint amb l'exemple de l'empresa GAD són dos els ajustos que hauria de realitzar l'empresa per motiu de correccions valoratives:

1. La derivada del consum de l'immobilitzat (amortització, pèrdua irreversible).
2. La pèrdua hipotètica que afecta les mercaderies (pèrdua reversible, deteriorament).

Aquests ajustos per correcció de valor es traduiran en els assentaments següents:

TAULA 2.9. Traducció dels ajustos per correcció de valor en els assentaments

31/12/20xx - Amortització mobiliari	DEURE	HAYER
(681.6) Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material, mobiliari	1.000	
(281.6) Amortització acumulada de l'immobilitzat material, mobiliari		1.000
31/12/20xx - Deteriorament bicicletes	DEURE	HAYER
(693.1) Pèrdues per deteriorament de les existències de bicicletes	1.000	
(390) Deteriorament de valor de les existències		1.000

Noteu que la quota d'amortització anual en aquest cas és de 1.200, però com que han transcorregut 10 mesos des que es va adquirir l'immobilitzat, cal amortitzar 1.000 € aquest exercici.

L'ajust en les existències, anomenat també ajust per **rectificació d'inventari**, corregeix el saldo de les existències fent servir el compte 610, Variació d'existències, que, com la resta de comptes de gestió, es liquida contra el resultat de l'exercici.

La **variació d'existències** pot tractar-se comptablement per diferències, o bé anul·lant el valor de les existències de l'exercici anterior (import del compte corresponent del grup 3) i reflectir el nou valor de les existències.

Utilitzarem el procediment d'anul·lació del saldo d'existències inicial, i anotarem el doble assentament:

TAULA 2.10. Anotació del doble assentament

31/12/20xx - Baixa de les existències inicials	DEURE	HAYER
(610) Variació d'existències de mercaderies	XXX	
(300) Mercaderies		XXX
31/12/20xx - Alta de les existències finals	DEURE	HAYER
(300) Mercaderies	XXX	
(610) Variació d'existències de mercaderies		XXX

Per al cas de GAD, com que l'empresa es constitueix en l'exercici actual, les seves existències inicials són zero i, per tant, ens limitarem a informar sobre la diferència positiva de 5.000 € en l'inventari:

TAULA 2.11. Rectificació de l'inventari de GAD

31/12/20xx - Rectificació de l'inventari	DEURE	HAYER
(300) Mercaderies	5.000	
(610) Variació d'existències de mercaderies		5.000

El següent pas serà fer la **liquidació de l'IVA**.

Si el total de l'IVA repercutit ha estat superior a l'IVA suportat deduïble en el període impositiu, farem ús del compte 4750, Ha Pa, creditora per IVA, per liquidar la diferència. L'empresa haurà d'abonar la diferència a la Hisenda Pública. I si, contràriament, l'IVA suportat deduïble és superior a l'IVA repercutit, farem servir el compte 4700, Ha Pa, deutora per IVA, per comptabilitzar la diferència al nostre favor.

TAULA 2.12. Liquidació de l'IVA de GAD

31/12/20xx - Liquidació de l'IVA	DEURE	HAYER
(477) Ha Pa, IVA repercutit	21.000	
(4750) Ha Pa, creditora per IVA		4.200
(472) Ha Pa, IVA suportat		16.800

Un cop realitzades les operacions d'ajust anteriors, més la liquidació de l'IVA, i quan els saldos dels comptes dels grups 6 i 7 expressin les despeses i ingressos efectivament imputables a l'exercici comptable, podrem procedir a la determinació del resultat abans de la **regularització dels comptes de gestió** que consisteix en agrupar totes les despeses del període en un sol compte, el compte 129, Resultat de l'exercici.

L'estat del llibre major de GAD fins el moment és el que es mostra en la figura 2.5, figura 2.6, figura 2.7 i figura 2.8.

FIGURA 2.5. Estat del llibre major de GAD

570. Caixa		100. Capital social		600.1 Compra de mercaderies, bicicletes	
6.000			6.000	50.000	
SD: 6.000			SC: 6.000	SD: 50.000	
400.1 Proveïdor bicicletes, XXX		430.1 Client, XXX		700.1 Venda de mercaderies, bicicletes	
30.000	60.500	121.000	80.000		100.000
	SC: 30.500	SD: 41.000			SC: 100.000

FIGURA 2.6. Estat del llibre major de GAD

572. Bancs, c/c		216. Mobiliari		523.1 Proveïdors d'immob. a c/t (mobiliari)	
80.000	30.000	12.000			4.520
SD: 18.220	21.780	SD: 12.000			SC: 4.520
620. Arrendaments i cànon		472. Ha Pa, IVA suportat		477. Ha Pa, IVA repercutit	
18.000	15.000	10.500	16.800	21.000	21.000
SD: 3.000		2.520			
		3.780			

FIGURA 2.7. Estat del llibre major de GAD

300.1 Mercaderies, bicicletes		480. Despeses anticipades		628. Subministraments	
5.000		15.000		2.000	
SD: 5.000		SD: 15.000		SD: 2.000	
693. Pèrdues per deteriorament de les existències		390. Deteriorament de valor de les existències		681.6 Dotació a l'amortització de l'immob. material, mobiliari	
1.000			1.000		1.000
SD: 1.000			SC: 1.000		SC: 1.000

FIGURA 2.8. Estat del llibre major de GAD

281.6 AAIM, bicicletes		610. Variació bicicletes		4750. Ha Pa, creditora per IVA	
	1.000		5.000		4.200
	SC: 1.000		SC: 5.000		SC: 4.200
410. Creditors per prestació de serveis					
	2.000				
	SC: 2.000				

El balanç de comprovació de sumes i saldos és:

TAULA 2.13. Balanç de comprovació de sumes i saldos de GAD

COMPTES	SUMES DEURE	HAYER	SALDOS DEUTORS	CREDITORS
(570) Caixa, €	6.000		6.000	
(100) Capital social		6.000		6.000
(572) Bancs, c/c	80.000	61.780	18.220	
(600.1) Compres de mercaderies, bicicletes	50.000		50.000	
(400.1) Proveïdor bicicletes, XXX	30.000	60.500		30.500
(430.1) Client, XXX	121.000	80.000	41.000	
(700.1) Venda de mercaderies, bicicletes		100.000		100.000
(216) Mobiliari	12.000		12.000	
(523.1) Proveïdors d'immobilitzat a c/t (mobiliari)		4.520		4.520
(620) Arrendaments i cànon	18.000	15.000	3.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	16.800	16.800		
(472) Ha Pa, IVA repercutit	21.000	21.000		
(300) Mercaderies	5.000		5.000	
(610) Variació d'existències		5.000		5.000
(693) Pèrdues per deteriorament d'existències	1.000		1.000	
(681.6) Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material, mobiliari	1.000		1.000	
(281.6) AAIM, mobiliari		1.000		1.000
(480) Despeses anticipades	15.000		15.000	
(390) Deteriorament de valor de les existències		1.000		1.000
(628) Subministraments	2.000		2.000	
(410) Creditors per presentació de serveis		2.000		2.000
(4750) Ha Pa, creditora per IVA		4.200		4.200
TOTAL	378.800	378.800	154.220	154.220

El resultat de l'exercici vindrà determinat per l'assentament de regularització següent:

TAULA 2.14. Assentament de regularització de GAD

31/12/20xx - Regularització dels comptes de gestió	DEURE	HAYER
(129) Resultat de l'exercici	57.000	
(600.1) Compres de mercaderies, bicicletes		50.000
(620) Arrendaments i cànons		3.000
(693) Pèrdues per deteriorament d'existències		1.000
(628) Subministraments		2.000
(681.6) Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material, mobiliari		1.000
31/12/20xx - Regularització dels comptes de gestió	DEURE	HAYER
(700) Vendes de mercaderies	100.000	
(610) Variació d'existències	5.000	
(129) Resultat de l'exercici		105.000

Amb aquest assentament es liquiden tots els comptes de gestió (grups 6 i 7) traduint-se en un únic saldo, el que recull el compte 129. Resultats de l'exercici, en el nostre cas amb un saldo creditor de 48.000 € (veieu figura 2.9).

FIGURA 2.9. Resultat de l'exercici de GAD

129. Resultat de l'exercici	
57.000	105.000
	SC: 48.000

2.5 El compte de pèrdues i guanys

La darrera fase del cicle comptable és l'elaboració dels comptes anuals, que són els estats financers de síntesi a través dels quals es comunica la informació als usuaris de la comptabilitat.

El **compte de pèrdues i guanys** forma part dels comptes anuals bàsics i es formula a partir de l'assentament de regularització dels comptes de gestió, cosa que suposa el traspàs dels ingressos i les despeses meritàdes en l'exercici, que per les seves característiques no han d'imputar-se directament al patrimoni net.

En la unitat "Els comptes anuals bàsics. Diagnosi" exposarem amb detall les bases per l'elaboració del compte de pèrdues i guanys, d'acord amb la normativa del PGC-PIMES.

El resultat de l'exercici reflectit en el compte 129 forma part del patrimoni net de l'empresa i expressa la capacitat que té aquesta per generar recursos a través de la seva activitat.

Per tal de tenir una visió de conjunt de tot el cicle comptable, redactarem de forma simplificada el compte de pèrdues i guanys per l'empresa de l'exemple, per tal de conèixer la qualitat o composició del resultat de l'empresa del nostre exemple (veieu la taula 2.15).

TAULA 2.15. Compte de pèrdues i guanys de GAD

Compte de Pèrdues i Guanys de GAD SL a 31/12/20xx	
Vendes de mercaderies, bicicletes	100.000
Total ingressos	100.000
Compres de mercaderies, bicicletes	50.000
Variació d'existències	(5.000)
Arrendaments i cànon	3.000
Subministraments	2.000
Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material, mobiliari	1.000
Pèrdues per deteriorament d'existències	1.000
Total despeses	52.000
Resultat de l'exercici	48.000

2.6 El Balanç de situació final

Amb els saldos dels comptes que resten oberts i que no tenen saldo zero, es procedeix a la formulació del balanç de situació final. El balanç de situació final classificat per masses patrimonials de l'exemple de GAD seria el mostrat en la taula 2.16.

TAULA 2.16. Balanç de situació final classificat per masses patrimonials de GAD (a 31/12/20xx)

ACTIU		PATRIMONI NET I PASSIU	
Mobiliari	12.000	Capital social	6.000
AAIM (Mobiliari)	(1.000)	Resultat de l'exercici	48.000
TOTAL ACTIU NO CORRENT	11.000	TOTAL PATRIMONI NET	54.000
Mercaderies (bicicletes)	5.000	Proveïdor bicicletes, XXX	30.500
Deteriorament del valor de les existències	(1.000)	Proveïdors	4.520
Clients	41.000	d'immobilitzat a c/t	2.000
Despeses anticipades	15.000	Creditors per prestació de serveis	4.200
Caixa, €	6.000	Ha Pa, creditora per IVA	41.220
Bancs, c/c	18.220	TOTAL PASSIU CORRENT	
TOTAL ACTIU CORRENT	84.220	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	95.220
TOTAL ACTIU	95.220		

Observeu que en el balanç de situació, els guanys (beneficis) apareixen en l'apartat patrimoni net. Si el resultat de l'exercici en comptes de guany, hagués resultat pèrdua, apareixeria igualment dins el patrimoni net, però amb signe negatiu (entre parèntesi quan es tracta de presentar els comptes anuals).

2.7 Assentament de tancament

S'ha de deixar constància de la metodologia comptable fixa en els diferents registres (diari i major) del tancament de l'exercici.

Aquesta situació s'aconsegueix amb el tancament dels comptes. El mètode de la partida doble implica que l'import dels comptes amb saldo deutor sigui igual a l'import dels comptes amb saldo creditor.

L'assentament de tancament és l'operació per la qual s'aconsegueix que els saldos de tots i cadascun dels comptes sigui zero. Es fa carregant els de saldo creditor i abonant els de saldo deutor, pel seu mateix import.

En la liquidació del resultat, els ingressos i les despeses han estat traspassats al compte de resultats de l'exercici. Per tant, l'assentament de tancament, com el seu nom ja indica, tanca els comptes (els salda), registrant el seu saldo en el cantó contrari. És en definitiva l'assentament contrari al d'obertura.

L'assentament de tancament de GAD és:

TAULA 2.17. Assentament de tancament de GAD

31/12/20xx - Assentament de tancament	DEURE	HAYER
(100) Capital social	6.000	
(129) Resultat de l'exercici	48.000	
(400) Proveïdors, bicicletes	30.500	
(523.1) Proveïdors d'immobilitzat a c/t	4.520	
(410) Creditors per prestació de serveis	2.000	
(4750) Ha Pa, creditora per IVA	4.200	
(390) Deteriorament de valor de les existències	1.000	
(281.6) AAIM, mobiliari	1.000	
(216) Mobiliari		12.000
(300.1) Mercaderies, bicicletes		5.000
(430) Clients		41.000
(480) Despeses anticipades		15.000
(570) Caixa, €		6.000
(572) Bancs, c/c		18.220

2.8 El cycle comptable complet d'una empresa en funcionament. Cas pràctic GOOD SL

GOOD SL es dedica al comerç a l'engròs de dos models de sandàlia de pell. L'empresa opera a l'illa de Menorca i en data 1/1/20xx presenta el document d'inventari que es mostra en la figura 2.10.

FIGURA 2.10. Document d'inventari de GOOD SL

Inventari general núm.24 del Patrimoni de l'empresa GOOD amb domicili a la ciutat de Maó, carrer Escorxador, núm.3, formulat el 31/12/20XX - 1				
U.f.	Concepte	Preu/u.f	Parcial	Total
ACTIU				
	Caixa.....			7.890
	Diner en efectiu d'acord amb l'arqueig realitzat en data 31/12/20XX-1			
	Bancs.....			12.456
	Banc Públic		7.560	
	Banca Ricca		4.896	
	Clients.....			4.112
	Es Caló Sabates		2.310	
	Xafa, Xafa		1.802	
	Mercaderies.....			3.527,75
55	Sandàlies dona, model Tramuntana	18,90	1.039,5	
185	Sandàlies home, model Ponent	13,45	2.488,25	
	Mobiliari.....			7.050
4	Mostradors	750	3.000	
30	Prestatgeries	135	4.050	
	Equips Informàtics.....			1.912
1	TPV-tàctil Model HTP 10		1.120	
1	Ordinador PC-Show, model ER		792	
	Total actiu			36.947,75
PASSIU				
	Proveïdors.....			5.956
	El Cordell SA		3.089	
	Pells del Marroc SL		2.867	
	Préstecs entitats de crèdit.....			
	Préstec a 2 anys, Banca Ricca		15.000	15.000
	Total passiu			20.956
Resum:				
	Total actiu.....			36.947,75
	Total passiu.....			20.956
	Net patrimonial.....			15.991,75
CERTIFICO: Que d'acord amb les dades del present inventari, el capital líquid d'aquesta empresa puja a 15.991,75 €.				

Al llarg de l'exercici 20xx, l'empresa realitza les següents operacions (IVA aplicable del 21%):

1. 5/01: compra 105 parells de sandàlies Tramuntana i 75 parells de sandàlies Ponent a 18 i 14 €/parell respectivament. Paga al comptat per mitjà de xec bancari. El proveïdor (Pells del Marroc SL) aplica un descompte per pagament immediat del 5%.
2. 20/02: ven 40 parells de sandàlies Tramuntana i 25 parells de sandàlies Ponent a 39 i 35 €/parell respectivament, al seu client Es Caló Sabates. El pagament es fa a crèdit a dos mesos.
3. 28/02: ven 60 parells de sandàlies Tramuntana i 75 de sandàlies model Ponent al seu client Xafa Xafa a 40 i 36 €/parell. La mercaderia es ven a crèdit a onze mesos.
4. 1/04: compra un vehicle pel repartiment de la mercaderia per 12.000 €. El pagament es fa a crèdit a 2 anys.
5. 20/04: Es Caló Sabates abona la factura pendent del 20 de febrer.
6. 01/05: lloga una màquina de cosir d'última generació. L'import del lloguer puja a 300 € mensuals. GOOD paga un any per endavant amb un taló bancari.
7. 15/05: Xafa Xafa ingressa en compte corrent 700 € (IVA inclòs) en concepte d'avançament d'una comanda especial.
8. 17/05: arriba la factura del telèfon per un import de 79 € + IVA. Es paga per transferència bancària.
9. 15/06: el client Xafa Xafa compra 20 parells de sandàlies Tramuntana i 100 de Ponent, a 42 i 35 €, respectivament. El pagament es fa al comptat en efectiu. Es dedueix l'import de l'avançament que aquesta empresa va fer el 15 del mes anterior.
10. 30/09: es paguen les nòmines del mes. Sou brut: 1.500 €. Quota de l'empresa a la Seguretat Social: 30%. Aportacions del treballador a la Seguretat Social: 6%. Retenció a compte de l'IRPF: 16%.
11. 15/10: es venen 20 parells de sandàlies Tramuntana i 40 parells de Ponent a Es Caló Sabates per 39 i 34 €/parell, respectivament. El client paga el 50% al comptat per mitjà de xec i la resta a crèdit a 3 mesos.
12. 30/11: arriba el rebut de la llum que puja a 130 € + IVA. Queda pendent de pagament.
13. 2/12: es cancel·len els deutes amb els proveïdors, El Cordell i Pells del Marroc, per mitjà de transferència bancària.
14. 31/12: el banc cobra els interessos del préstec a llarg termini que puguen a 600 €.

Es demana:

1. Redacteu el balanç inicial d'aquesta empresa.
2. Registreu en el diari i en el major les operacions efectuades per l'empresa durant l'exercici 20xx.
3. Redacteu el balanç de comprovació de sumes i saldos.
4. Feu totes les operacions de regularització comptable (reclassificació de partides, correccions valoratives, rectificació d'inventari, liquidació de l'IVA, periodificació i regularització dels comptes de gestió). GOOD amortitza els elements del seu immobilitzat a raó del 5% anual i fa servir un criteri FIFO per valorar les existències del magatzem.
5. Efectueu el tancament de la comptabilitat (compte de pèrdues i guanys, i balanç de situació final).

Solució

1. Balanç inicial de GOOD SL

Redactem el balanç a partir de l'inventari presentat per GOOD en data 31/12/20xx (veieu figura 2.11).

FIGURA 2.11. Balanç de situació de GOOD SL

Balanç de situació de GOOD SL a 31/12/20XX			
ACTIU		PATRIMONI NET I PASSIU	
Mobiliari	7.050	Capital social	15.991,75
EPI's	1.912		
TOTAL ACTIU NO CORRENT	8.962	TOTAL PATRIMONI NET	15.991,75
Mercaderies	3.527,75	Préstec a ll/t amb entitats de crèdit	15.000
- Sandàlies Tramuntana	1.039,5		
- Sandàlies Ponent	2.488,25	TOTAL PASSIU NO CORRENT	15.000
Clients	4.112		
- Es Caló Sabates	2.310	Proveïdors	5.956
- Xafa Xafa	1.802	- El Cordell SA	3.089
Caixa, €	7.890	- Pells del Marroc SL	2.867
Bancs, c/c	12.456		
TOTAL ACTIU CORRENT	27.985,75	TOTAL PASSIU CORRENT	5.956
TOTAL ACTIU	36.947,75	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	36.947,75

2. Assentament d'obertura i registre de les operacions comptables de 20xx:

TAULA 2.18. Assentament d'obertura i registre d'operacions comptables

01/01/20xx - Assentament d'obertura	DEURE	HAYER
(100) Capital social		15.991,75
(170) Préstec a ll/t e/c		15.000
(400.1) Proveïdor, El Cordell SA		3.089
(400.2) Proveïdor, Pells del Marroc SL		2.867
(216) Mobiliari	7.050	
(217) EPI's	1.912	
(300.1) Mercaderies, Sandàlies Tramuntana	1.039,50	
(300.2) Mercaderies, Sandàlies Ponent	2.488,25	
(430.1) Clients, Es Caló Sabates	2.310	
(430.2) Xafa Xafa	1.802	
(570) Caixa, €	7.890	
(572) Bancs, c/c	12.456	
05/01/20xx - Fra. XXX Proveïdor, Pells del Marroc	DEURE	HAYER
(600.1) Compra sandàlies Tramuntana	1.795,5	
(600.2) Compra sandàlies Ponent	997,5	
(472) Ha Pa, IVA suportat	586,53	
(572) Bancs, c/c		3.379,53
20/02/20xx - Fra. XXX Client, Es Caló Sabates	DEURE	HAYER
(430.1) Client, Es Caló Sabates	2.946,35	
(700.1) Venda sandàlies Tramuntana		1.560
(700.2) Venda sandàlies Ponent		875
(477) Ha Pa, IVA repercutit		511,35
28/02/20xx - Fra. XXX Client, Xafa Xafa	DEURE	HAYER
(430.2) Client, Xafa Xafa	6.171	
(700.1) Venda sandàlies Tramuntana		2.400
(700.2) Venda sandàlies Ponent		2.700
(477) Ha Pa, IVA repercutit		1.071
01/04/20xx - Fra. XXX Proveïdor immobilitzat a ll/t (vehicle)	DEURE	HAYER
(218) Elements de transport	12.000	
(472) Ha Pa, IVA suportat	2.520	
(173) Proveïdors d'immobilitzat a ll/t (vehicle)		14.520
20/04/20xx - Cobrament fra. XXX, Es caló Sabates	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	2.946,35	
(430.1) Client, Es Caló Sabates		2.946,35
01/05/20xx - Rebuts XXX, màquina cosir	DEURE	HAYER
(620) Arrendaments i cànons	3.600	
(472) Ha Pa, IVA suportat	756	
(572) Bancs, c/c		4.356

TAULA 2.19. Assentament d'obertura i registre d'operacions comptables (cont.)

15/05/20xx - Avançament client Xafa Xafa	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	700	
(438) Avançament de Client, Xafa Xafa		578,51
(477) Ha Pa, IVA repercutit		121,49
17/05/20xx - Pagament rebut telèfon	DEURE	HAYER
(629) Altres serveis	79	
(472) Ha Pa, IVA suportat	16,59	
(572) Bancs, c/c		95,59
15/06/20xx - Fra. XXX, Client Xafa Xafa	DEURE	HAYER
(570) Caixa, €	4.551,4	
(438) Avançament de Client, Xafa Xafa	578,51	
(700.1) Venda sandàlies Tramuntana		840
(700.2) Venda sandàlies Ponent		3.500
(477) Ha Pa, IVA repercutit		789,91
30/09/20xx - Pagament nòmines	DEURE	HAYER
(640) Sous i salaris	1.500	
(642) Seguretat Social a càrrec de l'empresa	450	
(476) Organismes de la Seguretat Social creditors		540
(4751) Ha Pa creditora per retencions practicades		240
(572) Bancs, c/c		1.170
15/10/20xx - Fra. XXX, Client Es Caló Sabates	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	1.294,7	
(430.1) Client, Es Caló Sabates	1.294,7	
(700.1) Venda sandàlies Tramuntana		780
(700.2) Venda sandàlies Ponent		1.360
(477) Ha Pa, IVA repercutit		449,4
30/11/20xx - Rebut llum	DEURE	HAYER
(628) Subministraments	130	
(472) Ha Pa, IVA suportat	27,3	
(410) Creditors per prestació de serveis		157,3
02/12/20xx - Pagament, fres. Pendants El Cordell SA i Pells del Marroc SL	DEURE	HAYER
(400.1) Proveïdor, El Cordell SA	3.089	
(400.2) Proveïdor, Pells del Marroc	2.867	
(572) Bancs, c/c		5.956
31/12/20xx - Pagament interessos de deutes	DEURE	HAYER
(662) Interessos de deutes	600	
(572) Bancs, c/c		600

Trasllat al major (figura 2.12, figura 2.13, figura 2.14, figura 2.15 i figura 2.16).

FIGURA 2.12. Trasllat al major

216. Mobiliari	217. EPI's	300.1 Sandàlies Tramuntana
Ei = 7.050	Ei = 1.912	Ei = 1.039,50
300.2 Sandàlies Ponent	430.1 Client, Es Caló Sabates	430.2 Client, Xafa Xafa
Ei = 2.488,25	Ei = 2.310 (2) 2.946,35 (11) 1.294,7	Ei = 1.802 6.171 (3)

FIGURA 2.13. Trasllat al major

570. Caixa, €	572. Bancs, c/c	100. Capital social
Ei = 7.890 (9) 4.551,4	Ei = 12.456 (5) 2.946,35 (7) 700 (11) 1.294,7	Ei = 15.991,75
3.379,53 (1) 4.356 (6) 95,59 (8) 1.170 (10) 5.956 (13) 600 (14)	170. Préstecs a ll/t e/c	400.2 Proveïdor, Pells del Marroc
Ei = 15.000	400.1 Proveïdor, El Cordell	(13) 2.867 Ei = 2.867
	(13) 3.089 Ei = 3.089	

FIGURA 2.14. Trasllat al major

600.1 Compra sandàlies Tramuntana	600.2 Compra sandàlies Ponent	472. Ha Pa, IVA suportat
(1) 1.795,5	(1) 997,5	(1) 586,53 (4) 2.520 (6) 756 (8) 16,59 (12) 27,3
700.1 Vendes sandàlies Tramuntana	700.2 Vendes sandàlies Ponent	477. Ha Pa, IVA repercutit
1.560 (2) 2.400 (3) 840 (9) 780 (11)	875 (2) 2.700 (3) 3.500 (9) 1.360 (11)	511,35 (2) 1.071 (3) 121,49 (7) 789,91 (9) 449,4 (11)

FIGURA 2.15. Trasllat al major

218. Elements de transport	173. Proveïdors d'immobilitzat a ll/t	620. Arrendaments i cànon
(4) 12.000	14.520 (4)	(6) 3.600
438. Avançaments de clients	629. Altres serveis	628. Subministraments
(9) 578,51 578,51 (7)	(8) 79	(12) 130

FIGURA 2.16. Trasllat al major

640. Sous i salaris	642. Seguretat Social a càrrec de l'empresa	476. Organismes de la Seguretat Social, creditors
(10) 1.500	(10) 450	540 (10)
4751. Ha Pa, creditora per retencions practicades	662. Interessos de deutes	410. Creditors per prestació de serveis
240 (10)	(14) 600	157,3 (12)

3. Balanç de comprovació de sumes i saldos:

TAULA 2.20. Balanç de comprovació de sumes i saldos

COMPTES	SUMES DEURE	HAYER	SALDOS DEUTORS	CREDITORS
(216) Mobiliari	7.050		7.050	
(217) EPI's	1.912		1.912	
(300.1) Mercaderies, sandàlies Tramuntana	1.039,50		1039,50	
(300.2) Mercaderies, sandàlies Ponent	2.488,25		2.488,25	
(430.1) Client, Es Caló Sabates	6.551,05	2.946,35	3.604,70	
(430.2) Client, Xafa Xafa	7.973		7.973	
(570) Caixa, €	12.441,40		12.441,40	
(572) Bancs, c/c	17.397,05	15.557,12	1.839,93	
(100) Capital social		15.991,75		15.991,75
(170) Préstecs a ll/t e/c		15.000		15.000
(400.1) Proveïdor, El Cordell	3.089	3.089		
(400.2) Proveïdor, Pells del Marroc	2.867	2.867		
(600.1) Compres sandàlies Tramuntana	1.795,50		1.795,50	
(600.2) Compres sandàlies Ponent	997,50		997,50	
(472) Ha Pa, IVA suportat	3.906,42		3.906,42	

TAULA 2.21. Balanç de comprovació de sumes i saldos (cont.)

COMPTES	SUMES DEURE	HAYER	SALDOS DEUTORS	CREDITORS
(700.1) Vendes sandàlies Tramuntana		5.580		5.580
(700.2) Vendes sandàlies Ponent		8.435		8.435
(477) Ha Pa, IVA repercutit		2.943,15		2.943,15
(218) Elements de transport	12.000		12.000	
(173) Proveïdors immobilitzat a ll/t (vehicle)		14.520		14.520
(620) Arrendaments i cànon	3.600		3.600	
(438) Avançaments del client, Xafa Xafa	578,51	578,51		
(629) Altres serveis	79		79	
(628) Subministraments	130		130	
(640) Sous i salaris	1.500		1.500	
(642) Seguretat Social a càrrec de l'empresa	450		450	
(476) Organismes de la Seguretat Social, creditors		540		540
(4751) Ha Pa, creditora per retencions practicades		240		240
(662) Interessos de deutes	600		600	
(410) Creditors per prestació de serveis		157,30		157,30
TOTAL	88.445,18	88.445,18	63.407,20	63.407,20

4. Regularització comptable**a. Reclassificació de partides:****TAULA 2.22.** Reclassificació del deute

31/12/20xx - Reclassificació del deute	DEURE	HAYER
(170) Deutes a llarg termini amb entitats de crèdit	7.500	
(520) Deutes a curt termini amb entitats de crèdit		7.500

b. Periodificació d'ingressos i despeses:**TAULA 2.23.** Periodificació d'ingressos i despeses

31/12/20xx - Periodificació d'ingressos i despeses	DEURE	HAYER
(480) Despeses anticipades	1.200	
(620) Arrendaments i cànon		1.200

c. Correccions valoratives:

TAULA 2.24. Correccions valoratives

31/12/20xx - Amortització mobiliari	DEURE	HAYER
(681.6) Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material, mobiliari	352,50	
(281.6) Amortització acumulada de l'immobilitzat material, mobiliari		352,50
31/12/20xx - Amortització EPI's	DEURE	HAYER
(681.7) Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material, EPI's	95,60	
(281.7) Amortització acumulada de l'immobilitzat material, EPI's		95,60
31/12/20xx - Amortització vehicle	DEURE	HAYER
(681.8) Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material, vehicle	450	
(281.8) Amortització acumulada de l'immobilitzat material, vehicle		450

d. Rectificació de l'inventari, el mètode del doble assentament (veieu també la figura 2.17):

TAULA 2.25. Rectificació de l'inventari (1)

31/12/20xx - Rectificació inventari sandàlies Tramuntana (baixa)	DEURE	HAYER
(610.1) Variació d'existències, sandàlies Tramuntana	1.039,50	
(300.1) Mercaderies, sandàlies Tramuntana		1.039,50
31/12/20xx - Rectificació inventari sandàlies Tramuntana (alta)	DEURE	HAYER
(300.1) Mercaderies, sandàlies Tramuntana	342	
(610.1) Variació d'existències, sandàlies Tramuntana		342
31/12/20xx - Rectificació inventari sandàlies Ponent (baixa)	DEURE	HAYER
(610.2) Variació d'existències, sandàlies Ponent	2.488,25	
(300.2) Mercaderies, sandàlies Ponent		2.488,25
31/12/20xx - Rectificació inventari sandàlies Ponent (alta)	DEURE	HAYER
(300.2) Mercaderies, sandàlies Ponent	266	
(610.2) Variació d'existències, sandàlies Ponent		266

FIGURA 2.17. Rectificació de l'inventari (2)

Fitxa magatzem 1. Sandàlies Tramuntana - FIFO										
DATA	CONCEPTE	ENTRADES			SORTIDES			EXISTÈNCIES		
		U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import
01/01/20XX	Existències inicials							55	18,9	
05/01/20XX	Compra	105	17,1	1.795,50				55	18,9	2.835
								105	17,1	
20/02/20XX	Venda				40	18,9	756	15	18,9	2.079
								105	17,1	
28/02/20XX	Venda				15	18,9	1.053	60	17,1	1.026
					45	17,1				
15/06/20XX	Venda				20	17,1	342	40	17,1	684
15/10/20XX	Venda				20	17,1	342	20	17,1	342

Fitxa magatzem 2. Sandàlies Ponent - FIFO										
DATA	CONCEPTE	ENTRADES			SORTIDES			EXISTÈNCIES		
		U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import	U.f.	Preu unitari	Import
01/01/20XX	Existències inicials							185	13,45	2.488,25
05/01/20XX	Compra	75	13,3	997,50				185	13,45	3.485,75
								75	13,3	
20/02/20XX	Venda				25	13,45	336,25	160	13,45	3.149,50
								75	13,3	
28/02/20XX	Venda				75	13,45	1.008,75	85	13,45	2.140,75
								75	13,3	
15/06/20XX	Venda				85	13,45	1.343	60	13,3	798,00
					15	13,3				
15/10/20XX	Venda				40	13,3	532	20	13,3	266

e. Liquidació de l'IVA:**TAULA 2.26.** Liquidació de l'IVA

31/12/20xx - Liquidació de l'IVA	DEURE	HAYER
(477) Ha Pa, IVA repercutit	2.943,15	
(4700) Ha Pa, deutora per IVA	963,27	
(472) Ha Pa, IVA suportat		3.906,42

L'estat del major del moment és el que es mostra a la figura 2.18, figura 2.19, figura 2.20, figura 2.21, figura 2.22, figura 2.23 i figura 2.24.

FIGURA 2.18. Estat del major

216. Mobiliari		217. EPI's		300.1 Sandàlies Tramuntana	
Ei = 7.050		Ei = 1912		Ei = 1.039,50	1.039,50
SD: 7.050		SD: 1912		342	
				SD: 342	
300.2 Sandàlies Ponent		430.1 Client, Es Caló Sabates		430.2 Client, Xafa Xafa	
Ei = 2.488,25	2.488,25	Ei = 2.310	2.946,35 (5)	Ei = 1.802	
266		(2) 2.946,35		6.171 (3)	
SD: 266		(11) 1.294,7		SD: 7973	
		SD: 3.604,7			

FIGURA 2.19. Estat del major

570. Caixa, €		572. Bancs, c/c		100. Capital Social	
Ei = 7.890		Ei = 12.456	3.379,53 (1)	Ei = 15.991,75	
(9) 4.551,4		(5) 2.946,35	4.356 (6)	SC: 15.991,75	
SD: 12.441,4		(7) 700	95,59 (8)		
		(11) 1.294,7	1.170 (10)		
			5.956 (13)		
		SD: 1.839,93	600 (14)		
170. Préstecs a ll/t e/c		400.1 Proveïdor, El Cordell		400.2 Proveïdor, Pells del Marroc	
7.500	Ei = 15.000	(13) 3.089	Ei = 3.089	(13) 2.867	Ei = 2.867
	SC: 7500				

FIGURA 2.20. Estat del major

600.1 Compra sandàlies Tramuntana		600.2 Compra sandàlies Ponent		472. Ha Pa, IVA suportat	
(1) 1.795,5		(1) 997,5		(1) 586,53	3.906,42
SD: 1.795,5		SD: 997,5		(4) 2.520	
				(6) 756	
				(8) 16,59	
				(12) 27,3	
700.1 Vendes sandàlies Tramuntana		700.2 Vendes sandàlies Ponent		477. Ha Pa, IVA repercutit	
	1.560 (2)		875 (2)	2.943,15	511,35 (2)
	2.400 (3)		2.700 (3)		1.071 (3)
	840 (9)		3.500 (9)		121,49 (7)
	780 (11)		1.360 (11)		789,91 (9)
	SC: 5.580		SC: 8.435		449,4 (11)

FIGURA 2.21. Estat del major

218. Elements de transport		173. Proveïdors d'immobilitzat a ll/t		620. Arrendaments i cànons	
(4) 12.000			14.520 (4)	(6) 3.600	1.200
SD: 12.000			SC: 14.520	SD: 2.400	
438. Avançaments de clients		629. Altres serveis		628. Subministraments	
(9) 578,51	578,51 (7)	(8) 79		(12) 130	
		SD: 79		SD: 130	

FIGURA 2.22. Estat del major

640. Sous i salaris	642. Seguretat Social a càrrec de l'empresa	476. Organismes de la Seguretat Social, creditors
(10) 1.500	(10) 450	540 (10)
SD: 1.500	SD: 450	SC: 540
4751. Ha Pa, creditora per retencions practicades	662. Interessos de deutes	410. Creditors per prestació de serveis
240 (10)	(14) 600	157,3 (12)
SC: 240	SD: 600	SC: 157,3

FIGURA 2.23. Estat del major

4700. Ha Pa, deutora per IVA	610.1 Variació d'existències sandàlies Tramuntana	610.2 Variació d'existències sandàlies Ponent
963,27	1.039,50 342	2.488,25 266
SD: 963,27	SD: 697,5	SD: 2.222,25
480. Despeses anticipades	681.6 Dotació amortització mobiliari	681.7 Dotació amortització EPI's
1.200	352,50	95,60
SD: 1.200	SD: 352,50	SD: 95,60

FIGURA 2.24. Estat del major

281.6 AAIM, mobiliari	281.7 AAIM, EPI's	520. Préstecs a c/t e/c
352,5	95,6	7.500
SC: 352,5	SC: 95,60	SC: 7.500
681.8 Dotació amortització vehicle	281.8 AAIM, vehicle	
450	450	
SD: 450	SC: 450	

f. El balanç de comprovació de sumes i saldos:**TAULA 2.27.** Comprovació de sumes i saldos de GOOD, SL

COMPTES	SUMES DEURE	HAYER	SALDOS DEUTORS	CREDITORS
(216) Mobiliari	7.050		7.050	
(217) EPI's	1.912		1.912	
(300.1) Mercaderies, sandàlies Tramuntana	342		342	
(300.2) Mercaderies, sandàlies Ponent	266		266	
(430.1) Client, Es Caló Sabates	6.551,05	2.946,35	3.604,70	
(430.2) Client, Xafa Xafa	7.973		7.973	

TAULA 2.28. Comprovació de sumes i saldos de GOOD, SL (cont.)

COMPTES	SUMES DEURE	HAVER	SALDOS DEUTORS	CREDITORS
(570) Caixa, €	12.441,40		12.441,40	
(572) Bancs, c/c	17.397,05	15.557,12	1.839,93	
(100) Capital Social		15.991,75		15.991,75
(170) Préstecs a ll/t e/c	7.500	15.000		7.500
(400.1) Proveïdor, El Cordell	3.089	3.089		
(400.2) Proveïdor, Pells del Marroc	2.867	2.867		
(600.1) Compres sandàlies Tramuntana	1.795,50		1.795,50	
(600.2) Compres sandàlies Ponent	997,50		997,50	
(472) Ha Pa, IVA suportat	3.906,42	3.906,42		
(700.1) Vendes sandàlies Tramuntana		5.580		5.580
(700.2) Vendes sandàlies Ponent		8.435		8.435
(477) Ha Pa, IVA repercutit	2.943,15	2.943,15		
(218) Elements de transport	12.000		12.000	
(173) Proveïdors immobilitzat a ll/t (vehicle)		14.520		14.520
(620) Arrendaments i cànons	3.600	1.200	2.400	
(438) Avançaments del client, Xafa Xafa	578,51	578,51		
(629) Altres serveis	79		79	
(628) Subministraments	130		130	
(640) Sous i salaris	1.500		1.500	
(642) Seguretat Social a càrrec de l'empresa	450		450	
(476) Organismes de la Seguretat Social, creditors		540		540
(4751) Ha Pa, creditora per retencions practicades		240		240
(662) Interessos de deutes	600		600	
(410) Creditors per prestació de serveis		157,30		157,30
(4700) Ha Pa, deutora per IVA	963,27		963,27	
(610.1) Variació d'existències sandàlies Tramuntana	1.039,50	342	697,50	
(610.2) Variació d'existències sandàlies Ponent	2.488,25	266	2.222,25	
(480) Despeses anticipades	1.200		1.200	
(681.6) Dotació amortització mobiliari	352,50		352,50	
(681.7) Dotació amortització EPI's	95,60		95,60	
(681.8) Dotació amortització vehicle	450		450	
(281.6) AAIM, mobiliari		352,50		352,50
(281.7) AAIM, EPI's		95,60		95,60

TAULA 2.29. Comprovació de sumes i saldos de GOOD, SL (cont.)

COMPTES	SUMES DEURE	HAYER	SALDOS DEUTORS	CREDITORS
(281.8) AAIM, vehicle		450		450
(520) Préstecs a c/t e/c		7.500		7.500
TOTAL	102.557,70	102.557,70	61.362,15	61.362,15

g. Regularització dels comptes de gestió:**TAULA 2.30.** Regularització dels comptes de gestió de GOOD SL

31/12/20xx - Regularització dels comptes de gestió	DEURE	HAYER
(129) Resultat de l'exercici	11.769,85	
(600.1) Compres sandàlies Tramuntana		1.795,50
(600.2) Compres sandàlies Ponent		997,50
(610.1) Variació d'existències sandàlies Tramuntana		697,50
(610.2) Variació d'existències sandàlies Ponent		2.222,25
(620) Arrendaments i cànon		2.400
(628) Subministraments		130
(629) Altres serveis		79
(640) Sous i salaris		1.500
(642) Seguretat social a càrrec de l'empresa		450
(662) Interessos de deutes		600
(681.6) Dotació amortització mobiliari		352,50
(681.7) Dotació amortització EP's		95,60
(681.8) Dotació amortització vehicle		450
31/12/20xx - Regularització dels comptes de gestió	DEURE	HAYER
(700.1) Vendes sandàlies Tramuntana	5.580	
(700.2) Vendes sandàlies Ponent	8.435	
(129) Resultat de l'exercici		14.015

El resultat de l'exercici es mostra a la figura [2.25](#).

FIGURA 2.25. Resultat de l'exercici

129. Resultat de l'exercici	
1.795,50	5.580
997,50	8.435
697,50	
2.222,25	
2.400	
130	
79	
1.500	
450	
600	
352,50	
95,60	
450	
	SC: 2.245,15

h. Compte de pèrdues i guanys (veieu figura 2.26).

FIGURA 2.26. Compte de pèrdues i guanys de GOOD SL

Compte de Pèrdues i guanys de GOOD SL a 31/12/20XX	
Vendes de mercaderies, bicicletes	14.015
Total ingressos	14.015
Compres de mercaderies, bicicletes	2.793
Variació d'existències	2.919,75
Sous i salaris	1.500
Assegurances socials	450
Arrendaments i cànon	2.400
Subministraments	130
Altres serveis	79
Interessos de deutes	600
Dotació a l'amortització de l'immobilitzat material	898,1
Total despeses	11.169,85
Resultat de l'exercici	2.245,15

i. Balanç de situació final de GOOD SL a 31/12/20xx (veieu figura 2.27).

FIGURA 2.27. Balanç de la situació final de GOOD SL

Balanç de situació de GOOD SL a 31/12/20XX			
ACTIU		PATRIMONI NET I PASSIU	
Mobiliari	7.050	Capital social	15.991,75
EPI's	1.912	Resultat de l'exercici	2.245,15
Elements de transport	12.000		
AAIM	(898,1)		
TOTAL ACTIU NO CORRENT	20.063,9	TOTAL PATRIMONI NET	18.236,9
Mercaderies (*)	608	Préstecs a ll/t e/c	7.500
Clients	11.577,7	Proveïdors d'immobilitzat a ll/t	14.520
Ha Pa, deutora per IVA	963,27		
Despeses anticipades	1.200	TOTAL PASSIU NO CORRENT	22.020
Caixa, €	12.441,40		
Bancs, c/c	1.839,93	Préstecs a c/t e/c	7.500
TOTAL ACTIU CORRENT	28.630,30	Creditors per prestacions de serveis	157,30
		Ha Pa creditora per retencions practicades	240
		Organismes de la Seguretat Social, creditors	540
		TOTAL PASSIU CORRENT	8.437,3
TOTAL ACTIU	48.694,20	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	48.694,20

(*) 20 parells de sandàlies Tramuntana a 17,1 €/parell; 20 parells de sandàlies de Ponent a 13,3 €/parell

5. Assentament de tancament:

TAULA 2.31. Assentament de tancament de GOOD SL

31/12/20xx - Assentament de tancament	DEURE	HAYER
(100) Capital social	15.991,75	
(129) Resultat de l'exercici	2.245,15	
(170) Préstecs a ll/t e/c	7.500	
(173) Proveïdors d'immobilitzat a ll/t	14.520	
(520) Préstecs a c/t e/c	7.500	
(410) Creditors per prestació de serveis	157,30	
(4751) Ha Pa, creditora per retencions practicades	240	
(476) Organismes de la Seguretat Social, creditors	540	
(281.6) AAIM, mobiliari	352,50	
(281.7) AAIM, EPI's	95,60	
(281.8) AAIM, vehicle	450	
(216) Mobiliari		7.050
(217) EPI's		1.912
(218) Elements de transport		12.000
(300.1) Sandàlies Tramuntana		342
(300.2) Sandàlies Ponent		266
(430.1) Client, Es Caló Sabates		3.604,70
(430.2) Client, Xafa Xafa		7.973
(4700) Ha Ha, deutora per IVA		963,27
(480) Despeses anticipades		1.200
(570) Caixa, €		12.441,40
(572) Bancs, c/c		1.839,93

Comptes anuals bàsics

Carme Garcia i Pellicer

Tractament de la documentació comptable

Índex

Introducció	5
Resultats d'aprenentatge	7
1 Els comptes anuals	9
1.1 Normativa de redacció comuna a tots els comptes	10
1.2 El balanç de situació	12
1.2.1 L'actiu no corrent	13
1.2.2 L'actiu corrent	14
1.2.3 El patrimoni net	15
1.2.4 El passiu no corrent	16
1.2.5 El passiu corrent	16
1.3 El compte de pèrdues i guanys	19
1.4 L'Estat de Fluxos d'Efectiu (EFE)	22
1.4.1 Els fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	23
1.4.2 Els fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió	24
1.4.3 Els fluxos d'efectiu de les activitats de finançament	24
1.5 L'Estat de canvis en el patrimoni net	27
1.6 La memòria	28
1.7 Els models abreujats de comptes anuals	30

Introducció

El final de l'exercici econòmic és el moment en el qual es poden analitzar els resultats obtinguts per poder prendre decisions econòmiques per als exercicis posteriors.

Els comptes anuals s'obtenen al final del cicle comptable i constitueixen el registre formal de les operacions dutes a terme per l'empresa al llarg de l'exercici econòmic.

Totes les empreses estan obligades a presentar-los i el contingut d'aquests varia en funció de la seva dimensió. D'aquesta manera, podem trobar els comptes anuals normals, els comptes anuals abreujats/PIMES i comptes anuals amb criteris específics per a microempreses (empreses d'una dimensió molt reduïda).

En aquesta unitat s'estudia el balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys (els dos comptes anuals més importants), l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria, documents tots ells que contenen informació útil per als diferents agents econòmics que es relacionen amb l'empresa (propietaris, administradors i gestors, inversors potencials, creditors, Administració Tributària, etc.), i que han de prendre decisions sobre la base d'aquestes dades.

Per assolir aquests coneixements, l'alumne/a haurà de realitzar, paral·lelament a la lectura i comprensió dels continguts de la unitat, totes les activitats web, així com també les activitats d'avaluació continuada proposades pel professorat del mòdul.

Resultats d'aprenentatge

En acabar aquesta unitat, l'alumne:

1. Obté o confecciona el resultat comptable i el balanç de situació com a comptes anuals bàsics, utilitzant aplicacions informàtiques específiques, i col·labora en la preparació d'informació i en la posterior elaboració de la resta de comptes anuals.

- Obté amb mitjans informàtics el resultat comptable i el balanç de situació final.
- Prepara, segons pautes establertes, la informació econòmica rellevant per a elaborar la memòria, l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net, i l'Estat de Fluxos d'efectiu, de l'empresa per a un exercici econòmic concret.
- Redacta la memòria de l'empresa per a un exercici econòmic concret, segons informació i documentació molt pautada, i en base a les instruccions rebudes.
- Verifica el funcionament del procés, contrastant els resultats amb les dades introduïdes.

1. Els comptes anuals

Els comptes anuals (o estats financers) són el registre formal de les activitats financeres d'una empresa en un període determinat.

Cinc són els comptes anuals bàsics:

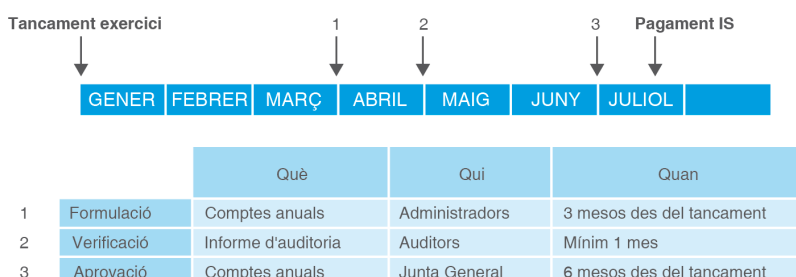
1. El **balanç de situació**, que dóna informació de la situació patrimonial d'una empresa en un moment determinat.
2. El **compte de pèrdues i guanys**, que expressa el resultat (guanys o pèrdues) de l'empresa durant un període concret.
3. L'**estat dels fluxos d'efectiu o de caixa**, que mostra l'origen i l'ús del disponible (efectiu) de l'empresa durant el període.
4. L'**estat de canvis en el patrimoni net**, que presenta els components individuals del capital social i els seus canvis durant el darrer any.
5. La **memòria**, que complementa els anteriors, informant sobre els criteris, els principis i les normes utilitzades per a la seva redacció.

Els comptes anuals s'elaboren amb una periodicitat de 12 mesos, excepte en els casos de constitució de la societat posterior a l'1 de gener, modificació de la data de tancament de l'exercici o dissolució de la societat.

Els comptes anuals els formula l'empresari o l'òrgan d'administració de la societat, que és qui respon de la seva veracitat, en el termini màxim de 3 mesos, comptats des del tancament de l'exercici.

El calendari, a tenir en compte, pel que fa a la formulació, verificació i aprovació dels comptes en Junta General d'accionistes (o socis, si es tracta d'una SL) es pot veure a la figura 1.1.

FIGURA 1.1. Calendari dels Comptes anuals

Raons de dissolució d'una societat

La Llei de Societats de Capital recull diversos motius de **dissolució** d'una societat: per acord de la Junta General, per compliment del termini fixat als estatuts, per acabament de l'empresa que constitueix el seu objectiu o la impossibilitat de realitzar l'objecte social, per reducció del capital social per sota del mínim legal (per pèrdues), per fusió o escissió total de la societat o per qualsevol altra causa establerta als estatuts.

La formulació (redacció) dels comptes corre a càrrec dels mateixos empresaris o administradors i la data límit es fixa el 31 de març de l'exercici següent a què fan referència els comptes en empreses que van iniciar el seu exercici comptable l'1 de gener.

El termini per a la legalització dels llibres oficials (entre ells, els comptes) és de 4 mesos des del tancament de l'exercici comptable, és a dir, fins el 30 d'abril d'X+1, si pressuposem l'inici de l'exercici l'1 de gener d'X. Aquest límit coincideix amb el començament del període previst per la presentació de l'informe d'auditoria per part dels auditors que han de donar fe que els comptes s'ajusten als principis comptables generalment acceptats i que són la imatge fidel del patrimoni empresarial (només les empreses obligades a ser auditades).

En la unitat "Verificació i control de comptes" s'explica àmpliament en què consisteix el procediment d'auditoria de comptes.

El termini per a l'aprovació dels comptes anuals en la Junta General és de 6 mesos a comptar des de la data de tancament de l'exercici. Es disposa, des de l'aprovació, de 30 dies naturals per a dipositar-los en el Registre Mercantil.

I finalment, l'Impost de Societats (IS) es presenta dins dels 25 primers dies naturals següents als 6 mesos posteriors a la data de tancament.

L'euro, moneda dels comptes

Els imports en els comptes s'expressen en euros. No obstant això, els diferents valors també poden donar-se en milers o milions d'euros, quan la magnitud de les dades així ho aconselli, deixant constància d'aquesta circumstància en la memòria.

Val a dir que els terminis sempre són de data a data i els dies dels terminis, naturals.

El contingut dels comptes anuals varia en funció de la dimensió de l'empresa, que ve definida per la xifra del seu actiu, per l'import net de la xifra de vendes del negoci (el volum de vendes) i pel nombre de treballadors de la mateixa. Podem diferenciar, llavors, els comptes anuals normals i comptes anuals abreujats (o de PIMES).

Els comptes anuals de les societats anònimes (SA), incloses les laborals (SAL), de les societats de responsabilitat limitada (SL), de les societats en comandita per accions i de les societats cooperatives, s'han d'adaptar al model normal.

En alguns casos, les societats poden presentar els estats abreujats, tal i com s'explica en el subapartat "Els models abreujats de comptes anuals".

1.1 Normativa de redacció comuna a tots els comptes

El balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de fluxos d'efectiu (models normals) es formulen tenint en compte les següents normes comunes a tots ells:

1. Cada partida ha d'anar acompanyada, a més de les xifres de l'exercici que es tanca, de les corresponents a l'exercici immediatament anterior.
2. No es poden modificar els criteris de comptabilització d'un exercici a un altre, llevat de casos excepcionals. Si es modifiquen els criteris, se n'ha de deixar constància en la memòria.
3. No s'hi inclouen les partides sense import en l'exercici present ni en el precedent.
4. No es pot modificar l'estructura dels comptes, llevat de casos excepcionals. En cas de modificar-ne l'estructura, s'indicarà en la memòria.
5. Es poden afegir noves partides a les previstes en els models normals i abreujats, sempre que el seu contingut no estigui previst en els existents.

6. Es pot fer una subdivisió més detallada de les partides que apareixen en els models, tant en el normal com en l'abreujat.
7. Es poden agrupar les partides precedides de símbols de l'alfabet àrab en el balanç i en l'estat de canvis en el patrimoni net, o de símbols de l'alfabet llatí en el compte de pèrdues i guanys i l'estat de fluxos d'efectiu, si només representen un import irrellevant a l'hora de mostrar la imatge fidel del patrimoni, o si així s'afavoreix el requisit de claredat en la seva redacció.
8. Quan escaigui, cada partida contindrà una referència creuada amb la informació corresponent dins de la memòria.
9. Els crèdits i els deutes amb les empreses del grup i associades, i també els ingressos i les despeses que se'n derivin han de figurar en les partides corresponents amb el seu desglossament i, en tot cas, a les partides referides a les empreses del grup han d'acompanyar les diferents relacions amb les empreses multigrup.
10. Les empreses que participen en un o més negocis conjunts que no tinguin personalitat jurídica (com ara les Unions Temporals d'Empreses, UTE, o les Comunitats de Béns, CB) han de presentar la informació integrada i informar del seu desglossament en la memòria.

Empreses del grup

Per determinar si una empresa és o no del grup des d'un punt de vista comptable, ens hem de remetre a l'art. 42 del Codi de Comerç:

Existeix un grup quan una societat ostenti o pugui ostentar, directament o indirecta, el control d'una altra o altres. En particular, es presumirà que existeix control quan una societat (qualificada com a dominant) es trobi en relació amb una altra (qualificada com a dependent) en alguna de les següents situacions:

1. *Posseeixi la majoria dels drets de vot.*
2. *Tingui la facultat de nomenar o destituir a la majoria dels membres de l'òrgan d'administració.*
3. *Pugui disposar, en virtut d'acords celebrats amb tercers, de la majoria de drets de vot.*
4. *Hagi designat amb els seus vots a la majoria dels membres de l'òrgan d'administració.*

El Real Decret 1815/1991, de 20 de desembre, pel qual s'aproven les normes per a la formulació dels comptes anuals consolidats, fixa que tindran la consideració d'empreses associades "aquelles societats sobre les quals s'exerceix una influència notable en la seva gestió".

S'entén que existeix influència notable en la gestió d'una altra societat, quan es compleixen els dos requisits següents:

1. *Que una o diverses societats del grup participin en el capital social de la societat.*
2. *Es creï una vinculació a llarg termini contribuint a la seva activitat.*

Es presumeix que s'acompleixen els requisits establerts en l'apartat anterior "quan una o diverses societats del grup tinguin una participació en el capital d'una societat que no pertany al grup de, com a mínim, el 20%, o el 30% si aquesta cotitza a Borsa".

UTE

La **Unió Temporal d'Empreses (UTE)** és un sistema pel qual dos o més empreses s'uneixen per realitzar una obra o prestar un servei determinat. Ambdues empreses es constitueixen com una única empresa pel temps en què dura l'obra.

CB

La **Comunitat de Béns (CB)** és una figura jurídica que regula una situació de copropietat. Es fonamenta en l'existència d'una propietat en comú i indivisible d'un bé o d'un dret que pertany a diferents titulars.

Aquest percentatge ha d'estar, en tot cas, per sota del 50%, ja que en cas contrari passaria la societat a ser empresa del grup.

Per últim, tenen la consideració de societats multigrup, aquelles societats, no incloses com a dependents, que són gestionades per una o diverses societats del grup, que participen en el seu capital social, conjuntament amb una altra o altres alienes al mateix.

En tot cas, s'entén que existeix gestió conjunta sobre una altra societat quan, a més de participar en el capital, es produeixi alguna de les circumstàncies següents:

1. Que en els estatuts socials s'estableixi la gestió conjunta.
2. Que existeixin pactes o acords que permetin als socis l'exercici del dret de vet en la presa de decisions socials.

Així, per exemple, una societat participada per un 50% de la societat A i un altre 50% per la societat B, tindria la consideració d'empresa multigrup.

1.2 El balanç de situació

El balanç de situació representa el conjunt de béns, drets i obligacions que té l'empresa en un moment determinat. Hi ha una expressió molt gràfica que diu que el balanç és la *fotografia* que retrata el que l'empresa és en aquella data.

El **balanç** ens informa d'allò que l'empresa té (estructura econòmica o actiu) i com ho ha finançat (estructura financera, passiu o origen dels recursos).

L'actiu del balanç es classifica des d'un punt de vista financer en funció de la seva liquiditat: de menor a major liquiditat, entenen per liquiditat el temps en què la inversió realitzada es convertirà normalment en diners (en funció del cicle d'exploració de l'empresa).

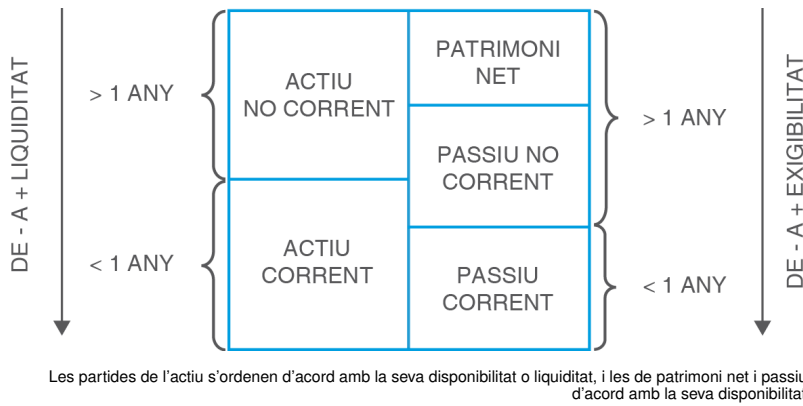
D'acord amb això, s'estableixen dos grans masses patrimonials de classificació de l'actiu:

- Inversions en actiu no corrent (o immobilitzat)
- Inversions en actiu corrent (o circulant)

Per la seva banda, el passiu es classifica en funció del seu origen: patrimoni net (aportació dels socis i beneficis reinvertits) i recursos aliens a llarg i curt termini, entenen el llarg termini com els recursos que hauran de ser retornats en un període superior a l'any i el curt termini com els recursos que hauran de ser retornats en un període inferior.

La figura 1.2 mostra l'estructura d'un balanç dividida en masses patrimonials.

FIGURA 1.2. Estructura del balanç.

Les diferents masses patrimonials que configuren l'actiu i el patrimoni net i passiu es subdivideixen a la vegada en grups d'elements de naturalesa similar, que podem anomenar submasses patrimonials. La figura 1.3 assenyala aquesta relació.

Masses patrimonials

Les masses patrimonials són conjunts de comptes que tenen la mateixa funcionalitat econòmica o financera.

FIGURA 1.3. Subdivisió de l'actiu i patrimoni net i passiu en masses i submasses patrimonials

ACTIU	ACTIU NO CORRENT	I. Intangible
		I. Material
		Inversions immobiliàries
		Inversions financeres a ll/t
ACTIU CORRENT	ACTIU CORRENT	Existències
		Deutes comercials
		Inversions financeres a c/t
		Efectiu
PN I PASSIU	PATRIMONI NET	Fons propis
		Ajustos per canvi de valor ⁽¹⁾
	PASSIU NO CORRENT	Subvencions
		Deutes a ll/t
	PASSIU CORRENT	Deutes a c/t
	Crèdits comercials	

És interessant conèixer la composició de les diferents masses patrimonials en què es subdivideix un balanç de situació.

1.2.1 L'actiu no corrent

L'actiu no corrent està format per actius (béns i drets) que romandran i podran ser utilitzats en una empresa durant més d'un exercici, és a dir, durant més d'un any. N'hi ha de diverses categories:

- **Immobilitzat intangible.** Béns immaterials i intangibles. Exemples: I+D, concessions administratives, drets de traspàs, propietat industrial, fons de comerç o aplicacions informàtiques.

ACTIU	PN I PASSIU
ANC	PN
	PNC
AC	PC

Posició de l'actiu no corrent dins l'estructura del balanç

- **Immobilitzat material.** Béns materials afectes a l'activitat d'exploració. Exemples: terrenys i construccions, maquinària i utilatge, mobiliari, ordinadors, etc.
- **Inversions immobiliàries.** Són edificis i construccions que no s'utilitzen en el procés productiu. Es destinen a l'obtenció de rendiments addicionals (per lloguer o venda). També s'anomenen béns extrafuncionals.
- **Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini.** Es tracta d'accions i participacions en empreses del grup i associades, o crèdits concedits a aquestes empreses per un període superior a l'any.
- **Inversions financeres a llarg termini.** Són les accions i les participacions en altres empreses i altres inversions, com ara en deute públic a llarg termini.
- **Actius per impost diferit.** Són actius per diferències temporals deduïbles, és a dir, crèdits pel dret a compensar en exercicis posteriors, les bases imposables negatives pendents de compensació, deduccions i altres avantatges fiscals no utilitzats, que resten pendents d'aplicar en la liquidació de l'Impost sobre Societats.

1.2.2 L'actiu corrent

ACTIU	PN I PASSIU
ANC	PN
	PNC
AC	PC

Posició de l'actiu corrent dins l'estructura del balanç

El constitueixen aquells béns i drets que poden convertir-se en diner fàcilment, bé perquè es poden vendre de forma ràpida o bé perquè poden ser consumits en el següent cicle normal d'operacions de l'empresa.

El període de rotació d'aquests elements és inferior a l'any.

Formen part de l'actiu corrent:

- **Els actius no corrents mantinguts per a la venda.** Són actius que es liquidaran en menys d'un any. La seva venda ha de ser altament probable, és a dir, s'ha de buscar activament la seva venda i s'ha de realitzar en el període d'un any com a màxim. Un exemple d'aquest tipus d'actius seria la venda, pactada prèviament amb una altra empresa, d'una determinada àrea del negoci de l'empresa.
- **Existències.** Es tracta de les mercaderies, les matèries primeres, els productes en curs i els productes acabats que esperen a ser venuts.
- **Deutors.** Aquesta partida representa els drets sobre clients o altres deutors expressats en factures a cobrar o efectes comercials, com també acomptes (avançaments) de proveïdors i possibles bestretes de remuneracions als treballadors.
- **Inversions en empreses del grup i associades a curt termini.** Es tracta d'accions i participacions en empreses del grup i associades, o crèdits concedits a aquestes empreses per un període inferior a l'any.

- **Inversions financeres a curt termini.** Són les accions i les participacions en altres empreses i altres inversions, com ara en deute públic a curt termini.
- **Efectiu.** Import de la tresoreria (caixa i comptes corrents bancaris).
- **Periodificacions.** En tancar l'exercici, l'empresa està obligada a analitzar les diferents despeses i ingressos comptabilitzats en el període, ja que es poden donar les següents situacions:
 - Que s'hagin meritat (produït o obtingut) en el període, encara que no s'hagin pagat o cobrat dins el mateix.
 - Que no s'hagin meritat (produït o obtingut) en el període, però que sí que s'hagin pagat o cobrat dins el mateix.
 - El procés que consisteix en realitzar els ajustaments comptables precisos per tal que, en determinar el resultat, s'incloguin únicament els ingressos i despeses meritats en el període, es coneix com a **periodificació comptable**.
 - En aquest apartat de l'actiu es fan constar els imports pagats però no meritats en el període, com per exemple el cas hipotètic d'una despesa de lloguer abonada en desembre i corresponent al mes de gener.

1.2.3 El patrimoni net

El patrimoni net, també nomenat no exigible, representa els recursos de l'empresa que es destinen a l'autofinançament (com les aportacions dels socis i els beneficis no distribuïts) i altres recursos aliens no retornables. N'hi ha de diverses categories:

- **Fons propis.** Són els fons aportats pel propietari o generats per la pròpia empresa: capital subscrit, prima d'emissió d'accions, reserves, accions i participacions pròpies, benefici no distribuït d'exercicis anteriors, resultats negatius d'exercicis anteriors, resultat de l'exercici corrent (pèrdues o benefici) i els dividendes a compte.
- **Ajustaments per canvis de valor.** Són ajustaments per la revalorització d'inversions financeres mantingudes per a la venda.
- **Subvencions, donacions i llegats no reintegrables.** El pla general comptable distingeix entre les subvencions, les donacions i els llegats no reintegrables (no retornables) dels que sí que ho són.

Les subvencions no reintegrables es comptabilitzen inicialment com a ingressos directament imputables al patrimoni net i es van reconeixent en el compte de pèrdues i guanys d'acord amb una base sistemàtica i racional de correlació amb les despeses derivades de la subvenció, la donació o el llegat.

Els ajustos per canvi de valor es donen més en empreses grans.

ACTIU	PN I PASSIU
ANC	PN
	PNC
AC	PC

Posició del patrimoni net dins l'estructura del balanç

Per exemple, si la subvenció es va destinar a l'adquisició d'una màquina, la dotació a l'amortització de la màquina anirà correlacionada amb l'ingrés pel mateix import en el compte de pèrdues i guanys.

Les subvencions, donacions i llegats reintegrables es registren com un passiu exigible més.

1.2.4 El passiu no corrent

ACTIU	PN I PASSIU
ANC	PN
	PNC
AC	PC

Posició del Passiu No Corrent dins l'estructura del Balanç

El passiu no corrent està format per aquelles fonts de recursos que s'han de tornar en un període superior a la durada d'un exercici econòmic, és a dir, per aquells elements del patrimoni que impliquen una obligació a llarg termini (més d'un any per l'empresa). També s'anomena exigible a llarg termini.

Formen part del passiu no corrent:

- **Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini.**
- **Deutes amb tercers a llarg termini.** Algun exemple en serien les obligacions i els bons, els préstecs, els efectes a pagar i els proveïdors d'immobilitzat a llarg termini.
- **Provisions.** Reconeixement d'obligacions indeterminades quant a l'import exacte i la data de venciment, provisions per retribucions i altres prestacions de personal, provisions per impostos i provisions per reestructuracions.
- **Impostos diferits**

1.2.5 El passiu corrent

ACTIU	PN I PASSIU
ANC	PN
	Resultat
	PNC
AC	PC

Posició del passiu corrent dins l'estructura del balanç

El passiu corrent està format per aquells deutes que l'empresa ha de retornar abans d'un any, és a dir, les obligacions a curt termini. També rep el nom d'exigible a curt termini. Formen part del passiu corrent:

- **Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini**
- **Deutes amb tercers a curt termini,** com ara les obligacions i els bons, els préstecs a curt termini, els interessos a pagar, les remuneracions pendents de pagament i els dividendes a pagar.
- **Deutes comercials.** S'inclouen aquí els deutes contrets amb proveïdors, els efectes comercials i els deutes amb creditors per prestació de serveis.
- **Passius no corrents vinculats a actius mantinguts per a la venda**
- **Provisions a curt termini per operacions comercials** (reparacions, garantia, devolucions, etc.).

- **Periodificacions.** Són ajustaments al resultat d'ingressos que no corresponen a l'exercici.

Exemple de classificació d'elements patrimonials

Una empresa presenta els següents elements patrimonials desordenats a 31/12/20XX per tal que els classifiqueu en les seves corresponents masses i submasses patrimonials. Calculeu-ne també el capital social.

Vegeu l'annex "El balanç de situació abreujat", on podreu trobar els comptes que formen part de cada massa patrimonial i la posició gràfica que ocupa cadascuna d'elles.

TAULA 1.1.

100	Capital social	?
572	Bancs c/c	1.680.000
210	Terrenys i béns naturals	1.552.000
203	Propietat industrial	1.600.000
250	Inversions financeres a llarg termini en instruments de patrimoni	416.000
218	Elements de transport	544.000
440	Deutors	2.240.000
350	Productes acabats	1.104.000
4750	Ha Pa, creditora per IVA	1.128.000
177	Obligacions i bons	3.440.000
400	Proveïdors	3.616.000
216	Mobiliari	200.000
112	Reserva legal	752.000
570	Caixa, €	176.000
520	Préstecs a c/t amb entitats de crèdit	5.200.000
129	Resultat de l'exercici	400.000
170	Préstecs a ll/t amb entitats de crèdit	4.000.000
431	Clients, efectes comercials a cobrar	9.640.000
310	Matèries primeres	1.272.000
330	Productes en curs	1.129.000
281	Amortització acumulada de l'immobilitzat material	-2.680.000
213	Maquinària	3.192.000

Solució:**TAULA 1.2.**

ACTIU		PATRIMONI NET + PASSIU	
ACTIU NO CORRENT	4.824.000	PATRIMONI NET	4.681.000
<u>Immobilitzat intangible</u>		<u>Fons propis</u>	
(203) Propietat industrial	1.600.000	(100) Capital social	3.529.000
		(112) Reserva legal	752.000
<u>Immobilitzat material</u>		(129) Resultat de l'exercici	400.000
(210) Terrenys i béns naturals	1.552.000		
(213) Maquinària	3.192.000	PASSIU NO CORRENT	7.440.000
(216) Mobiliari	200.000	<u>Deutes a ll/t</u>	
(128) Elements de transport	544.000	(170) Préstecs a ll/t amb entitats de crèdit	4.000.000
(281) AAIM	(2.680.000)	(177) Obligacions i bons	3.440.000
<u>Inversions financeres a ll/t</u>		PASSIU CORRENT	9.944.000
(250) Inversions financeres a llarg termini en instruments de patrimoni	416.000	<u>Deutes a c/t</u>	
		(520) Préstecs a c/t amb entitats de crèdit	5.200.000
ACTIU CORRENT	17.241.000		
<u>Existències</u>		<u>Crèdits comercials</u>	
(310) Matèries Primeres	1.272.000	(400) Proveïdors	3.616.000
(330) Productes en curs	1.129.000	(4750) Ha Pa, creditora per IVA	1.128.000
(350) Productes acabats	1.104.000		
<u>Deutes comercials</u>			
(431) Clients, efectes comercials a cobrar	9.640.000		
(440) Deutors	2.240.000		
<u>Efectiu</u>			
(570) Caixa, €	176.000		
(572) Bancs, c/c	1.680.000		
TOTAL ACTIU	22.065.000	TOTAL PN + PASSIU	22.065.000

1.3 El compte de pèrdues i guanys

El compte de pèrdues i guanys es forma mitjançant l'assentament de regularització, pel traspàs dels ingressos i despeses meritats en l'exercici.

El resultat de l'exercici, reflectit en el compte de pèrdues i guanys, forma part del patrimoni net de l'empresa, ja que expressa la capacitat d'aquesta per generar recursos a través de la seva activitat.

Si el resultat és positiu (benefici) significa que l'empresa ha aconseguit augmentar els seus recursos, perquè els ingressos meritats en l'exercici han estat superiors a les despeses. Contràriament, si el resultat és negatiu (pèrdua) l'empresa ha disminuït els seus recursos perquè les despeses meritades en l'exercici han estat superiors als ingressos.

És també important conèixer la qualitat del resultat, és a dir, conèixer amb quin tipus d'ingressos i despeses s'ha generat el resultat, si el resultat té el seu origen en l'activitat habitual de l'empresa o procedeix d'operacions de caràcter esporàdic.

El **compte de pèrdues i guanys** es presenta en forma de llista, amb els ingressos o beneficis amb signe positiu, i les despeses o pèrdues amb signe negatiu. Classificats tots ells per naturalesa, separant els que corresponen a les activitats continuades dels que corresponen a les activitats interrompudes.

ACTIU	PN I PASSIU
ANC	PN
	Resultat
AC	PNC
	PC

El resultat de l'exercici forma part del PN

L'estructura bàsica del compte de pèrdues i guanys és la que segueix:

+ Ingressos d'explotació

- Despeses d'explotació

(1) = RESULTAT D'EXPLOTACIÓ (BAII)

+ Ingressos financers

- Despeses financeres

(2) = RESULTAT FINANCER

(1) + (2) = RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS (BAI)

- Impost de societats

(3) = RESULTAT DE L'EXERCICI PER OPERACIONS CONTINUADES

(4) +/- RESULTAT NET DE L'EXERCICI PER OPERACIONS INTERROMPUDES

(3) +/- (4) = RESULTAT DE L'EXERCICI

Activitats continuades i activitats interrompudes

Una activitat interrompuda és la derivada d'actius i passius que han estat alienats o classificats com a mantinguts per a la venda, és a dir, que no formen part del negoci habitual de l'empresa (un exemple seria una línia de negoci o una àrea geogràfica de l'explotació que, tot i ser significativa, pot considerar-se separada de la resta).

La resta d'ingressos i despeses es considera que es troben vinculats a les activitats continuades (les activitats habituals del negoci de l'empresa).

El resultat d'exploració el formen tots els ingressos i despeses meritades en l'exercici que no tinguin la consideració de financers, com també altres de caràcter extraordinari, com ara multes i sancions, beneficis o pèrdues derivats de la venda d'immobilitzat, o pèrdues per incendis i inundacions.

El resultat financer inclou els ingressos i les despeses relacionades amb les activitats d'inversió i finançament de l'empresa.

Vegeu l'annex "El compte de pèrdues i guanys abreujat", on trobareu l'estructura completa del compte de pèrdues i guanys amb els comptes que contenen els diferents epígrafs.

Exemple d'elaboració d'un compte de pèrdues i guanys

Una empresa presenta els següents comptes d'ingressos i despeses de l'any 20XX:

TAULA 1.3.

700	Vendes de mercaderies	70.000
709	Ràpels sobre vendes	3.000
712	Variació d'existències de productes acabats (augment)	4.000
600	Compres de mercaderies	40.000
693	Pèrdues per deteriorament d'existències	13.000
740	Subvencions, donacions i llegats a l'exploració	240.000
640	Sous i salaris	30.000
642	Seguretat social a càrrec de l'empresa	9.000
631	Altres tributs	3.000
681	Amortització immobilitzat material	4.000
760	Ingressos de participacions en instruments de patrimoni	3.400

Es demana que elaboreu el compte de pèrdues i guanys.

Solució:

Farem servir el model normalitzat de compte de pèrdues i guanys per resoldre l'exercici.

TAULA 1.4. Compte de pèrdues i guanys de l'any 20XX

	(Deure) Haver
A) OPERACIONS CONTINUADES	67.000
1. Import net de la xifra de negocis (70)	67.000
2. Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació (71)	4.000
3. Treballs realitzats per l'empresa per al seu actiu (73)	
4. Aprovisionaments (62)	(53.000)
a) Consum de mercaderies	(40.000)
b) Consum de matèries primeres i altres matèries consumibles	

c) Deteriorament de mercaderies, matèries primeres i altres aprovisionaments	(13.000)
5. Altres ingressos d'exploració (74) (75)	240.000
a) Subvencions d'exploració incorporades al resultat de l'exercici	240.000
6. Despeses de personal (64)	(39.000)
a) Sous, salaris i similars	(39.000)
7. Altres despeses d'exploració (62) (63) (65)	(3.000)
a) Serveis exteriors	
b) Tributs	(3.000)
c) Pèrdues, deteriorament i variació de provisions per operacions comercials	
d) Altres despeses de gestió corrent	
8. Amortització de l'immobilitzat (68)	(4.000)
9. Imputació de subvencions d'immobilitzat no financer i altres (74)	
10. Excés de provisions	
11. Deteriorament i resultats per venda de l'immobilitzat	
A.1) RESULTAT D'EXPLOTACIÓ	212.000
12. Ingressos financers (76)	3.400
a) De participacions en instruments de patrimoni	3.400
13. Despeses financeres	
14. Variació del valor raonable en instruments financers	
15. Diferències de canvi	
16. Deterioraments i resultats per venda d'instruments financers	
A.2) RESULTAT FINANCER	3.400
A.3) RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	215.400
17. Impostos sobre beneficis (63)	64.620
A.4) RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES	
B) OPERACIONS INTERRUMPUDES	
18. Resultat de l'exercici procedent d'operacions interrompudes net d'impostos	
A.5) RESULTAT DE L'EXERCICI	150.780

1.4 L'Estat de Fluxos d'Efectiu (EFE)

L'Estat de Fluxos d'Efectiu o de caixa (EFE) constitueix el tercer dels estats comptables que es recullen a la normativa comptable a partir de la implantació del PGC de 2007. Es tracta d'un compte anual obligatori per a les empreses que presenten els comptes anuals normals (les empreses que poden presentar comptes anuals abreujats no estan obligades a presentar-lo).

L'objectiu d'aquest estat és mostrar les diferents entrades (orígens) i sortides (utilització) d'efectiu, entesos com la tresoreria i altres actius líquids equivalents que han circulat per l'empresa durant un període de temps determinat, d'acord amb les activitats que desenvolupa l'empresa (d'explotació, d'inversió o de finançament) i indicant la variació neta que han sofert.

A través de l'**Estat de Fluxos d'Efectiu** (EFE) es pretén conèixer d'on s'han obtingut els recursos financers líquids i on han anat a parar, o bé com els ha aplicat l'empresa.

Les característiques de l'EFE es dedueixen de la seva pròpia definició i són:

- És un estat històric, ja que ens remuntem, o partim, dels fluxos d'efectiu d'un exercici econòmic ja tancat.
- És un estat dinàmic, ja que recull fluxos de tresoreria i no saldos (cobraments i pagaments reals de diner).
- A través de l'EFE podem identificar els diferents tipus d'efectiu d'acord amb l'activitat que desenvolupa l'empresa (activitats d'explotació, d'inversió i de finançament).

Concepte d'efectiu

Quan parlem d'efectiu ens estem referint als imports de caixa i bancs, dipòsits a la vista, descoberts en compte, préstecs i crèdits amb venciment inferior a tres mesos i inversions financeres en valors mobiliaris de col·locació que no han assolit els tres mesos. És a dir, els actius de l'empresa (tresoreria o disponible) que representen diner en metàl·lic o que poden ser fàcilment convertibles en metàl·lic, també anomenats diner o "quasi-diner".

Les empreses, en general, desenvolupen dos tipus d'activitat: l'econòmica i la financera.

L'**activitat econòmica** recull les operacions que impliquen intercanvi o transacció diferent al diner. Per exemple, la compra de matèria primera, la prestació d'un servei, la compra d'un actiu fix, etc. En tots aquests casos existeix una transmissió relacionada amb un actiu o un servei diferent del diner. No obstant això, aquestes activitats sempre es traduiran en un moviment de diner (d'entrada o de sortida) que afavorirà l'intercanvi.

Per **activitat financera** s'entén el conjunt d'operacions que suposen per l'empresa transacció de diner o equivalent al diner. Per exemple, l'aportació de capital pels propietaris de l'empresa, la devolució d'un préstec, el pagament d'un dividend o el pagament d'interessos.

La variació de tresoreria de l'empresa durant l'exercici es produeix justament pels cobraments i pagaments originats com a conseqüència de les operacions que hem descrit.

L'activitat econòmica es desenvolupa en dos àmbits: activitat econòmica d'exploració i activitat econòmica d'inversió. I l'activitat financera, per contra, es relaciona amb la captació de recursos i l'obtenció i cancel·lació de préstecs (ja siguin provinents dels mateixos propietaris o vinguin de tercers).

Finalment, també anomenar com una sortida més de diner l'efecte de l'Impost sobre el Benefici al qual es troben sotmeses les activitats de les empreses.

1.4.1 Els fluxos d'efectiu de les activitats d'exploració

Es tracta de fluxos de cobrament i pagament que es generen com a conseqüència de les activitats d'exploració i s'associen, doncs, als processos d'aprovisionament, transformació, comercialització del producte i administració general del negoci.

Els detallem a continuació:

- Fluxos de cobraments:
 - Per vendes i prestació de serveis (al comptat).
 - Per vendes i prestació de serveis derivats d'ajornaments previs (d'altres exercicis anteriors).
 - Per ingressos derivats de la disposició d'accions de control.
 - Per devolució d'impostos o similars.
 - Per altres ingressos no típics, tant al comptat com d'exercicis precedents amb venciment en l'exercici actual. Entre aquests es troben els de naturalesa financera, quan l'entitat no es dedica a aquesta activitat (per exemple, dividendes i interessos percebuts, indemnitzacions, etc).

- Fluxos de pagaments:
 - Per compres de béns i serveis (al comptat).
 - Per compres derivades d'ajornaments previs (d'exercicis anteriors).
 - Per despeses de personal (de l'exercici o d'exercicis anteriors).
 - Per altres despeses o aprovisionaments típics de l'activitat (de l'exercici o d'exercicis anteriors amb venciment en l'actual).
 - Per IVA.
 - Per impostos o similars.
 - Per despeses de naturalesa atípica, tant de l'exercici com d'exercicis precedents amb venciment en l'actual (per exemple, els de naturalesa financera, si l'entitat no es dedica a activitats de finançament).

1.4.2 Els fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió

Es tracta de fluxos de diner que provenen de cobraments i pagaments per operacions de compra i venda d'actius fixos, és a dir, d'actius afectes a l'activitat per un període superior a l'any. També s'inclou la concessió de préstecs del mateix període.

En el cas dels **cobraments**, són els següents:

- Per venda d'actius fixes tècnics, materials o immaterials (al comptat o de crèdits d'exercicis precedents amb venciment en l'actual).
- Per venda d'inversions financeres, de deute o de capital (al comptat o de crèdits d'exercicis precedents amb venciment en l'actual).
- Per venciment de préstecs concedits per l'empresa a tercers.
- Per venda d'empreses del grup (al comptat o de crèdits d'exercicis precedents amb venciment en l'actual). En aquests casos caldrà restar la tresoreria transferida per l'empresa.

En el cas dels **pagaments**, són els següents:

- Per inversions en actius fixos tècnics (al comptat o de crèdits d'exercicis precedents amb venciment en l'actual).
- Per inversions de naturalesa financera en títols negociables (al comptat o de crèdits d'exercicis precedents amb venciment en l'actual). En aquests casos, caldrà restar la tresoreria transferida.
- Per despeses derivades de la construcció o fabricació d'elements de l'immobilitzat per ella mateixa, que suposin desemborsaments en l'exercici.
- Per despeses de formalització associats al capital o al deute desemborsat en l'exercici.

1.4.3 Els fluxos d'efectiu de les activitats de finançament

Aquests fluxos es relacionen amb l'obtenció i cancel·lació, o devolució, de recursos financers, de propietaris o de tercers.

Inclouen, en el cas dels **cobraments**:

- Per aportació dels accionistes en efectiu en l'exercici o procedent d'exercicis anteriors.
- Per venda d'accions pròpies (al comptat o provinents d'exercicis anteriors).

- Per aportació de tercers derivades d'emissió de deute amb desemborsament en l'exercici o procedents d'exercicis anteriors amb venciment en el present exercici.
- Per obtenció de préstecs en l'exercici.

En el cas dels **pagaments**:

- Per devolució en l'exercici de part del capital o les reserves (per exemple, per amortització d'accions pròpies).
- Per compra en l'exercici d'accions pròpies amb desemborsament en efectiu.
- Per pagament de dividendes d'exercicis precedents o a compte.
- Per devolució del deute o préstecs al seu venciment o per avançat.
- Per pagaments de quotes de *leasing*.
- Per interessos de deutes.

Exemple de redacció d'Estat de Fluxos d'Efectiu

La societat DRAC SA ens presenta els següents estats financers corresponents als anys 2012 i 2013 (dades en milions d'€).

Balanços de situació:

TAULA 1.5.

	2013	2012
ACTIU NO CORRENT	1.814	1.606
Immobilitzat material	2.360	2.060
AAIM	-546	-454
ACTIU CORRENT	2.260	1.600
Existències	900	700
Clients	1.228	800
Tresoreria	132	100
TOTAL ACTIU	4.074	3.206

TAULA 1.6.

	2013	2012
PATRIMONI NET	2.097	1.900
Capital social	1.400	1.400
Reserves	500	318
Pèrdues i guanys	197	182
PASSIU CORRENT	1.977	1.306
Deutes bancaris	847	426
Proveïdors	1.012	788

Creditors per prestació de serveis	118	92
TOTAL PASSIU + PN	4.074	3.206

Comptes per pèrdues i guanys:

TAULA 1.7.

	2013	2012
Vendes	6.400	4.800
Cost de les vendes	-4.544	-3.360
Altres despeses d'explotació	-1.408	-1.104
Amortització de l'immobilitzat	-92	-46
Benefici d'explotació	356	290
Despeses financeres	-74	-30
Benefici abans d'impostos	282	260
Impostos	-85	-78
Benefici després d'impostos	197	182

Amb les dades anteriors, redactarem l'EFE de 2013 d'aquesta empresa.

Solució:

L'Estat de Fluxos d'Efectiu restaria com es mostra en aquesta taula:

TAULA 1.8.

A) FLUXOS D'EFECTIU PER ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	
1. Resultat de l'exercici abans d'impostos	282
2. Ajustos al resultat	166
a) Amortitzacions	92
b) Despeses financeres	74
3. Canvis en el capital corrent	-378
a) Existències	-200
b) Deutors i comptes a cobrar	-428
c) Creditors i comptes a pagar	250
4. Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	-159
a) Pagaments d'interessos	-74
b) Pagaments per impostos de beneficis	-85
5. Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació (1+2+3+4)	-89
B) FLUXOS D'EFECTIU PER ACTIVITATS D'INVERSIÓ	
6. Pagaments per inversions	-300
a) Immobilitzat material	-300

7. Cobraments per desinversions	0
8. Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió (7-6)	-300
C) FLUXOS D'EFECTIU PER ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	
9. Augments i disminucions d'instruments de patrimoni	0
10. Augments i disminucions en instruments de passiu financer	421
11. Pagaments per dividendes i altres instruments de patrimoni	0
12. Fluxos d'efectiu per activitats de finançament (9+10-11)	421
D) EFECTES DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI	0
E) AUGMENT/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU (A+B+C+D)	32
Efectiu o equivalent en començar l'exercici	100
Efectiu o equivalent al final de l'exercici	132

Alguns dels càlculs que s'han fet per l'obtenció del document són:

- Amortitzacions: $546 - 454 = 92$
- Existències: $900 - 700 = 200$
- Deutors i comptes a cobrar: $1.228 - 800 = 428$
- Creditors i comptes a pagar: $(788 + 92) - (1.012 + 118) = - 250$
- Inversions: inversió bruta final – inversió bruta inicial = $2.360 - 2.060 = 300$
- Instruments de passiu financer: $847 - 426 = 421$

1.5 L'Estat de canvis en el patrimoni net

Els fets econòmics que modifiquen el valor del patrimoni net d'un negoci poden tenir l'origen en tres causes diferents:

1. El resultat de l'exercici econòmic, que normalment es reflecteix en el compte de pèrdues i guanys.
2. Les operacions que l'empresa efectua amb els accionistes propietaris: aportacions inicials, ampliacions o reduccions de capital social, retirades de recursos patrimonials, etc.

3. Les correccions i ajustaments valoratius en elements patrimonials.

L'**Estat de canvis en el patrimoni net** (ECPN) és un document que informa sobre les variacions produïdes en relació amb el finançament que no són deutes, així com del detall i la valoració corresponents.

L'ECPN del PGC conté dues parts:

1. La primera integra la totalitat dels ingressos i les despeses, tant els que s'inclouen en el compte de pèrdues i guanys com els que s'anoten directament en el patrimoni net, com per exemple les subvencions de capital (A. Estat d'ingressos i despeses reconegudes)
2. En la segona part s'inclouen els ingressos i les despeses reconegudes més la resta d'operacions amb els propietaris de l'empresa (B. Estat total de canvis en el patrimoni net)

1.6 La memòria

La memòria aclareix i amplia la informació continguda en el balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net i en l'estat de fluxos d'efectiu.

La finalitat de la memòria és contribuir a donar la imatge fidel de la situació financera de l'empresa i dels seus resultats i facilitar la comprensió d'aquesta als usuaris de la informació comptable.

El model de memòria que proposa el pla general comptable recull la informació mínima a complimentar per facilitar la comprensió dels altres documents que integren els comptes anuals. Tanmateix, no serà necessari presentar determinada informació que es demana en alguns apartats si aquesta no és significativa i s'haurà d'afegir qualsevol altra informació, que, tot i no ser sol·licitada, contribueixi a explicar millor alguna dada expressada en la resta de comptes anuals i sigui important per mostrar als usuaris la imatge fidel del patrimoni de l'empresa.

El model normal de memòria es divideix en 25 apartats o notes:

1. Activitat de l'empresa
2. Bases de presentació dels comptes anuals
3. Aplicació de resultats
4. Normes de registre i valoració
5. Immobilitzat material
6. Inversions immobiliàries

7. Immobilitzat intangible
8. Arrendaments i altres operacions de naturalesa similar
9. Instruments financers
10. Existències
11. Moneda estrangera
12. Situació fiscal
13. Ingressos i despeses
14. Provisions i contingències
15. Informació sobre el medi ambient
16. Retribucions a llarg termini al personal
17. Transaccions i pagaments basats en instruments de patrimoni
18. Subvencions, donacions i llegats
19. Combinacions de negocis
20. Negocis conjunts
21. Actius no corrents mantinguts per a la venda i operacions interrompudes
22. Fets posteriors al tancament
23. Operacions amb parts vinculades
24. Altra informació
25. Informació segmentada

La memòria proporciona una informació imprescindible per analitzar els comptes d'una empresa. L'analista pot obtenir dades d'interès, com ara:

- Dades útils per analitzar la composició del patrimoni net i passiu de l'empresa: subvencions, provisions, deutes no comercials i altres passius contingents.
- Dades complementàries per a l'anàlisi de la fiscalitat de l'empresa.
- Dades per aprofundir en l'anàlisi economicofinancera de l'empresa com ara transaccions en moneda estrangera, evolució de la plantilla, resultats extraordinaris, resultats d'exercicis anteriors...
- Distribució geogràfica i per segments de negoci de la xifra de vendes de l'empresa.

En la memòria es poden trobar altres informes d'interès:

- Proposta d'aplicació de resultats. El text refós de la Llei de societats anònimes (TRLISA) estableix l'obligació per part dels administradors de formular, a més dels comptes anuals, una proposta d'aplicació de resultats. Aquest estat es configura com a independent en els comptes anuals.
- Informació sobre instruments financers. Detalla la naturalesa i les categories dels instruments financers.
- Informació mediambiental. La memòria informa sobre tots els actius adquirits relacionats amb l'activitat mediambiental descrivint el risc, les despeses i les provisions que originen. En les notes 14 (provisions i contingències) i 15 (informació mediambiental) es detalla la informació mediambiental obligatòria que han de revelar totes les empreses.

1.7 Els models abreujats de comptes anuals

Les diferents dimensions i característiques de les empreses fan molt difícil que un sol model de comptes anuals sigui adequat per a qualsevol tipus d'empresa. Per aquest motiu, hi ha, a més dels models normals de comptes anuals, els models abreujats.

Les empreses que compleixen almenys dos dels següents requisits durant dos exercicis consecutius poden presentar els seus comptes anuals abreujats:

1. Balanç i memòria abreujades:

- Actiu no superior a 4.000.000 €.
- Import net de la xifra de negocis no superior a 8.000.000 €.
- Nombre mitjà de treballadors no superior a 50.

2. Compte de pèrdues i guanys abreujat:

- Actiu no superior a 11.400.000 €.
- Import net de la xifra de negocis no superior a 22.800.000 €.
- Nombre mitjà de treballadors no superior a 250.

L'Estat de fluxos d'efectiu i l'Estat de canvis en el patrimoni net no són obligatoris per a les empreses que puguin formular balanç i memòria abreujats. No obstant això, totes aquelles empreses que desitgin incorporar un Estat de fluxos d'efectiu i un Estat de canvis en el patrimoni net als seus comptes anuals, l'hauran d'elaborar en base als criteris establerts en el RD 1514/2007, de 16 de novembre, d'aprovació del Pla General de Comptabilitat, és a dir, d'acord amb les bases del pla general comptable normal.

Si una societat durant dos anys consecutius deixa de complir dos dels tres requisits anteriors en data de tancament haurà de presentar la seva informació comptable mitjançant el model normal de comptes anuals.

Els comptes anuals en el PGC de PIMES es compondran obligatòriament de balanç de situació, compte de pèrdues i guanys, i memòria. L'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de fluxos d'efectiu no són obligatoris, deixant a potestat de l'empresa incorporar-los als comptes anuals.

Els models abreujats que proposa el pla general de comptabilitat són una síntesi dels models normals. D'aquesta manera, les empreses més petites poden presentar comptes més adequats al volum i tipus d'operacions que realitzen.

El Reial Decret 1515/07, que aprova el PGC PIME, estableix uns criteris de valoració i registre comptable encara més simplificats per a entitats de dimensions molt reduïdes (microempreses). En aquest sentit, s'entén per una entitat de dimensions reduïdes aquella que hagi optat per aplicar el PGC PIME i durant dos anys consecutius compleixi, en data de tancament dels respectius exercicis, almenys dues de les condicions següents:

- Que el total de partides de l'actiu no superi el milió d'€.
- Que l'import net de la xifra anual del negoci no superi els 2 milions d'€.
- Que la mitjana de treballadors empleats durant l'exercici no sigui superior a 10.

Exemple de balanç de situació PIME

L'empresa Look SA ens presenta en finalitzar l'exercici 20XX els següents elements patrimonials desordenats per tal que els presentem integrats dins una estructura de balanç PIME (dades expressades en €):

- Terrenys, 50.000.
- Capital social, 266.000.
- Proveïdors, 45.000.
- Deutes a c/t amb entitats de crèdit, 32.000.
- Caixa, 14.000.
- Clients, 63.000.
- Elements de transport, 70.000.
- Mobiliari, 28.000.
- Proveïdors, efectes comercials a pagar, 23.000.
- Reserves legals, 105.000.
- Deutes a ll/t amb entitats de crèdit, 130.000.
- Proveïdors d'immobilitzat a ll/t, 50.000.
- Mercaderies, 70.000.
- Clients, efectes comercials a cobrar, 42.000.
- Inversions financeres a c/t en instruments de patrimoni, 35.000.
- Bancs, c/c, 35.000.
- Equips per a processos d'informació, 14.000.
- Amortització acumulada de l'immobilitzat material, -70.000.
- Construccions, 300.000.

Solució:

TAULA 1.9. Balanç de situació (model PIME) de l'empresa Look SA a 31/12/20XX

ACTIU		PN + PASSIU	
A) ACTIU NO CORRENT	392.000	A) PATRIMONI NET	371.000
<u>I. Immobilitzat intangible</u>		A.1) FONS PROPIS	
<u>II. Immobilitzat material</u>		<u>I. Capital</u>	
(210) Terrenys i béns naturals	50.000	(100) Capital social	266.000
(211) Construccions	300.000		
(216) Mobiliari	28.000	<u>II. Prima d'emissió</u>	
(217) Equips per a processos d'informació	14.000		
(218) Elements de transport	70.000	<u>III. Reserves</u>	
(281) Amortització acumulada de l'immobilitzat material	(70.000)	(112) Reserva legal	105.000
<u>III. Inversions immobiliàries</u>		<u>IV. (Accions i participacions en patrimoni propi)</u>	
<u>IV. Inversions en empreses del grup i associades a ll/t</u>		<u>V. Resultats d'exercicis anteriors</u>	
<u>V. Inversions financeres a ll/t</u>		<u>VI. Altres aportacions dels socis</u>	
<u>VI. Actius per impostos diferits</u>		<u>VII. Resultat de l'exercici</u>	
B) ACTIU CORRENT	259.000	<u>VIII. Dividend a compte</u>	
<u>I. Existències</u>		A.2) SUBVENCIIONS, DONACIONS I LLEGATS REBUTS	
(300) Mercaderies	70.000		
		B) PASSIU NO CORRENT	180.000
<u>II. Deutors comercials i altres comptes per cobrar</u>		<u>I. Provisions a ll/t</u>	
(430) Clients	63.000		
(431) Clients, efectes comercials a cobrar	42.000		
		<u>II. Deutes a ll/t</u>	
<u>III. Inversions en empreses del grup i associades a c/t</u>		(170) Deutes a ll/t amb entitats de crèdit	130.000

(540) Inversions financeres a c/t en instruments de patrimoni	35.000	(173) Proveïdors d'immobilitzat a ll/t	50.000
<u>IV. Periodificacions a c/t</u>		<u>III. Deutes amb empreses del grup i associades a ll/t</u>	
<u>V. Efectiu i altres actius líquids equivalents</u>		<u>IV. Passius per impostos diferits</u>	
(572) Bancs, c/c	35.000		
(570) Caixa, €	14.000	<u>V. Periodificacions a ll/t</u>	
		C) PASSIU CORRENT	100.000
		<u>I. Provisions a c/t</u>	
		<u>II. Deutes a c/t</u>	
		(520) Deutes a c/t amb entitats de crèdit	32.000
		<u>III. Deutes amb empreses del grup i associades a c/t</u>	
		<u>IV. Creditors comercials i altres comptes a pagar</u>	
		(400) Proveïdors	45.000
		(401) Proveïdors, efectes comercials a pagar	23.000
		<u>V. Periodificacions a c/t</u>	
TOTAL ACTIU (A+B)	651.000	TOTAL PN I PASSIU (A+B+C)	651.000

Exemple del compte de pèrdues i guanys PIME

El compte 129. Resultat de l'exercici de l'empresa Summum SL presenta les següents despeses i ingressos a 31/12/20XX (dades expressades en €):

- Deure:
 - Variació d'existències de mercaderies, 85.000.
 - Despeses de lloguer, 2.000.
 - Despeses per consum d'aigua i llum, 1.500.
 - Sous i salaris, 20.000.
 - Desgast dels elements de transport, 4.800.
 - Despeses per interessos d'un préstec hipotecari, 750.
- Haver:
 - Ingressos per vendes, 125.000.

Es demana que redacteu el compte de pèrdues i guanys PIME a 31/12/20XX de l'empresa.

Solució:

El compte de pèrdues i guanys PIME es troba dividit en 4 parts: el resultat de l'explotació, el resultat financer, el resultat abans d'impostos (o beneficis abans d'impostos, BAI), i el resultat de l'exercici (o resultat després d'impostos, RDI).

El resultat de l'explotació permet conèixer quina és la marxa de l'activitat de l'empresa abans del pagament d'interessos dels deutes i inclosa la comptabilització dels beneficis i pèrdues extraordinàries.

El resultat financer permet determinar la influència de les activitats financeres de l'empresa sobre el seus resultats.

El resultat abans d'impostos està constituït per la suma dels resultats ordinari i extraordinari.

L'impost de societats es calcula aplicant el tipus corresponent (tipus general del 30% a partir de 2010) sobre la base imposable que és el resultat abans d'impostos.

Per al cas de l'empresa Summum, tenim:

TAULA 1.10. Compte de pèrdues i guanys PIME a 31/12/20XX de Summum SL I

RESULTAT DE L'EXPLOTACIÓ	
Ingressos d'explotació	125.000
(700) Vendes de mercaderies	125.000
- Costos variables de l'explotació	(91.300)
(610) Variació d'existències de mercaderies	(85.000)
(628) Subministraments	(1.500)
(681) Amortització de l'immobilitzat material	(4.800)
Marge brut	33.700
- Costos fixos	(22.000)
(640) Sous i salaris	(20.000)
(621) Arrendaments i cànons	(2.000)
Resultat de l'explotació	11.700

TAULA 1.11. Compte de pèrdues i guanys PIME a 31/12/20XX de Summum SL II

RESULTAT FINANCER	
Ingressos financers	
- Despeses financeres	(750)
Interessos per préstecs a ll/t	(750)
Resultat financer	(750)

TAULA 1.12. Compte de pèrdues i guanys PIME a 31/12/20XX de Summum SL III

RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS O BENEFICIS ABANS D'IMPOSTOS (BAI)	
Resultat de l'explotació	11.700
+ Resultat financer	(750)
Resultat abans d'impostos	10.950

TAULA 1.13. Compte de pèrdues i guanys PIME a 31/12/20XX de Summum SL IV

RESULTAT DE L'EXERCICI O RESULTAT DESPRÉS D'IMPOSTOS (RDI)	
Resultat abans d'impostos	10.950
- Impost de Societats (30% del resultat abans d'impostos)	(3.285)
Resultat de l'exercici	7.665

Exemple de l'estat de canvis en el patrimoni net pime

Una empresa posseeix 120.000 € de capital social, unes reserves legals i voluntàries de 20.000 € i 230.000 € respectivament, i uns beneficis de 80.000 € a l'exercici de 2012. L'empresa ha repartit uns dividendes a compte de 20.000 €.

Els 80.000 € de benefici es van acordar distribuir a reserves voluntàries en un 50% i a dividend entre els socis un altre 50% (dels quals ja se n'havien donat a compte 20.000 durant el 2012). Els beneficis de 2013 ascendeixen a 110.000 euros.

Solució:

TAULA 1.14. Estat de canvis en el patrimoni net pime de 2013

ECPN	Capital	Reserves	Resultat ex. anteriors	Resultat exercici	Dividend a compte	TOTAL
a. SALDO FINAL ANY 2012	120.000	250.000		80.000	-20.000	430.000
i. Ajustaments per canvi de criteri 2012 i anteriors						
ii. Ajustaments per errors 2012 i anteriors						
b. SALDO AJUSTAT, INICI ANY 2013	120.000	250.000	80.000		-20.000	430.000
i. Resultat del compte de PiG				110.000		110.000
ii. Ingressos i despeses reconegudes al Patrimoni Net						
1. Subvencions, donacions i llegats						
2. Ingressos fiscals a distribuir						
iii. Operacions amb socis o propietaris						
1. Augments de capital						
2. (-) Reduccions de capital						
3. Altres operacions amb socis o propietaris			-40.000		20.000	-20.000
IV. Altres variacions del Patrimoni Net		40.000	-40.000			0
C. SALDO FINAL, ANY 2013	120.000	290.000	0	110.000	0	520.000

Observeu que l'estat de canvis en el patrimoni net abreujat es troba només integrat per la part B de l'estat de canvis en el patrimoni net normalitzat: l'estat total de canvis en el patrimoni net.

Reserves

Les reserves són beneficis no distribuïts per l'empresa. N'hi ha de diferents tipus: reserva legal, voluntària i estatutària.

El text refós de la Llei de societats anònimes en el seu article 214 regula l'anomenada reserva legal, de dotació obligatòria. Aquesta s'ha de constituir a partir del 10% dels beneficis de l'exercici fins a arribar al 20% del capital social.

Verificació i control intern

Carme Garcia i Pellicer

Tractament de la documentació comptable

Índex

Introducció	5
Resultats d'aprenentatge	7
1 Comprovació i control de comptes	9
1.1 Usuaris i requisits de la informació comptable	9
1.2 Mitjans de control convencionals: la conciliació bancària i l'arqueig de caixa	11
1.3 Mitjans de control automàtics: el punteig i la cassació automàtics	18
1.4 L'auditoria financera. Concepte i elements	21
1.4.1 Procediments i tècniques d'auditoria	24
1.4.2 Els informes d'auditoria	25
1.4.3 El control intern. Avaluació	30

Introducció

El món econòmic actual viu un imparable procés de canvi. La globalització i la internacionalització de l'economia han provocat que la societat en general i l'empresa en particular hagin d'adaptar-se a aquest canvi, i és per això que convé que les direccions organitzatives de les empreses prenguin decisions amb garanties de reduir els costos dels possibles errors en la presa de decisions.

La comptabilitat és un sistema d'informació que té per objectiu reduir la incertesa associada al procés de presa de decisions empresarials.

Hi ha dos tipus d'usuaris de la informació comptable, que fan ús de la informació de síntesi (comptes anuals) en funció de les seves necessitats. Són els usuaris externs (clients, proveïdors, treballadors, les administracions públiques, etc.) i els usuaris interns de l'empresa (directius i administradors).

La informació pels usuaris interns ha de ser principalment rellevant i oportuna, mentre que la orientada als usuaris externs ha de ser sobretot fiable, la qual cosa vol dir que la informació elaborada pel sistema d'informació comptable ha de ser creïble socialment per fer-la útil.

En aquesta unitat s'expliquen les diferents eines procedimentals que tenim al nostre abast per comprovar que la informació dels registres comptables és correcta, com ara la conciliació bancària i els arquejos de caixa, o el punteig manual o informàtic en la recerca d'errors. Aquesta informació, a més a més, expressa la imatge fidel del patrimoni empresarial i de la situació financera de l'empresa. En aquest sentit s'introdueix el concepte d'auditoria de comptes, entesa com un procés de revisió dels comptes anuals per un professional independent amb la finalitat de verificar que efectivament els principis i normativa comptable han estat aplicats adequadament en redactar-los.

A més de la lectura del material paper, l'alumne/a haurà de treballar la unitat a partir de les activitats i exercicis del web per tal d'assolir els resultats d'aprenentatge que es plantegen.

Resultats d'aprenentatge

En acabar aquesta unitat, l'alumne:

1. Comprova els comptes relacionant cada registre comptable amb les dades dels documents suport.

- Comprova els saldos dels comptes per verificar la correcció dels assentaments.
- Verifica els saldos dels comptes deutors i creditors de les administracions públiques amb la documentació laboral i fiscal.
- Comprova els saldos bancaris de dipòsits i inversions, i de préstecs i crèdits, amb la documentació suport.
- Realitza les correccions adequades a través de la conciliació bancària perquè, tant els llibres comptables com el saldo dels comptes, reflecteixin les mateixes quantitats.
- Punteja els saldos de clients i proveïdors d'acord a les normes internes rebudes.
- Comprova els saldos de l'amortització acumulada dels elements de l'immobilitzat concordi amb les quanties de quotes d'amortització establertes.
- Comprova l'exactitud dels saldos d'existències amb la realitat física detallada en inventaris i/o proporcionada pel departament d'emmagatzematge.
- Comprova el saldo dels comptes com pas previ a l'inici de les operacions de tancament de l'exercici.
- Comunica els errors detectats segons el procediment establert.
- Utilitza aplicacions informàtiques per a la comprovació dels registres comptables.
- Arxiva la documentació suport dels assentaments seguint els procediments establerts.
- Realitza els procediment rigorosament i amb pulcritud, i d'acord amb els principis de seguretat i confidencialitat de la informació.

1. Comprovació i control de comptes

La informació financera arriba a un grup extens d'usuaris interessats en la gestió de l'empresa. Tenint en compte que es tracta d'un volum important de dades a tractar, s'han de realitzar un seguit de comprovacions que permetran tenir la seguretat que la informació extreta es correspon amb la realitat, si més no, pel que fa als imports de les diferents partides.

El comptable disposa de mitjans de control manual, com ara la conciliació bancària i els arquejos de caixa; i el punteig i cassació automàtiques d'aplicacions informàtiques, com ara ContaSol i ContaPlus.

1.1 Usuaris i requisits de la informació comptable

Podem distingir dos grans grups d'usuaris de la informació comptable: els usuaris externs i els usuaris interns o responsables de la gestió empresarial. Dins el grup d'usuaris externs cal diferenciar entre els que mantenen algun tipus de vinculació contractual amb l'empresa, i aquells també interessats en la seva evolució però que no tenen cap vincle contractual.

Els usuaris externs amb relacions contractuals són els accionistes, els clients i deutors, els treballadors, les entitats bancàries i els proveïdors i creditors. També els que no gaudeixen de cap relació contractual: les administracions públiques, les empreses competidores i la mateixa societat en general.

Per la seva banda, els usuaris interns són els administradors, els directors i els gestors.

Els **socis** o **accionistes** necessiten informació per decidir sobre la conveniència de mantenir, reduir o incrementar la seva participació en el capital.

Els **clients** i **deutors** són el col·lectiu format pels adquirents habituals dels béns i serveis produïts per l'empresa. Els afecta la continuïtat de l'empresa en el temps, sobretot si l'activitat que duen a terme depèn d'aquestes compres.

La necessitat d'informació dels **treballadors** es relaciona amb les seves expectatives econòmiques, la millora de les seves retribucions o les possibilitats de promoció a mig i llarg termini i, per tant, també amb la continuïtat del negoci.

Els **proveïdors**, les **entitats bancàries** i **altres creditors** centren el seu interès en conèixer la capacitat de l'empresa per atendre els seus pagaments, és a dir, necessiten dades per avaluar la seva liquiditat.

Una part dels impostos que recapten les **administracions públiques** provenen de les empreses i la informació fiscal necessària s'obté a partir dels comptes anuals presentats en tancar l'exercici.

Finalment, les **empreses competidores**, que són les que operen en el mateix sector, investiguen sobre les característiques del producte que l'empresa ofereix, sobre preus i promocions, sobre la seva quota de mercat, etc., abans de fixar les seves polítiques de màrqueting.

Els grups anteriors constitueixen certament els principals usuaris de la informació comptable publicada per les empreses. Tanmateix, i a causa del caràcter social de l'activitat desenvolupada per aquestes, en l'actualitat s'admet que **qualsevol persona o col·lectiu** (el públic en general) tingui algun interès legítim relacionat amb les unitats econòmiques de producció existents, com ara els sindicats, que fan pressió per tal que les condicions laborals siguin les correctes, o les organitzacions mediambientals, que lluiten per la preservació del medi a través del control en l'emissió de gasos contaminants.

Finalment, els **responsables de la gestió** de l'empresa (administradors, directius i gestors) requereixen d'informació financera (la mateixa que l'adreçada als usuaris externs) i també d'informació econòmica interna, ja que han de prendre decisions sobre els recursos financers que precisen i han de demanar a bancs, o sobre els béns que produiran, a través de la informació dels costos unitaris de fabricació.

Tres són, doncs, els objectius que s'espera que compleixi la informació comptable en les relacions que s'originen entre els diferents agents que interactuen amb l'empresa:

1. Ser un instrument de control de la gerència per part dels propietaris.
2. Servir com una eina útil per a la presa de decisions tant en l'àmbit intern com extern.
3. Ser l'instrument que permeti repartir el benefici generat en l'activitat econòmica entre els diversos participants (accionistes, directius, treballadors, administracions públiques).

El problema que es planteja a l'hora d'assolir aquests objectius és que el sistema d'informació comptable no és neutral respecte dels seus usuaris, la qual cosa implica que la informació pot ser manipulada per afavorir determinats interessos en detriment d'altres. I això passa fonamentalment per dos motius: els directius són els encarregats d'elaborar la informació a la vegada que són part interessada en el seu resultat. I, a més, la normativa comptable (els Principis de comptabilitat generalment acceptats i les Normes de registre i valoració) permet un important grau de flexibilitat en la seva interpretació i aplicació, cosa que pot motivar els directius a fer ús d'aquesta flexibilitat en benefici propi.

Aquestes circumstàncies fan que la informació comptable que els diferents usuaris necessiten hagi de complir una sèrie de requisits fonamentals, establerts tant pel PGC com pel PGC-PIMES, i que són:

- Ser rellevant. És a dir, contenir dades adequades i no informació supèrflua i innecessària.
- Oportuna. Això suposa que la informació comptable ha d'estar disponible en el moment de la presa de decisions i no més tard. Una errada en el temps de reacció pot suposar incórrer en costos molt elevats.
- Fiable. Ha de representar la realitat de forma fidel. D'aquí sorgeix, la necessitat/conveniència de realitzar auditories de comptes.
- Íntegra. És una qualitat derivada de la fiabilitat i s'aconsegueix quan la informació financera conté, de forma completa, totes les dades que poden influir en la presa de decisions, sense cap ommissió d'importància significativa.
- Comparable, en el temps i entre empreses, per tal de simplificar i abaratir el procés de presa de decisions.
- Comprensible. Entenedora per aquells a qui va adreçada.

En un primer nivell, es pretén garantir la correcta imputació de saldos en la comptabilitat, dins les diferents àrees o departaments de l'estructura organitzativa de l'empresa on es genera la informació comptable. Algunes de les eines per aconseguir-ho poden ser la conciliació bancària, l'arqueig de caixa i el punteig i la cassació manual dels diferents documents i registres comptables.

La intervenció de les àrees o departaments constitueix un segon nivell de control. La seva funció bàsica és l'execució del control comptable, referit a les aplicacions informàtiques que s'utilitzen, que permet validar i assegurar tant el correcte funcionament de les mateixes aplicacions, com el fet que aquestes comptabilitzin, d'acord amb els processos comptables definits prèviament, segons els principis comptables generalment acceptats i les normes comptables aplicables. Alguns exemples d'aquestes eines són el punteig i la cassació automàtiques.

1.2 Mitjans de control convencionals: la conciliació bancària i l'arqueig de caixa

Habitualment sol donar-se que els saldos dels comptes que ens faciliten les entitats financeres amb les quals treballa l'empresa, no coincideixen exactament amb els saldos d'aquests comptes en la seva comptabilitat en una mateixa data.

Els motius fonamentals vénen sobretot del fet que l'anotació bancària i comptable de les operacions que impliquen moviments bancaris no es produeix en el mateix moment.

La **conciliació bancària** consisteix a fer una comprovació entre els moviments bancaris comunicats per l'entitat financera per mitjà d'extractes i els moviments enregistrats en la comptabilitat de l'empresa.

Aquest procés es recull en un document on queden reflectits, d'una banda els saldos dels extractes bancaris i, de l'altra, el saldo del compte 572. Bancs, c/c, a més de relacionar aquelles operacions que en justifiquen les possibles diferències.

És del tot convenient realitzar conciliacions de forma regular (si pot ser cada mes), ja que d'aquesta manera verificarem que els diferents moviments estiguin ben anotats, tant en la comptabilitat de l'empresa com en la de l'entitat financera. I, en cas de no ser així, procedir a realitzar els ajustos corresponents.

Les empreses que disposen d'efectiu (caixa) han de fer periòdicament també el procediment anomenat **arqueig de caixa** per tal de detectar les possibles diferències entre l'efectiu realment existent i el registrat en la comptabilitat.

Els documents de conciliació i arqueig s'han d'arxivar de forma permanent. No existeix cap model normalitzat. Cada empresa pot adaptar el format a les seves necessitats.

A la figura 1.1, figura 1.2 i figura 1.3 us mostrem alguns exemples.

FIGURA 1.1. Exemple de registre d'arqueig de caixa

REGISTRE D'ARQUEIG
a 31 de desembre de 20.....

UNITAT ESTRUCTURAL:
NOM:
CODI UNITAT:

Confirmo que a les hores del dia , he comptat l'efectiu i els vals que es detallen tot seguit, el quals m'han estat presentats alhora. La quantitat total presentada està d'acord amb el llibre de caixa i aquest està al dia i hora indicat.

Euros

TOTAL EFECTIU EN CAIXA AUXILIAR (Igual a l'Annex A) (1)		[Barra]
<hr/>		
PARTIDES A CONCILIAR		
Vals		[Barra]
Comproants no comptabilitzats (detallar-los en full a part)		[Barra]
Altres documents (detallar-los en full a part)		[Barra]
	(2)	[Barra]
<hr/>		
TOTAL 1+2 (Equival al saldo del compte 570xxx00)		[Barra]

Realitzat per:	Vist-i-plau
Nom:	Nom:
Signatura:	Signatura:
Telèfon de contacte:	Telèfon de contacte:
Correu electrònic:	Correu electrònic:
Data:	Data:

FIGURA 1.2. Exemple de document de conciliació

CONCILIACIÓ BANCÀRIA
a 31 de desembre de 20.....

UNITAT ESTRUCTURAL:	Banc:
NOM:	Agència o sucursal:
CODI UNITAT:	Núm. de compte corrent:

	Euros
Saldo en compte corrent segons extracte bancari (1)	<input type="text"/>
[+] Pagaments no registrats per la Unitat Estructural:	<input type="text"/>
Càrrecs efectuats pel banc (2)	<input type="text"/>
Altres moviments (2)	<input type="text"/>
[-] Ingressos no registrats per la Unitat Estructural:	<input type="text"/>
Abonaments d'interessos (3)	<input type="text"/>
Altres moviments (3)	<input type="text"/>
[-] Pagaments no registrats pel banc:	<input type="text"/>
Transferències ordenades i no carregades (4)	<input type="text"/>
Xecs expedits i no carregats (4)	<input type="text"/>
Altres moviments (4)	<input type="text"/>
Saldo segons llibre de bancs, COMPTE 572XXX00 (5)	<input type="text"/>

Realitzat per:	Vist-i-plau
Nom:	Nom:
Signatura:	Signatura:
	Càrrec:
Telèfon de contacte:	Telèfon de contacte:
Correu electrònic:	Correu electrònic:
Data:	Data:

(1) Assenyalar l'import de l'extracte bancari a 31 de desembre de l'any que es concilia. Entregar còpia de l'extracte on apareix el saldo al banc a 31 de desembre.

(2) No hauria de constar cap import. Relacionar els documents de despesa pendents de compensar a SAP i la data i modalitat de pagament.

(3) No hauria de constar-hi cap xifra. L'import dels interessos abonats s'ha d'haver entregat al Servei d'Economia que ho comptabilitzarà amb la data real (així doncs, no serà partida conciliatòria).

(4) Relacionar els pagaments efectuats per la UE i que el banc encara no ha descomptat del compte corrent. No cal adjuntar còpies dels xecs, aquestes s'han d'arxivar a la unitat per possibles auditories.

(5) No cal adjuntar cap documentació per aquest punt.

No s'ha d'adjuntar cap llistat de SAP ni cap llibre de bancs extern a la comptabilitat de SAP.

Únicament caldrà detallar on s'indica, una relació de documents.

FIGURA 1.3. Exemple d'inventari de monedes, bitllets i documents valorREGISTRE D'ARQUEIG
ANNEX A

Data _____

TIPUS DE MONEDA O BITLLET (€)	UNITATS	VALOR
A	B	C ⁽¹⁾
0,01 €		0,00 €
0,02 €		0,00 €
0,05 €		0,00 €
0,10 €		0,00 €
0,20 €		0,00 €
0,50 €		0,00 €
1 €		0 €
2 €		0 €
5 €		0 €
10 €		0 €
20 €		0 €
50 €		0 €
100 €		0 €
200 €		0 €
500 €		0 €
TOTAL		0,00 €

(1) Nota C = A x B

Realitzat per:

Vist-i-plau

Nom:

Nom:

Signatura:

Signatura:

Càrrec:

Telèfon de contacte:

Telèfon de contacte:

Correu electrònic:

Correu electrònic:

Data:

Data:

Existeixen tres motius pels quals el saldo del compte de bancs pot no concordar amb el de la comptabilitat: els dipòsits en trànsit; que hi hagi xecs pendents de cobrament; algun error comès pel banc.

Contràriament, si el saldo de la comptabilitat no lliga amb el saldo del compte corrent bancari, les causes poden ser: càrrecs per serveis bancaris; dipòsits de xecs sense fons; cobrament i pagament de documents; errors en la comptabilitat.

L'esquema d'una conciliació de saldo bancari és representat a la taula 1.1.

TAULA 1.1. Esquema d'una conciliació de saldo bancari

SALDO SEGONS L'EXTRACTE BANCARI a 31/12:	X
Més (+):	
Ingressos comptabilitzats per l'empresa però no pel banc	(+)
Pagaments comptabilitzats pel banc però no per l'empresa	(+)
Menys (-):	
Pagaments comptabilitzats per l'empresa però no pel banc	(-)
Ingressos comptabilitzats pel banc però no per l'empresa	(-)
SALDO SEGONS L'EMPRESA a 31/12	Y

Exemple de conciliació bancària

L'empresa No T'hi Fixis SA, disposa d'un compte corrent bancari i d'una caixa forta amb efectiu.

En data 1/01/20XX + 1 es realitza un arqueig de caixa obtenint-se un import de 3.888,21 €. El resultat de l'arqueig es presenta en les següents taules:

TAULA 1.2.

MONEDES			BITLLETS		
€	Unitats	Import	€	Unitats	Import
0,1	15	1,5	5	19	95
0,2	122	24,4	10	33	330
0,5	76	38	20	2	40
1	10	10	50	14	700
2	3	6	100	1	100
			500	2	1.000

TAULA 1.3.

ALTRES VALORS	
Xec Caixa	469,31
Val. Dev. Nº 77	700
Bestreta gerent	345
Fra. Abacus	29

Notes complementàries al document d'arqueig:

- El bitllet de 500 € resulta ser fals, desconeixent-se el seu origen.
- El xec de Caixa és un efecte pendent de cobrar d'un client.
- El val devolució correspon a un import pagat a clients per devolució de vendes efectuades.
- La bestreta de despeses correspon a l'import lliurat al gerent per dietes pagades per avançat.
- La factura d'Abacus correspon a una compra de material d'oficina que va ser abonada en efectiu.

Principi de prudència

D'acord amb el PGC, hem de ser "prudents" en les estimacions i valoracions realitzades en condicions d'incertesa. Montesinos, García i Vela (Montesinos, 1992) afirmen que El principi de prudència serveix per forçar el coneixement de moltes despeses o pèrdues potencials que pel principi de meritació no s'haurien comptabilitzats. Així doncs, ajuda a comptabilitzar totes les despeses reversibles i no reversibles que hi ha en comptabilitat posposant en el temps l'obtenció de potencials beneficis.

La comptabilitat de l'empresa presenta a 31/12 de 20XX un saldo en el compte corrent bancari de 746,02 €. El banc informa que el saldo a 31/12 era de 883,02 €.

Per dur a terme la conciliació bancària es coneixen les següents dades:

- El 31/12/20XX el banc va carregar al compte corrent un efecte domiciliat (de llum) per un import de 66 €. Tanmateix, la notificació no va arribar a l'empresa fins el 3/01/20XX+1
- El 31/12/20XX un client realitzava un ingrés en concepte de pagament per avançat a favor de l'empresa per un import de 99 €. Igualment la notificació de l'ingrés no va arribar fins els primers dies de gener.
- El 30/12/20XX l'empresa va lliurar un taló de 104 € a favor d'un proveïdor que va comptabilitzar en aquesta mateixa data, tanmateix en data de tancament encara no s'havia cobrat.

Es demana:

Realitzeu una conciliació bancària i proposeu els ajustos que considereu oportuns, després d'analitzar els resultats de l'arqueig i la conciliació.

Solució:

Comencem analitzant l'arqueig de caixa d'aquesta empresa.

Un bitllet fals no pot formar part de la tresoreria. S'ha de donar de baixa de l'inventari, pel mateix principi de prudència del PGC.

Per altra banda, és freqüent trobar documents valor entre l'efectiu, a causa de desajustos temporals entre l'operació que impliquen i el seu enregistrament comptable. En aquest cas, tenim:

- El xec de Caixala, que és un efecte a pagar en cartera. S'ha de reclassificar. No pot formar part de l'efectiu. Es tracta d'un document valor que implica un deute pendent de cobrament.
- La nota de devolució ha de comptabilitzar-se com a devolucions de vendes. Quan s'efectua un pagament en metàl·lic, automàticament s'ha de registrar la sortida d'aquest efectiu en la comptabilitat. No es pot substituir l'enregistrament comptable per una nota de devolució.
- La bestreta s'ha de comptabilitzar com a tal bestreta de remuneracions. Es tracta d'un pagament per avançat que efectua recursos humans.
- La factura d'Abacus s'ha de comptabilitzar d'acord amb la naturalesa de la seva despesa. Tampoc pot formar part de l'efectiu.

Els assentaments d'ajust que hauríem de realitzar després de l'arqueig són, per tant, els següents:

1. Bitllet fals

TAULA 1.4.

COMPTES	DEURE	HAYER
(659) Altres despeses de gestió corrent	500	
(570) Caixa, €		500

2. Xec Caixala

TAULA 1.5.

COMPTES	DEURE	HAYER
(431) Clients, efectes comercials per cobrar	469,31	
(570) Caixa, €		469,31

3. Nota de devolució**TAULA 1.6.**

COMPTES	DEURE	HAYER
(708) Devolució de vendes	578,51	
(477) H ^a P ^a , IVA repercutit	121,49	
(570) Caixa, €		700

4. Bestreta de remuneracions**TAULA 1.7.**

COMPTES	DEURE	HAYER
(460) Bestretes de remuneracions	345	
(572) Caixa, €		345

5. Factura Abacus**TAULA 1.8. Abacus**

COMPTES	DEURE	HAYER
(602) Compra d'altres aprovisionaments	23,97	
(472) HaPa, IVA suportat	5,03	
(570) Caixa, €		29

I el major del compte 570. Caixa, € restaria amb un saldo final ajustat de 1.844,9 €.
Realitzem ara la conciliació bancària:

TAULA 1.9.

SALDO S/BANC A 31.12.20XX	883,02
+ PAGAMENTS COMPTABILITZATS PEL BANC I NO PER L'EMPRESA (efecte domiciliat de llum)	66
+ COBRAMENTS COMPTABILITZATS PER L'EMPRESA I NO PEL BANC	Ø
- COBRAMENTS COMPTABILITZATS PEL BANC I NO PER L'EMPRESA (acompte d'un client)	-99
- PAGAMENTS COMPTABILITZATS PER L'EMPRESA I NO PEL BANC (taló lliurat al proveïdor)	-104
SALDO S/COMPTABILITAT A 31.12.20XX	746,02

I els ajustos per tal de conciliar els dos imports anteriors serien:

1. Efecte domiciliat

TAULA 1.10.

COMPTES	DEURE	HAYER
(410) Creditors per prestació de serveis	66	
(572) Bancs, c/c		66

2. Acompte d'un client

TAULA 1.11.

COMPTES	DEURE	HAYER
(572) Bancs, c/c	99	
(438) Avançaments de clients		81,82
(477) H ² P ³ , IVA repercutit		17,18

3. Taló lliurat al proveïdor

TAULA 1.12.

COMPTES	DEURE	HAYER
(400) Proveïdors	104	
(5729)(*) Talons a proveïdors pendents de pagar		104

(*) compte "pont" fins que ens arribi la notificació del banc certificant el seu pagament.

I quan el banc notifica el càrrec (any X+1), farem:

TAULA 1.13.

COMPTES	DEURE	HAYER
(5729) Talons a proveïdors pendents de pagar	104	
(572) Bancs, c/c		104

1.3 Mitjans de control automàtics: el punteig i la cassació automàtics

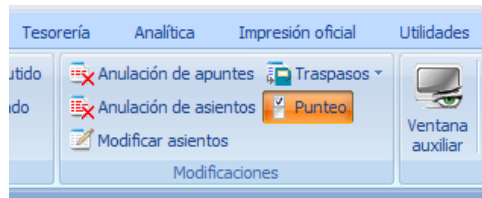
En l'exercici diari de l'activitat comptable automatitzada també és necessari comprovar els assentaments i les partides. El seguiment comptable de comptes, la comprovació de moviments, la integració de partides, etc. fan necessari comptar amb un mecanisme de verificació de dades.

El **punteig** és una eina senzilla que permet marcar un assentament o part d'un assentament. S'utilitza sobretot en les conciliacions bancàries.

Així, per exemple, rebem un extracte bancari i el comparem amb l'extracte de moviments (el major del compte 572. Bancs c/c) i anem realitzant així el punteig d'aquelles operacions que ja veiem reflectides en l'extracte bancari.

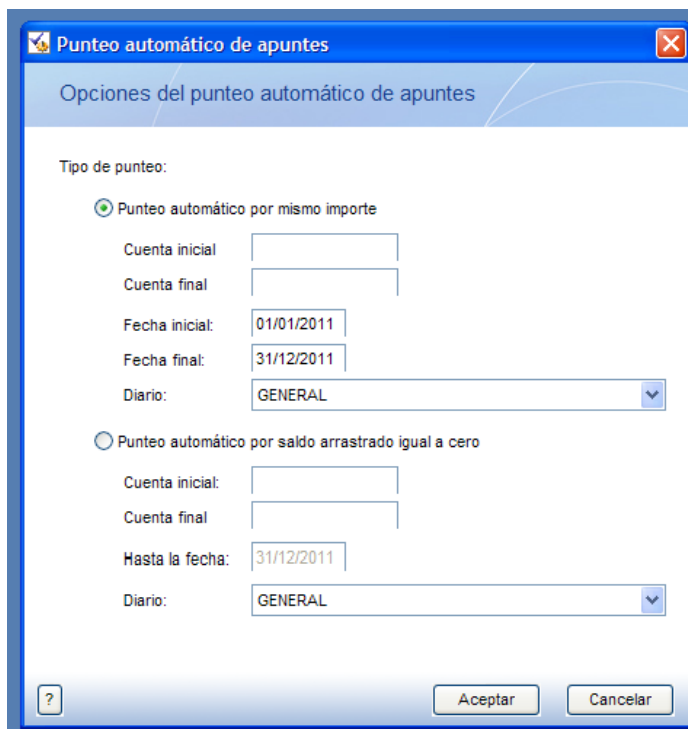
Qualsevol programa de gestió comptable ha de permetre el punteig d'assentaments. En el programa ContaSol s'accedeix a l'opció del punteig a través de la icona *Modificacions* de la barra d'eines, tal com veiem en la figura 1.4.

FIGURA 1.4. Opció de punteig des de la barra d'eines a ContaSol

L'aplicatiu ContaSol dóna opció a dos tipus de punteig, tal com es pot veure a la figura 1.5.

FIGURA 1.5. Opcions de punteig

1. **Punteig automàtic pel mateix import.** Permet puntejar de forma automàtica els apunts d'un mateix compte que tinguin el mateix import en el deure i en l'haver.
2. **Punteig automàtic pel saldo arrossegat igual a zero.** Aquesta opció busca un saldo igual a zero en els saldos arrossegats dels comptes indicats. Tots els apunts existents amb data anterior al moviment del saldo arrossegat igual a 0 quedarien llavors puntejats.

Observeu que en tots dos casos es demana compte inicial/compte final. En aquest sentit, s'ha de seleccionar un rang de comptes sobre els quals es realitzarà el punteig. I pel que fa a la data, el procés és similar: s'ha d'escollir un rang de dates sobre les quals es realitzarà el punteig.

I un cop puntejades una o diverses línies, es pot demanar una impressió o un extracte dels apunts puntejats, dels apunts sense puntejar o de tots els apunts.

El procés de cassació resulta especialment interessant a l'hora de controlar la situació en la qual es troben els pagaments de les factures tant de clients com de proveïdors. Se sol fer servir en aquelles operacions en les quals les dades d'una mateixa factura (de clients o proveïdors) apareixen en més d'un assentament comptable, com passa en el cas dels pagaments fraccionats.

L'operació de **cassació** consisteix en associar els apunts que recullen compres i vendes, amb els apunts que recullen els respectius pagaments i cobraments d'aquestes compres i vendes.

Cal assenyalar que el punteig i la cassació són operacions excloents, és a dir, és impossible efectuar una cassació a una línia puntejada, o un punteig a una línia cassada en el programa de gestió comptable informatitzat.

Una altra qüestió important a tenir en compte és que per tal que funcioni aquesta opció és aconsellable que les factures i els seus corresponents pagaments i cobraments vinguin referenciats pel mateix número de document.

Ja que el programa ContaSol ofereix l'opció de la cassació, descrivim el procés per un altre programari similar, el ContaPlus:

1. Realitzem una compra amb pagament ajornat a un proveïdor per un import de 350 €. Redactem l'assentament corresponent i ens posicionem sobre la línia del proveïdor. Cliquem llavors el botó *Casación* per tal de marcar aquesta línia com l'*origen*.
2. Arribat el moment de fer el pagament al proveïdor, realitzem l'assentament corresponent. A continuació, novament ens situem sobre la línia del proveïdor i cliquem el botó *Casación*. Ara marcarem la línia com a *partida*.
3. Ens apareixerà una finestra amb els possibles orígens d'aquesta partida. Hi veurem una sèrie de registres marcats alguns d'ells amb una O (anell) a l'esquerra, cosa que ens indica que estem veient apunts sense cassar o cassats parcialment que són respectivament *orígens*.
4. Seleccionem l'origen del llistat que busquem, per tal de realitzar la cassació. Si hem pagat al proveïdor en la seva totalitat, la cassació estarà completada. Pel contrari, si hem pagat només una part, la cassació serà parcial.
5. En aquest darrer cas, d'acord amb si anem pagant al proveïdor, anirem cassant aquests pagaments amb l'origen inicial de 350 €, de la mateixa forma que hem detallat abans, fins que la cassació s'hagi completat.

La figura 1.6 mostra l'aparença del procés. El cercle groc ple indica *Operació cassada*, i el cercle groc gris indica *Operació cassada parcialment*.

FIGURA 1.6. Procés de cassació d'apunts en el diari

E	Asiento	Subcuenta	Fecha	Concepto	Debe	Haber	Documento
	1	2200000	01-01-99	Asiento de Apertura	22.000.000	0	
	1	2210001	01-01-99	Asiento de Apertura	15.456.324	0	
	1	2210002	01-01-99	Asiento de Apertura	29.000.000	0	
	1	2230000	01-01-99	Asiento de Apertura	15.000.000	0	
	1	2280001	01-01-99	Asiento de Apertura	5.464.389	0	
	1	2280002	01-01-99	Asiento de Apertura	5.926.336	0	
O	12	2700001	01-02-99	Préstamo del B. Zar. 6M	25.000	0	Escr. P. 1
P	13	2700001	01-02-99	Gtos. Form. Dev. B. Zara.	0	25.000	Escr. P. 1
	12	2720001	01-02-99	Préstamo del B. Zar. 6M	1.475.000	0	Escr. P. 1
	14	2720001	01-02-99	Peso de Int. L/P a Gtos	0	20.486	Escr. P. 1
	1	2820001	01-01-99	Asiento de Apertura	0	1.500.000	
	1	2820002	01-01-99	Asiento de Apertura	0	19.202.147	
	1	2820003	01-01-99	Asiento de Apertura	0	91.072	
	27	2820003	01-03-99	AMORT. ACT. 000000004	0	599.597	F 05/0096
	1	4000001	01-01-99	Asiento de Apertura	0	25.123.547	
	34	4000001	15-03-99	Compras Prods. A - Intra	0	200.000	F 05/0007
O	3	4000001	02-01-99	Compras Prods. A a 1E%	0	4.899.973	F 01/0001
P	8	4000001	19-01-99	Devcls. Prods. A 02/01/99	284.372	0	F 01/0001

La cassació es pot realitzar des de *Gestió d'assentaments*, posicionant-nos sobre la partida que es vol cassar, o bé des d'*Opcions de diari*, *Menú Financera del ContaPlus*.

ContaPlus és una aplicació per a Windows. El seu funcionament és similar al de qualsevol altre programari de gestió integrada en l'empresa.

1.4 L'auditoria financera. Concepte i elements

En general, el terme *auditar* és sinònim de revisar, inspeccionar, controlar o verificar. Així, podem parlar de tants tipus d'auditoria com de possibles revisions que existeixin. Per exemple, podem parlar d'auditoria mediambiental, quan es tracta de revisar i avaluar els efectes que els processos industrials o empresarials provoquen sobre el medi natural, o bé d'auditoria de qualitat quan es tracta d'estudiar l'adequació del productes de l'empresa a uns estàndards físics predeterminats.

Nosaltres ens centrarem en l'anomenada auditoria de comptes, auditoria financera o auditoria comptable.

L'auditoria financera o de comptes consisteix en verificar i dictaminar si els comptes anuals expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'empresa, mitjançant la revisió dels documents comptables.

L'Associació Americana de Comptabilitat (American Accounting Association) defineix l'auditoria comptable com "el procés sistemàtic d'obtenció i avaluació objectiva de l'evidència sobre les afirmacions relacionades amb actes i esdeveniments econòmics, a fi d'avaluar aquestes afirmacions a la llum dels criteris establerts i comunicar el resultat a les parts interessades".

Legislació de l'auditoria

Tots els aspectes relacionats amb l'auditoria de comptes i els professionals que l'exerceixen es troben regulades per la Llei 12/2010, de 30 de juny, que modifica la Llei 19/1988, de 12 de juliol, d'auditoria de comptes, la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de Valors i el text refós de la Llei de societats anònimes aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1564/1989, de 22 de desembre, per la seva adaptació a la normativa comunitària.

De les diferents definicions que hem exposat, podem deduir cinc elements que integren tota auditoria de comptes:

1. Un subjecte. És l'expert comptable, professional, qualificat i independent.
2. Un objecte. Representat pels comptes anuals que han de ser revisats.
3. Una acció duta a terme pel subjecte, que consisteix en un examen crític que no ha de limitar-se a contrastar les dades exposades en els comptes anuals amb les proves o evidència del que es recolza, sinó que també s'ha de considerar la possibilitat que s'hagi omès informació important.
4. Un objectiu, el d'emetre una opinió o dictamen sobre la informació comptable examinada. L'informe esdevé un mitjà de comunicació entre l'auditor i els usuaris interessats.
5. Un receptor. És l'usuari que rebrà l'informe o que pot utilitzar-lo en la presa de decisions.

La legislació comptable espanyola obliga a auditar, per part d'auditors experts i independents, o societats d'auditoria, els comptes anuals de les empreses que s'ajustin a algun dels següents requeriments:

- Societats anònimes, limitades i cooperatives que no puguin presentar balanç abreujat.
- Fundacions amb els mateixos criteris, pel que fa al balanç abreujat, que les societats i cooperatives, però que atenen als següents límits:
 - Que el total de l'actiu de la fundació sigui superior a 6 milions d'€.
 - Que l'import del volum anual d'ingressos ordinaris sigui superior a 3 milions d'€.
 - Que el nombre mitjà de treballadors empleats durant l'exercici sigui superior a 50.
- Societats que cotitzin en Borses Oficials de Valors
- Empreses que hagin emès obligacions en oferta pública
- Empreses que es dediquin de forma habitual a la intermediació financera i que hagin estat inscrites en els corresponents registres del Ministeri d'Economia i Hisenda i del Banc d'Espanya
- Empreses que tinguin per objecte social qualsevol activitat regulada per la llei d'ordenació de l'assegurança privada
- Empreses que rebin subvencions, ajudes o que realitzin obres, prestacions de serveis o subministrin béns a l'Estat o a la resta d'administracions públiques.

Qui pot presentar el balanç abreujat?

Poden presentar balanç abreujat, d'acord amb l'article 181 del text refós de la Llei de Societats Anònimes "les societats que durant 2 exercicis consecutius reuneixin, a la data de tancament de l'exercici de cada una d'elles, almenys dues de les circumstàncies següents:

- Que el total de les partides de l'actiu no superi els 4 milions d'euros
- Que l'import net de la xifra anual de negocis no superi els 8 milions d'euros
- Que el nombre mitjà de treballadors empleats durant l'exercici no sigui superior a 50

Les societats no perden la facultat de formular balanç abreujat si no deixen de reunir, durant dos exercicis consecutius, dues de les circumstàncies a què es refereix el paràgraf anterior”.

Exemple de l'obligatorietat d'auditar

La societat Sucs SA presenta a la junta general d'accionistes els comptes anuals per a la seva aprovació. La informació que podem extreure'n és la següent (en milions d'€):

TAULA 1.14. Informació dels comptes anuals de Sucs SA

ANYS	N - 2	N - 1	N
Total actiu	4,5	4,9	5,2
Xifra de negocis	5	8,2	9,4
Nombre treballadors	15	16	17

Els comptes anuals de l'exercici N no estan auditats i l'empresa mai ha sotmès els seus comptes anuals a auditoria.

Un soci indica a la junta que l'empresa està subjecta a auditoria l'exercici N i que, per tant, hauria d'haver nomenat un auditor en aprovar els comptes d'N-1.

Es pregunta:

És correcta la proposta d'auditar l'any N?

Solució:

Sí, ja que sobrepassa, durant dos anys, dues de les tres condicions apuntades.

Les empreses també poden sotmetre la seva informació comptable a una auditoria per voluntat pròpia amb la finalitat de garantir la fiabilitat d'aquesta informació a terceres persones, sindicats, bancs, clients, proveïdors, etc.

Per garantir la màxima objectivitat, els informes d'auditoria els han d'emetre professionals independents de les empreses auditades i amb capacitat per a l'exercici de la professió atorgada per l'Estat.

La persona o societat que hagi d'exercir l'auditoria de comptes serà nomenada per la Junta General abans que finalitzi l'exercici a auditar.

Normes per realitzar una auditoria

L'execució del treball d'auditoria ha d'ajustar-se a la Llei d'Auditoria de Comptes, a les disposicions que es dicten durant el seu desenvolupament i a les normes tècniques publicades per l'ICAC, que són de compliment obligatori per als auditors i les societats d'auditoria inscrites en el ROAC (Registre Oficial d'Auditors de Comptes).

Les normes tècniques de caràcter general regulen les condicions que ha de reunir l'auditor de comptes i el seu comportament en el desenvolupament de l'activitat d'auditoria de comptes. Així, a tall d'exemple, podem apuntar que els auditors seran contractats per un període inicial no inferior a tres anys ni superior a nou des de la data en què s'iniciï el primer exercici d'auditoria, podent ser contractats per períodes màxims de tres anys un cop hagi finalitzat el període inicial. D'aquesta manera es garanteix el requisit d'independència.

Conseqüències de no auditar

Les societats obligades que no dipositin els comptes anuals en el registre mercantil amb l'informe d'auditoria cometen una infracció amb dues serioses conseqüències: el tancament per elles del registre mercantil i una sanció que pot arribar als 300.506,05 euros per any d'incompliment per a empreses que superin els 6 milions d'euros de facturació (RRM art 378, L 30/1992, RD 1398/1993, LSA art. 221).

1.4.1 Procediments i tècniques d'auditoria

Entenem com a **procediments**, els passos a seguir en el transcurs d'un examen o revisió. Les **tècniques** són els mètodes que desenvolupen aquests procediments. Dit d'una altra manera, els procediments prenen com a base operacions prèvies, anomenades tècniques.

Les tècniques més habituals que fan servir els auditors en el desenvolupament de la seva tasca són:

- **Anàlisi.** Es tracta d'establir quins components conformen un determinat saldo, descomposant-lo en parts, amb la finalitat de comprovar la seva naturalesa i homogeneïtat. Per exemple: analitzar els diferents components dels imports de les compres per tal de verificar si les despeses de transport s'hi troben reflectides.
- **Confirmació o conciliació.** Amb aquesta tècnica es tracta de contrastar un determinat import, unes dades, una informació, etc. en general amb agents aliens a l'empresa (clients, proveïdors, bancs, per exemple). S'utilitza quan l'evidència ha de ser proporcionada per una font externa. En aquest sentit, els auditors solen adreçar-se a les fonts externes per mitjà de circulars on sol·liciten als destinataris que confirmen els saldos que l'empresa té en el seu balanç.

Exemple de carta circular que adreça una empresa a un client per conciliar un import

Localitat i data

Sr./a. D/D^a (client/a)

L'auditor/Els auditors (nom de l'auditor o empresa auditora) es troba/es troben, a petició nostra, en ple procés de revisió dels estats financers de la nostra empresa. Per aquest motiu, desitjaríem que vostès, com a clients nostres, els indiquessin la conformitat o disconformitat amb el saldo del seu compte al tancament de l'exercici 20XX que, d'acord amb els nostres registres, puja a (import de cada client) a favor nostre. Els adjuntem l'estat detallat.

Llavors, si el saldo indicat més amunt és conforme, els agraïrem, que signin i enviïn l'imprès de confirmació que acompanya l'estat directament als nostres auditors (nom de l'empresa auditora), amb el sobre franquejat que trobaran també adjunt a la carta.

En cas de disconformitat, els preguem que els facilitin qualsevol informació que els pugui ajudar a localitzar les diferències.

Volem recordar-los que aquesta circular no és, en absolut, una sol·licitud de pagament, com també dir-los que la seva conformitat no exclou la possibilitat que, amb posterioritat a la data indicada, aquest saldo hagi estat totalment o parcial liquidat.

Tot agraïnt la seva col·laboració per endavant, els saludem atentament,

Signatura

- **Estimacions.** Amb l'estimació es pretén comprovar la veracitat d'un import en posar-lo en relació amb un altre. Per exemple, si volem verificar si l'import d'unes despeses de comissions pagades als comercials són creïbles,

podem posar-les en relació amb el valor de les vendes per aquest sistema de remuneració.

- **Enquesta o indagació.** Es tracta de veure, per mitjà d'una sèrie de preguntes, quins són els procediments utilitzats per l'empresa auditada i, en funció de si aquests són correctes o no, establir rectificacions i nous procediments d'actuació.
- **Observació.** En aquest cas, l'auditor presència la forma d'operar del personal de l'empresa en una tasca determinada, com ara la forma de desenvolupar l'inventari o de realitzar un arqueig de caixa.
- **Càlcul.** L'auditor sol també, de forma selectiva, repetir una sèrie de càlculs numèrics que prèviament ha fet l'empresa amb la finalitat de manifestar-se sobre la raonabilitat d'una xifra.
- **Exploració.** Consisteix en l'examen d'un gran nombre de proves amb la finalitat de localitzar un concepte o partida excepcional. En el cas, per exemple, dels descomptes sobre vendes, s'exploren els cobraments en relació amb els descomptes permesos per deduir si n'hi ha cap que sigui superior a la resta.
- **Rastreig.** És la reconstrucció d'una transacció o d'un cicle en la seva totalitat, per assegurar-se de la precisió del seu registre. Un exemple clàssic és el cicle de compres (es reconstrueixen els passos des que l'empresa fa la comanda, fins que es paga al proveïdor).

Pel que fa als procediments, la taula 1.15 mostra alguns dels procediments utilitzats a les diferents àrees de l'empresa quan es fa una auditoria.

TAULA 1.15. Procediments emprats en una auditoria

Àrees	Procediments
Àrea de tresoreria	Arquejos de caixa, conciliacions bancàries i revisió de les valoracions aplicades en la moneda estrangera existent en finalitzar el període
Àrea d'existències	Recompte físic, observació de l'aixecament d'inventari, tall d'operacions, revisió de la seva valoració, etc.
Àrea de clients i deutors	Conciliació de saldos, verificació dels imports dels deterioraments de clients i deutors, si n'hi ha.
Àrea d'inversions financeres	Anàlisi de la rendibilitat de les inversions, revisió de les valoracions, arqueig dels títols que estiguin en poder de l'empresa, confirmació dels dipositaris dels diferents títols propietat de l'empresa, etc.

1.4.2 Els informes d'auditoria

L'informe és el producte final del treball de l'auditor, el document on aquest transmet els resultats de l'auditoria realitzada i exposa la seva opinió professional.

La base de l'informe d'auditoria es troba en els anomenats *papers de treball*, que són els documents elaborats per l'auditor i que li permeten obtenir una opinió sobre la raonabilitat en què els estats financers de l'empresa auditada responen a la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera d'aquesta.

La normativa d'auditoria estableix que els papers de treball s'han de conservar durant 5 anys a comptar des de la data d'emissió de l'informe d'auditoria.

L'auditor, en l'informe, ha de manifestar, de forma clara i precisa la seva opinió sobre els següents aspectes:

- Si els comptes anuals examinats expressen la imatge fidel del patrimoni, la situació financera i els resultats de l'empresa o de l'entitat auditada o, si s'escau, les raons per les quals l'auditor no pot expressar la seva opinió.
- Si aquests comptes s'han preparat i presentat d'acord amb els principis i les normes comptables que estableix l'ICAC (Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes). L'auditor ha d'indicar, per a cada circumstància, els principis comptables que no s'han aplicat.
- Si els esmentats principis i normes han estat aplicats de manera uniforme respecte dels exercicis precedents.
- Si la no aplicació d'un o més principis o normes comptables es considera procedent, si s'escau, d'acord amb la imatge fidel que han de donar els comptes.
- Els esdeveniments que s'hagin produït entre la data de tancament de l'exercici i la de realització de l'informe i que puguin tenir repercussions en el funcionament de l'empresa o entitat auditada.

Els informes d'auditoria s'emeten sota la responsabilitat de l'auditor que ha dirigit el treball d'auditoria, que signa l'informe i queda subjecte a les prescripcions legals, al Reglament d'Auditoria de Comptes i a les Normes Tècniques d'Auditoria.

L'informe d'auditoria complet, quan sigui públic, ha d'acompanyar els comptes anuals quan aquests siguin dipositats en el registre mercantil.

Els **informes d'auditoria** conserven la forma d'una carta, sent el subscriptor l'auditor i el destinatari qui va encarregar el treball d'auditoria: accionistes, consell d'administració, etc.

Aquests informes inclouen una sèrie de paràgrafs que, en resum, són:

- **Identificació de l'entitat auditada**, en la qual figura el nom o raó social de l'empresa, els estats financers de la qual han estat auditats.
- **Paràgraf d'abast de l'auditoria**, que conté: els estats financers auditats, la menció que s'han aplicat les normes d'auditoria generalment acceptades i la menció de les normes o procediments que no han pogut aplicar-se.

- **Paràgraf de l'opinió.** En aquesta part, s'expressa (amb o sense salvetats) o es denega l'opinió, donant els corresponents motius. També s'indica aquí si els principis i criteris aplicats per l'empresa són uniformes amb els aplicats en l'exercici anterior. El paràgraf de l'opinió pot veure's afectat per la presència de salvetats que, depenent de la seva importància relativa i de la seva determinació o indeterminació, donaran lloc a una redacció o a una altra.
- **Paràgraf d'èmfasi.** En casos excepcionals, l'auditor/a pot destacar algun fet rellevant, sense que això afecti l'opinió.
- **Paràgraf sobre l'informe de gestió.** Aquí l'auditor/a expressa l'abast del seu treball respecte a aquest document, com també la concordança o no del citat informe amb els comptes anuals.
- Finalment, l'informe es signa i es data.

Sovint el paràgraf d'opinió recull salvetats.

Una **salvetat** és una objecció, esmena o dubte que planteja l'auditor, i que li impedeix manifestar la seva conformitat total als estats comptables analitzats.

Respecte a les possibles salvetats, es poden donar les quatre situacions següents:

- **L'opinió favorable, neta o sense salvetats,** significa que l'auditor està d'acord i sense reserves, sobre la presentació i contingut dels estats financers.
- **L'opinió amb salvetats** (coneguda també com a opinió qualificada) significa que l'auditor està d'acord amb els estats financers, però amb certes reserves.
- **L'opinió negativa o desfavorable** significa que l'auditor està en desacord amb els estats financers i afirma que aquests no s'adiuen a la realitat economicofinancera de la societat auditada.
- Per últim, **l'opinió denegada o abstenció d'opinió** significa que l'auditor no expressa cap dictamen sobre els estats financers. Això no significa que hi estigui en desacord, vol dir simplement que no disposa dels elements suficients de judici per formar-se un altre tipus d'opinió.

La taula 1.16 recull la importància relativa de les salvetats.

TAULA 1.16. Importància relativa de les salvetats

Nivell d'importància	Salvetat determinada	Salvetat indeterminada
Poc important	Opinió favorable sense salvetats (també anomenada informe net)	-
Important	Opinió favorable amb salvetats	-
Molt important	Opinió negativa o desfavorable	Abstenció de l'opinió

Les salvetats poden ser determinades o indeterminades, depenent de la quantificació del seu efecte sobre la raonabilitat dels comptes anuals. Si les salvetats es refereixen al fet que els principis generals i els criteris de valoració no han estat aplicats correctament i uniforme, l'auditor podrà proposar ajustos i quantificar el seu efecte sobre els comptes anuals en l'informe.

Exemple d'auditoria de comptes

Una empresa compta amb 2.500 comptes de clients, amb un valor total de 44.850 €. Els auditors consideren que tots ells poden confirmar la totalitat dels saldos dels comptes, per la qual cosa consideren el compte com la unitat de mostreig de l'àrea d'estudi corresponent, en aquest cas l'àrea de clients i deutors.

D'entre els clients, els auditors han trobat les següents incidències:

TAULA 1.17.

COMPTES	DEURE	HAYER
430.12	1.325,00	
430.510	640,25	
430.566		800,60
430.681	840,60	
430.862		600,50
430.1901	2.630,50	
430.2110	1.890,25	

Notes aclaridores i complementàries a la informació anterior:

1. Els comptes que presenten un saldo deutor tenen una antiguitat superior a un any i es consideren de dubtós cobrament
2. Els comptes que tenen saldo creditor, el tenen per bestretes lliurades

Es demana:

Quines mesures d'ajust creieu que hauria d'emprendre aquesta empresa per tal que els seus comptes anuals expressessin la imatge fidel del seu patrimoni empresarial?

Solució:

1. Pel que fa als saldos deutors de dubtós cobrament, aquests s'haurien de deteriorar, portant l'import de 7.326,60 € prèviament al compte 436 Clients de dubtós cobrament.

L'operació a fer seria:

TAULA 1.18.

COMPTES	DEURE	HAYER
(436) Clients de dubtós cobrament	7.326,60	
(430) Clients		7.326,60
COMPTES	DEURE	HAYER
(694) Pèrdues per deteriorament de crèdits per operacions comercials	7.326,60	
(490) Deteriorament de valor de crèdits per operacions comercials		7.326,60

D'aquesta manera, el compte de resultats de l'empresa es veuria afectat negativament pels ajustos de l'auditor en la quantitat de 7.326,60 €.

2. Observeu que pel que fa als clients amb saldo creditor, l'empresa ha comptabilitzat l'import de forma incorrecta, ja que un avançament d'un client suposa una obligació per l'empresa i no un dret de cobrament. S'hauria de reclassificar el seu import, 1.401,10 €, passant-lo al compte 438. Acomptes de clients.

Ajustos que s'haurien d'incloure al respecte:

TAULA 1.19.

COMPTES	DEURE	HAYER
(430) Clients	1.401,10	
(438) Acomptes de clients		1.401,10

Exemple d'informe-tipus

[destinatari de l'informe]

Als accionistes de la Societat XXX, SA,

[paràgraf d'abast de l'auditoria]

Hem auditat els comptes anuals de la societat XXX, SA, que comprenen els balanços de situació a 31 de desembre de 2012 i de 2011, els comptes de pèrdues i guanys, els estats de fluxes d'efectiu, els estats de canvis en el patrimoni net i les memòries corresponents als exercicis anuals acabats en aquestes dates, la preparació dels quals i el seu contingut són responsabilitat de la direcció de la societat. La nostra responsabilitat es centra en expressar una opinió sobre els citats comptes en el seu conjunt, basada en el treball realitzat d'acord amb les normes d'auditoria generalment acceptades, que inclouen l'examen, mitjançant la realització de proves selectives, de l'evidència justificativa dels comptes anuals i l'avaluació de la seva presentació global, dels principis comptables aplicats i de les estimacions realitzades.

[paràgraf de l'opinió de l'auditoria]

En la nostra opinió, els comptes anuals adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de la societat XXX, SA a 31 de desembre de 2012 i de 2011 i dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats durant els exercicis anuals acabats en aquestes dates i contenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats aplicats de forma uniforme.

[paràgraf d'èmfasi]

Tal com s'indica en la nota núm. 10, la societat té un mercat de compra molt restringit, ja que no existeixen més de dos subministradors de pes que poden proveir-li la matèria primera fonamental en el seu procés productiu.

[paràgraf sobre l'informe de gestió]

L'informe de gestió adjunt de l'exercici 2012 conté les explicacions que la direcció considera oportunes sobre la situació de la societat, l'evolució dels seus negocis i sobre altres assumptes, i no forma part integrant dels comptes anuals. Hem verificat que la informació comptable que conté l'informe concorda amb la dels comptes anuals d'aquest exercici. La nostra tasca com a auditors es limita a la verificació de l'informe de gestió amb l'abast mencionat en aquest mateix paràgraf i no inclou la revisió d'informació diferent de l'obtinguda a partir dels registres comptables auditats de la societat.

Data i signatura de l'auditor

Segons la lectura del paràgraf d'opinió de l'auditor, es tracta d'un **informe favorable sense salvetats**.

Un altre aspecte important a considerar per l'auditor en l'informe, sigui quin sigui el seu tipus, és el referit a les transaccions o fets posteriors al tancament de l'exercici econòmic, és a dir, fets que han tingut lloc a l'empresa després del 31/12, data de finalització de l'exercici, i que poden ser rellevants pels agents que s'hi relacionen.

L'existència d'aquests fets posteriors poden fer variar el plantejament d'anàlisi inicial de l'auditor. Alguns exemples són: ruptura d'unes negociacions iniciades per l'execució d'un projecte, promulgació d'una norma jurídica que afecti la seva activitat, fallida d'un client important, inundació que hagi malbaratat una part considerable dels seus actius, etc.

Per aprendre més sobre aquest tema, us recomanem la lectura de l'annex "La fiabilidad de la información contable. El caso de las empresas incluidas en el IBEX 35".

1.4.3 El control intern. Avaluació

El control intern es defineix com un conjunt de mètodes i procediments establerts per la direcció amb la finalitat de:

- Potenciar l'eficiència operativa.
- Detectar i prevenir errors i frauds.
- Protegir tant els actius com els registres comptables, garantint la fiabilitat dels mateixos.
- Fomentar el compliment de les polítiques prescrites per la direcció.

El control intern

El control intern és una funció inherent al procés administratiu de tota organització, el principal objectiu del qual és garantir l'eficiència, l'eficàcia i la transparència de les seves actuacions. Es tracta d'un instrument gerencial que permet a les organitzacions empresarials assolir el seus objectius.

El control intern guarda una relació molt estreta amb l'auditoria financera ja que l'avaluació del control intern per part de l'auditor és fonamental per familiaritzar-se amb els procediments i rutines establertes a l'empresa.

L'avaluació del control intern per l'auditor comprèn dues fases diferents:

1. Una primera fase consistiria en conèixer i avaluar els controls establerts per la direcció. Els mètodes més utilitzats són: la descripció del sistema en forma de memoràndum de procediments, diagrames de flux o qüestionaris.
2. En segon terme, caldria determinar si els controls es troben en ús d'acord amb el disseny prèviament establert. Per comprovar-ho es fan servir les proves de compliment.

Memoràndums

Els memoràndums expliquen les característiques del funcionament d'una àrea i descriuen els documents i arxius que utilitza l'àrea.

Diagrames de flux

Els diagrames de flux són gràfics que representen la circulació de documents i operacions que s'hi relacionen i de les persones que tenen autoritzacions en cada etapa del procés documental.

Qüestionaris

Els qüestionaris formen part d'enquestes que es fan en cada àrea de treball i que abasten tots els aspectes substancials i formals del conjunt d'operacions que es realitzen en l'àrea.

Proves substantives i proves de compliment

Per determinar la raonabilitat i fiabilitat de la informació financera, a més d'avaluar el control intern implementat per la direcció en relació al procés d'informació comptable, l'auditor aplica dos tipus de proves: les proves substantives i les proves de compliment.

Les proves substantives són proves de detall que es realitzen sobre transaccions i saldos per a l'obtenció de l'evidència relacionada amb la validesa de la informació comptable. L'objectiu d'aquestes proves és trobar possibles errors en els procediments de registre comptable, és a dir, analitzar si els valors enregistrats són correctes. Alguns exemples són: la realització d'un càlcul, com ara una suma aritmètica d'importos en una factura o una conciliació bancària.

L'objectiu de les proves de compliment és determinar i comprovar l'efectivitat del sistema de control intern que l'empresa ha implementat. Així, les proves de compliment intenten verificar, per exemple, si totes les vendes realitzades es troben recolzades per les seves corresponents factures emeses.

Exemple de diagrama de flux

Prensa BCN, SA, es dedica a l'edició i impressió d'un diari de difusió local.

Una xarxa de repartidors (subcontractats per l'empresa) s'encarrega diàriament de la recollida del producte en paper i la posterior distribució als diferents quioscos i comerços de la zona d'influència.

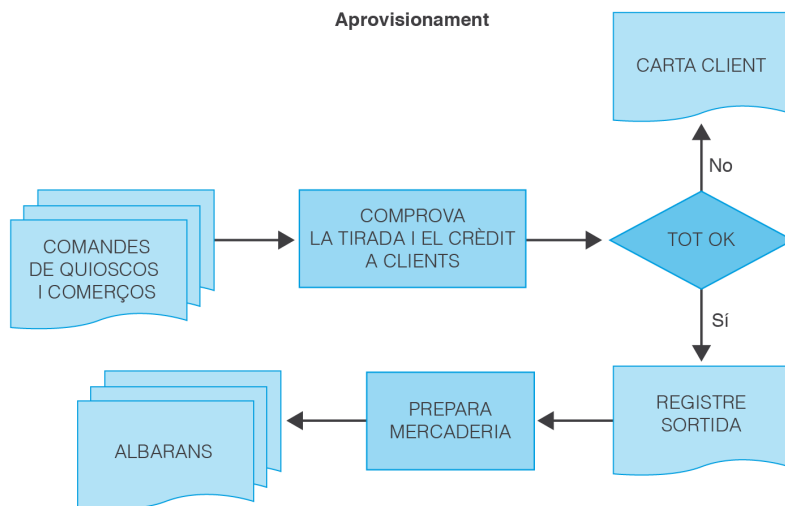
Els repartidors-missatgers al mateix temps que reparteixen la premsa del dia, recullen el material sobrant del dia anterior i recapten l'import (prèvia facturació) dels exemplars venuts.

Es demana:

Elaboreu el diagrama de flux corresponent a cadascun dels procediments anteriors: recollida dels diaris, lliurament als quioscos i comerços, cobrament dels diaris venuts el dia anterior i recollida del material sobrant per posterior retorn a l'editorial.

Solució:

Aprovisionament

Transportista

